

Mee in het hart van de West-Vlaamse economie

Tewerkstelling en arbeidsmatige participatie van personen uit de kansengroepen in West-Vlaanderen

Cijfers 2019

Inhoudstafel

VOORWOORD.....	5
INLEIDING	7
DEEL 1: PARTICIPATIELADDER MET CIJFERS EN ANALYSE	9
1 Participatieladder	10
2 Analyse.....	11
2.1 Bevolking en beroepsbevolking.....	11
2.2 Werkzoekenden en kansengroepen in West-Vlaanderen	13
2.3 De participatieladder.....	16
2.4 Betaald werk (tewerkstellingsplaatsen op treden 5 en 6)	17
2.5 Tewerkstelling en arbeidsmatigeparticipatie van personen met een afstand tot de arbeidsmarkt.....	21
2.6 Nabeschouwingen	28
2.6.1 Zorg om tewerkstelling en participatie = beleidsdomeinoverschrijdend	28
2.6.2 Verloren talent terugwinnen.....	29
DEEL 2: BESCHRIJVENDE NOTA OVER PARTICIPATIELADDER (TREDEN EN WERKVORMEN)	35
DEEL 3: BELEIDSWIJZIGINGEN	83
BIJLAGE: TABELLEN.....	97

VOORWOORD

Kennis is cruciaal

Hoewel we niet weten hoe de arbeidsmarkt er in 2030 zal uitzien, zien we toch een aantal tendensen: de beschikbare arbeidskrachten blijven schaars, door de technologische vooruitgang worden digitale vaardigheden belangrijker, werkbaar werk zet zich door, we werken langer en levenslang leren wordt steeds meer de norm.

Al deze uitdagingen maken gerichte actie noodzakelijk om **elk on(der)benut talent in onze provincie te activeren op de arbeidsmarkt**. Als we kijken naar het profiel van de nog beschikbare arbeidsreserve, blijft samenwerking met onze partners in de sociale economie belangrijk.

Een goede kennis van zaken is daarbij onontbeerlijk. De POM blijft daarom haar rol als **kennispartner** van het brede socio-economische werkveld opnemen en onderbouwt het beleid met kwaliteitsvolle data, studies en informatie, ook om te mobiliseren.

In 2016 pionierden we met de **verankeringsstudie**¹ met als boodschap ‘zet uw ondernemersbril op en zie wat we opbrengen voor de maatschappij’. Het verstandig in elkaar klikken van acties op diverse beleidsniveaus zorgde voor een hefboomeffect, zoals de hoorzitting in het Vlaams Parlement, waar volksvertegenwoordigers danig onder de indruk waren van de economische meerwaarde van onze maatwerkbedrijven. Zo werd duidelijk dat maatwerkbedrijven niet alleen hun eigen inclusieve tewerkstelling verzekeren, maar ook de tewerkstelling bij een deel van hun klanten uit de maakindustrie. Daarom nemen we die samenwerking tussen het bedrijfsleven en onze West-Vlaamse maatwerkbedrijven voor een tweede keer onder de loep, met resultaten in het voorjaar van 2021.

De POM bouwt ook kennis op over de **meerwaarde van arbeidszorg**. Arbeidszorg is voor velen de eerste (op)stap naar (betaald) werk en maakt zo onze arbeidsmarkt toegankelijk. Op basis van een onderbouwde studie² wil de POM de sociale return van arbeidszorg onderzoeken: wat brengt arbeidszorg op, niet alleen voor onze doelgroepmedewerkers, maar ook voor u en ik?

Voor u ligt de nieuwe studie **‘Tewerkstelling en arbeidsmatige participatie van personen uit de kansengroepen in West-Vlaanderen’**³. In 2019 telde West-Vlaanderen 63.552 tewerkstellings- en participatieplaatsen voor kansengroepen, verspreid over de West-Vlaamse economie. U vindt cijfers over personen die zowel een kleine als een grote afstand tot de arbeidsmarkt moeten overbruggen, die aan het werk zijn en die participeren aan de arbeidsmarkt. De publicatie bundelt alle data en geeft de beleidswijzigingen helder en bondig weer.

Voor de Provincie en de POM is kennis cruciaal. En die kennis wordt geborgd en gedeeld via het vernieuwde kennisplatform www.kenniswest.be. Dit platform biedt elke burger, student, ondernemer en lokale overheid relevante, toepasbare en bruikbare informatie.

We wensen u veel leesplezier met deze studie en hopen dat ze inspiratie mag bieden om samen verder werk te maken van een inclusieve arbeidsmarkt in West-Vlaanderen.

Lieven Tack
Algemeen directeur

Jean de Bethune
Gedeputeerde voor Economie & Sociale Economie

¹ De verankeringsstudie is te vinden op www.pomwvl.be/verankering.

² De studie over de meerwaarde van arbeidszorg staat op www.pomwvl.be/meerwaarde-arbeidszorg.

³ De studie over tewerkstelling van kansengroepen is beschikbaar op www.pomwvl.be/inventaris-sociale-economie.

INLEIDING

Tewerkstelling en arbeidsmatige participatie van personen uit de kansengroepen in West-Vlaanderen

Hoe en waar worden werkzoekenden die het extra moeilijk hebben om een plaats te vinden op de arbeidsmarkt - 'kansengroepen' - (her)ingeschakeld op de arbeidsmarkt? Via een betaalde tewerkstelling (trede 5 en 6), via een onbetaalde deeltijdse activiteit (trede 3 of 4) of via een tijdelijke activering met een competentieversterkend traject (trede 4)?

Over hoeveel personen spreken we voor de provincie West-Vlaanderen en het Vlaamse Gewest?

Al sinds 2003 houdt POM West-Vlaanderen cijfermateriaal bij om de tewerkstelling en arbeidsmatige participatie van personen uit de kansengroepen te meten en op te volgen. De resultaten werden telkens gebundeld in eerdere publicaties van de studie 'Tewerkstellingsinitiatieven voor kansengroepen'. De POM hanteerde voor het eerst de participatieladder om de cijfergegevens voor het jaar 2014 visueel weer te geven. De vele beleidswijzigingen zetten ons aan om een andere voorstellingswijze te hanteren voor de cijfermatige weergave van de tewerkstelling en participatie van kansengroepen.

De editie met cijfermateriaal over het jaar 2019 die u hierbij in handen heeft, hanteert dus voor de vijfde maal op een rij de participatieladder om de vele tewerkstellings- en participatieplaatsen voor kansengroepen logisch te ordenen en voor te stellen.

Deze publicatie bestaat uit drie delen:

- In **deel 1** wordt gefocust op het cijfermateriaal voor West-Vlaanderen en Vlaanderen voor het jaar 2019. Voor detailcijfers per werkvorm en per regio is er de uitgebreide cijferbijlage met data van 2014 t.e.m. 2019.
- Voor de uitgebreide toelichting over de participatieladder – concept, treden en werkvormen – bent u bij **deel 2** 'beschrijvende nota participatieladder' aan het goede adres.
- In **deel 3** 'beleidswijzigingen' vindt u het overzicht van de Vlaamse hervormingen omtrent de beleidsdomeinen 'tewerkstelling en arbeidsmatige activering van personen met een afstand tot de arbeidsmarkt' binnen het Vlaamse beleid.

Op de website van POM West-Vlaanderen (<http://www.pomwvl.be/inventaris-sociale-economie>) kan u de volledige publicatie en uitgebreide dataset digitaal raadplegen.

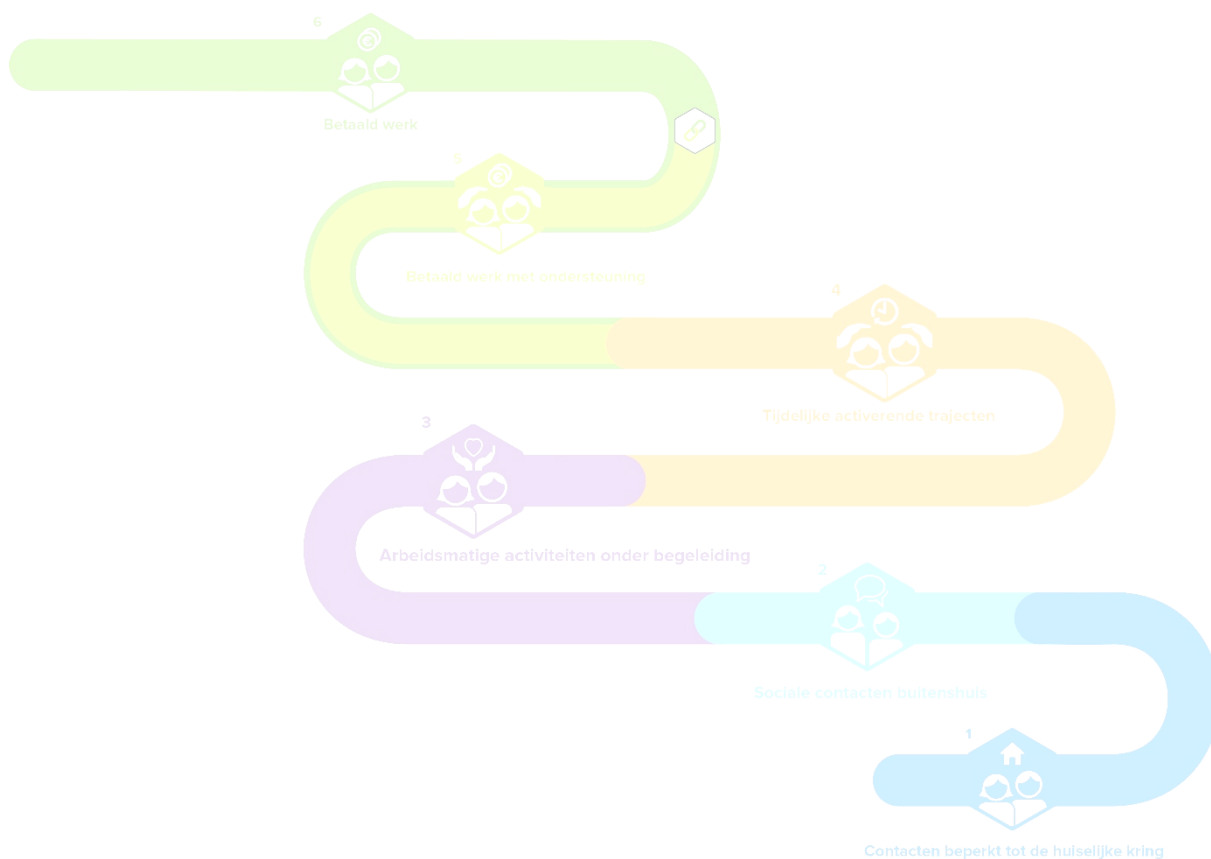
We zijn ervan overtuigd dat deze uitgave opnieuw een handig (naslag)instrument zal betekenen in uw dagdagelijks professioneel engagement.

Uiteraard staat we altijd ter beschikking om verdere toelichting te geven waar gewenst.

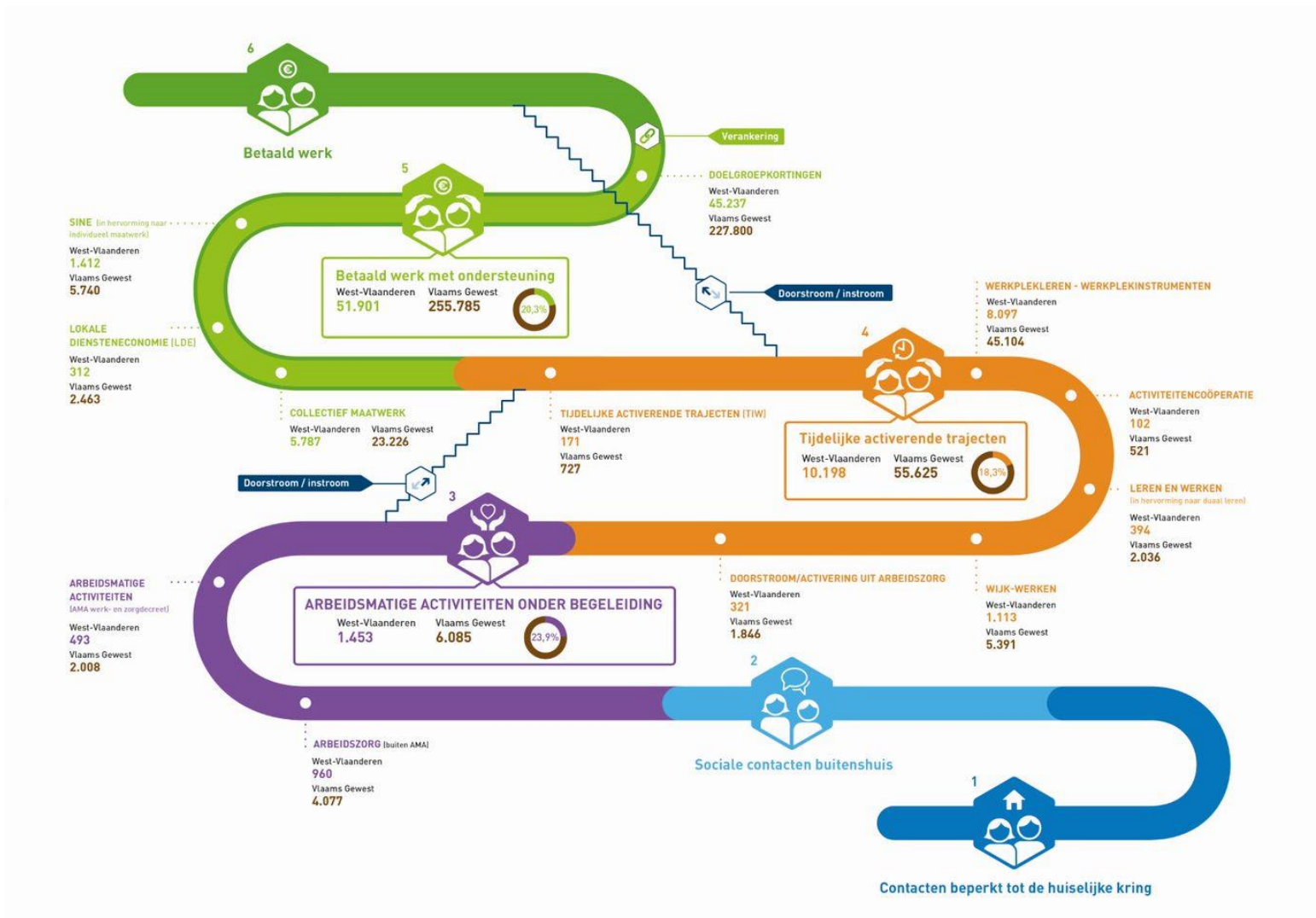
Annelies Demeyere | Kelsey Lerooy | Sabine Traen | Ilse Van Houtteghem
POM West-Vlaanderen

DEEL 1: PARTICIPATIELADDER MET CIJFERS EN ANALYSE

1 Participatieladder

2 Analyse

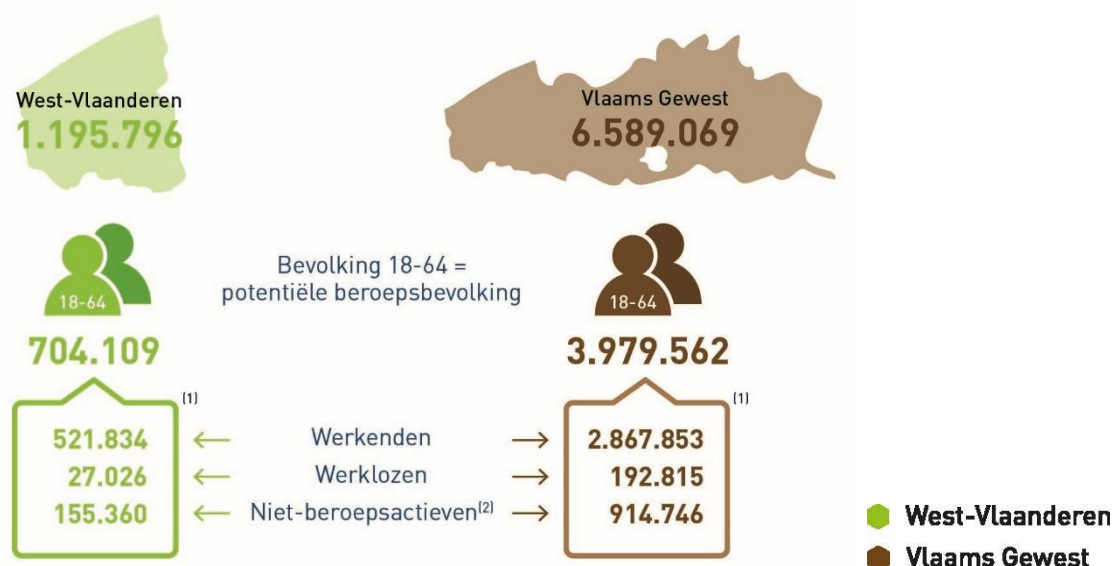
2.1 Bevolking en beroepsbevolking

Op 1 januari 2019 werden er in West-Vlaanderen 1.195.796 inwoners geteld (zie figuur 1). 704.109 West-Vlamingen of 58,9% van de totale West-Vlaamse bevolking was op beroepsactieve leeftijd (tussen 18 en 64 jaar). Zij vertegenwoordigen de potentiële beroepsbevolking.

De potentiële beroepsbevolking kan volgens het criterium van economische activiteit opgesplitst worden in drie socio-economische groepen: werkenden (74,1%⁴), werklozen (3,8%) en niet-beroepsactieven (22,1%). Deze laatste groep omvat oudere werklozen met vrijstelling, studenten, bruggepensioneerden, arbeidsgehandicapten, mensen in bijstand (leefloon, vluchteling) en mensen met ziekte. Zij werken niet en zijn evenmin werkzoekend.

In Vlaanderen werden er in verhouding iets minder werkenden (72,1%) en iets meer werklozen (4,8%) en niet-beroepsactieven (23,0%) geteld in de bevolking van 18 tot en met 64 jaar.

Figuur 1: Bevolking en beroepsbevolking, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest.

Bron: FOD Economie (ADSEI), Steunpunt WSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

De verhouding van het aantal werkenden op de totale potentiële beroepsbevolking bepaalt de werkzaamheidsgraad. De werkzaamheidsgraad in West-Vlaanderen (77,5%) is in 2019 hoger dan deze in Vlaanderen (75,5%)⁵ en reeds 1,5%-punt hoger dan de doelstelling voor 2020 die werd nagestreefd door Vlaanderen, zijnde 76%. De Vlaamse werkzaamheidsgraad komt 0,5%-punt tekort voor het behalen van deze doelstelling. De Vlaamse Regering heeft in het regeerakkoord 2019-2024 haar ambitie opgekrikt naar een werkzaamheidsgraad van 80% tegen 2030 (zie figuur 2).

De werkloosheidsgraad wordt bepaald door het aantal werklozen uit te drukken ten opzichte van de werkelijke beroepsbevolking (de werkenden en werklozen). Zowel in West-Vlaanderen als in Vlaanderen neemt de werkloosheidsgraad⁶ in 2019 ten opzichte van 2018 af (van 5% naar 4,7% in

⁴ Bron: Vlaamse arbeidsrekening, jaargemiddelde 2018.

⁵ Werkzaamheidsgraad voor 20-64 jarigen op basis van cijfers afkomstig van de Labour Force Survey (LFS), cijfers voor 2019. Aangezien de gegevens verzameld worden via een steekproef, moet bij de interpretatie van de resultaten van de LFS rekening worden gehouden met een bepaalde onzekerheidsmarge.

⁶ Werkloosheidsgraad voor 18-64 jarigen op basis van cijfers afkomstig van Arvastat (VDAB), jaargemiddelden.

West-Vlaanderen en van 6,4% naar 6% in Vlaanderen). Ook in 2019 kent West-Vlaanderen een lagere werkloosheidsgraad dan Vlaanderen.

Dat de arbeidsmarkt in West-Vlaanderen krappere is dan gemiddeld in Vlaanderen, blijkt ook uit het aantal niet-werkende werkzoekenden (nwwz) per openstaande vacature: in Vlaanderen zijn dat er in 2019 gemiddeld 4,0 tegenover slechts 3,1 in West-Vlaanderen. De arbeidsmarkt bleef daarmee even krap als in 2018 reeds het geval was (namelijk 3,1 nwwz per openstaande vacature in West-Vlaanderen en 4,1 in Vlaanderen).

Figuur 2: Arbeidsmarktindicatoren, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest.

Arbeidsmarktindicatoren

Bron: Steunpunt WSE, VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

De afgelopen vijf jaar groeide de West-Vlaamse beroepsbevolking (werkenden en nwwz) met 2,3% tot 548.860 personen. In het Vlaamse Gewest was de toename iets groter (+3,7%), waardoor het West-Vlaamse aandeel daalde van 18,2% in 2013 tot 17,9% in 2018. Bekijken we de evolutie van de werkenden en nwwz afzonderlijk, dan blijkt dat de toename in deze periode in West-Vlaanderen toe te schrijven is aan de werkenden (+3,5%); bij de nwwz was er een afname van -15,9%. In het Vlaamse Gewest was er ten opzichte van Vlaanderen een kleinere afname bij de nwwz (-12,1%) en een grotere toename bij de werkenden (+4,9%).

De West-Vlaamse arbeidsmarkt wordt gekenmerkt door een vergrijzende, uittrekkende beroepsbevolking alsook door een latere instroom van jongeren (omwille van toenemende scholarisatie en langere duurtijd ervan). Een nog krappere arbeidsmarkt was dus in het vooruitzicht. Het uitbreken van de COVID-19 pandemie in 2020 zorgt echter voor verschuivingen waarbij bestaande trends onder druk komen te staan. Het is afwachten hoe de arbeidsmarkt verder zal reageren en evolueren tijdens en na de COVID-19 uitbraak.

De werkzaamheidsgraden binnen verschillende kansengroepen zoals ouderen, allochtonen en laaggeschoolden liggen lager dan de algemene werkzaamheidsgraad. In 2019 was binnen Vlaanderen 75,5% van de bevolking (20-64 jarigen) aan het werk, voor West-Vlaanderen was dit 77,5%.

De werkzaamheidsgraad bij ouderen (55-64 jarigen) komt in West-Vlaanderen overeen met 57,3%, cijfers voor 2019⁷. Deze waarde ligt hoger dan de werkzaamheidsgraad bij ouderen binnen Vlaanderen (54,9%). Over een periode van vijf jaar is de werkzaamheidsgraad binnen deze groep gestegen met 12,9%-punt voor West-Vlaanderen (44,4% in 2014). Vlaanderen liet een kleinere toename van 10,6%-punt optekenen ten opzichte van het jaar 2014 (44,3%).

⁷ Bron: Eurostat LFS (Labour Force Survey), aangezien de gegevens verzameld worden via een steekproef, moet bij de interpretatie van de resultaten van de LFS rekening worden gehouden met een bepaalde onzekerheidsmarge.

In West-Vlaanderen is er voor 2019 een werkzaamheidsgraad van 61,7%⁸ bij allochtonen⁹ van 20-64 jaar, deze waarde ligt hoger dan de werkzaamheidsgraad bij ouderen in de provincie (57,3%). West-Vlaanderen scoort voor deze kansengroep gelijkaardig als Vlaanderen waar sprake is van een werkzaamheidsgraad van 61,9% bij allochtonen. Over een periode van vijf jaar was er voor zowel West-Vlaanderen als Vlaanderen een stijging van respectievelijk 7,4%-punt (54,3%) en 8,6%-punt (53,3% in 2014).

Wat betreft de laaggeschoolden is er in de groep van 20-64 jarigen in West-Vlaanderen een werkzaamheidsgraad van 57,6%¹⁰ voor 2019. Dit cijfer ligt hoger dan de werkzaamheidsgraad binnen Vlaanderen (54,2%). Ten opzichte van 2014 was er zowel voor West-Vlaanderen (55,2%) als Vlaanderen (51,8%) een stijging van 2,4%-punt.

2.2 Werkzoekenden en kansengroepen in West-Vlaanderen

In 2019 telde West-Vlaanderen 26.518 nwwz (zie figuur 3). Dit komt overeen met 14,3% van het Vlaamse totaal (184.851 nwwz).

Figuur 3: Aantal niet-werkende werkzoekenden, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest.

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Een aantal werkzoekenden hebben het extra moeilijk om een job te vinden op de reguliere arbeidsmarkt. VDAB definieert vier categorieën van werkzoekenden die moeilijk te plaatsen zijn¹¹: personen van allochtone origine, kortgeschoolden¹², personen met een arbeidshandicap en ouderen (55-plussers). De Vlaamse Regering focust op drie specifieke doelgroepen, met name jongeren, 55-plussers en personen met een arbeidshandicap.

POM West-Vlaanderen vertrekt voor haar inventaris van de categorieën die VDAB definieert en voegt daar nog volgende drie doelgroepen aan toe: jongeren (min 25-jarigen) en langdurige werkzoekenden meer dan twee jaar en meer dan vijf jaar.

Bekijken we de West-Vlaamse nwwz van dichtbij, dan valt onmiddellijk op dat één op de twee (50,2%) laaggeschoold is en dat ruim één op de vier (28,1%) langer dan twee jaar werkloos is.

De laaggeschoolden zijn dus veruit de grootste groep binnen de 'kansengroepen'. Hun aandeel nam de voorbije jaren gestaag af maar kwam in 2017 (50,6%), 2018 (50,2%) en 2019 (50,2%) toch terug

⁸ Zie voetnoot 4.

⁹ Geboren buiten één van de 28 lidstaten van de Europese Unie, cijfers afkomstig van LFS.

¹⁰ Zie voetnoot 4.

¹¹ <https://www.vdab.be/cvs/kansengroepen.shtml>.

¹² Synoniem 'laaggeschoolden'.

boven de 50%-grens (zie figuur 4). Ook in 2019 zijn de laaggeschoolden in West-Vlaanderen nog steeds sterker vertegenwoordigd in de werkloosheidscijfers dan in Vlaanderen (46,5%) het geval is.

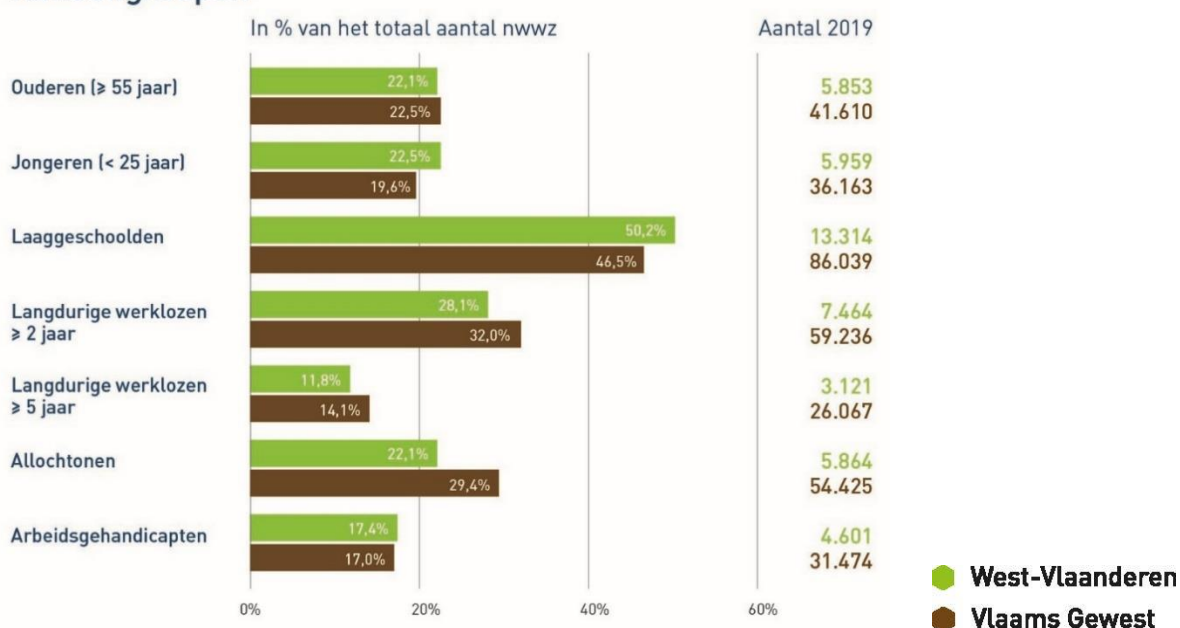
Ten opzichte van 2018 nam het aandeel langdurig werklozen in de Vlaamse populatie in 2019 toe (van 31,8% naar 32% indien minstens twee jaar werkloos, en van 13,2% naar 14,1% indien minstens vijf jaar werkloos). Ook in West-Vlaanderen merkten we tussen 2018 en 2019 een toename (respectievelijk van 28% naar 28,1% en van 11,5% naar 11,8%), maar de West-Vlaamse aandelen blijven lager dan de Vlaamse aandelen.

Naast de laaggeschoolden nemen ook de jongeren (22,5%) en de arbeidsgehandicapten (17,4%) een groter aandeel in van het totale aantal nwwz in West-Vlaanderen dan dit in het Vlaamse Gewest (respectievelijk 19,6% en 17%) het geval is.

De meeste nwwz worden in West-Vlaanderen dus geteld bij de laaggeschoolden (13.314 nwwz). Op de tweede plaats staan de werkzoekenden die twee jaar of langer werkloos zijn (7.464 nwwz). De top drie wordt vervolledigd door de jongeren (5.959 nwwz). De allochtonen volgen op de vierde plaats met 5.864 nwwz of 10,8% van het Vlaamse totaal (54.425 nwwz van allochtone origine in Vlaanderen). Als vijfde in de rang vinden we de ouderen terug, daar tellen we 5.853 nwwz. Opvallend, 4.601 nwwz in West-Vlaanderen hebben een arbeidshandicap; dat is 7,7% minder in vergelijking met 2018, maar wel nog steeds 14,6% van het Vlaamse totaal.

Figuur 4: Kansengroepen (aantal en in % van totaal aantal nwwz), West-Vlaanderen en Vlaams Gewest.

Kansengroepen

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tussen 2018 en 2019 is het totale aantal nwwz gedaald. De afname bedraagt -3,9% in West-Vlaanderen en -5,7% in Vlaanderen (zie tabel 1). Over de periode 2014-2019 daalde het aantal nwwz met 23,3% in West-Vlaanderen en met 20,8% in Vlaanderen.

Bij alle categorieën van kansengroepen tellen we in West-Vlaanderen in 2019 minder nwwz dan het jaar voordien. De grootste procentuele daling doet zich voor bij nwwz met een arbeidshandicap (-7,7%), de kleinste afnames zijn er bij de ouderen (-0,1%) en de allochtonen (-0,2%).

Inzake evolutie van het aantal nwwz binnen de kansengroepen doet Vlaanderen het overwegend beter dan West-Vlaanderen: voor vier van de zeven bestudeerde categorieën van kansengroepen is

de evolutie in Vlaanderen gunstiger dan in West-Vlaanderen. De daling van het aantal nwwz in Vlaanderen is groter dan de daling in West-Vlaanderen bij de jongeren, de allochtonen, de laaggeschoolden en de werkzoekenden die twee jaar of langer werkloos zijn. Daartegenover staat dat de daling van het aantal nwwz met een arbeidshandicap kleiner is in Vlaanderen (-5,3 %) dan de daling in West-Vlaanderen (-7,7%). Bij de ouderen en de werkzoekenden met een werkloosheidsduur van minstens vijf jaar werden binnen Vlaanderen toenames genoteerd, respectievelijk +0,7 % en +1,1 %, terwijl deze categorieën in West-Vlaanderen wel gunstig evolueerden. Er was een afname van -1,4 % bij de werkzoekenden die al vijf jaar of langer werkloos zijn en een bescheiden afname van -0,1 % bij de ouderen.

Over de langere periode beschouwd doet West-Vlaanderen het overwegend beter dan Vlaanderen. Tussen 2014 en 2019 is de evolutie in West-Vlaanderen voor nagenoeg alle categorieën van kansengroepen gunstiger dan die in Vlaanderen. Eén uitzondering is er voor de allochtonen. Voor die groep zien we een toename (+6,9%) in West-Vlaanderen naast een daling (-7,5%) in Vlaanderen. West-Vlaanderen scoort duidelijk beter dan Vlaanderen wat betreft de werkzoekenden die vijf jaar of langer werkloos zijn. Tussen 2014 en 2019 daalde hun aantal met -5,9% in West-Vlaanderen naast een forse toename van +16,7% in Vlaanderen.

Tabel 1: Evolutie van het aantal niet-werkende werkzoekenden naar kansengroep, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2014-2019.

	West-Vlaanderen					Vlaams Gewest				
	2014	2018	2019	Evolutie 2018-2019	Evolutie 2014-2019	2014	2018	2019	Evolutie 2018-2019	Evolutie 2014-2019
Ouderen (>= 55 jaar)	5.645	5.860	5.853	-0,1%	3,7%	35.018	41.326	41.610	0,7%	18,8%
Jongeren (< 25 jaar)	8.026	6.148	5.959	-3,1%	-25,8%	48.283	38.309	36.163	-5,6%	-25,1%
Laaggeschoolden	16.864	13.845	13.314	-3,8%	-21,1%	106.587	91.252	86.039	-5,7%	-19,3%
Langdurige werklozen (>= 2 jaar)	8.357	7.736	7.464	-3,5%	-10,7%	60.523	62.292	59.236	-4,9%	-2,1%
Langdurige werklozen (>= 5 jaar)	3.317	3.164	3.121	-1,4%	-5,9%	22.341	25.787	26.067	1,1%	16,7%
Allochnen	5.485	5.873	5.864	-0,2%	6,9%	58.834	56.232	54.425	-3,2%	-7,5%
Arbeidsgehandicapten	5.599	4.983	4.601	-7,7%	-17,8%	31.411	33.226	31.474	-5,3%	0,2%
Alle nwwz	34.588	27.600	26.518	-3,9%	-23,3%	233.349	195.990	184.851	-5,7%	-20,8%

Laaggeschoold: geen diploma hoger secundair onderwijs, inclusief middenstandopleiding en deeltijds beroepssecundair onderwijs.

Allochtoon: origine buiten EU-28 en EVA-landen.

Niet-werkende werkzoekenden met een arbeidshandicap:

- nwwz met Vlaams Fondserkenning inzake tewerkstelling;
- nwwz uit het buitengewoon onderwijs;
- nwwz met beperkte of zeer beperkte geschiktheid.

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Uitsmijter n.a.v. Corona-uitbraak

Vanaf maart 2020 zien we ten gevolge van het uitbreken van de COVID-19 pandemie het aantal niet-werkende werkzoekenden op jaarbasis fors stijgen. In het tweede en derde kwartaal van 2020 werden in West-Vlaanderen toenames van respectievelijk 19,3% en 9,6% op jaarbasis genoteerd.

Het aantal openstaande vacatures kende op jaarbasis relatief sterke afnames. In het tweede en derde kwartaal van 2020 werden in West-Vlaanderen afnames met respectievelijk 21,2% en 17,3% opgetekend.

Een stijgend aantal werklozen in combinatie met het dalend aantal openstaande werkaanbiedingen, leidt tot een kleinere - doch nog altijd aanzienlijke - arbeidsmarktkrapte in West-Vlaanderen. In het tweede en derde kwartaal van 2020 telde West-Vlaanderen respectievelijk 4,2 en 4,1 niet-werkende werkzoekenden per openstaande vacature. In de overeenkomstige kwartalen van 2019 was dat nog 2,8 en 3,1.

Het is afwachten hoe de arbeidsmarkt verder zal reageren en evolueren tijdens en na de COVID-19 uitbraak.

Voor personen met een afstand tot de arbeidsmarkt wordt het in 2020 door de grotere pool werkzoekenden vast nog moeilijker om aan een betaalde job te raken. Onder hen is één op de twee laaggeschoold en ruim één op de vier twee jaar of langer werkzoekend (cf. supra). Voor deze mensen geldt doorgaans dat de traditionele bemiddelingsinstrumenten niet toereikend zijn om duurzame tewerkstelling mogelijk te maken en dat zij extra ondersteuning nodig hebben. Deze maatregelen maken onderdeel uit van het volgende hoofdstuk.

Het nijpend tekort aan de juiste mensen is momenteel – ook tijdens en zeker na de huidige corona-uitbraak – één van de grootste knelpunten en uitdagingen voor de verdere groei van onze bedrijven en het bestendigen van de welvaart in onze regio.

De nieuwe Vlaamse Regering wil alles op alles zetten om de komende beleidsperiode 120.000 Vlamingen extra aan een job te helpen. Dat vergt een rist van activeringsmaatregelen om zoveel mogelijk mensen op beroepsactieve leeftijd aan de slag te krijgen en houden. Via een aanklampend activeringsbeleid is het de bedoeling om ruimer dan enkel voor de uitkeringsgerechtigde werkzoekenden een actieve begeleiding naar tewerkstelling te bieden, op maat van het individu en afhankelijk van zijn afstand tot de arbeidsmarkt. Vlaanderen wil het volledige arbeidspotentieel benutten, met een focus op kwetsbare groepen en niet-beroepsactieven. Lees in deel 2 over dit beleid meer.

2.3 De participatieladder

Om de tewerkstelling en de arbeidsmatige participatie van personen uit de kansengroepen grafisch voor te stellen en de diverse tewerkstellingsmaatregelen waarmee dit gebeurt te ordenen, greep POM West-Vlaanderen in 2016 voor het eerst de participatieladder aan.

De participatieladder is een Nederlands instrument¹³ dat vertaald werd naar de Vlaamse context en als beleidskader werd gebruikt in het decreet werk- en zorgtrajecten. Elke trede weerspiegelt een bepaald participatieniveau van volwassenen in de maatschappij. POM West-Vlaanderen heeft ervoor gekozen om de participatieladder niet visueel voor te stellen als een ladder of een trap, vanuit de overweging dat er zich dan steeds mensen onderaan de ladder bevinden. Vandaar dat er in de infographic voor een vrije visuele vertaling werd gekozen, een participatieslang als het ware.

Op treden 5 en 6 vinden we participatievormen terug op basis van een arbeidsovereenkomst, 'tewerkstellingsplaatsen' (zie figuur 5).

Treden 1 tot en met 4 zijn 'participatieplaatsen': hierop staan alle jongeren, volwassenen en ouderen tussen 18 en 64 jaar die in meer of mindere mate participeren in de maatschappij (treden 1 en 2) en/of op de arbeidsmarkt (arbeidsmatige participatie op treden 3 en 4), evenwel zonder arbeidsovereenkomst¹⁴.

¹³ Van Gent, Van Horses, Mallee & Slotboom, 2008 en Dorschiedt & Heida, z.j.

¹⁴ Enige uitzondering hierop zijn de TWE-trajecten voor leefloongerechtigden via OCMW, met de hervormde en ingekantelde art. 60 §7 en art. 61-tewerkstelling. Zij ontvangen (in tegenstelling tot TWE-traject VDAB-doelgroep) wel een loon en stromen dus wel in als werknemer in een TWE-traject, met behoud van een arbeidsovereenkomst om zo hun socialezekerheidsrechten op te bouwen.

De cijfers per trede geven het aantal bezette plaatsen weer, uitgedrukt in aantal personen¹⁵. Deze aantallen betreffen een toestand of jaargemiddeld cijfer¹⁶. In wezen is de participatieladder een dynamisch instrument: volwassenen kunnen klimmen of dalen op de ladder, afhankelijk van hun groeipotentieel, persoonlijke en competentieontwikkeling en omgevings- of andere factoren.

Er wordt gestreefd naar een optimale participatie van alle betrokkenen rekening houdende met ieders mogelijkheden, ondanks hun beperkingen.

Voor een gedetailleerde uitleg over de zes treden verwijzen we naar de *infographic* en de beschrijvende nota over de treden en hun werkvormen in deel 2.

Figuur 5: Tewerkstellings- en participatieplaatsen op de participatieladder.

Trede 6	Betaald werk	Tewerkstellingsplaatsen (met arbeidsovereenkomst)	Tewerkingstelling en arbeidsmatige participatie van personen met een afstand tot de arbeidsmarkt
Trede 5	Betaald werk met ondersteuning	Participatieplaatsen (zonder arbeidsovereenkomst)	
Trede 4	Tijdelijke activerende trajecten		
Trede 3	Arbeidsmatige activiteiten onder begeleiding		
Trede 2	Sociale contacten buitenshuis		
Trede 1	Contacten beperkt tot de huiselijke kring		

2.4 Betaald werk (tewerkstellingsplaatsen op treden 5 en 6)

Op 31 december 2018 waren er in West-Vlaanderen 110.823 personen aan de slag als zelfstandige en 433.385 als loontrekkende (op treden 5 en 6). Dat waren 952 zelfstandigen (+0,9%) en 7.923 loontrekkenden (+1,9%) meer dan eind 2017. Dit aantal tewerkstellingsplaatsen komt overeen met respectievelijk 21,3% en 18,5% van alle zelfstandige en loontrekkende tewerkingstelling in het Vlaamse Gewest (zie figuur 6).

In de loop van 2019 zijn in West-Vlaanderen 11.397 ondernemingen opgericht of 17,8% van het Vlaamse totaal. In de periode 2018-2019 nam het aantal oprichtingen in West-Vlaanderen toe met 7,7%. In Vlaanderen is de toename iets groter (+10,8%).

Heel wat bezoldigde activiteit werd gecreëerd binnen het stelsel van de dienstencheques: 20.635 werknemers of 4,8% van alle loontrekkenden in West-Vlaanderen waren in 2018 tewerkinggesteld in de dienstencheque-economie¹⁷. Het aandeel van West-Vlaanderen in de totale Vlaamse dienstenchequetewerkingstelling nam af van 20,1% in 2014 over 20% in 2015 naar 19,8% in 2016 en 19,6% in 2017. In 2018 werd de dalende trend doorbroken en steeg het aandeel weer tot 20,1%.

¹⁵ Een job of participeren in een tijdelijk activerend traject hoeft niet noodzakelijk een voltijdse job te zijn om als persoon uit de kansengroepen het gevoel te hebben volwaardig te participeren aan de samenleving en arbeidsmarkt. Alle tewerkingstellings- en participatiecijfers worden daarom in personen uitgedrukt.

¹⁶ Voor de detailinformatie bij de cijfergegevens verwijzen we naar de uitgebreide cijferbijdrage in Excel-formaat (zie www.pomwvl.be/inventaris-sociale-economie). Voor iedere werkvorm of tewerkingstellingsmaatregel zijn er aparte tabellen.

¹⁷ Cijfer 2018, bron: Departement WSE.

Figuur 6: Aantal loontrekkenden, zelfstandigen en starters, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest.

Bron: RSZ, RSVZ, Departement WSE, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

In West-Vlaanderen vertegenwoordigen de tertiaire en de quataire sector¹⁸ respectievelijk 38,7% en 34,7% (2018) van het totaal aantal loontrekkenden (zie figuur 7).

26% van alle loontrekkenden in West-Vlaanderen is tewerkgesteld in de secundaire sector (industrie en bouw) en 0,7% in de primaire sector (landbouw en visserij). In vergelijking met Vlaanderen is er in West-Vlaanderen relatief gezien meer tewerkstelling in de secundaire sector maar is er evenwel heel wat minder werkgelegenheid in de tertiaire sector. Deze sector is met 38,7% van alle bezoldigde tewerkstelling ondervetegenwoordigd in vergelijking met Vlaanderen (44,4%).

Figuur 7: Bezoldigde tewerkstelling naar sector, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest.

West-Vlaanderen

Vlaams Gewest

Bron: RSZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Meer dan één op de tien loontrekkenden in West-Vlaanderen (51.901 personen of 12%) oefent een betaalde job uit mét een of andere vorm van ondersteuning die gekoppeld is aan hun persoon. Het zijn personen die omwille van hun persoonsgebonden kenmerken moeilijkheden ondervinden om op trede 6 te functioneren. Om de toegang tot de arbeidsmarkt of een betaalde job te vergemakkelijken, ontvangt de werkgever een financieel voordeel ter compensatie van zijn extra inspanningen en het geleden rendementsverlies.

Deze 51.901 personen op trede 5 zijn tewerkgesteld binnen zowel de sector van de sociale economie¹⁹ als binnen het reguliere bedrijfsleven.

¹⁸ Tertiaire sector: commerciële dienstverlening (onder andere groothandel, kleinhandel, transport, logistiek en post, horeca, telecommunicatie, informatica ...). Quataire sector: niet-commerciële dienstverlening (onder andere openbaar bestuur, onderwijs, menselijke gezondheidszorg, maatschappelijke dienstverlening, kunst, amusement en recreatie ...).

¹⁹ POM West-Vlaanderen is geen voorstander van deze opdeling en streeft naar de 'één economie gedachte', maar de analyse behoeft wel wat nadere uitleg en daarom wordt deze opsplitsing gehanteerd.

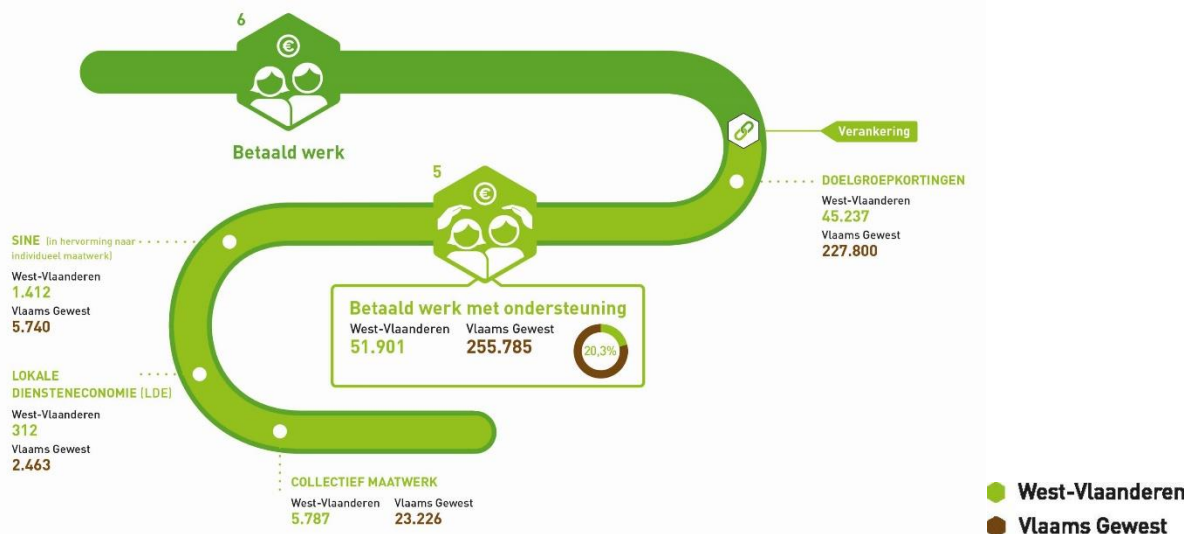
Ongeveer één op negen van de 51.901 personen op deze vijfde trede 'betaald werk met persoonsgebonden ondersteuning' wordt collectief tewerkgesteld via 'collectief maatwerk' (CMW) en 'lokale diensteneconomie' (LDE). Dit zijn twee werkvormen binnen het beleidsdomein Sociale Economie, voor personen met een geïndiceerde begeleidingsnood. Concreet gaat dit over 6.099 personen of 11,8%.

Het leeuwendeel van de loontrekkenden op trede 5 wordt *individueel* ingeschakeld via de doelgroepkortingen (beleidsdomein Werk) en de SINE-maatregel (sociale inschakelingseconomie) (beleidsdomein Werk en Sociale Economie, in hervorming naar individueel maatwerk). In totaal gaat het om 45.802²⁰ werknemers wat overeenkomt met 88,2% van alle loontrekkenden op trede 5.

Het betreft werknemers met een kleiner rendementsverlies dan de werknemers in collectief maatwerk en lokale diensteneconomie (waardoor tussenkomst in de loonpremie lager ligt dan 40%) en zonder geïndiceerde begeleidingsnood²¹. Dit is dan ook de bevoegdheidsafbakening tussen het *Vlaams beleid Werk* en *Vlaams beleid Sociale Economie* die maakt dat er geen overlap mogelijk is.

Meer dan één op tien (12%) van alle loontrekkenden in West-Vlaanderen (433.385 personen) bevindt zich op trede 5. De overige bevinden zich op trede 6 'betaald werk'. Ze hebben een betaalde job zónder persoonsgebonden ondersteuning. Niettegenstaande er voor deze werknemers geen persoonsgebonden ondersteuning van toepassing is, kan de werkgever in veel gevallen wél genieten van een economisch gestoelde korting gekoppeld aan de kenmerken van de werkgever of de sector. Zo wordt er voor bijna vier op de tien bezoldigde werknemers, aan de werkgever, een niet-persoonsgebonden vermindering op de patronale RSZ-bijdragen verleend. In die zin zijn het eveneens 'gesubsidieerde' werknemers.

Figuur 8: Treden 5 en 6 van de participatieladder, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest.

Bron: Diverse, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

De individuele inschakeling van kansengroepen op trede 5 kende de voorbije jaren (en nog steeds) vele Vlaamse beleidswijzigingen. Het betreft onder meer het nieuwe Vlaamse doelgroepenbeleid, de regularisatie van de gesco 's (gesubsidieerde contractuelen), het afschaffen van de (veel gebruikte) RSZ-korting en Activa-werkuitkering voor langdurig werklozen enerzijds, het invoeren van een aanwervingsincentive voor dezelfde doelgroep via het Departement Werk en Sociale Economie

²⁰ Bemerking: slechts 40% van SINE wordt in de berekening meegenomen; dit percentage komt overeen met het geraamde gedeelte van SINE dat buiten MW en LDE valt.

²¹ VDAB staat als arbeidsmarktregisseur in voor de toeleiding. Zij bepaalt de afstand tot de arbeidsmarkt van de werkzoekende, bepaalt de nood aan compensatie van rendementsverlies én de nood aan begeleiding.

(WSE) anderzijds (met heel beperkte benutting), enzovoort. Voor het overzicht en de inhoud van de beleidswijzigingen kunnen we verwijzen naar deel 2 en deel 3.

Tussen 2018 en 2019 merken we een toename van het aantal doelgroepwerknemers (dgwn) op trede 5 met 14,3%. Uitschieters vinden we bij de RSZ-korting voor 54-plussers (+33%) en, in de andere richting, bij de aanwervingsincentive voor langdurig werkzoekenden (-30,3%).

De RSZ-korting voor langdurig werklozen viel in West-Vlaanderen in 2019 terug op nul. Immers, deze korting werd afgeschaft per 1 januari 2017. Vanaf dat moment konden bedrijven geen nieuwe aanvragen meer doen voor deze RSZ-korting. Toekenningen die vóór 1 januari 2017 waren gebeurd, bleven lopen tot eind december 2018.

De aanwervingsincentive die in de plaats van deze RSZ-korting kwam, werd pas in februari 2017 goedgekeurd en startte per 1 januari 2017. Het systeem is ook anders, het verloopt via het Departement WSE en niet meer via de RSZ. Spijtig genoeg stellen we een ondermaatse benutting vast van deze aanwervingsincentive voor langdurig werkzoekenden. Voor slechts 842 Vlaamse langdurig werkzoekenden werd de incentive aangevraagd (waarvan 99 personen in West-Vlaanderen).

De RSZ-korting voor jongeren kende binnen West-Vlaanderen een daling van -9,8% in 2019 ten opzichte van 2018. Ook binnen Vlaanderen werd minder gebruik gemaakt van de maatregel. Er is sprake van een daling van -7,5% voor 2019.

Over de periode 2014-2019 is de individuele inschakeling (op trede 5) met maar liefst 25,2% gestegen (van 37.268 personen naar 46.649 personen in West-Vlaanderen). Voor Vlaanderen was er een stijging van 27,5%. De grootste stijging deed zich voor bij de RSZ-korting voor ouderen: van 22.779 personen naar 34.480 personen, een stijging van 51,4% voor onze provincie. Ook in Vlaanderen is er een felle opmars van de benutting van deze RSZ-korting, zijnde een stijging van 54,7% (tot een bereik van 175.504 ouderen).

Deze stijging met ruim de helft van het aantal oudere werkzoekenden waarvoor de RSZ-korting werd aangevraagd over de voorbije zes jaar, zien we niet gereflecteerd in een daling van het aantal oudere werkzoekenden. Voor West-Vlaanderen noteren we over de voorbije zes jaar een stijging van 3,7% van het aantal oudere werkzoekenden en voor Vlaanderen een stijging van maar liefst 18,8%.

Binnen de hervorming van de decreten CMW en LDE is er veel aandacht voor doorstroom van werknemers naar het reguliere circuit. Dit betekent dat er voor de werknemers binnen CMW en LDE – tezamen ‘collectieve inschakeling’ op trede 5 – een grote focus ligt op doorstroom naar trede 6. Dit is vooral zo voor de LDE en minder het geval voor CMW. Alle doelgroepwerknemers binnen LDE worden - vanaf 1 april 2015 - na hun competentieversterkend traject van maximaal vijf jaar geacht door te stromen hogerop. Die sterke focus op doorstroom is mee ingegeven door de Vlaamse ambitie ‘meer mensen aan het werk te krijgen’. Na de doelstelling 2020 om de 76% werkzaamheidsgraad te halen stelde Vlaanderen zich nu een werkzaamheidsgraad van 80% tot doel tegen 2030 (Beleidsverklaring Jambon, 2019-2024). Dit impliceert dat extra wordt ingezet op activering van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Voor cijfers over doorstroom verwijzen we naar ‘Deel 2, trede 5 collectieve inschakeling’.

Over de voorbije periode van 2014-2019 merken we een quasi status quo op voor zowel LDE als CMW. Dit is in tegenstelling tot de bijna jaarlijkse contingent verhoging voor de maatwerkbedrijven. Dit heeft een cijfermatige verklaring, gezien er een trendbreuk vast te stellen is in het cijfermateriaal voor het jaar 2019 (zie cijferbijlage). Vroeger had de POM cijfers over de beschutte werkplaatsen vanuit Groep Maatwerk, waar niet alleen het contingent maatwerk maar ook andere risicogroepen werden in meegeteld. Vanaf 2019 ontvingen we één globaal cijfer: contingent van de maatwerkbedrijven (zonder de overige tewerkgestelde risicogroepen binnen de MWB). Dit verklaart

de status quo. Zie de tabellenbijlage achteraan in de studie voor de aparte tewerkstelling 2019 van de ex-beschutte werkplaatsen.

4Werk vzw²² besteedt met de logistieke en financiële steun van de POM en Provincie West-Vlaanderen veel aandacht aan enclavewerk. Bij enclavewerk komt een ploeg werknemers met een arbeidsbeperking, onder permanente begeleiding van een maatwerkbedrijf (MWB), (mee)werken op de werkvloer van een regulier bedrijf. In 2019 boden acht van de 23 West-Vlaamse MWB enclavewerk aan. In 2019 vond 22,3% van hun gepresteerde uren (goed voor 767 VTE doelgroep en begeleiding) plaats op de werkvloer van de klant via de enclaveformule. Als we uitgaan van de verhouding 1 op 7 begeleiding van de dgwn komen we op een 96 VTE begeleiding uit en 671 VTE dgwn in enclave.

2.5 Tewerkstelling en arbeidsmatige participatie van personen met een afstand tot de arbeidsmarkt

Op treden 3, 4 en 5 vinden we de personen met een afstand tot de arbeidsmarkt terug die arbeidsmatig²³ participeren aan de maatschappij, hetzij via een arbeidsovereenkomst waarbij er voor de werkgever een persoonsgebonden ondersteuning is voorzien (trede 5), hetzij binnen een andere regeling waarbij er voor de organisatie die de personen begeleidt een financiële tegemoetkoming is voor hun diensten (treden 3 en 4).

Op trede 5 worden 51.901 personen met een arbeidsovereenkomst geteld voor wie de werkgever een financieel voordeel ontvangt ter compensatie van zijn extra inspanningen om deze persoon aan te werven en in dienst te houden (zie punt 2.4 Betaald werk).

Trede 4 is een tijdelijke activeringstrede voor mensen zonder arbeidscontract²⁴. In West-Vlaanderen gaat het in 2019 om 10.198 personen (zie figuur 9) met nood aan begeleiding (een combinatie van werk-, welzijns- en zorgbegeleiding), die door het volgen van dit tijdelijke traject (opnieuw) een stap kunnen zetten naar betaald werk. Ze participeren via een tijdelijk statuut binnen een reële arbeidsmarktomgeving, met als doel competenties en werkervaring op te doen om obstakels die een instroom naar trede 5 of 6 alsnog verhinderen, weg te werken. Dit gebeurt via enkele tijdelijke activerende trajecten (171 personen), het werkplekleren met zijn vele werkplekinstrumenten (8.097 personen), de begeleidingstrajecten van de West-Vlaamse activiteitencoöperatie Starterslabo (102 begeleide starters), binnen het stelsel 'leren en werken' (in hervorming naar 'duaal leren', 394 jongeren), met het wijk-werken (het op 1 januari 2018 hervormde PWA, 1.113 personen) en via doorstroom of activering uit arbeidszorg (321 trajecten).

Waar mensen op trede 5 over een arbeidscontract beschikken (en dus werknemers zijn), zitten mensen in trede 4 in 'competentieversterkende trajecten', in een opleidingsgegeven als het ware²⁵ met als perspectief binnen maximum twee jaar door te stromen naar trede 5 of 6. Bij personen op

²² Per 1 januari 2020 zijn er nog 22 maatwerkbedrijven in West-Vlaanderen: Molendries werd overgenomen door vzw Mariasteen.

²³ De participatieplaatsen vinden we terug op treden 4, 3, 2 en 1 van de participatieladder. Op treden 4 en 3 vinden we arbeidsmatige participatie terug: een combinatie van werk of arbeidsmatige activiteiten met welzijns- en zorgbegeleiding. Op treden 2 en 1 is dit minder of niet het geval. Mensen op trede 2 hebben voornamelijk sociale contacten buitenshuis en nemen deel aan georganiseerde activiteiten van sociaal-culturele verenigingen, lokale dienstencentra, verenigingen waar armen het woord nemen ... Het gaat hierbij om ontmoeting en bezigheid. Mensen die op trede 1 staan, hebben enkel sociale contacten in de huiselijke kring of in de welzijns- of zorginstelling waar ze verblijven.

²⁴ Met uitzondering van de personen in art. 60 §7 en art. 61 (zie Deel 3: Beleidswijzigingen).

²⁵ Zie voetnoot 14.

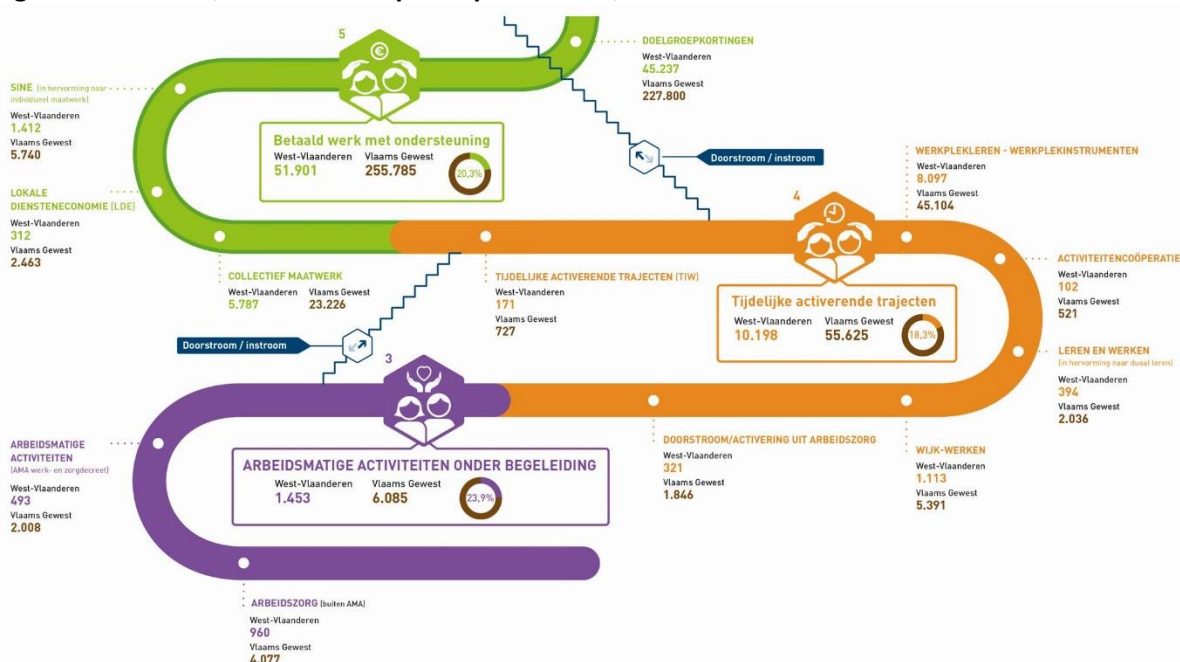
trede 4 is er geen sprake van een (blijvende) arbeidsbeperking of (blijvende) nood aan een aangepaste werkomgeving en/of voortdurende ondersteuning en begeleiding op de werkvloer.

Op trede 3 situeren zich mensen die arbeidsmatige activiteiten verrichten zonder arbeidscontract en onder begeleiding (een combinatie van welzijns- en zorgbegeleiding). In West-Vlaanderen gaat het om 1.453 personen met nood aan een combinatie van werk en welzijn of zorg. Deze mensen staan een stap verder van betaalde arbeid dan de mensen die op trede 4 staan; betaalde arbeid is op korte en middellange termijn niet mogelijk. Hier bevinden zich diverse arbeidszorgprojecten binnen zowel de sociale economie, de geestelijke gezondheidssector, de sector van zorg voor personen met een handicap en de welzijnssector.

West-Vlaanderen beschouwt arbeidszorg als een noodzakelijke schakel in het economisch proces waarin iedereen een faire kans moet krijgen om te participeren. Arbeidszorg is met andere woorden het sluitstuk van de arbeidsmarkt alsook de eerste (op) stap terug naar betaalde arbeid.

Waar we spreken over 'werknemers' binnen trede 5 en 'mensen in (tijdelijke) opleiding' op trede 4, bevinden de personen op trede 3 zich in een 'vrijwilligersstatuut'. Zij ontvangen geen loon. Het zijn 'medewerkers' in plaats van 'werknemers'.

Figuur 9: Treden 3, 4 en 5 van de participatieladder, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest.

Bron: Diverse, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

In totaliteit zijn er 63.552 personen, met een afstand tot de arbeidsmarkt, die in 2019 dankzij één of andere tewerkstellings- of activeringsmaatregel economisch of arbeidsmatig geactiveerd werden in West-Vlaanderen.

West-Vlaanderen kent hierdoor in 2019 een arbeidsmarktparticipatiegraad²⁶ van 79,2% ten opzichte van 77,1% in Vlaanderen. De arbeidsmarktparticipatiegraad houdt, in tegenstelling tot de werkzaamheidsgraad, ook rekening met de arbeidsmatige participatie op de treden 4 en 3 van

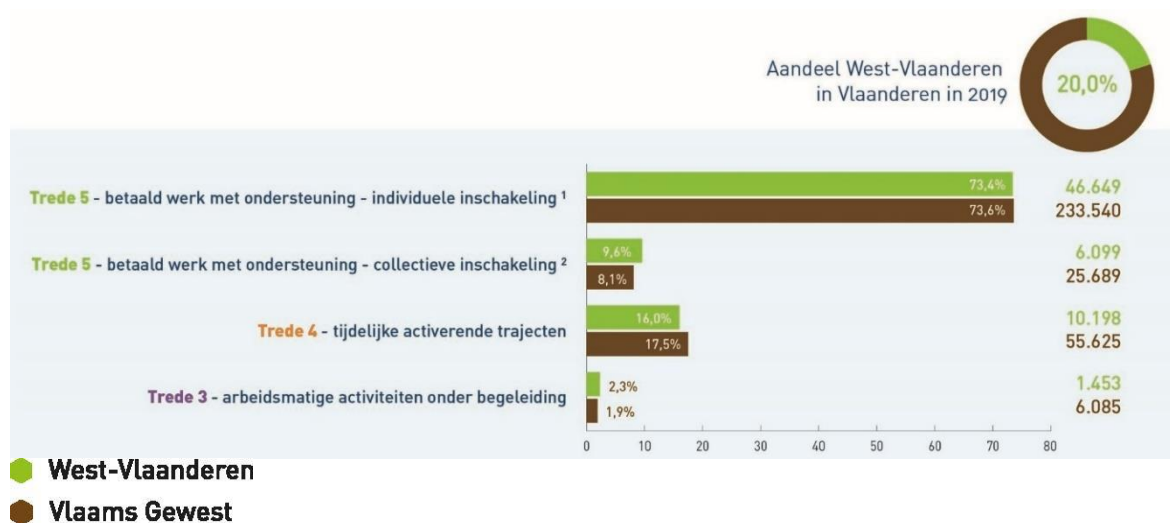
²⁶ Arbeidsmarktparticipatiegraad = (tewerkstelling + arbeidsmatige participatie)/bevolking 20-64. In tegenstelling tot de werkzaamheidsgraad (= werkenden 20-64 / bevolking 20-64, zie '2.1 Bevolking en beroepsbevolking' van dit rapport), houdt deze (door POM West-Vlaanderen ontwikkelde) indicator ook rekening met de arbeidsmatige participatie die er is of de 'werkzaamheid' van personen uit de kansgroepen, zonder arbeidsovereenkomst. Cijfers omtrent tewerkstelling afkomstig uit 2018.

personen uit de kansengroepen zonder arbeidscontract. Deze arbeidsmarktparticipatiegraad is bij definitie hoger dan de werkzaamheidsgraad van 77,5% voor West-Vlaanderen in 2019. We mogen aannemen dat een groot deel van de personen op trede 4 (na een periode van één tot twee jaar) en een minderheid van de kansengroepen op trede 3 zullen doorstromen naar een hogere trede en op die manier wel zullen meegerekend worden in de werkzaamheidsgraad.

De 63.552 tewerkstellings- en participatieplaatsen die zijn ingenomen door mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt (treden 5, 4, 3) zijn het equivalent van 14,7% van alle bezoldigde arbeidsplaatsen in West-Vlaanderen (zijnde 63.552 personen op 433.385 loontrekkenden). Deze verhouding is voor West-Vlaanderen hoger dan het gemiddelde voor Vlaanderen (13,6%).

Van alle gerealiseerde tewerkstelling en participatie van personen uit de kansengroepen binnen West-Vlaanderen vertegenwoordigt trede 5 veruit de grootste aantallen (81,7%, zie figuur 10) gevolgd door trede 4 (16%) en afsluitend trede 3 (2,3%).

Figuur 10: Tewerkstellings- en participatieplaatsen voor personen uit de kansengroepen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest.

Bron: diverse, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Alle tewerkstellings- en activeringsmaatregelen waren de voorbije periode onderhevig aan Vlaamse beleidswijzigingen (zie 'Deel 3: Beleidswijzigingen'). Dat maakt(e) het er voor de actoren binnen het brede werkveld niet makkelijker op om in toch wel onzekere omstandigheden blijvend inspanningen te leveren voor een 'duurzame tewerkstelling' voor net heel kwetsbare mensen.

Toch hield de tewerkstelling van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, ofwel via de sociale economie of via het gewone bedrijfsleven, goed stand. In 2019 steeg de tewerkstelling en arbeidsmatige participatie van personen uit de kansengroepen in West-Vlaanderen naar een hoger niveau ten opzichte van 2018 (+6.090 personen), namelijk van 57.462 in 2018 naar 63.552 in 2019 (zie tabel 2).

Deze stijging tussen 2018 en 2019 is de resultante van een aantal evoluties.

Bij het 'betaald werk met ondersteuning' (trede 5) was er een ruime toename van 6.476 tewerkstellingsplaatsen (of +14,3%) met een belangrijke toename - in absolute cijfers - bij de RSZ-korting voor ouderen (+8.551 personen). Dit is het resultaat van het Vlaamse doelgroepenbeleid (gefocusd op jongeren, ouderen en mensen met een arbeidshandicap), gecombineerd met een zeer gunstige economische conjunctuur in 2019. Deze toename kon de sterke afnames bij de RSZ-korting voor jongeren (-748 personen) en langdurig werklozen (-1.129 personen) ruimschoots compenseren.

De RSZ-korting voor langdurige werklozen werd afgeschaft per 1 januari 2017 (en was uitdovend tot 31 december 2018), maar in februari 2017 werd een aanwervingsincentive voor langdurige werklozen tussen 25 en 54 jaar goedgekeurd. Bij deze doelgroepkorting tellen we 43 personen minder in 2019 dan in 2018. Ook in Vlaanderen was er in 2019 een afname van 85 personen ten opzichte van 2018.

De premie ‘aanwervingsincentive langdurig werklozen’ blijft zo grotendeels onbenut, als we de vergelijking maken met de voorbije jaren en de afgeschafte RSZ-korting voor langdurig werklozen. Uit een parlementaire vraag in december 2019, bleek dat slechts 2,7 miljoen euro van de voorziene 21,6 miljoen euro voor 2019 aan deze maatregel werd besteed.

Op de activeringstrede trede 4, waar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in tal van tijdelijke activerende competentieversterkende begeleidingstrajecten participeren, daalde het aantal participatieplaatsen voor kansengroepen in West-Vlaanderen met -5% (of 533 plaatsen). In 2019 zetten 10.198 personen begeleide stappen naar betaald werk. De toenames bij de beroepsverkennde stages (+250 personen), de werkervaringsstages (+151 personen), activerende arbeidszorg WSE (+136 personen), de activeringstrajecten werk- en zorgdecreet (+90 personen), de activiteitencoöperaties (+25 personen), de brugprojecten (+18 personen) en de art. 60 §7 van de OCMW-wetgeving (+10 personen) konden de afnames bij TIW (Tender Intensief Werkplekklere) (-674 personen), de opleidingsstages (-195 personen), de individuele beroepsopleidingen (-108 laaggeschoolden), de TAZ-trajecten Tris (Tender Activering Zorg) (-83 personen), de beroepsinlevingsstages²⁷ (-68 personen), de voortrajecten (-28 personen), de DAZ-trajecten (Doorstroom uit Arbeidszorg) (-27 personen), de persoonlijke ontwikkelingstrajecten (-17 personen), art. 61 van de OCMW-wetgeving (-11 personen) en het wijk-werken (-1 persoon), niet teniet doen. In Vlaanderen daalde het aantal participatieplaatsen op trede 4 nog wat sterker (-6%) dan in West-Vlaanderen.

Ondanks afnames in West-Vlaanderen en Vlaanderen is en blijft deze ‘activeringstrede’ een belangrijke trede gezien het sterke aanklampingsbeleid dat gevoerd wordt door Vlaanderen naar mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. De Vlaamse Regering wil immers de komende beleidsperiode 120.000 mensen extra aan het werk helpen. De Vlaamse beleidsnota Werk en Sociale Economie staat vol met acties voor werkzoekenden om begeleiding op maat aan te bieden: arbeidsmarktgerichte trajecten op maat, werkzoekenden opleiden op de werkvloer via de voor hen meest aangewezen werkervarings- of opleidingsvloer, het versterken van wijk-werken en tijdelijke werkervaring in samenwerking met lokale besturen, het herdenken van het activeringsbeleid om ook de mensen naast de arbeidsmarkt - de niet-beroepsactieven - mee aan boord te hebben, enzovoort. Iedereen moet mee aan boord. We hadden hier dus liever een stijging gezien in plaats van een afname van de cijfers. Hopelijk bieden de cijfers 2020 een eerste kentering.

Trede 3 - Arbeidszorg en arbeidsmatige activiteiten werk- en zorgdecreet - groeide in West-Vlaanderen met +11,3% (of 147 personen) tegenover een toename met +6,7% in Vlaanderen.

Ten opzichte van 2018 is het aandeel van trede 3 in het totaal aantal tewerkstellings- en participatieplaatsen voor personen met een afstand tot de arbeidsmarkt over treden 5, 4 en 3 niet gewijzigd (2,3% in 2018 en 2019). Het aandeel van trede 5 steeg van 79,1% in 2018 naar 81,7% in 2019 ten koste van het aandeel van trede 4 dat daalde van 18,7% in 2018 naar 16% in 2019.

Ondanks de vele pogingen om het activeringsbeleid te vereenvoudigen, blijft het een ongelooflijke uitdaging voor de POM om een helder beeld te brengen in de resem aan tewerkstellingsmaatregelen.

²⁷ Via het BVR van 6 juli 2018 op de hervorming van Werkplekklere kreeg de Beroepsinlevingsovereenkomst BIO een nieuwe naam, zijnde een Beroepsinlevingsstage (BIS) en dat sinds 1 september 2018.

Van de actoren op het werkveld wordt verwacht dat er 'naadloze overgangen' worden gelegd tussen de treden om kansen te bieden aan werkzoekenden hogerop de participatieladder. Op die manier kunnen de werkzoekenden mee participeren aan de betaalde arbeidsmarkt, het is daarom belangrijk dat de actoren in het werkveld een klare kijk hebben op het geheel. Vaak ontbreekt deze klare kijk op het geheel aan activeringsmaatregelen. Waar heeft de persoon met een ondersteuningsnood die voor mij zit het meeste baat bij? Hoe kan ik hem het best vooruit helpen? We moedigen verdere vereenvoudigingen dan ook sterk aan. De hervorming van arbeidszorg binnen het Departement WSE is daarom een meer dan welgekomen maatregel: drie maatregelen worden alvast één.

Tabel 2: Tewerkstelling en participatie van personen uit de kansengroepen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2018-2019.

		West-Vlaanderen		Vlaams Gewest		Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest		Evolutie 2018-2019	
		2018	2019	2018	2019	2018	2019	West-Vlaanderen	Vlaams Gewest
TREDE 5 - BETAALD WERK MET ONDERSTEUNING	a + b + c + d + e + f + g + 40%h⁽¹⁾ + i + j + k + l + m	45.424	51.901	214.573	255.785	21,2%	20,3%	+14,3%	+19,2%
INDIVIDUELE INSCHAKELING	a t/m g	39.952	46.649	191.832	233.540	20,8%	20,0%	+16,8%	+21,7%
Doelgroepkortingen	a + b + c + d + e + f	38.508	45.237	185.960	227.800	20,7%	19,9%	+17,5%	+22,5%
Vlaams doelgroepenbeleid	a + b + c + d	36.662	44.462	175.577	223.715	20,9%	19,9%	+21,3%	+27,4%
Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP)	a	2.937	2.977	13.782	14.004	21,3%	21,3%	+1,4%	+1,6%
RSZ-korting 54-plus	b	25.929	34.480	123.730	174.504	21,0%	19,8%	+33,0%	+41,0%
RSZ-korting jongeren	c	7.654	6.906	37.138	34.365	20,6%	20,1%	-9,8%	-7,5%
Aanwervingsincentive langdurig werkzoekenden (IWSE)	d	142	99	927	842	15,3%	11,8%	-30,3%	-9,2%
RSZ-korting langdurige werklozen	e	1.129		6.572			17,2%		
Gesco (o.a. BKD)	f	717	775	3.811	4.085	18,8%	19,0%	+8,1%	+7,2%
SINE (in hervorming naar individueel maatwerk)	g	1.444	1.412	5.872	5.740	24,6%	24,6%	-2,2%	-2,2%
COLLECTIEVE INSCHAKELING	h t/m m	6.339	6.099	26.264	25.689	24,1%	23,7%	-3,8%	-2,2%
Lokale diensteneconomie (LDE)	h	295	312	2.341	2.463	12,6%	12,7%	+5,8%	+5,2%
Collectief maatwerk	i t/m m	6.044	5.787	23.923	23.226	25,3%	24,9%	-4,3%	-2,9%
Maatwerkbedrijven - beschutte werkplaatsen	i	5.030		18.519			27,2%		
Maatwerkbedrijven - sociale werkplaatsen	j	1.009		5.378			18,8%		
Invoegbedrijven	k	5	0	26	6	19,2%	0,0%	-100,0%	-76,9%
Collectief maatwerk - maatwerkbedrijven	l		5.771		23.137		24,9%		
Collectief maatwerk - maatwerkafdelingen	m		16		83		19,3%		
TREDE 4 - TIJDELIJKE ACTIVERENDE TRAJEKTEN	n t/m f'	10.731	10.198	59.164	55.625	18,1%	18,3%	-5,0%	-6,0%
Werkplekieren - Tijdelijke activerende trajecten	n	845	171	5.544	727	15,2%	23,5%	-79,8%	-86,9%
Voorloper TWE-trajecten VDAB (TIW)	n	845	171	5.544	727	15,2%	23,5%	-79,8%	-86,9%
Werkplekieren - Werkplekinstrumenten	o t/m w	8.069	8.097	44.410	45.104	18,2%	18,0%	+0,3%	+1,6%
Beroepsverkenkende stages (BVSI)	o	1.350	1.600	7.460	8.084	18,1%	19,8%	+18,5%	+8,4%
Art. 60 §7 van de OCMW-wetgeving	p	1.667	1.677	9.748	9.593	17,1%	17,5%	+0,6%	-1,6%
Art. 61 van de OCMW-wetgeving	q	80	69	232	288	34,5%	24,0%	-13,8%	+24,1%
Werkervaringsstage (IWES)	r	245	396	1.653	2.774	14,8%	14,3%	+61,6%	+67,8%
Opleidingsstages (OS)	s	3.832	3.637	19.133	18.885	20,0%	19,3%	-5,1%	-1,3%
(laaggeschoolde) IBO	t	658	550	4.338	3.806	15,2%	14,5%	-16,4%	-12,3%
Beroepsinlevingsstages (BIS, voorheen BIO)	u	236	168	1.825	1.674	12,9%	10,0%	-28,8%	-8,3%
Instapstages voor jongeren (ISS)	v	1		21			4,8%		
Activiteitencoöperatie	w	77	102	416	521	18,5%	19,6%	+32,5%	+25,2%
Leren en werken (in hervorming naar duaal leren)	x + y + z	421	394	1.984	2.036	21,2%	19,4%	-6,4%	+2,6%
Brugprojecten	x	178	196	864	969	20,6%	20,2%	+10,1%	-12,2%
Voortrajecten	y	127	99	541	520	23,5%	19,0%	-22,0%	-3,9%
Persoonlijke ontwikkelingstrajecten (POT)	z	116	99	579	547	20,0%	18,1%	-14,7%	-5,5%
Wijk-werken (per 1/01/2018 het hervormde PWA)	a'	1.114	1.113	5.453	5.391	20,4%	20,6%	-0,1%	-1,1%
Doorstroom / Activering uit Arbeidszorg	b' t/m e'	205	321	1.357	1.846	15,1%	17,4%	+56,6%	+36,0%
Activerende arbeidszorg (WSE)	b'	12	148	65	422	18,5%	35,1%	+1133,3%	+549,2%
Activeringstrajecten (werk- en zorgdecreet)	c'	66	156	693	1.345	9,5%	11,6%	+136,4%	+94,1%
TAZ-trajecten (Tender Activering Zorg)	d'	87	4	559	66	15,6%	6,1%	-95,4%	-88,2%
DAZ-trajecten (Doorstroom uit Arbeidszorg)	e'	40	13	40	13	100,0%	100,0%	-67,5%	-67,5%
TREDE 3 - ARBEIDSMATIGE ACTIVITEITEN ONDER BEGELEIDING	f' + g'	1.306	1.453	5.701	6.085	22,9%	23,9%	+11,3%	+6,7%
Arbeidszorg (buiten AMA)	f'	801	960	3.661	4.077	21,9%	23,5%	+19,9%	+11,4%
Arbeidmatige activiteiten (AMA werk- en zorgdecreet)	g'	505	493	2.040	2.008	24,8%	24,6%	-2,4%	-1,6%
TEWERKSTELLING EN PARTICIPATIE VAN PERSONEN UIT DE KANSENGROEPEN	trede 3 + trede 4 + trede 5	57.462	63.552	279.438	317.495	20,6%	20,0%	+10,6%	+13,6%
Arbeidsmarktparticipatiegraad [2]		78,7%	79,2%	76,3%	77,1%				

Bron: diverse, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Met een aandeel van 20% in de Vlaamse tewerkstelling en arbeidsmatige participatie van personen uit de kansengroepen, speelt West-Vlaanderen een prominente rol inzake de activering van personen uit de kansengroepen. Dit aandeel ligt hoger dan het aandeel van West-Vlaanderen in de bezoldigde tewerkstelling (18,5%) of de beroepsbevolking (17,9%). In vergelijking met 2018 is de West-Vlaamse bijdrage aan de tewerkstelling en arbeidsmatige participatie van kansengroepen op de Vlaamse arbeidsmarkt wel afgenomen, van 20,6% naar 20%.

De verschillen tussen de diverse werkvormen onderling zijn evenwel groot. West-Vlaanderen heeft een bijzonder hoog aandeel in de Vlaamse tewerkstelling via activerende arbeidszorg (35,1%), collectief maatwerk (24,9%), SINE²⁸ (24,6%), arbeidsmatige activiteiten (AMA werk- en zorgdecreet) (24,6%), art. 61 van de OCMW-wetgeving (24%) en arbeidszorg buiten AMA (23,5%). Ook de Vlaamse ondersteuningspremie (VOP) (21,3%) en het wijk-werken (20,6%) scoren relatief hoog in West-Vlaanderen. Activeringstrajecten werk- en zorgdecreet (11,6%), aanwervingsincentive langdurig werklozen (11,8%) en lokale diensteneconomie (12,7%) zijn daarentegen minder aanwezig in West-Vlaanderen.

De relatief sterke aanwezigheid van de industrie en de bouw in West-Vlaanderen ten opzichte van het Vlaamse Gewest is mede een verklaring voor het hoge aandeel (24,9%) van de West-Vlaamse tewerkstelling binnen het collectief maatwerk in Vlaanderen. Het aandeel van de secundaire sector in de totale tewerkstelling in West-Vlaanderen is met zijn 26% beduidend groter dan de 21,3% in het Vlaamse Gewest. Dit is een belangrijk gegeven aangezien een significant deel van de maatwerkbedrijven (vooral de vroegere beschutte werkplaatsen) in hoofdzaak fungeren als toeleveranciers voor de industrie en hen ook mee verankeren (zo bleek uit de verankeringsstudie van POM West-Vlaanderen, najaar 2016).

Binnen West-Vlaanderen vinden we de grootste aanwezigheid van tewerkstellings- en participatieplaatsen voor kansengroepen in de regio Zuid-West-Vlaanderen (28,9%) (zie figuur 11). 30,2% van de tewerkstelling in West-Vlaanderen op trede 5²⁹ en minstens 26,2%³⁰ van alle West-Vlaamse participatieplaatsen op trede 4 zijn in Zuid-West-Vlaanderen gesitueerd. Voor trede 3 is geen regio-indeling beschikbaar.

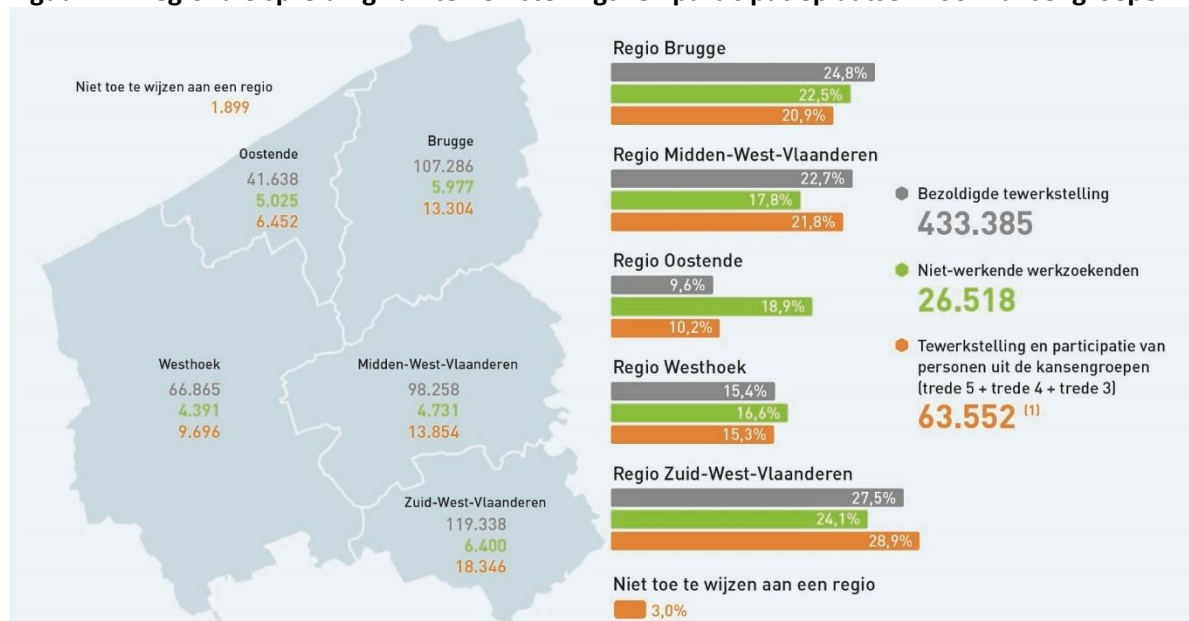
Regio Oostende telt het minst aantal tewerkstellings- en participatieplaatsen, namelijk 10,2% van het West-Vlaamse totaal voor treden 3, 4 en 5 samen³¹.

²⁸ In hervorming naar individueel maatwerk.

²⁹ Een verklaring hiervoor is te vinden in het feit dat WAAK, gelegen in Kuurne, het grootste maatwerkbedrijf is van (West-) Vlaanderen met ongeveer 2.000 medewerkers in 2019.

³⁰ 446 participatieplaatsen op trede 4 - dit is 4,4% van het West-Vlaamse totaal voor trede 4 - konden niet toegewezen worden aan een specifieke regio.

³¹ 1.899 tewerkstellings- en participatieplaatsen of 3% van het West-Vlaamse totaal voor treden 3, 4 en 5 konden niet toegewezen worden aan een specifieke regio.

Figuur 11: Regionale spreiding van tewerkstellings- en participatieplaatsen voor kansengroepen.

Bron: diverse, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

2.6 Nabeshouwingen

2.6.1 Zorg om tewerkstelling en participatie = beleidsdomeinoverschrijdend

De zorg om de tewerkstelling en participatie van kansengroepen is een gedeelde zorg en is met andere woorden beleidsdomeinoverschrijdend. Grotendeels is dit nog steeds de prioriteit van het Vlaams beleidsdomein Sociale Economie, maar zeker ook Werk, Welzijn en Onderwijs nemen heel wat individuele tewerkstelling/participatie aan de arbeidsmarkt op zich voor kwetsbare doelgroepen (zie figuur 12). Het is en blijft de uitdaging van de Vlaamse overheid om middels een geïntegreerd beleid werk te maken van duurzame tewerkstelling van kansengroepen.

Figuur 12: Vlaamse beleidsdomeinen.

	Werk	Sociale Economie	Welzijn	Onderwijs
Doelgroepkortingen	●			
SINE (in hervorming naar individueel maatwerk)	●	●		
Lokale diensteneconomie		●		
Collectief maatwerk		●		
Tijdelijke activerende trajecten	●			
Werkplekcleren - werkplekinstrumenten	●			
Activiteitscoöperatie		●		
Leren en werken				●
PWA (op 1/01/2018 wijk-werken)	●			
Doorstroom/activering uit arbeidszorg	●	●	●	
Arbeidszorg	●	●	●	

Bron: Diverse, Verwerking: POM West-Vlaanderen

2.6.2 Verloren talent terugwinnen

Waar de nieuwe Vlaamse beleidsteksten enerzijds vol staan met woorden als ‘doorstroom’, ‘activering’ en ‘competentieversterkende trajecten’ voor onze nwwz, merken we anderzijds een aantal tekortkomingen, of ‘tandwielen die niet goed schakelen’ in onze arbeidsmarkt. Er is sprake van een paradox op onze arbeidsmarkt. De werkloosheid is in 2019 op een laagterecord, er zijn heel veel openstaande vacatures, maar in vergelijking met een aantal van onze buurlanden zijn er relatief weinig mensen aan het werk (cfr. werkzaamheidsgraad)³². De groep nwwz zal niet volstaan om de werkzaamheidsgraad op te krikken en de arbeidsmarkt krapte structureel aan te pakken.

Omwille van de coronacrisis zal de krappe arbeidsmarkt die West-Vlaanderen de voorbije jaren kenmerkte iets meer ontspannen. Er zijn echter evoluties die erop wijzen dat deze meer ontspannen arbeidsmarkt een tijdelijk gegeven is en we op termijn terug in een ‘war for talent’ terecht zullen komen.

Ongeacht de conjunctuur zal de West-Vlaamse arbeidsmarkt een grote uitstroom van 55-plussers kennen. Volgens projecties van het Steunpunt Werk zal de vervangingsvraag van 55-plussers in de periode 2023-2028 pieken naar 76.856 vervangingsvacatures, een verdubbeling ten opzichte van de periode 2003-2008.

Deze uitstroom zal bovendien gepaard gaan met een inkrimping van de bevolking op arbeidsleeftijd, zijnde de 18- tot 64-jarige. Twee evoluties die zich sterker manifesteren in West-Vlaanderen dan gemiddeld in Vlaanderen. Daarbovenop komt dat jongeren later instromen op de arbeidsmarkt doordat meer jongeren studies hoger onderwijs aanvatten én de studieduur ook toeneemt.

Ten gronde is er nog een veel structureler probleem: er zijn zeer veel mensen in Vlaanderen die niet werken maar ook niet werkloos zijn en die zich ook niet - *nog niet of niet meer* - aandienen op de arbeidsmarkt. Zij behoren eveneens tot onze potentiële beroepsbevolking tussen 18 en 64 jaar.

Burgers op beroepsactieve leeftijd die niet werken en niet ingeschreven zijn bij VDAB worden doorgaans ‘de inactieven’ genoemd. De inactieven vormen een heterogene groep met uiteenlopende statuten. Sommigen ontvangen een sociale uitkering (bv. leefloongerechtigden, RIZIV-gerechtigden), anderen niet (bv. huisvrouwen/-mannen, ex-zelfstandigen). Sommigen opteren om de term andersactieven te gebruiken. Mensen die geen betaalde tewerkstelling hebben, kunnen immers wel actief zijn, zowel op de arbeidsmarkt in een niet-betaalde tewerkstelling als een ander sociaal engagement op zich nemen, zoals bijvoorbeeld mantelzorg.

De scope van het activeringsbeleid kan (moet) worden uitgebreid naar die mensen die aan de zijlijn staan van de arbeidsmarkt, in een poging om deze verborgen potentiële arbeidsreserve te activeren. We stellen vast dat deze groep bovendien veel ruimer is dan de groep van officiële werklozen (in 2019 zijn er 26.518 nwwz voor West-Vlaanderen en 184.851 voor Vlaanderen).

Ruim één op vijf (22,1%) van de potentiële beroepsbevolking in West-Vlaanderen is **niet**-beroepsactief (155.360 personen). In Vlaanderen behoort 23% tot de niet-beroepsactieve bevolking (914.746 personen).

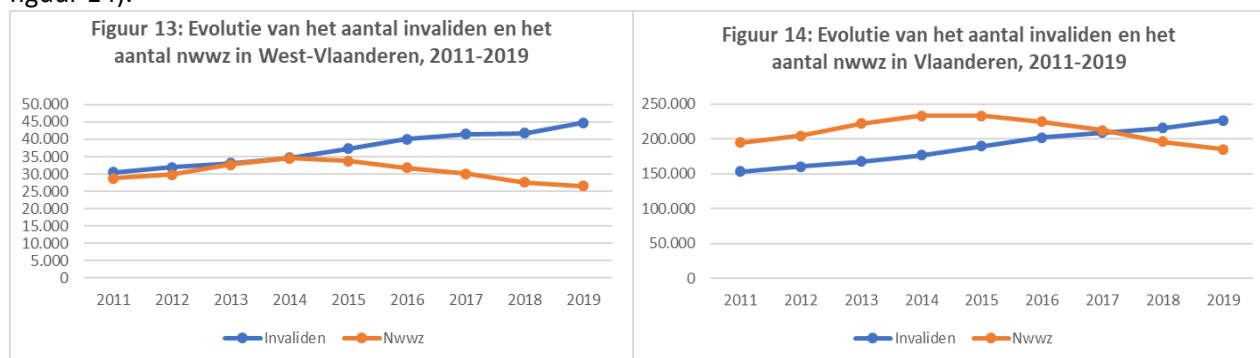
Op 30 juni 2019 telde het RIZIV 44.711 invaliden in West-Vlaanderen (loontrekkenden en zelfstandigen, werkend of werkloos, één jaar of langer arbeidsongeschikt); dit is 19,7% van het Vlaamse totaal (226.687 personen).

³² Bron: Eurostat. De werkzaamheidsgraad wordt hier gedefinieerd als het aantal werkenden 20-64 jaar ten opzichte van de totale bevolking 20-64 jaar. In Duitsland (80,6%), Nederland (80,1%) en het Verenigd Koninkrijk (79,3%) lag de werkzaamheidsgraad in 2019 duidelijk hoger dan in België (70,5%), Vlaanderen (75,5%) of West-Vlaanderen (77,5%). In Frankrijk (71,6%) en Luxemburg (72,8%) was de werkzaamheidsgraad kleiner dan in West-Vlaanderen of Vlaanderen.

Het aantal invaliden in West-Vlaanderen komt overeen met 8,1% van de effectieve beroepsbevolking (alle werkenden en werklozen tussen 18 en 64 jaar).

Dit betekent ook dat er in West-Vlaanderen in 2019 een heel stuk méér invaliden dan nwwz (26.518 nwwz) werden geteld; het verschil bedraagt 18.193 personen of ruim de helft méér invaliden dan nwwz (zie figuur 13).

In Vlaanderen vertegenwoordigen de invaliden 7,4% van de effectieve beroepsbevolking. Ook Vlaanderen telt anno 2019 meer invaliden dan nwwz; het verschil bedraagt 41.836 personen (zie figuur 14).

Bron: RIZIV, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tussen 2018 en 2019 steeg het aantal invaliden bij de loontrekkenden in West-Vlaanderen met +6,9%; bij de invalide zelfstandigen was er een stijging van +8,1%. In Vlaanderen was de toename bij zowel de loontrekkende invaliden (+5%) als bij de zelfstandige invaliden (+5,2%) kleiner dan in West-Vlaanderen.

De verklaring voor steeds meer ziekte-uitval ligt grotendeels in het feit dat we langer werken. Oudere werknemers hebben vaker chronische ziekten dan jongeren. De vergrijzing doet het ziekte-absenteïsme pieken. Bij arbeiders - met een zware fysieke belasting - is dat effect nog groter dan bij de bedienden.

We lezen het volgende uit het advies van de Commissie Diversiteit van de SERV (Sociaal Economische Raad van Vlaanderen) 'Re-integratie van arbeidsongeschikten met een RIZIV-uitkering' van 25 november 2020: 'De cijfers tonen aan dat het aantal langdurig zieken in Vlaanderen, zowel bij loontrekkenden als bij zelfstandigen, toeneemt overheen de tijd. Wat bovendien opvalt is dat in beide regelingen vooral een sterke groei waar te nemen is van de vrouwelijke populatie, en van de populatie in oudere leeftijdscategorieën. Het RIZIV verwijst hier naar een toenemend aantal analyses die een verband leggen tussen stress, zware werkomstandigheden en een gebrek aan motivatie/interesse voor het werk enerzijds, en arbeidsongeschiktheid door deze aandoeningen anderzijds. Bovendien zien we dat steeds meer jonge mensen langdurig arbeidsongeschikt worden omwille van deze problematieken én dat aandoeningen van het bewegingsstelsel zoals rugpijn, gewrichtspijn, en stressgerelateerde aandoeningen meer voorkomen bij vrouwen. Ook de persoonlijke thuissituatie kan een rol spelen. Complexere jobs in combinatie met het opvoeden van kinderen, mantelzorg en andere privéproblemen leggen een (te) grote druk op de actieve bevolking. Het feit dat vrouwen meer dan mannen zorgfuncties opnemen, kan volgens hen de proportioneel sterkere toename van de invaliditeitsgraad bij vrouwen, mogelijk objectiveren.'

Het langdurig ziekteverzuim bij de 50-plussers ligt sinds jaar en dag het hoogst (66,2% van alle invaliden in West-Vlaanderen in 2019 is 50-plusser, voor Vlaanderen is dit 63,9%). Overheen de periode van 2010-2019 was er voor West-Vlaanderen een verdere toename bij deze groep van 61,5%. Ten opzichte van 2010 is er voorts een stijging van +38,2% van langdurig zieken onder

dertigers en veertigers. Bij deze laatste leeftijdsgroep speelt vooral de zwaardere mentale belasting een rol. Dertigers zijn de grootste risicogroep voor een burn-out.

Hetzelfde advies van de Commissie Diversiteit SERV (25 november 2020) 'Re-integratie van arbeidsongeschikten met een RIZIV-uitkering' spreekt zich ook uit over de oorzaken van de arbeidsongeschiktheid: 'Cijfers tonen aan dat de meest voorkomende ziektebeelden bij langdurig zieken voornamelijk psychosociale aandoeningen (stress, burn-out ...) en musculoskeletale aandoeningen (problemen met de rug, gewrichten, spieren ...) zijn. Deze ziektebeelden worden in wetenschappelijke literatuur o.a. gelinkt aan een toename van werkstress, belastende arbeidsomstandigheden, een gebrek aan motivatie ... Een preventief beleid moet daarom nagaan welke elementen in de arbeidsvoorwaarden, -omstandigheden, -organisatie en -relaties de oorzaak zijn van gezondheidsproblemen of ervoor zorgen dat mensen met een (chronisch) gezondheidsprobleem achteruitgaan en uitvallen. Bovendien moet ook worden nagegaan welke maatregelen genomen kunnen worden om dit te voorkomen.

De omvangrijke groep van langdurige zieken bleef lang aan de zijlijn van de arbeidsmarkt, verscholen achter de nwwz. Er is dus wel degelijk een potentiële arbeidsreserve aanwezig in de groep van de niet-actieve beroepsbevolking die geactiveerd kan worden en die veel ruimer is dan de groep van niet-werkende werkzoekenden. Op vandaag staat het wetgevend kader vaak nog de hertewerkstelling van sommigen onder hen in de weg (bijvoorbeeld onduidelijke en complexe situaties bij progressieve werkhervatting bij langdurig zieken waar het niet duidelijk is wat het effect van gedeeltelijk terug werken betekent voor iemands inkomen). VDAB had tot voor kort ook niet de volle verantwoordelijkheid over het activeren van deze doelgroepen, zij had dit enkel voor de uitkeringsgerechtigde werklozen. Op 29 mei 2020 kende de Vlaamse Regering drie extra regisseursrollen toe aan het oprichtingsdecreet van VDAB, in uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024. VDAB wordt hierin aangeduid als werkzaamheidsregisseur/activeringsregisseur; loopbaanregisseur en dataregisseur om alle groepen van inactieven te begeleiden naar werk. Hiertoe breidt Vlaanderen de opdracht van VDAB uit tot 'de centrale datagedreven en resultaatgerichte werkzaamheids- en loopbaanregisseur van het activeringsbeleid van Vlaanderen'. Tevens wordt de samenwerking met diverse partners zoals lokale besturen, bedrijven en anderen versterkt of opgezet en wordt beroep gedaan op de samenwerking met andere beleidsdomeinen en beleidsniveaus om de werkzaamheidsgraad van 80% te kunnen realiseren.

De grote groep niet-beroepsactieven noopt tot een creatieve blik op en proactieve aanpak van talent. Vlaanderen opteert in zijn beleidsnota Werk & Sociale Economie 2019-2024 (bladzijde 30) er voor om voor volgende deelpopulaties een specifieke aanpak te ontwikkelen:

- Langdurig zieken: via samenwerkingsakkoord RIZIV, re-integratietrajecten en backoffice 're-integratie' met dienstverlening naar werkgevers.
- Mensen met medische, mentale, psychische, psychiatrische en/of sociale (MMPPS-) problemen die omwille van die problemen (tijdelijk) niet in staat zijn om betaalde arbeid te verrichten via werk-zorgtrajecten (arbeidszorg, trede 3 en trede 4, cfr. infra).
- NEET-jongeren³³ via zowel preventieve als outreachende aanpak richting onderwijs, opleiding of werk.
- Personen in ondertewerkstelling via bijkomende tewerkstellingskansen door overleg met sociale partners en sectoren.

³³ NEET-jongeren – Not in Education, Employment or Training – zijn jongeren tussen 15 en 24 jaar die geen opleiding, onderwijs of vorming volgen en niet aan het werk zijn.

- Ondervertegenwoordigde groepen zoals personen met een arbeidshandicap via loonkostvermindering, arbeidspostaanpassing, aangepaste begeleiding; personen met een migratie-achtergrond via preventieve rol van het onderwijs, activering en inburgering, outreachend werken en mentoring, en een antidiscriminatiebeleid; 55-plussers via sensibilisering, preventief retentiebeleid, gerichte loonkostsubsidies en actieve bemiddeling naar werk voor SWT 'ers (stelsel van werkloosheid met bedrijfstoelage of brugpensioen).

De POM liet in het voorjaar 2020 een studie uitvoeren door professor dr. Sarah Vansteenkiste van het Steunpunt Werk, KU Leuven, met als opdracht 'Een inclusieve benadering van het arbeidspotentieel van de West-Vlaamse bevolking op basis van enquête- en administratieve data'.

Zoals uit de studie blijkt, vormt het verborgen arbeidspotentieel een zeer heterogene groep. Wat ze allemaal gemeenschappelijk hebben, is dat ze zich 'onder de werkradar' bevinden en niet (meer) terug te vinden zijn in de VDAB-databank. Dit maakt het erg moeilijk om hen 'vast te pakken' of te bereiken. Vaak wordt ook de vraag gesteld op welke specifieke doelgroepen bij voorkeur wordt ingezet. Hier kan allesbehalve een eenduidig antwoord op geformuleerd worden. De POM pleit voor een inclusieve aanpak waarbij niet het statuut van een individu maar zijn of haar afstand tot de arbeidsmarkt doorslaggevend is.

Welke rol kan POM West-Vlaanderen opnemen om het 'verborgen' arbeidspotentieel te mobiliseren teneinde tegen 2025 een West-Vlaamse werkzaamheidsgraad van 80% te behalen?

Om aan de vervangingsvraag tegemoet te komen en alle nieuwe jobs in te vullen die de komende jaren het daglicht zullen zien, zullen alle beschikbare talenten, op en naast de arbeidsmarkt, nodig zijn. De POM wenst hiertoe bij te dragen door de komende vijf jaar in te zetten op vier krijtlijnen uit de Vlaamse aanpak naar niet-beroepsactieven.

De vier strategische doelstellingen zijn:

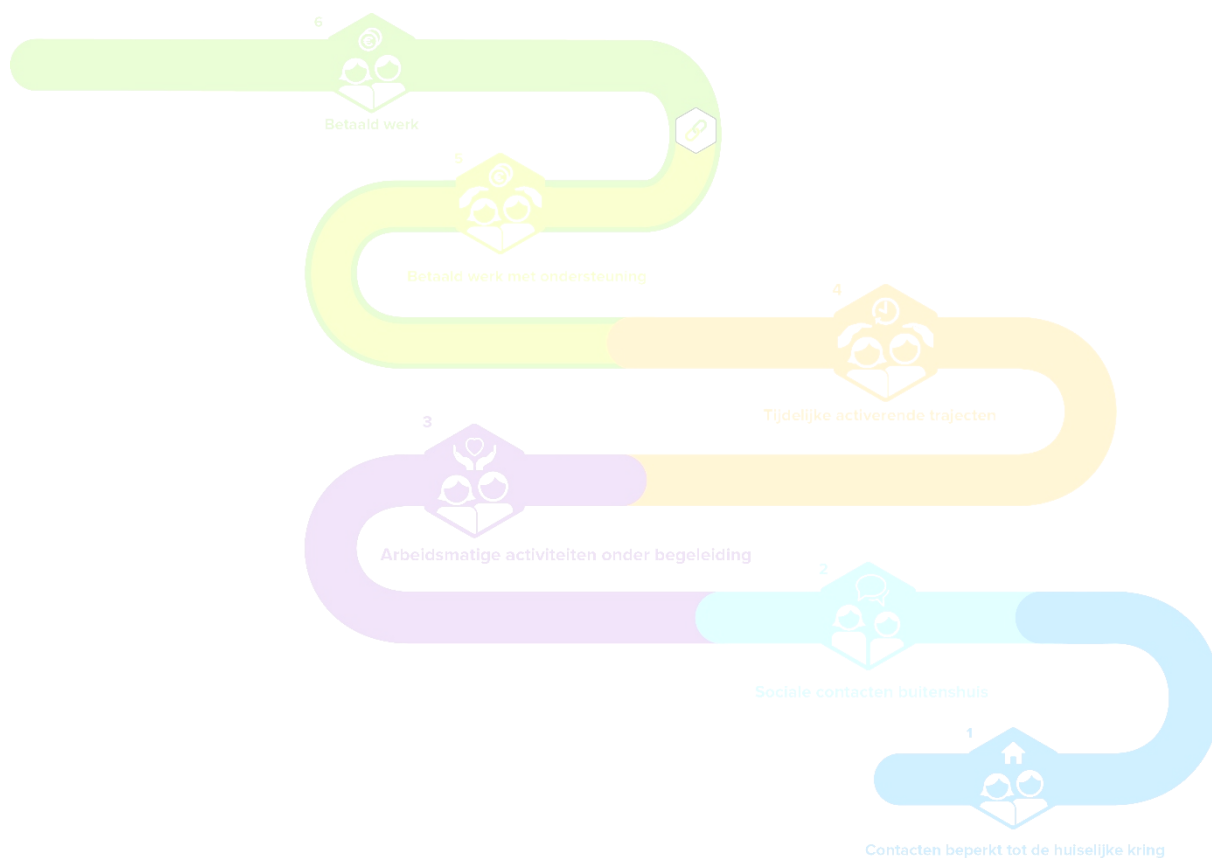
- Outreachende methodieken en acties om mensen die zich omwille van taal, culturele, huishoudelijke en/of andere redenen nog niet of niet meer op de arbeidsmarkt begeven inventariseren en goede praktijken te delen binnen het netwerk van West-Vlaamse actoren en lokale partners die expertise hebben in het bereiken en activeren van niet-beroepsactieve burgers.
 - De POM wil zich engageren om meer samenwerking tussen organisaties, beleidsdomeinen, ecosystemen, regio's ... te stimuleren en te creëren.
- Identificeren en verlagen van drempels die personen weerhouden om aan het werk te gaan met het oog op hun maatschappelijke integratie en activering.
 - De POM wil drempels inzake oriëntering en activering omzetten naar hefboomen.
- Projecten die experimenteren met innovatieve methodieken of nieuwe samenwerkingsverbanden te initiëren en te ondersteunen.
 - De POM wil inzetten op innovatieve proeftuinen omtrent oriëntering en activering van het verborgen arbeidspotentieel (inventariseren/dissemineren/creëren).
- In te zetten op monitoring van de drempels en doelgroepen, op basis van uitgebreide datasets over diverse beleidsdomeinen en expertise inzake data en analyse.
 - De POM wil het 'verborgen' arbeidspotentieel in West-Vlaanderen (data & onderzoek) in kaart helpen brengen en monitoren waar mogelijk.

Als de coronacrisis ons iets geleerd heeft dan is het dat alle maatschappelijke schakels onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn. Bedrijven hebben gezonde werknemers, klanten en leveranciers nodig. De overheid heeft bedrijven en werknemers nodig om middelen voor de zorg en de sociale zekerheid te genereren. Werknemers hebben werk nodig dat een inkomen, structuur en zingeving biedt. Kortom, hoe meer mensen aan het werk, hoe beter voor onze samenleving. Maar elke crisis brengt ook kansen met zich mee en daagt uit tot creativiteit, zo ook op het vlak van arbeidsmarkt. Vreemd

genoeg heeft net ook de crisis ons geleerd om met een brede blik naar talent te kijken. Denk maar aan huismoeders met een zorgdiploma die inspringen in woon- en zorgcentra en ziekenhuizen, gepensioneerde leerkrachten die terug voor de (virtuele) klas gaan staan, asielzoekers die zich inzetten om landbouwers uit de nood te helpen of aan hoe we massaal kennismaken met de mogelijkheden van digitale tools en telewerken. Laten we deze brede blik aanhouden op de arbeidsmarkt van morgen. Laten we de tijd die we nu hebben optimaal gebruiken om ons arbeidsmarktbeleid te herdenken in functie van de post-corona arbeidsmarkt.

DEEL 2: BESCHRIJVENDE NOTA OVER PARTICIPATIELADDER (TREDEN EN WERKVORMEN)

TREDE 6 | Betaald werk

Betaald werk

Op trede 6 staan mensen die een betaalde job uitoefenen zonder persoonsgebonden ondersteuning³⁴. Op deze trede komt het overgrote deel van de loontrekkenden en zelfstandigen voor (het andere deel van personen met een arbeidscontract bevindt zich op trede 5). Niettegenstaande er op deze trede **geen persoonsgebonden ondersteuning** van toepassing is, kunnen tal van werkgevers wel genieten van diverse economisch gestoelde kortingen gekoppeld aan de kenmerken van de werkgever of aan een specifieke sector.

We zoomen kort even in op de economisch gestoelde kortingen van de patronale bijdragen op trede 6. Met de zesde staatshervorming (van kracht sinds 1 juli 2014) is Vlaanderen bevoegd geworden voor het doelgroepenbeleid (zie verder bij trede 5). De federale overheid blijft bevoegd voor:

- De structurele verminderingen van de patronale bijdragen voor de sociale zekerheid.
- De verminderingen van de werknemersbijdragen.
- De verminderingen van de patronale bijdragen voor de sociale zekerheid in functie van de werkgever of in functie van de activiteitensector.

Ook die verminderingen betekenen een financiële tegemoetkoming voor de werkgever, alleen is deze niet gekoppeld aan de kenmerken van de werknemer. Voor bijna vier op de tien (38,5%) loontrekkenden is er voor de werkgever **een niet-persoonsgebonden RSZ-korting**. In die zin zijn er ook 'gesubsidieerde werknemers' op trede 6.

West-Vlaanderen investeert sterk in de industrie³⁵ als motor voor de West-Vlaamse economie. De POM zet reeds vele jaren actief in op de versterking van de industrie in West-Vlaanderen via haar Fabrieken voor de Toekomst met hun speerpuntclusters. Deze bundelen de krachten en expertise om gezamenlijk werk te maken van strategische domeinen waarmee de clusters zich kunnen versterken. De vijf Fabrieken voor de Toekomst zijn Nieuwe Materialen, Voeding, Blue Energy, Mechatronica & Machinebouw en Zorgeconomie. Het is de rol van de Provincie en de POM om de samenwerking te faciliteren en te stimuleren met als doel de West-Vlaamse economie te transformeren naar een sterke toekomstgerichte en kennisgedreven economie (www.fabriekenvoortetoekomst.be). Daarnaast ondersteunt de POM haar West-Vlaamse bedrijven uit de speerpuntsectoren in hun zoektocht naar het menselijk talent dat ze nodig hebben om een duurzame transformatie mogelijk te maken en zetten we in op de versterking van de retentie van deze werknemers.

Gezien de maatwerkbedrijven (MWB) een troef zijn om de industrie hier in West-Vlaanderen te houden, zet de POM sterk in op de verankering van deze bedrijven in onze industriële provincie. Uit de verankeringsstudie³⁶ van de POM - najaar 2016 - werd de samenwerking tussen de MWB en het bedrijfsleven in West-Vlaanderen onder de loep genomen. Dit leverde meer dan verrassende cijfers op. Eén op de twee (47,5%) van de West-Vlaamse industriële ondernemingen (≥ tien werknemers) werkt samen met een MWB. De economische impact is duidelijk groter dan door velen werd gedacht. De MWB zijn daarnaast ook verankerd met de West-Vlaamse speerpuntsectoren binnen de Fabrieken voor de Toekomst (FvT). Maar liefst 62,6% van alle West-Vlaamse ondernemingen binnen de FvT Mechatronica & Machinebouw werkt samen met een MWB. Verder blijkt uit de studie dat

³⁴ Dit is het onderscheid met trede 5, waar mensen mét persoonsgebonden ondersteuning aan het werk zijn. Hun ondersteuning is persoons gerelateerd, gekoppeld aan de kenmerken van de werknemer.

³⁵ West-Vlaanderen is een sterk geïndustrialiseerde provincie met 26% van zijn loontrekkenden werkzaam binnen de secundaire sector (industrie en bouw), waar dit voor Vlaanderen slechts 21,3% bedraagt. Cijfers voor het jaar 2018.

³⁶ Voor meer info: www.pomwvl.be/verankering.

MWB samenwerken met die bedrijven die de motor vormen van onze economie inzake tewerkstelling, investeringen, innovatie ... Kortom, de West-Vlaamse MWB spelen een cruciale rol in de verankering van onze (West-)Vlaamse industrie en economie in zijn geheel.

Najaar 2020 startte de POM met een actualisatie van zijn eerste verankeringsstudie met cijfers uit 2019. Houdt onze eerste studie stand? Daarnaast wil de POM ook een antwoord op de sterkte van de samenwerking tussen de MWB en het bedrijfsleven. De economische relaties (in cijfers uitgedrukt) worden mee onder de loep genomen.

In 2019 werd tevens een studie uitgevoerd naar de economische verankering en meerwaarde van maatwerkbedrijven in Vlaanderen met een specifieke focus op het in kaart brengen van de industriële verankering van de sociale-economiebedrijven binnen de Vlaamse economie. Deze werd begin december 2020 nog steeds niet openbaar gemaakt.

TREDE 5 | Betaald werk met ondersteuning

Betaald werk met
ondersteuning

Op trede 5 staan mensen die een betaalde job uitoefenen mét ondersteuning. Concreet zijn het mensen die omwille van **persoonsgebonden kenmerken** (nog) moeilijkheden ondervinden om op trede 6 te functioneren. Om de toegang tot de arbeidsmarkt (een betaalde job) te vergemakkelijken, is een **persoonsgebonden ondersteuning (gekoppeld aan de werknemer) voorzien**. De werkgever ontvangt een financieel voordeel ter compensatie van zijn extra inspanningen.

Op deze trede komen twee vormen van inschakeling voor:

- Individuele inschakeling (doelgroepkortingen en individueel maatwerk).
- Collectieve inschakeling (collectief maatwerk en lokale diensteneconomie).

Dit zowel binnen de sociale economie, alsook binnen het klassieke bedrijfsleven.

A. INDIVIDUELE INSCHAKELING van werknemers met een persoonsgebonden ondersteuning

DOELGROEPKORTINGEN met onder meer het (geregionaliseerde) Vlaams doelgroepenbeleid

Doelgroep | Werknemers met een lager rendementsverlies dan werknemers binnen collectief maatwerk en lokale diensteneconomie (waardoor tussenkomst in loonpremie lager ligt dan 40%) en geen geïndiceerde begeleidingsnood³⁷ (dit is bevoegdheidsafbakening tussen *Vlaams beleid Werk* en *Vlaams beleid Sociale Economie* waardoor er geen overlap mogelijk is).

Concreet | Met de bevoegdheidsoverdracht in het kader van de zesde staatshervorming kan Vlaanderen sinds 1 juli 2014 een stelsel voor de werkgeversbijdrageverminderingen inrichten dat gericht is op de aanwerving of tewerkstelling van bepaalde doelgroepen. Het Vlaams regeerakkoord 2014-2019 stelde een vereenvoudiging van het Vlaams doelgroepenbeleid³⁸ voorop, waarbij gefocust werd op (slechts) drie doelgroepen: jongeren (-25 jaar), 55-plussers en personen met een arbeidshandicap. De bedoeling was om de aanwerving en het aan het werk houden van deze doelgroepen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt financieel te ondersteunen via:

- Het systeem van de vermindering van de werkgeversbijdragen voor de sociale zekerheid (geregionaliseerd met de zesde staatshervorming) voor de jongeren (-25 jaar en laag- en middengediplomeerd³⁹) en de ouderen (55-plussers). Voor de ouderen bestond er toen reeds een Vlaamse loonpremie 50+ (vermindering van loonkost), waar vanaf 1 januari 2015 de leeftijdsgrens werd opgetrokken naar 55+. Vanaf 1 juli 2016 werd die premie afgeschaft.
- De Vlaamse ondersteuningspremie (VOP), voor de personen met een arbeidshandicap (pmah, zoals het al was), uitgebreid met personen met een psychosociale problematiek (PSP) (deze samengenomen, wordt er gesproken over personen met een arbeidsbeperking). Ook kan de VOP worden ingezet voor doorstroomtrajecten uit collectief maatwerk (zowel doorstroom binnen als buiten maatwerkbedrijven). Met ingang van 1 oktober 2020 werd de

³⁷ VDAB staat als arbeidsmarktregisseur in voor de toeleiding. VDAB bepaalt de afstand tot de arbeidsmarkt van de werkzoekende, bepaalt de nood aan compensatie van rendementsverlies én de nood aan begeleiding.

³⁸ Binnen het doelgroepenbeleid worden maatregelen genomen die de tewerkstelling bevorderen van doelgroepen die, omwille van een specifiek kenmerk als groep, een nadeel op de arbeidsmarkt ondervinden.

³⁹ Zonder diploma hoger onderwijs.

VOP door de Vlaamse Regering vereenvoudigd en zijn toepassingsgebied verder uitgebreid (wijzigingsbesluit van 4 september 2020).

De vereenvoudiging van de doelgroepkortingen vormde het zogenaamde '**kwantitatieve luik**' van het Vlaamse Banenpact (21 oktober 2015).

Het Vlaamse doelgroepenbeleid werd in 2017 van drie naar vier doelgroepen uitgebreid. Ook de langdurig werklozen worden sinds 1 januari 2017 mee opgenomen als specifieke doelgroep. (Eerder koos Vlaanderen ervoor om deze enkel via het 'kwalitatieve luik' van het Vlaamse Banenpact mee te nemen en om hen via het systeem van tijdelijke werkervaring te versterken en zo hun afstand tot een betaalde job sneller weg te werken, zonder een kwantitatieve doelgroepkorting.)

Aanvullend keurde men in februari 2017 toch een **aanwervingsincentive goed voor langdurig werkzoekenden tussen 25 en 54 jaar die twee jaar of langer werkzoekend** zijn. De premie wordt toegekend voor aanwervingen vanaf 1 januari 2017. De RSZ-korting en werkuitkering Activa voor langdurig werkzoekenden is dus afgeschaft sinds 1 januari 2017. Toekenningen die vóór die datum waren toegekend, bleven lopen tot uiterlijk 31 december 2018. De nieuwe aanwervingsincentive verliep vanaf januari 2017 via het Departement Werk en Sociale Economie (DWSE) en niet meer via het RSZ.

Vlaamse Beleidsnota Werk en Sociale Economie 2019-2024 | Onder de strategische doelstelling 'meer mensen aan het werk' (pagina 15) en het daaraan gekoppelde streefcijfer van '120.000 extra Vlamingen' aan het werk, wordt vermeld dat er '*meer focus zal komen in het doelgroepenbeleid*'. Men blijft inzetten op de doelgroepmaatregelen voor jongeren, ouderen en personen met een arbeidshandicap, maar brengt - in een eerste beweging - meer focus en effectiviteit in de maatregelen. Daarom verhoogt men de leeftijdsgrens van 55 naar 58 jaar voor de ouderen en voorziet men overgangsmaatregelen. Men wil daarnaast - in een tweede beweging - overleggen met de sociale partners om te komen tot een doelgroepenbeleid in functie van de afstand tot de arbeidsmarkt. Ook de premie voor langdurig werkzoekenden wordt in deze hervorming meegenomen. Men wil ook bekijken of de VOP kan worden verruimd in functie van loonkostondersteuning en begeleiding in het kader van individueel maatwerk (cfr. infra).

Op 20 april 2020 wijzigde de Vlaamse Regering het BVR van de aanwervingsincentive voor langdurig werkzoekenden zodat ook 55-jarigen hierop een beroep kunnen doen en dat vanaf 1 januari 2020.

COVID-19 perikelen | Op 27 maart 2020 keurt de Vlaamse Regering het Besluit goed dat de uitvoering van vier maatregelen rond het tewerkstellingsbeleid tijdelijk aanpast. Het gaat om de Vlaamse ondersteuningspremie voor zelfstandigen, de aanwervingsincentive voor langdurig werkzoekenden, de transitiepremie en de arbeidskaart voor economische migranten.

Gesco staat voor **gesubsidieerde contractuelen** en werd in de jaren '80 in het leven geroepen om de tewerkstelling van bepaalde categorieën van werknemers (langdurig en vooral laaggeschoolde werklozen) bij lokale besturen en OCMW 's te bevorderen en te vereenvoudigen (nieuw en eenvormig statuut: de contingentgesco 's of weerwerk-gesco 's). Dit nieuwe gesco-statuut werd in 1999⁴⁰ veralgemeend (veralgemeende gesco 's of projectgesco 's) voor de instellingen van openbaar nut, onderwijsinstellingen en vzw's met een sociaal, humanitair of cultureel doel.

In het vorige Vlaams regeerakkoord 2014-2019 kwam men tot een hervorming van de gesco 's:

- Een regularisatie van de contingentgesco 's vanaf april 2015 (beslissing van 27 februari 2015).
- De projectgesco 's zullen in beslissing van 18 december 2015 ofwel uitdoven (vanaf 1 januari 2016) ofwel geregulariseerd worden.

⁴⁰ Beslissing in 1993, maar uitvoeringsbesluiten pas in 1999.

Vlaamse beleidsnota Werk en Sociale Economie 2019-2024 | Binnen het Vlaams aanklampende activeringsbeleid waarvan sprake in de beleidsnota, kiest men voor actieve en competentieversterkende instrumenten. Om deze reden is het de intentie om de passieve tewerkstellingsmaatregelen ‘Derde arbeidscircuit’ (DAC) en de ‘Gesubsidieerde Contractuelen’ (gesco) uit te doven tegen 2030. De betrokken personen worden indien nodig actief begeleid naar een nieuwe job.

SINE-maatregel (in hervorming naar INDIVIDUEEL MAATWERK vanaf 1 januari 2023)

De huidige SINE-maatregel | De SINE-maatregel blijft vooralsnog in zijn huidige vorm bestaan. Dit betekent dat op vandaag nog steeds nieuwe mensen kunnen instappen in het SINE-systeem. De maatregel ‘sociale inschakelingseconomie’ (SINE) benut werkloosheidsuitkeringen om moeilijk te plaatsen werklozen een werkervaring aan te bieden.

Huidige doelgroep van SINE-werknemers: langdurig werklozen, leefloongerechtigden of een begunstigde van financiële maatschappelijke hulp. SINE-werknemers hebben geen getuigschrift of diploma van hoger secundair onderwijs.

Werkgevers die SINE-werknemers aanwerven krijgen een loonpremie en een RSZ-korting. Heel wat werkgevers kunnen SINE-werknemers in dienst nemen: maatwerkbedrijven (MWB), lokale diensteneconomie, sociale verhuurkantoren, sociale huisvestingsmaatschappijen, vennootschappen met een sociaal oogmerk ... Voor een overzicht van alle erkende werkgevers verwijzen we naar volgende site: <https://www.socialeconomie.be/sociale-inschakelingseconomie-sine>. Werkgevers die erkend willen worden als inschakelingsbedrijf, dienen een aanvraag in bij de afdeling sociale economie van het Departement Werk en Sociale Economie (DWSE).

*Er is al lang sprake van dat de **SINE-maatregel zal uitdoven en geheroriënteerd** worden naar individueel maatwerk. Vlaanderen zit wat dit betreft in de fase van de ontwikkeling omtrent deze maatregel ‘individueel maatwerk’. Hieronder lichten we de ambities van de Vlaamse minister en de duiding hierover in de beleidsbrief verder toe gezien ook de recente Vlaamse conceptnota (10 juli 2020). Dit is vooralsnog geen beslist beleid, maar **beleid in ontwikkeling**.*

Regelgevend kader | Conceptnota ‘een beleidskader voor individueel maatwerk (IMW) van 10 juli 2020’. Dit is in uitvoering van de **beleidsnota Werk en Sociale Economie ‘2019-2024’** waarin vermeld werd dat met ‘de invoering van het individueel maatwerk doelgroepwerknemers voortaan ook ondersteund kunnen worden binnen reguliere bedrijven’ (pagina 7, 17). Dit alles kadert binnen de strategische doelstelling ‘meer mensen aan het werk’ te krijgen.

Achterliggende filosofie | Dgwn met dezelfde noden moeten dezelfde ondersteuning kunnen krijgen, ongeacht de plaats van tewerkstelling (binnen sociale economie of reguliere economie).

Contouren individueel maatwerk, volgens conceptnota van 10 juli 2020 | Individueel maatwerk wil een beleidskader uitwerken voor de tewerkstelling en ondersteuning van personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt bij in eerste instantie reguliere werkgevers. Doelstelling van de maatregel is tijdelijke, maar mogelijk verlengbare ondersteunde tewerkstelling van personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt door een combinatie van groot rendementsverlies en/of nood aan begeleiding. Ter compensatie van de tewerkstelling van deze personen, biedt de overheid de werkgever een financiële incentive voor zowel het rendementsverlies als voor de bijkomende kosten (aangeduid als de loonpremie) en/of een begeleidingspremie aan.

Het is de beleidsintentie de lopende hervorming als volgt uit te werken:

- De VOP wordt in gekanteld binnen individueel maatwerk en vormt de looncomponent, de loonpremie.

- De SINE-maatregel wordt uitgedoofd en geheroriënteerd binnen individueel maatwerk richting de begeleidingscomponent of begeleidingspremie.

Voorgesteld wordt dat alle werkgevers in aanmerking komen voor de maatregel, zowel privaatrechtelijke, publiekrechtelijke als natuurlijke personen (in het geval het om zelfstandigen gaat). Het onderscheid tussen maatwerkafdelingen (reguliere bedrijven die minstens 5 VTE werkzoekenden met een afstand tot de arbeidsmarkt inschakelen) en IMW is dermate klein dat voorgesteld wordt om de 'maatwerkafdelingen' op te heffen binnen het decreet 'collectief maatwerk'.

Doelgroep binnen Individueel Maatwerk | Individueel maatwerk zal gericht zijn op personen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. De personen hebben of verwerven een rendementsverlies. Gesuggereerde doelgroep van 'personen met grote afstand tot de arbeidsmarkt':

- Indicatie persoon met een arbeidshandicap (indicatie pmah).
- Personen met een arbeidshandicap (pmah).
- Personen met een psychosociale problematiek (psp).
- Uiterst kwetsbare personen (UK) (werkzoekenden die minstens twee jaar werkzoekend zijn).

VDAB bepaalt de afstand tot de arbeidsmarkt van de werkzoekenden (ofwel op basis van attesten voor personen met een arbeidshandicap (pmah) ofwel op basis van ICF⁴¹). Dit is de indicering en bepaalt de nood aan rendementsondersteuning (loonpremie) en/of de nood aan begeleiding op de werkvloer (begeleidingspremie).

Ondersteuningspakket | Waar collectief maatwerk recht heeft op een steunintensiteit van minstens 45% tot max 75% loonpremie, zou het individueel maatwerk (volgens de categorie dgwn) in de range van een steunintensiteit van minstens 20% tot max 75% loonpremie zitten.

Om het indiceringsproces en aanwerving zo eenvoudig mogelijk te houden, zal gewerkt worden met een standaardpercentage voor de ondersteuning bij de start van de tewerkstelling. Nadien kan dit aangepast worden op basis van een gemotiveerd verzoek. Hetzelfde geldt voor de begeleidingspremie (standaardbegeleidingspremie bij aanvang). Deze is degressief, gezien de intensiteit van de begeleiding op de werkvloer vooral bij aanvang van tewerkstelling intensief zal zijn. Er is wel een minimale ondersteuning nodig voor de volledige duurtijd van de tewerkstelling.

Wat de begeleiding op de werkvloer betreft, wordt voorgesteld dat de werkgever deze zelf kan aanbieden of inkopen bij gespecialiseerde bedrijven (zoals bijv. MWB, werkplekarchitecten ...).

Tevens wordt voorgesteld dat VDAB zal bepalen of het recht van de persoon van bepaalde dan wel van onbepaalde duur is. Is de problematiek van de persoon evolutief, dan is het recht van bepaalde duur (twee jaar). Is de problematiek van de persoon stabiel, dan is het recht van onbepaalde duur. De werkgever die de persoon tewerkstelt, of de zelfstandige, hebben recht op de loonpremie voor de duur van het recht van de persoon met een maximum van vijf jaar bij een recht van onbepaalde duur. Men kan nadien een gemotiveerde aanvraag van verlenging indienen.

Doorstroomklare werknemers collectief maatwerk | Het is de intentie dat zij ook gebruik kunnen maken van deze ondersteuning in het kader van een reguliere jobcontext. Daarnaast wordt onderzocht of de combinatie gemaakt kan worden tussen deeltijds werken via individueel maatwerk en deeltijds werken via collectief maatwerk.

⁴¹ ICF staat voor de International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) en is een wetenschappelijk instrument dat door de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) erkend is sinds 2002. Het ICF-instrument brengt aan de hand van de classificatie van gezondheids- (gerelateerde) problemen het functioneren van een persoon in kaart.

B. COLLECTIEVE INSCHAKELING van werknemers met een persoonsgebonden ondersteuning

LOKALE DIENSTENECONOMIE (LDE)

Regelgevend kader | Belangrijkste elementen van het gewijzigde LDE-decreet van 22 november 2013 (ter vervanging van het eerste besluit op LDE van 5 oktober 2007). In voege vanaf 1 april 2015 (met uitzondering van kwaliteitsbeleid, pas in voege vanaf september 2019).

Doelgroep | Inschaling van de doelgroepwerknemer (dgwn) gebeurt door VDAB op basis van de omvang van zijn of haar afstand tot de arbeidsmarkt (indicering op basis van ICF⁴²), in plaats van opleidingsniveau en werkloosheidsduur (deze laatste zijn niet meer doorslaggevend).

Verskil met doelgroep bij maatwerkdecreet en bij TWE | binnen LDE wordt een competentieversterkend traject aangeboden aan mensen die (om diverse redenen) moeilijk uit de werkloosheid raken. Na maximum vijf jaar tewerkstelling wordt - begeleid - de stap gezet naar een job in de reguliere economie. LDE zit dus tussen TWE (tijdelijke trajecten van twee jaar) en collectief maatwerk (mogelijkheid tot onbeperkte tewerkstelling) in, gezien men (in principe) niet langer dan vijf jaar tewerkstelling kan aanbieden binnen LDE. Na dit traject moet de dgwn klaar zijn voor doorstroom naar een job zonder ondersteuning.

Twee hoofddoelstellingen van LDE | Enerzijds kansen bieden aan dgwn met de focus op competentieversterking en begeleiding naar volwaardig werk, anderzijds het antwoord bieden op lokale noden en maatschappelijke trends vanuit de lokale overheid met de uitbouw van een dienstenaanbod (diensten aan huis, aan een buurt ...). De aanvullende dienstverlening van het LDE-initiatief wordt vastgelegd door het lokale bestuur bij een open oproep (lokaal klaverblad). Bij gesloten oproepen (Vlaamse klaverbladen) treedt een andere voogdijoverheid op, bijv. er zijn LDE-projecten in de kinderopvang waarbij Vlaams Departement Welzijn de dienstverlening bepaalt.

De LDE-organisatie biedt de dgwn (streefcijfer minstens vijf VTE per LDE-initiatief (cfr. infra)) een kwaliteitsvol begeleid en competentieversterkend inschakelingstraject aan en gaat zo het engagement aan om na een inschakelingstraject van maximaal vijf jaar zijn mensen te laten doorstromen (in sommige gevallen is er ook een langer traject mogelijk⁴³). Dit impliceert dat er geen tewerkstelling van onbepaalde duur meer mogelijk voor de dgwn binnen de LDE (wat voordien wel het geval was). De hervormde regelgeving LDE kadert binnen de ambitie van de Vlaamse Regering van 'meer mensen aan het werk', wat impliceert dat er extra wordt ingezet op de activering van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dus LDE biedt standaard een inschakelingstraject van vijf jaar met daarna een doorstroomtraject van gemiddeld zes maanden.

De maatregel LDE wil maatschappelijke trends en noden koppelen aan de talenten van personen die door omstandigheden een tijdlang niet actief geweest zijn op de arbeidsmarkt. Een inschakelings-

⁴² Zie voetnoot 51.

⁴³ Uitzonderingen die toegestaan worden voor een langer inschakelingstraject, zijn onder meer wegens het volgen van een opleiding door de dgwn i.f.v. het bekomen van een attest kinderopvang, ter compensatie van langdurige periodes (meer dan 30 kalenderdagen) afwezigheid zoals ziekte. Tot slot zijn er ook een aantal uitzonderingen waarbij niet (meer) richting doorstroom gewerkt wordt: mensen boven de 60 jaar hoeven geen doorstroomtraject meer op te starten; mensen die 55+ zijn bij aanvang van het doorstroomtraject en waarbij geen doorstroom verwezenlijkt wordt, mogen in LDE blijven zolang er geen passende match gevonden wordt (zij worden dan verder begeleid door een GOB-erkend partner (gespecialiseerde opleidings-, begeleidings- en bemiddelingsdienst)); en uitzonderlijk kan VDAB bij een medewerker ook de inschatting maken, dat hij eigenlijk toch meer op z'n plaats zou zitten in maatwerk waardoor hij naar daar doorverwezen wordt (indien daar plaats is).

traject binnen een LDE-onderneming geeft hen de kans om opnieuw aansluiting met de reguliere arbeidsmarkt te vinden, hun zelfredzaamheid te verhogen en hindernissen waarmee ze geconfronteerd worden te overwinnen. LDE-organisaties moeten een intensieve en competentieversterkende begeleiding aanbieden, gericht op de professionele ontwikkeling van de dgwn. De toepassing van een innovatief doorstroommodel vertrekkende vanuit een dienstverlening van de gemandateerde doorstroombegeleiders (cfr. infra) ter voorbereiding op een job in de reguliere arbeidsmarkt is hierbij belangrijk. Let wel, LDE-medewerkers kunnen ook zonder een doorstroomtraject doorstromen. Dit doorstroomtraject wordt in de meeste gevallen aangeboden (de persoon kan ook weigeren) als de inschakelingstermijn voorbij is en VDAB de medewerker als doorstroomklaar evalueert. Een evaluatie kan ook vroeger aangevraagd worden.

Financiering | De financiering van de LDE-ondernemingen verliep volgens het principe van het klaverbladmodel. Het uitgangspunt bij het klaverbladmodel is dat iedereen die baat heeft bij de lokale diensten die worden aangeboden, zijn steentje bijdraagt om de inschakelingstrajecten en de lokale diensten te financieren. Binnen dit concept worden de inschakelingstrajecten van de dgwn door de bevoegde minister voor sociale economie gefinancierd. De LDE-organisatie ontvangt een vergoeding van maximaal 12.600 euro per VTE tewerkgestelde dgwn vanuit het Departement WSE (geïndexeerd 13.638,64 euro). Andere delen in de financiering kunnen onder andere bestaan uit lokale cofinanciering en klanteninkomsten. Het is zo dat op heden SINE (met een loonpremie en lastenverlaging) samen met de inschakelingsvergoeding uit het LDE-decreet zorgt voor de structurele financiering van de lokale diensten. Het wordt dus uitkijken naar zowel de (financiële) implicaties van de inkanteling van LDE binnen individueel maatwerk tegen 1 januari 2023 (cfr. supra) als naar de SINE-hervorming.

Er zijn 175 Vlaamse LDE-organisaties (oktober 2020, met contingent van 2.157 VTE), waaronder 34 organisaties in West-Vlaanderen (met toegekend contingent van 247,92 VTE, aandeel van 11,5%). De grootste West-Vlaamse LDE-organisatie is vzw Effect uit Kortrijk met 49,6 VTE toegekend contingent gevolgd door Buurt&Co uit Roeselare met 24 VTE contingent dgwn.

Minimale schaalgrootte per LDE-organisatie op vijf VTE | Reeds driemaal wijzigde de Vlaamse Regering de streefdatum waarop de minimale schaalgrootte moest gerealiseerd worden:

- Per besluit van 1 december 2017 stelde de Vlaamse Regering de streefdatum met een jaar uit en kwam deze te liggen op 1 januari 2019
- Een tweede wijzigingsbesluit werd genomen op 26 oktober 2018 waarmee de streefdatum verschoof naar 1 januari 2021. Twee redenen lagen aan de basis van dit vernieuwde uitstel:
 - Bijna de helft van de 206 Vlaamse LDE-ondernemingen (met 14,6% van de dgwn) voldeden in oktober 2018 nog niet aan het minimum vereiste vijf VTE criterium.
 - Er is een grote verwevenheid tussen SINE en LDE (heel veel dgwn LDE zijn ook SINE-werknemers) wat maakt dat de hervorming van de SINE ook een impact heeft op heel wat LDE-initiatieven. In het kader van goed bestuur wil de Vlaamse overheid eerst de SINE-hervorming afronden en zolang dit niet gebeurd is, wil men de streefdatum voor de minimale schaalgrootte opschuiven.
- Een derde wijzigingsbesluit werd genomen op 16 oktober 2020 waar de Vlaamse Regering de streefdatum uitstelde tot de inwerkingtreding van het decreet individueel maatwerk (ten laatste op 1 januari 2024).

Uit de meest recente cijfers van oktober 2020 blijkt dat van de 175 Vlaamse LDE-organisaties een derde niet voldeed aan de minimum schaalgrootte (60 LDE-organisaties), met weliswaar slechts 4,72% van het totale aantal LDE-doelgroepwerknemers (102 personen van de 2.157 dgwn). In West-Vlaanderen voldoet bijna één op de twee LDE-ondernemingen niet aan de minimum schaalgrootte. Die 15 LDE-organisaties die niet voldoen hebben allen samen een contingent van 22,52 VTE tewerkstelling op een West-Vlaams contingent van 247,92 VTE (zijnde 9%).

Overzicht van uitbreidingsoproepen |

- Bijkomende toekenning via open oproep van 173 inschakelingstrajecten voor 2017 over 57 Vlaamse LDE-projecten waarvan 17,5 VTE voor West-Vlaanderen. Daarnaast was er een gesloten oproep waarbij er 30 VTE werden toegekend aan de grootsteden Antwerpen (20 VTE) en Gent (10 VTE), ter uitbreiding van bestaande LDE-projecten.
- In 2018 was er een open oproep voor 155 VTE Vlaamse trajecten waarvan 12,5 VTE voor West-Vlaanderen.
- Mogelijks komt er in 2021 een oproep voor extra en/of herverdeling van niet ingenomen contingent LDE (gezien er toch heel wat onbenut contingent blijkt te zijn) (info kabinet WSE). Er zal actief contact opgenomen worden met onderbenutte projecten en vragen voor een actieplan dan wel stopzetting. De voorwaarde tot 90% invulling werd ook uitgesteld tot het in voege treden van individueel maatwerk.

Doorstroom & doorstroombegeleiding | Zowel interne (binnen de eigen LDE-organisatie, maar dan verder tewerkgesteld zonder financiële ondersteuning in het kader van LDE) als externe doorstroom is mogelijk. VDAB beoordeelt de kansen op doorstroom en houdt rekening met de persoonlijke situatie van de dgwn, en de continuïteit op het vlak van de bedrijfsvoering van de LDE-onderneming. Als doorstroombegeleiding wordt opgestart, gebeurt dit normaal gezien binnen de drie maand na de evaluatie. Die evaluatie kan er op vraag van de werknemer of de werkgever komen, al voor de maximale termijn van de inschakelingsperiode verstreken is. Anderzijds kan het ten laatste opgestart worden op de laatste dag van het inschakelingstraject. Wat het contract betreft, moet de SE-werkgever zorgen dat de persoon zijn opzeg krijgt zodat de laatste dag daarvan samenvalt met het geschatte einde van de derde fase van het doorstroomtraject, zijnde het moment waarop het reguliere contract getekend wordt.

Er is doorstroombegeleiding voorzien vanuit een gemandateerd doorstroombegeleider. Deze begeleiding is verspreid over drie fases: 1) een voortraject (maximum een maand), 2) jobmatching en 3) stage⁴⁴ (beiden maximaal drie maand, maar samen met het voortraject maximaal zes maand in totaal). Nadien volgt er nog nazorgbegeleiding (exact drie maanden begeleiding vanaf de opstart van de reguliere tewerkstelling). De vergoeding voor de doorstroombegeleiding bedraagt maximaal 4.200 euro en wordt uitbetaald per voltooide fase.

In het kader van het decreet LDE wordt doorstroombegeleiding voorzien voor dgwn die na evaluatie door VDAB geschikt bevonden zijn voor het opstarten van een doorstroomtraject naar het normaal economische circuit.

Voor West-Vlaanderen zijn er twee consortia gemandateerd om doorstroombegeleidingen aan te bieden: het consortium West7⁴⁵ en het consortium Mentor-Emino. Deze doorstroombegeleidingen konden vrijwillig worden aangeboden binnen de ESF-oproepen 366 'Doorstroom LDE 2016-2018' en de oproep 432 'Doorstroom Maatwerk en LDE 2018-2020', verlengd tot 31 december 2022.

⁴⁴Dgwn mogen pas over naar de 3^e fase als er effectief een stagefase geregeld is. Stages verlopen via de regelgeving m.b.t. terbeschikkingstelling (art. 32 bis van de Wet van 24 juli 1987). Deze wet laat het toe om onder strikte voorwaarden werknemers ter beschikking te stellen (=uitlenen aan een andere werkgever). De terbeschikkingstelling is één van de enige juridische instrumenten om werknemers (op een veilige manier) stage te laten lopen in een andere organisatie. Het maakt het daarenboven mogelijk dat de werknemer na zijn stage, terug kan keren naar zijn oorspronkelijke werkgever. In LDE is dit van belang voor de 55+ers, die in dienst kunnen blijven indien er geen job in het NEC gevonden wordt. Bij maatwerk is dit in het bijzonder belangrijk want hier kan de werknemer in dienst blijven indien het doorstroomtraject niet succesvol was.

⁴⁵West7 zijn vier lokaal verankerde werkplekarchitecten: de Poort (regio Kortrijk), Tot uw dienst (regio Roeselare), Argos (Ieper-Veurne) en Werkperspectief (Diksmuide-Veurne). Binnen het consortium 'doorstroom' is Groep Intro toegevoegd als partner.

In de eerste oproep⁴⁶, enkel en alleen voor LDE, ging het hoofdzakelijk over vrijwillige doorstroomtrajecten, los van de evaluatie door VDAB zoals voorzien in het LDE-decreet. Het overgrote deel van de evaluaties, zoals voorzien in het decreet LDE, startte pas eind 2019, begin 2020. Het LDE-decreet ging immers in werking in 2015 en een inschakelingstraject duurt vijf jaar. De evaluatie diende ten laatste voor het einde van deze vijf jaar te gebeuren.

Voor de tweede oproep, maatwerk en LDE samen, zijn er 770 geplande evaluaties. Hiervan zijn er 461 evaluaties effectief reeds uitgevoerd⁴⁷. De overige evaluaties zijn ofwel nog aan te vragen, in behandeling, geweigerd omwille van interne doorstroom of omwille van verlenging van het inschakelingstraject wegens ziekte.

Verplichte doorstroomevaluatie | Gezien de nieuwe Vlaamse regelgeving in voege is sinds 1 april 2015 liep op 31 maart 2020 de eerste termijn af van vijf jaar inschakelingstijd. Vanaf oktober 2019, zes maanden voor het trajecteinde, werd gestart met de verplichte procedure vanuit VDAB om te kijken of de mensen *doorstroomklaar* zijn. Echter, omwille van corona (cfr. infra) werden doorstroomevaluaties en -begeleidingen grotendeels on hold gezet vanaf halverwege maart 2020. Hierdoor kunnen doorstroomtrajecten nog tot februari 2021 opstarten.

Cijfers over doorstroom | Uit het jaarrapport sociale economie 2019 van het Departement WSE (september 2020) halen we de volgende doorstroomcijfers betreffende LDE. Van alle doelgroepwerknemers actief in LDE in 2019 (2.635 personen) stroomden in datzelfde jaar 372 personen door naar elders. Dat is 14,1% van de volledige populatie van de dgwn in LDE⁴⁸. Van deze 372 personen stroomde⁴⁹:

- Net iets meer dan de helft (55,1%) door naar het normaal economisch circuit (trede 6).
- 32,5% uit naar werkloosheid.
- Eén op de tien uit naar beroepsinactiviteit (9,7%), waarvan men kan aannemen dat dit naar pensioen is.
- Een heel beperkt aandeel uit naar collectief maatwerk, zijnde 2,7%.

Van de gemandateerde doorstroombegeleiders vernemen we dat het doorstroomverhaal allesbehalve een evident verhaal is. Er is nauwelijks een terugkeergarantie voorzien voor de dgwn LDE als het doorstroomtraject niet slaagt, de stage verloopt via een Terbeschikkingstelling (TBS) wat een administratieve rompslomp met zich meebrengt voor zowel de SE-werkgever als het stagebedrijf, er zijn nog onzekerheden over opzegtermijnen en ontslag in functie van doorstroom ...

Op 6 maart 2020 werd door de Vlaamse Regering een vereenvoudigde procedure goedgekeurd voor wat betreft de doorstroomtrajecten, zowel voor collectief maatwerk als voor LDE. Echter, op 20 maart 2020 werd omwille van de coronacrisis beslist om alle lopende doorstroomtrajecten tijdelijk op te schorten (cfr. infra). De meeste trajecten zijn tegen halverwege oktober terug opgestart. Ten laatste februari 2021 moet dit voor alle trajecten gebeurd zijn.

Beleidsnota Werk & Sociale Economie 2019-2024 | Wat de beleidsintenties betreffen, lezen we het volgende op pagina 51: *'De LDE-initiatieven kunnen zich ook ontplooiën in het kader van het individueel maatwerk. De combinatie van individueel maatwerk en klaverbladfinanciering blijft mogelijk. De maatregel wordt wel ingepast in individueel maatwerk'* (cfr. supra, bespreking SINE-maatregel).

⁴⁶ Na afloop van oproep 366 werden er voor heel Vlaanderen twaalf trajecten gerapporteerd aan ESF.

⁴⁷ Deze cijfers zijn met de nodige voorzichtigheid te interpreteren.

⁴⁸ Deze doorstroom kan zowel via een doorstroomtraject plaatsvinden als organisch (zonder dat daartoe een doorstroomtraject nodig is).

⁴⁹ Deze cijfers zijn gebaseerd op een analyse waar deze ex-doelgroepwerknemers zich drie maand na uitstroom bevinden.

COVID-19 perikelen | Op 20 maart 2020 keurde de Vlaamse Regering een besluit goed dat het wettelijk kader vaststelde om vier welbepaalde crisismaatregelen uit te vaardigen die tot doel hadden om MWB, LDE en AZI te ondersteunen bij het opvangen van de gevolgen van de ernstige sociale en economische crisissen zoals de coronapandemie. Deze vier ondersteuningsmaatregelen zijn de volgende:

- Opschorten van doorstroomtrajecten tot het einde van 2020 en het verlengen van inschakelingstrajecten. Zo krijgen deze werknemers met een afstand tot de arbeidsmarkt alle kansen om na de crisis hun begeleidingstraject weer op te starten of verder uit te voeren.
- Opschorten van de regel voor invulling aantal dgwn in MWB.
- Meer financiële ademruimte.
- Gegarandeerde financiering van arbeidszorgmedewerkers.

Naar aanleiding van de coronacrisis werd er door de Vlaamse Regering beslist om de opstart en het verloop van de doorstroomtrajecten op te schorten. Specifiek voor de inschakelingstrajecten in lokale diensteneconomie (LDE) en de doorstroomtrajecten in lokale diensteneconomie en collectief maatwerk (CMW), werden de volgende maatregelen getroffen:

- De LDE-inschakelingstrajecten die op 20 maart 2020 of later ten einde zouden lopen en daardoor gevat zijn of worden door een doorstroomevaluatie, worden tijdens de coronacrisis verlengd i.f.v. een latere opstart van het doorstroomtraject.
- In CMW en LDE worden de lopende doorstroomtrajecten tijdens de coronacrisis opgeschort, d.w.z. dat ze on hold worden gezet en verlengd met de duur van de coronacrisis.
- De opstart van nieuwe doorstroomtrajecten wordt uitgesteld tot het einde van de coronacrisis. *Echter in het najaar 2020 werden er al terug nieuwe doorstroomtrajecten opgestart.*

Op 10 april 2020 werd tevens door de Vlaamse Regering 1,6 miljoen euro uitgetrokken voor veiligheid en bescherming van de werknemers sociale economie binnen zowel de MWB als de LDE. Bedrijven die nog actief zijn of zullen heropstarten, krijgen éénmalig extra middelen toegekend om extra hygiëne-, voorzorgs- en veiligheidsmaatregelen te nemen ter bescherming van het personeel.

Op 13 september 2020 besliste de Vlaamse Regering dat MWB, LDE en activiteitencoöperaties in financiële moeilijkheden een voordelige lening kunnen aanvragen. De lening komt van erkende sociale financiers zoals Trividend en Hefboom die samenwerken met het Sociaal Investeringsfonds SIFO. Zo wordt financiële ademruimte geboden aan de sector.

MAATWERK BIJ COLLECTIEVE INSCHAKELING (COLLECTIEF MAATWERK)

Doelgroep | Werknemers met een hoog rendementsverlies (waardoor recht op een tussenkomst in loonpremie van minstens 40%) EN mét een geïndiceerde begeleidingsnood. Meer bepaald:

- Mensen met een arbeidshandicap (hebben attest/label Pmah, en recht op BTOM, bijzondere tewerkstellingsondersteunende maatregel; worden per 1 september 2019 ook allemaal doorverwezen via VDAB met een indicering).
- Mensen met een arbeidsbeperking (mensen met psychosociale problematiek (ICF)).
- Uiterst kwetsbare personen (minstens twee jaar niet-werkend werkzoekend en met begeleidingsnood) (ICF).

Doel collectief maatwerk | Uniform subsidiëringkader voor de tewerkstelling van personen met een afstand tot de arbeidsmarkt in het kader van collectieve inschakeling. In werking per 1 januari 2019.

Indicering | Indicering en inschaling van de doelgroep wordt opgenomen door VDAB. Gekoppeld aan het advies/label 'collectief maatwerk' is er voor de dgwn een recht op werkondersteunende maatregelen met een herziening binnen maximum vijf jaar (vanaf 1 september 2019).

Werkondersteuningspakket (WOP) | Gradatie van een loonpremie (van 40% tot 75%) van geplafonneerd referteloan + begeleiding (hoog/midden/laag) op de werkvloer. Voor maatwerkbedrijven (MWB) wordt het referteloan geplafonneerd tot 1,4 keer het gewaarborgde gemiddelde minimum maandinkomen.

Doelgroepwerknemer (dgwn) | Iedere persoon met een actief WOP en wiens tewerkstelling wordt geregistreerd in door VDAB terbeschikkinggestelde registratie.

Afhankelijk van de afstand tot de arbeidsmarkt die de dgwn heeft, krijgt hij/zij al dan niet een loonpremie van 60% gekoppeld aan een hoge intensiteit van begeleiding op de werkvloer (één begeleider op zeven dgwn) of een gemiddelde begeleiding (één op tien dgwn) ofwel een loonpremie van 45% met een hoge begeleiding (één op zeven dgwn), een gemiddelde (één op tien dgwn) of een lage begeleidingsintensiteit (één op dertien dgwn).

De aanwerving van een dgwn opent het recht voor een maatwerkbedrijf/maatwerkafdeling op een begeleidingspremie. Deze premie bestaat uit een forfaitair aandeel (506,94 euro per kwartaal per tewerkgestelde dgwn) alsook een variabel aandeel (afhankelijk van het aantal dgwn met een lage, gemiddelde of hoge begeleidingsnood).

Er werden drie groepen van werknemers gecatalogeerd, met betrekking tot toekenning van de WOP:

- Zittende werknemers op 31 maart 2017 – alle dgwn met een geldig toegangsrecht binnen SW/BW en maatwerk krijgen een toekenning WOP. De zwakke werknemers binnen de BW en alle werknemers binnen SW krijgen een WOP van 60% loonpremie en hoge begeleiding, alle andere dgwn van BW (niet zwak) krijgen een WOP van 45% loonpremie en gemiddelde begeleiding.
- Zittende werknemers op 31 december 2018 doorverwezen via VDAB tussen 1 april 2017 en 31 december 2018 → VDAB labelt hier de afstand van deze mensen en afhankelijk van afstand krijgen ze toekenning WOP binnen de diverse categorieën (45% - 60% loonpremie en lage/gemiddelde/hoge begeleiding).
- Nieuwe toeleiding vanaf 1 januari 2019 door VDAB – ook hier labelt VDAB de afstand van de mensen en afhankelijk van hun afstand krijgen ze een WOP.

De WOP die zijn toegekend aan de ‘zittende’ dgwn die uiterlijk op 31 december 2018 zijn tewerkgesteld, zijn van onbepaalde duur. Tien procent van deze zittende dgwn komt in aanmerking voor evaluatie van hun WOP. VDAB kijkt of er een herindicering kan gebeuren van hun WOP en of ze voor een doorstroomtraject in aanmerking komen. Eenmaal geherindiceerd, krijgen ze hun WOP toegekend voor een periode van vijf jaar. Bij de nieuwe dgwn per 1 januari 2019 wordt telkens binnen de vijf jaar een herziening van hun WOP en evaluatie van hun doorstroommogelijkheden gedaan. Deze herziening en evaluatie kunnen door de onderneming of de doelgroepmedewerker ook eerder aangevraagd worden, maar niet eerder dan drie jaar na de indiensttreding of de vorige evaluatie, tenzij wijzigingen in medische of psychosociale situatie aangetoond kunnen worden.

Maatwerkbedrijven (MWB) | MWB stellen minstens 20 VTE dgwn tewerk, waarbij de dgwn minstens 65% van het personeelsbestand uitmaken. Maatschappelijke hoofdactiviteit is werk en begeleiding op maat van de dgwn verschaffen. 90% van het toegekende contingent moet op jaarbasis ingevuld zijn. De toekenning van het contingent wordt jaarlijks in het derde kwartaal verminderd of verhoogd door het Departement WSE. Er is een vermindering wanneer invulling van het toegekende contingent op jaarbasis minder is dan 90%. Het vrijgekomen contingent binnen de MWB wordt per één VTE automatisch herverdeeld aan de MWB met meer dan 95% invulling op jaarbasis waarbij het MWB met de hoogste invullingsgraad als eerste in aanmerking komt.

MWB moeten een kwaliteitsvolle bedrijfsvoering nastreven en op 31 juli 2020 een eerste maal een duurzaamheidsverslag indienen over 2019. MWB ontvangen een organisatiesubsidie (in tegenstelling tot een maatwerkafdeling die dit niet krijgt).

Er zijn 139 MWB in Vlaanderen actief (per 1 oktober 2020) waarvan 22 in West-Vlaanderen met een totaal toegewezen Vlaams contingent van 19.498,3 plaatsen VTE (waarvan 4.496,25 voor West-Vlaanderen aan contingent (23%)).

Maatwerkafdelingen (MWA) | In het decreet over collectief maatwerk staan de MWA omschreven, zijnde collectieve inschakeling van minstens vijf VTE. Deze zijn tevens in voege en operationeel vanaf 1 januari 2019, met de start van het collectief maatwerk. In de meest recente conceptnota van 10 juli 2020 over de invoering van het individueel maatwerk wordt voorgesteld de MWA te verlaten ten gunste van de individuele inschakeling van minstens één VTE. Dit is echter nog steeds in voorbereiding en zal ten vroegste gerealiseerd worden tegen 1 januari 2023.

Er zijn 29 MWA in Vlaanderen actief (per 1 oktober 2020) waarvan vier in West-Vlaanderen met een totaal toegewezen Vlaams contingent van 89,5 VTE plaatsen aan dgwn. De vier MWA in West-Vlaanderen zijn Westvlees, Agrecon, Stad Oostende en Mobiel SW, samen goed voor 20 VTE dgwn.

Overzicht van recente uitbreidingsoproepen contingent collectief maatwerk |

- Uitbreiding van circa 500 VTE (t.w.v. circa 10 miljoen euro) voor 2018, met definitieve Vlaamse goedkeuring op 20 april 2018 over de verdeling ervan: 351 VTE voor de BW en 149 VTE voor de SW.
- Gelijkaardige uitbreiding van circa 400 VTE voor 2019 (t.w.v. 10 miljoen euro) (aankondiging oktober 2018). De verdeling en definitieve goedkeuring vond plaats tweede kwartaal 2019.
- Een extra uitbreiding in 2020 voor 5 miljoen euro, voor 215 VTE voor maatwerk (dus zowel collectief als individueel maatwerk) werd lange tijd on hold geplaatst wegens de coronacrisis (focus op bestaande tewerkstelling behouden). Begin december 2020 kwam dan toch de uitbreidingsoproep vanuit het kabinet naar de sector, met de focus op circulaire en duurzame economie. Het is voor het eerst dat een oproep zich expliciet focust op de circulaire economie (opstart of uitbreiding van nieuwe duurzame en circulaire bedrijfsactiviteiten). De uitbreiding van het contingent zal ingaan vanaf 1 april 2021.

In 2020 was er voor het eerst een **herverdeling van onbenut contingent** waarbij in september circa 260 VTE contingent werd herverdeeld onder de MWB.

Doorstroom | Binnen het decreet collectief maatwerk gaat er heel veel aandacht uit naar het bevorderen van doorstroom (intern/extern), vanuit de visie van de Vlaamse Regering dat de (gesubsidieerde) plaatsen beperkt zijn en deze maximaal dienen te worden ingezet voor zij die de ondersteuning echt nodig hebben. VDAB houdt bij de beoordeling van de kansen op doorstroom rekening met de persoonlijke situatie van de dgwn, met de continuïteit op het vlak van de bedrijfsvoering van het MWB en de mogelijkheid van een duurzame, reguliere tewerkstelling zonder ondersteuning in de regio van de woonplaats van de dgwn. Er zijn mogelijkheden tot zowel interne (binnen het MWB, maar dan zonder werkondersteunende maatregelen) als externe doorstroom.

Binnen het decreet collectief maatwerk (en financieel uit te werken via ESF-oproepen) is er **doorstroombegeleiding** voorzien vanuit een gemandateerd doorstroombegeleider. Deze begeleiding is verspreid over drie fases: 1) een voortraject (maximum een maand), 2) jobmatching en 3) stage (beide maximaal drie maand, maar samen met het voortraject maximaal zes maand in totaal) en nadien nog nazorgbegeleiding (exact drie maanden begeleiding vanaf de opstart van de reguliere tewerkstelling). De vergoeding voor de doorstroombegeleiding bedraagt maximaal 4.200 euro en wordt per fase uitbetaald.

Targets inzake doorstroom | Een tewerkstelling binnen collectief maatwerk is onbeperkt in de tijd maar om de vijf jaar vindt er een evaluatie plaats van het WOP en de mogelijkheid tot doorstroom. Los van deze vijf jaarlijkse evaluatie wordt per 1 januari 2020 10% van de zittende werknemers geëvalueerd. Dit is een eenmalige evaluatie. Er zijn geen targets bepaald voor doorstroom.

Situatie West-Vlaanderen voor wat betreft doorstroombegeleiding | Twee consortia zijn vanuit VDAB gemandateerd als dienstverlener om doorstroombegeleidingen voor zowel LDE als voor collectief maatwerk uit te voeren. Dit zijn: consortium Mentor-Emino (voorheen Jobcentrum West-Vlaanderen) en het consortium West7 (zie voetnoot 51).

Deze doorstroombegeleidingen werden aangeboden binnen de ESF-oproep 380 'Doorstroom Sociale Economie (BW&SW) 2016-2018) en de ESF-oproep 432 'Doorstroom Maatwerk en LDE 2018-2020', verlengd tot 31 december 2022.

Wat de eerste ESF-oproep (periode 2016-2018) betreft, werden er na afloop voor heel Vlaanderen 29 trajecten - vrijwillige doorstroom - gerapporteerd aan ESF. Voor de tweede ESF-oproep (periode 2018-2020) zijn er tot op heden 724 evaluaties gebeurd waarvan er ongeveer 113 doorstroomtrajecten zijn opgestart. Gezien de opschorting wegens corona is het aantal effectief opgestarte en beëindigde doorstroomtrajecten beperkt.

Cijfers over doorstroom | Uit het jaarrapport sociale economie 2019 van het Departement WSE (september 2020) halen we de volgende doorstroomcijfers voor collectief maatwerk. Van alle doelgroepwerknemers actief in CMW in 2019 (23.447 personen) stroomden in datzelfde jaar 1.647 personen door naar elders⁵⁰. Dat is 7% van de volledige populatie van de dgwn in collectief maatwerk. Van deze 1.647 personen stroomde ⁵¹:

- Net iets meer dan een derde (35,7%) door naar het normaal economisch circuit (trede 6).
- Bijna vier op de tien naar werkloosheid (40,9%).
- Bijna één op de vier naar beroepsinactiviteit (23,2%), waarvan men kan aannemen dat dit naar pensioen is. Dit valt deels te verklaren door het grote aandeel personen ouder dan 60 jaar in de maatwerkbedrijven (29,4%).

4Werk vzw lanceerde een persbericht in de zomer van 2020 met een overzicht van alle trajectstromen, op-, in- en doorstroom van alle West-Vlaamse maatwerkbedrijven. Dit persbericht met bijhorende visuele participatieladder vindt u op <https://4werk.be/participatieladder/>. Naast doorstroom van maatwerkers naar het reguliere circuit zetten de MWB ook sterk in op zij- en opstroom van kansengroepen via activeringstrajecten en arbeidsmatige activiteiten.

Op 6 maart 2020 werd door de Vlaamse Regering een vereenvoudigde procedure goedgekeurd voor wat betreft de doorstroomtrajecten, zowel voor collectief maatwerk als voor LDE. Echter, omwille van de coronacrisis werd beslist om alle lopende doorstroomtrajecten tijdelijk op te schorten.

Van de gemandateerde doorstroombegeleiders vernemen we dat het doorstroomverhaal allesbehalve een evident verhaal is. De stage verloopt via een terbeschikkingstelling (TBS) wat een grote administratieve rompslomp met zich meebrengt voor zowel de SE-werkgever als het toekomstige stagebedrijf, er zijn nog onzekerheden over opzegtermijnen en ontslag in functie van doorstroom ...

Enclavewerk | Begeleide inschakeling van één of meer dgwn in de kernactiviteit van een andere onderneming op haar werkvloer, onder begeleiding van het MWB. De zorg om de dgwn en de economische belangen van het bedrijfsleven ontmoeten elkaar.

Beleidsnota Werk & Sociale Economie 2019-2024 | Wat collectief maatwerk betreft, vermeldt de Vlaamse beleidsnota Werk en Sociale Economie 2019-2024 werk te maken van *een groeipad (met zowel aandacht voor collectief en individueel maatwerk als arbeidszorg), verdere monitoring (voornamelijk de doorstroom vanuit SE naar het NEC), verdere vereenvoudiging, het belonen van*

⁵⁰ Deze doorstroom kan zowel via een doorstroomtraject plaatsvinden als organisch (zonder dat daartoe een doorstroomtraject nodig is).

⁵¹ Deze cijfers zijn gebaseerd op een analyse waar deze ex-doelgroepwerknemers zich drie maand na uitstroom bevinden.

maatwerkbedrijven die zowel inzetten op het succesvol laten doorstromen van hun werknemers als het verzekeren van een terugvalpositie bij doorstroom van de sociale naar de reguliere economie, het doorbreken van schotten tussen de sociale en reguliere economie en het evalueren van de 65/35-regel in functie van de slagkracht en de wendbaarheid van de maatwerkbedrijven. Dit zijn de beleidsintenties vanuit het Vlaamse beleid.

COVID-19 perikelen | Op 20 maart 2020 keurde de Vlaamse Regering een besluit goed dat het wettelijk kader vaststelde om vier welbepaalde crisismaatregelen uit te vaardigen die tot doel hadden om MWB, LDE en AZI te ondersteunen bij het opvangen van de gevolgen van ernstige sociale en economische crisissen zoals de coronapandemie. Deze vier ondersteuningsmaatregelen zijn de volgende:

- Opschorten van doorstroomtrajecten tot het einde van 2020 en het verlengen van inschakelingstrajecten. Zo krijgen werknemers met een afstand tot de arbeidsmarkt alle kansen om na de crisis hun begeleidingstraject weer op te starten of verder uit te voeren.
- Opschorten van de regel voor invulling aantal dgwn in MWB.
- Meer financiële ademruimte.
- Gegarandeerde financiering van arbeidszorgmedewerkers.

Naar aanleiding van de coronacrisis werd er dus beslist door de Vlaamse Regering om de opstart en het verloop van de doorstroomtrajecten op te schorten. Specifiek voor de inschakelingstrajecten in lokale diensteneconomie (LDE) en de doorstroomtrajecten in LDE en collectief maatwerk (CMW), werden de volgende maatregelen getroffen:

- Bij CMW en LDE worden de lopende doorstroomtrajecten tijdens de coronacrisis opgeschort, d.w.z. ze worden tijdelijk *on hold* gezet en verlengd met de duur van de coronacrisis.
- De opstart van nieuwe doorstroomtrajecten werd tijdelijk uitgesteld.

Op 10 en 30 april 2020 werd tevens door de Vlaamse Regering 1,6 miljoen euro uitgetrokken voor veiligheid en bescherming van werknemers sociale economie binnen zowel de MWB en de LDE. Bedrijven die nog actief zijn of zullen heropstarten, krijgen éénmalig extra middelen toegekend om bijkomende hygiëne-, voorzorgs- en veiligheidsmaatregelen te nemen ter bescherming van het personeel.

Op 13 september 2020 besliste de Vlaamse Regering dat MWB, LDE en activiteitencoöperaties in financiële moeilijkheden een voordelige lening kunnen aanvragen. De lening komt van erkende sociale financiers zoals Trividend en Hefboom die samenwerken met het Sociaal Investeringsfonds SIFO. Zo wordt financiële ademruimte geboden aan de sector.

Op 18 september 2020 besliste de Vlaamse Regering in het kader van de relance om een tijdelijke aanpassingspremie van in totaal 10 miljoen euro ter beschikking te stellen voor de maatwerkbedrijven (MWB) en maatwerkafdelingen (MWA) voor de periode 1 oktober tot 31 december 2020. Deze tijdelijke premie komt als verlengstuk op de beschermingspremie, die afliep op 30 juni 2020.

Trede 4 | Tijdelijke activerende trajecten

Tijdelijke activerende trajecten

Trede 4 is een tijdelijke (activerings-)trede voor mensen zonder arbeidscontract⁵². Mensen op deze trede hebben nood aan een combinatie van werk-, welzijns- en zorgbegeleiding en kunnen door het volgen van dit tijdelijke traject mogelijk (opnieuw) een stap zetten naar betaald werk. Ze participeren tijdelijk met als doel competenties en werkervaring op te doen die een doorgroei naar trede 5 of 6 mogelijk maken. Vanuit deze filosofie vindt u volgende tijdelijke activerende trajecten terug op trede 4: de tijdelijke activerende trajecten waaronder werkervaring, het stelsel leren en werken en duaal leren, de activiteitencoöperatie Starterslabo, wijk-werken alsook de doorstroom uit arbeidszorg.

TIJDELIJKE ACTIVERENDE TRAJECTEN WAARONDER TIJDELIJKE WERKERVARING (TWE) – TWE-trajecten voor leefloongerechtigden en voor werkzoekenden

Opnieuw stappen naar betaald werk zetten, via een combinatie van werk-, welzijns- en zorgbegeleiding kan door het volgen van een tijdelijk activerend begeleidingstraject waar mensen tijdelijk actief participeren aan de arbeidsmarkt. Ze genieten van een opleiding en volgen een stage met als doel competenties en werkervaring op te doen. Dit kan zowel binnen het hervormde Vlaamse beleid 'Tijdelijke werkervaring' (TWE), binnen het reguliere VDAB-beleid (van bemiddeling en begeleiding) als binnen de diverse VDAB-tenders.

Focus binnen deze studie is de tijdelijke werkervaring.

→ TIJDELIJKE WERKERVARING (TWE) – TWE-trajecten voor leefloongerechtigden en voor werkzoekenden

Stapsgewijze hervorming van werkplekcleren of tijdelijke werkervaring (TWE) in twee sporen:

- Eerste spoor was een hervorming van werkervaring (WEP+) tot intensief werkplekcleren (beslissing Vlaamse Regering van 28 november 2014) en daarna de Tender Intensief Werkplekcleren (TIW) als dusdanig geïntegreerd in het nieuwe stelsel TWE (VDAB) voor werkzoekenden vanaf 1 januari 2018.
- Het tweede spoor was een ééngemaakt systeem van TWE met inkanteling van diverse tewerkstellingsinstrumenten. Opstart van dit nieuwe TWE-stelsel gebeurde getrapd:
 - 1 januari 2017 voor de TWE-trajecten voor leefloongerechtigden (via OCMW, met het hervormde art. 60 §7 en art. 61).
 - 1 januari 2018 voor de TWE-trajecten voor de werkzoekenden (VDAB) (opvolging TIW, Tender Intensief Werkplekcleren, van het eerste spoor).

Doel | Competenties en werkervaring opbouwen binnen een reële arbeidsmarktomgeving, om de afstand naar de arbeidsmarkt te verkleinen en zo de transitie van werkloosheid naar betaald werk te faciliteren.

Doelgroep | Voor (prioritair langdurig) werkzoekenden met grote, maar **overbrugbare afstand** tot de arbeidsmarkt. Een gebrek aan (recente) werkervaring en juiste arbeidsattitude zorgen ervoor dat de beoogde doelgroep niet onmiddellijk aan de slag kan in het normaal economisch circuit.

⁵² Cfr. infra, met uitzondering van art. 60 §7 en art. 61.

Ze beschikken over voldoende leervermogen en ontwikkelpotentieel om te kunnen instromen in een TWE-traject en op een termijn van **maximaal twee jaar**⁵³ inzetbaar te zijn op de reguliere arbeidsmarkt. TWE wordt aanzien als een opleidingstraject. Het opdoen van werkervaring als methodiek is voor deze groep een belangrijke schakel in de transitie van werkloosheid naar werk.

Toeleiding |

- Via **VDAB** voor (prioritair langdurig) werkzoekenden en dan behoud van werkloosheidsuitkering.
- Via **OCMW** voor de werkzoekenden die bij aanvang van het traject leefloongerechtigd⁵⁴ zijn (hervormd art. 60 §7 of art. 61). Zij ontvangen in tegenstelling tot werkzoekenden die doorverwezen worden naar een TWE-traject via VDAB **wel** een loon en stromen dus wel in als werknemer in een TWE-traject, met behoud van een arbeidsovereenkomst om zo socialezekerheidsrechten op te bouwen.

Op basis van beide mogelijkheden van toeleiding zijn er twee soorten TWE-trajecten:

- **TWE-trajecten voor OCMW 's - vanaf 1 januari 2017** | Inkanteling van art. 60 §7 en art. 61-trajecten in TWE. Concreet: elk art. 60 §7-⁵⁵ of art. 61-traject is ingebed in een groter traject waar OCMW de volledige begeleiding voor zijn rekening neemt.
- **TWE-trajecten voor werkzoekenden (via VDAB) - vanaf 1 januari 2018** (als opvolger van de TIW, Tender Intensief Werkplekleren).

Specificatie voor wat betreft de integratie van art. 60 §7 en art. 61, uitsluitend voor OCMW TWE-trajecten voor leefloongerechtigden:

- Algemeen: de werking van beide trajecten werd geoptimaliseerd. Het gaat verder dan het louter 'in regel brengen', het is een volledig activeringstraject richting betaalde arbeid.
- Toepassing: het instrument van art. 60 §7 en art. 61 wordt ingezet aan het begin van het TWE-traject voor de specifieke duur van de te presteren arbeidsdagen om zich terug in regel te stellen en begint uiterlijk het einde van de tweede maand na opstart van het TWE-traject. De eerste twee maanden (maximaal dus) is er tijd voor oriëntatie.
- Verschillende werkplekinstrumenten kunnen NA de arbeidsovereenkomst (AO) (cfr. art. 60 §7, het 'in regel stellen van zijn rechten') nog ingezet worden (cfr. infra).

Belangrijk | Duidelijk te onderscheiden van maatregelen en doelgroep binnen de sociale economie. Er is hier geen sprake van een (blijvende) arbeidsbeperking of (blijvende) nood aan een aangepaste werkomgeving, voortdurende ondersteuning of begeleiding op de werkvloer.

Duurtijd TWE | De trajectbegeleider bepaalt de vermoedelijke duur van het TWE-traject op basis van de noden en de competenties van de werkzoekende, met een **maximum van 24 maanden**. Voor diegenen onder 'art. 60 §7 en 61' is de duur niet noodzakelijk beperkt tot 24 maanden. Voor hen moet de werkervaringsovereenkomst (cfr. infra) voldoende lang duren om de ex-leefloongerechtigde te verzekeren van een volledige opbouw van sociale rechten.

Finaliteit TWE | Doorstroom naar het NEC (normaal economisch circuit). Het traject TWE blijft een traject op maat van de werkzoekende, dit wil zeggen dat de diverse werkplekinstrumenten (cfr. infra)

⁵³ Voor diegenen onder 'artikel 60 en 61' is de duur niet beperkt tot 24 maanden. Voor hen moet de werkervaringsovereenkomst voldoende lang duren om de ex-leefloongerechtigde te verzekeren van een volledige opbouw van sociale rechten (cfr. art. 7 §2 BVR (Besluit van de Vlaamse Regering) van 23 december 2016 van TWE).

⁵⁴ De leefloongerechtigde die in aanmerking komt voor een traject TWE schrijft zich in als werkzoekende bij VDAB vóór de start van het traject (art. 4 BVR van 23 december 2016 van TWE).

⁵⁵ De tewerkstellingen 'artikel 60/61' die lopende zijn op 31 december 2016 blijven aan de oude regels onderworpen, voor hen verandert er niets.

die het best beantwoorden aan de behoeften van de persoon in kwestie en naargelang zijn afstand tot de arbeidsmarkt worden ingezet.

Een werkzoekende of leefloongerechtigde in een TWE-traject wordt tijdens de duur van het traject begeleid door een trajectbegeleider van de gemandateerde partnerorganisatie. Voor de aanvang van het traject TWE wordt door de trajectbegeleider en de werkzoekende of leefloongerechtigde een opleidingsplan opgesteld. Uiterlijk de eerste dag van elk traject TWE (voor werkzoekende en leefloongerechtigde) wordt een **werkervaringsovereenkomst** (WEO) afgesloten die de duur en de modaliteiten van het traject bepaalt.

Gedurende elk traject TWE (voor werkzoekenden en leefloongerechtigden) worden verschillende werkplekinstrumenten ingezet om algemene arbeids- en beroepsgerichte competenties aan te leren. In het opleidingsplan, dat voor aanvang van het traject wordt opgesteld tussen de trajectbegeleider en de werkzoekende, wordt bepaald welke instrumenten (en in welke volgorde) zullen ingezet worden tijdens het traject. Het traject dat een werkzoekende doorloopt binnen het stelsel TWE biedt hem een ononderbroken begeleiding en inzet van één of meerdere werkplekleerinstrumenten. De trajectbegeleider waakt over de logische volgorde van de werkplekinstrumenten. Men houdt hierbij in volgorde van een stijgende financiële tegemoetkoming rekening met onder meer volgende zaken: instrumenten met oriënterende doelstelling aan het begin van het traject, aandacht voor de ontwikkeling van de toenemende competenties van de werkzoekende ... De inzet van de instrumenten op werkplekken in de sociale economie is alleen maar mogelijk tijdens de eerste twaalf maanden van het traject TWE. Het traject TWE omvat ten minste twee instrumenten per jaar.

Er bestaat een resem aan werkplekinstrumenten (oriënterende en competentieversterkende) die voor de niet-werkende werkzoekende (nwwz), al dan niet met een afstand tot de arbeidsmarkt, (maar ook voor werknemers) tijdelijk kunnen ingezet worden met als doel 'competenties en werkervaring op te doen om een doorgroei naar een hogere trede mogelijk te maken'. Enkel de werkplekinstrumenten 'beroepsinlevingsstage' (BIS) en 'instapstage' (gestopt sinds 1 september 2018) kunnen niet in een TWE-traject ingezet worden. Info over de werkplekinstrumenten cfr infra.

Beleidsnota Werk en Sociale Economie 2019-2024 | Eén van de vijf speerpunten in de beleidsnota is '*partners verenigen rond de ambitie om 120.000 Vlamingen extra aan het werk te krijgen deze legislatuur*'. Om mensen die zich vandaag niet aanbieden op de arbeidsmarkt toch actief te ondersteunen naar loopbaankeuzes, zal men met nieuwe partners actief moeten samenwerken. De opdracht van VDAB zal uitgebreid worden tot arbeidsmarktregisseur voor alle werkzoekenden. Op pagina 15 staat het volgende onder het luik 'sterke en performante activering': binnen de twee maanden moeten alle ingeschreven werkzoekenden gescreend worden en binnen de drie maanden moeten voor de niet-zelfredzamen bindende afspraken gemaakt worden over hun traject. Vlaanderen wil sterk inzetten op competentieversterking, via werkplekieren en competentieversterkende trajecten zoals IBO, tijdelijke werkervaring en wijk-werken. Vlaanderen wil dus een aanklappend activeringsbeleid uitwerken (pagina 24) waarbij alle werkzoekenden een traject op maat wordt aangeboden. Het gebruik van wijk-werken en TWE wordt versterkt in samenwerking met de lokale besturen (pagina 26) en er wordt een evaluatie van de inzet van beide instrumenten voorzien met specifieke aandacht voor de begeleiding van de mensen in deze trajecten.

Het oprichtingsdecreet van VDAB werd alvast gewijzigd door de Vlaamse Regering (bekrachtigd op 29 mei 2020 door de Vlaamse Regering en door het Vlaams Parlement aangenomen op 20 mei 2020). Het betreft de toewijzing van drie extra regisseursrollen, in uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024. VDAB krijgt extra rollen inzake werkzaamheidsregisseur/activeringsregisseur, loopbaanregisseur en dataregisseur. Elk van deze rollen moet de dynamieken van en op de arbeidsmarkt versterken.

→ VDAB-tenderbeleid met diverse tijdelijke activerende trajecten |

Los van de TWE-trajecten OCMW (voor leefloongerechtigden) (vanaf 1 januari 2017) en de TWE-trajecten VDAB (voor nwwz) (vanaf 1 januari 2018) en buiten het reguliere VDAB-beleid inzake begeleiding en bemiddeling van werkzoekenden, worden er heel wat tijdelijke activerende begeleidingstrajecten opgezet via het tenderbeleid van VDAB.

Deze tenders⁵⁶ van VDAB worden voor een heel specifieke doelgroep met een welbepaalde afstand tot de arbeidsmarkt uitbesteed aan derden (bijvoorbeeld langdurig nwwz, anderstalige nwwz, werkzoekenden in armoede, ongekwalificeerde jongeren, werkzoekenden met een migratieachtergrond en nood aan begeleiding op vlak van diploma-erkenning ...).

Sommige tenders bevatten vooral intensieve begeleiding en bemiddeling naar werk zonder dat de doelgroep tijdelijk en actief participeert in een reële arbeidsmarktsetting. Andere tenders bieden dan weer een combinatie van werk-, welzijns- en zorgbegeleiding aan waar de doelgroep wel degelijk via een tijdelijk statuut participeert aan een reële arbeidsmarktomgeving om obstakels weg te werken en competenties en werkervaring op te doen. Als dit laatste het geval is, horen ze thuis op deze trede 4 'tijdelijke activerende trajecten'. Ook hier volgen mensen een tijdelijke stage, genieten van een opleiding en zetten zo een stap naar betaald werk.

De tenderpartners van deze door VDAB uitgeschreven tenders zijn voor West-Vlaanderen vaak volgende actoren: Groep Intro, Mentor, Loca Consult, Argos, SBS Skillbuilders, Randstad, Werkperspectief, De Poort, Wonen en Werken Mene ... Deze organisaties beroepen zich binnen de tenders, waar actieve tijdelijke activerende stappen naar de arbeidsmarkt worden opgenomen, op de werkplekinstrumenten die onder de noemer 'werkplekleren' vallen.

Zowel de tenderpartners van de VDAB-tenders, VDAB zelf binnen haar reguliere beleid als VDAB en OCMW voor de TWE-trajecten VDAB en OCMW beroepen zich op het **werkplekinstrumentarium**. Belangrijk te vermelden is dat deze worden meegenomen en becijferd in onze infographic. Kortom, hoe meer er *getenderd* wordt vanuit VDAB, hoe meer er gebruik wordt gemaakt van de werkplekinstrumenten. De cijfers van de diverse werkplekinstrumenten zitten dus niet alleen vervat in de Tijdelijke Werkervaring (TWE)⁵⁷, maar tevens onder het VDAB-tenderbeleid en de reguliere begeleiding en bemiddeling van niet-werkende werkzoekenden van VDAB.

WERKPLEKINSTRUMENTEN DIE ONDER DE NOEMER 'WERKPLEKLEREN' VALLEN |

Beroepsverkennde stage (BVS) | Is de enige oriënterende stage, alle andere zijn competentieversterkende stages.

- Doel: onbetaalde oriënterende stage.
- Kan bestaan uit twee fases: Beroepsverkenning (max. vijf dagen) en competentiekloof in kaart brengen (max. 30 dagen min aantal dagen fase 1).
- Werkzoekende blijft beschikbaar voor de arbeidsmarkt, want BVS is geen opleiding.

⁵⁶ Vb. WIJ! (Werkinleving voor jongeren. WIJ! wil aan ongekwalificeerde jongeren in Vlaanderen een sterke oriëntering bieden met opmaak van actieplan en hen begeleiding aanbieden die moet resulteren in duurzaam werk. Trajecten duren één tot anderhalf jaar en bestaan uit een waaier van maatregelen, zoals opleidingen, kortdurende stages, competentieversterkende ervaringen ...) (WIJ!Bis 2015-2018, WIJ!3 2017-2020), TAL (Tender Activering Langdurig Werkzoekenden. VDAB wil via samenwerking met partners meer langdurig werkzoekenden bereiken, inschatten en activeren. TAL start op 1 september 2018 en loopt vier jaar.), TIW (Tender Intensief Werkplekleren, voor de periode 2016-2018, de voorloper van de TWE-trajecten VDAB).

⁵⁷ Wenst u zicht te hebben op hoeveel TWE-trajecten VDAB en OCMW er werden gerealiseerd in 2018, dan vindt u deze informatie achteraan in de bundel bij de 'inhoudstafel dataset tewerkstelling en participatie van personen uit de kansengroepen' tabel 24.

- Specificaties: deze stage kan ingezet worden binnen een TWE-traject voor zowel werkzoekenden (VDAB) als leefloongerechtigden (OCMW), maar dan enkel bij het begin van dit traject. Bij een TWE-traject voor leefloongerechtigden kan de BVS enkel in de twee maanden voorafgaand aan de start van de arbeidsovereenkomst via art. 60 §7 en art. 61. Een BVS kan ook los van een TWE-traject.
- Toepassing | BVS als onbetaalde oriënterende stage is toegankelijk voor mensen zonder afstand tot de arbeidsmarkt tot en met mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Instapstage voor jongeren (ISS) – stopgezet sinds 1 september 2018 |

- Een competentieversterkende stage voor uitsluitend schoolverlaters (jonger dan 25 jaar en laaggeschoold), aanbieden van een eerste werkervaring en competenties versterken.
- Toepassing | De instapstage kon niet ingezet worden in een TWE-traject.
- Stopgezet 1 september 2018 via BVR hervorming werkplekieren van 6 juli 2018. Het was een betaalde stage van drie maanden voltijds engagement voor een stagiair.

Opleidingsstage (OS) |

- Bedoeld voor werkzoekenden in een beroepsopleiding. Het initiatief gaat uit van de lesgever. Bedrijven bieden een cursist die een VDAB-beroepsopleiding volgt de kans om een stage te doen in een echte werkomgeving. Dit kan ook voor opleidingen van partners die door VDAB erkend zijn.
- Duurtijd is de helft van het volledige opleidingstraject (opleiding + stage), met als maximum zes maanden. Het bedrijf betaalt geen stagepremie. Een OS is altijd een onderdeel van een opleiding.
- Toepassing | Een OS is toegankelijk voor mensen zonder afstand tot de arbeidsmarkt tot en met mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Het is echter eerder een uitzondering in een TWE-traject.

Werkervaringsstage (WES) (nieuw) |

- Is een betaalde stage⁵⁸ die focust op het versterken van generieke competenties en/of het verwerven van relevante werkervaring en maakt zo de brug naar het NEC.
- Duurtijd van een werkervaringsstage: minstens één maand, maximum zes maanden en minstens 20u per week.
- Verschillende WES zijn alleen mogelijk op duidelijk verschillende werkplekken of bij duidelijk verschillende functies op dezelfde werkplek.
- Werkzoekende is vrijgesteld van beschikbaarheid voor de arbeidsmarkt.
- Toepassing | Een WES is specifiek in het leven geroepen voor mensen in een TWE-traject. Een WES kan niet ingezet worden voor mensen die geen afstand hebben tot de arbeidsmarkt.
- Specificatie: een werkervaringsstage op een werkplek in de sociale economie is alleen mogelijk in de eerste twaalf maanden van het traject TWE en mag de gecumuleerde duur van één jaar niet overschrijden.

Beroepsinlevingsstage (BIS) – (voorheen BIO) |

- Werkgever biedt een kandidaat een betaalde stage aan in zijn bedrijf waar hij extra vaardigheden en competenties op de werkvloer oefent. Het betreft een opleidingsovereenkomst van maximaal zes maanden tussen de werkzoekende en de werkgever waarin VDAB enkel het opleidingsplan goedkeurt.

⁵⁸ De werkzoekende ontvangt 200 euro stagepremie per maand van VDAB voor voltijds regime. Het stagebedrijf betaalt de stagiair niet.

- Er is geen opvolging of begeleiding op de werkvloer van een BIS⁵⁹ gezien dit instrument bedoeld is voor vooral mensen met een minder grote afstand tot de arbeidsmarkt.
- Gegeerde overeenkomst omdat engagementen na opleidingsperiode voorafgaandelijk niet zijn afgedwongen en er positieve kansen groeien tijdens de periode.
- Toepassing | Een BIS wordt vooral ingezet voor mensen met geen tot een minieme afstand tot de arbeidsmarkt. De BIS kan niet ingezet worden binnen een TWE-traject.
- Via het BVR van 6 juli 2018 op de hervorming van werkplekcleren kreeg de beroepsinlevingsovereenkomst BIO een nieuwe naam, zijnde een beroepsinlevingsstage (BIS) en dat sinds 1 september 2018.

Korte opleiding met stage op de werkvloer |

- Bedrijf biedt werkzoekende een opleiding aan op de werkvloer van maximum vijf dagen voltijds (of 10 dagen halftijds) om technische competenties aan te leren. De opleiding met stage moet arbeidsmarktgericht zijn.
- Een gratis opleiding, staat open voor alle werkzoekenden, geen focus op kansengroepen.
- Toepassing | Een korte opleiding met stage op de werkvloer is vooral van toepassing voor mensen zonder afstand tot de arbeidsmarkt. Het kan theoretisch gezien deel uitmaken van een TWE-traject en kan ook voor mensen met een heel grote afstand tot de arbeidsmarkt ingezet worden.

Individuele beroepsopleiding (IBO) | of meer specifiek een K-IBO (vroegere benaming 'C-IBO', voor kwetsbare cursisten met indicatie van arbeidshandicap of langdurig werkzoekend) of een IBO-T (een IBO met taalondersteuning, voor anderstalige niet-werkende werkzoekenden (nwwz)).

- Is een opleiding die doorgaat op de werkplek en gevolgd wordt door een contract van (on)bepaalde duur (voor minimum de duur van de IBO, minstens halftijds). De werkgever engageert zich om opleiding en begeleiding te voorzien, gezien er een belangrijk verschil is tussen de aanwezige competenties bij de kandidaat en de gevraagde competenties in de vacature.
- Duurtijd: minstens een maand en maximum zes maanden (afhankelijk van de kloof tussen kandidaat en vacature). Er is een financiële ondersteuning tijdens de opleiding. De IBO-cursist ontvangt een IBO-premie, VDAB betaalt deze aan de cursist en factureert de kostprijs aan het bedrijf. Bedrijven die geen geschikte kandidaten vinden voor een vacature 'kneden' middels een IBO de kandidaat tot een voor de functie geschikte kandidaat.
- Recente wijziging van het BVR met enkele hervormingen bij werkplekcleren van 6 juli 2018. Voor IBO volgende wijzigingen: IBO staat open voor alle EU-burgers en kan voorafgegaan worden door vier (in plaats van twee) weken uitzendarbeid. Daarnaast focus op administratieve vereenvoudiging en kostenloosheid van de opleiding voor de cursist. Ook naamswijzigingen voor wat betreft de K-IBO (vroeger de C-IBO) en een afschaffing van de IBO-interim per 1 september 2018.
- VDAB beslist of een K-IBO (kosteloos voor de werkgever) of IBO-T wordt ingezet bij bedrijven.
- Toepassing | Een IBO wordt steeds ingezet voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, maar als een IBO wordt ingezet in een TWE-traject is de afstand tot de arbeidsmarkt groter. Niet iedere IBO zit binnen een TWE-traject.
- Specificatie | Indien een IBO in een TWE-traject wordt ingezet, is het streefdoel om dit in de laatste fase van het TWE-traject in te zetten, gezien aan het eind van zo'n IBO de werkgever verplicht is om de werkzoekende aan te werven.

⁵⁹ Heel wat werkplekarchitecten gingen aan de slag met de BIS (oude naam 'BIO') om werkzoekenden kansen op werkervaring en opleiding te bieden binnen hun traject naar werk. Men werkte begin 2017 een (collectief) model uit, genaamd 'BIO-booster', waarbij men - tegen betaling - extra begeleiding op de werkvloer voorziet. Meer info bij de Werkplekarchitecten: <https://www.dewerkplekarchitecten.be/>.

COVID-19 perikelen | Op 24 april en op 27 november 2020 keurde de Vlaamse Regering een besluit goed dat een premie toekent aan cursisten die een IBO volgen en waarvan de IBO-overeenkomst is stopgezet door de coronamaatregelen. De IBO is de laatste vorm van werkplekleren (na verscheidene vormen van stages) waarbij een cursist een opleiding op maat krijgt op de werkvloer en waarna hij werknemer wordt in het bedrijf.

Opmerking | Het monitoren van tewerkstellingsgegevens samen met de correcte interpretatie van de vele tewerkstellingsinstrumenten is op de duur ‘hogere wiskunde’. In vorige edities van onze *infographic* plaatste de POM TWE op de participatieslang en werden onder deze noemer de aantallen weergegeven van de werkplekinstrumenten. Dit strookte echter niet (volledig) met de realiteit. De werkplekinstrumenten worden immers niet énkél ingezet binnen de TWE-trajecten VDAB en OCMW, maar ook binnen het VDAB-tenderbeleid en de reguliere begeleiding en bemiddeling van VDAB. Vandaar dat, na diverse overlegmomenten met VDAB, dit herwerkt werd en we dit nog steeds zo aanhouden. Wat trede 4 betreft, wordt het aantal mensen actief in de werkplekinstrumenten becijferd en meegenomen als ‘mensen die tijdelijke stappen zetten richting betaald werk’. Dit is dus zowel deels binnen de TWE-trajecten, maar evenzeer ook binnen het VDAB-tender- en eigen beleid. We plaatsen dit dus niet meer onder de noemer TWE, maar onder de correcte noemer van ‘werkplekleren’ waarbinnen diverse luiken van het activeringsbeleid vallen.

Onder deze noemer ‘werkplekleren’ worden dus de werkplekinstrumenten samengenomen. Mensen kunnen echter gebruik maken van verschillende instrumenten binnen hun begeleidingstraject naar werk. Binnen een TWE-traject wordt dit ook expliciet gevraagd om ‘twee werkplekinstrumenten in te zetten per jaar’. Alle mensen die een beroep doen op deze werkplekinstrumenten hebben een zekere afstand tot de arbeidsmarkt. Dubbeltellingen moeten zoveel mogelijk vermeden worden. Gezien we voor wat IBO betreft enkel de laaggeschoolde IBO’ers meenemen in onze cijferbijlage en niet alle IBO-contracten, betekent dit dat we slechts 32% van alle IBO-aantallen meenemen.

Sinds de hervorming van tijdelijke werkervaring zijn de werkplekinstrumenten in belang toegenomen.

Naast de noemer ‘werkplekleren’ wordt ook nog op trede 4 voor het laatste jaar (2019) de ‘tijdelijke activerende trajecten’ meegenomen. Hieronder vermelden we nog voor 2018 en 2019:

- De voorganger van de TWE-trajecten VDAB, zijnde de TIW (2016-2018, met uitvoering tot in 2018). Binnen deze tenders werd er minder nadrukkelijk de vraag gesteld (vanuit VDAB) om gebruik te maken van de werkplekinstrumenten en waren ze daarnaast ook nog minder talrijk ontwikkeld.

Achteraan in de studie bij de ‘Inhoudstafel dataset tewerkstelling en participatie van personen uit de kansengroepen’ vindt u tabel 16 met specifieke cijfers over het bereik van de TWE-trajecten.

VAN ‘LEREN EN WERKEN’ NAAR ‘DUAAL LEREN’

Het stelsel ‘leren en werken’ is volop in hervorming naar het stelsel ‘duaal leren’. Voor de volledigheid worden beide systemen nog opgenomen: het lopende stelsel ‘leren en werken’ en het nieuwe ‘duaal leren’, in voege vanaf 1 september 2019.

Het **huidige nog lopende stelsel ‘leren en werken’** bevat een component leren en een component werken. Er bestaan twee versies naast elkaar. In beide systemen wordt uitgegaan van een voltijds engagement voor de leerling (28u per week), waarbij de leerlingen hun tijd dus maar ‘deeltijds’ op de schoolbanken doorbrengen.

1. **De Centra voor Deeltijds Onderwijs (CDO)**, steeds vaker Centra Leren en Werken (CLW) genoemd, organiseren in het deeltijds beroepssecundair onderwijs (DBSO) de leercomponent van twee dagen school. Die wordt aangevuld met een werkcomponent van drie dagen.

De **twee dagen leercomponent** vallen uiteen in een dag algemene vorming en een dag beroepsgerichte vorming (**samen 15 uren**).

De **werkcomponent** moet **minstens 13 uur per week** bedragen⁶⁰. Voor de invulling van de component werkplekleren bestonden er vier mogelijke trajecten, zijnde de persoonlijke ontwikkelingstrajecten (POT), de voortrajecten en de brugprojecten (trede 4), en arbeidsdeelname (eventueel gecombineerd met individuele begeleiding alternerend leren) (trede 6).

De invulling van de werkcomponent gebeurt bij voorkeur door arbeidsdeelname (trede 6, eventueel gecombineerd met een individuele begeleiding alternerend leren, IBAL). Dit is voor jongeren die geen afstand te overbruggen hebben. Verder waren er tot 1 september 2019 nog drie andere mogelijkheden voor de jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt:

- **Brugprojecten** (voor arbeidsrijpe jongeren die nog wat begeleiding nodig hadden via een beschermde werkvloer).
- **Voortrajecten** (voor jongeren die attitude- en motivatie problematieken te overwinnen hadden).
- **Persoonlijk ontwikkelingstraject** (voor jongeren die nog psychosociale drempels hadden vooraleer kan gewerkt worden aan competenties verwerven). Deze intensieve trajecten werden aangeboden in een centrum voor deeltijdse vorming (CDV) waar zowel het les- als het arbeidsgedeelte vervangen wordt.

Deze drie trappen werden bij de opmaak van het decreet 'duaal leren' aangepast naar de aanloopfase werkervaring (het vroegere brugproject) en aanloopfase vorming (het vroegere voortraject). Dus voor leerlingen uit 'leren en werken' was de aanloopfase al toegankelijk vanaf de opstart van het decreet 'duaal leren' op 1 september 2019.

De **individuele begeleiding alternerend leren (IBAL)** bestaat in twee vormen. De eerste is een louter oriënterende module die geen directe link heeft met de participatie op de arbeidsmarkt. De tweede is een korte, intensieve begeleidingsmodule voor jongeren die op zich geen afstand te overbruggen hebben naar het NEC en dus hun werkcomponent kunnen invullen via arbeidsdeelname, maar toch een klein beetje begeleiding kunnen gebruiken om de eerste stappen op de werkvloer goed te zetten. Dit gaat dus om een invulling op trede 6.

Overgangsmaatregelen en wijzigingen vanaf 1 september 2019 – naar 'duaal leren'. Vanaf het schooljaar 2019-2020, met de inwerkingtreding van het decreet op het 'duaal leren', werden de systemen van brugproject, voortraject en persoonlijk ontwikkelingstraject afgeschaft en vervangen.

- Waar het brugproject vroeger een begeleide opstap naar werk betekende voor jongeren die nog wat nood hadden aan een beschermde omgeving, wordt daar nu in voorzien door de aanloopfase werkervaring.
- Het vroegere voortraject zette in op jongeren met ontoereikende attitudes en vaardigheden, en een gebrek aan duidelijk loopbaanperspectief. Hierin wordt nu voorzien door de aanloopfase vorming.
- Tenslotte hadden de persoonlijke ontwikkelingstrajecten als bedoeling om jongeren die psychosociale ondersteuning nodig hadden, de nodige tijd te geven oplossingen te vinden en te groeien. Dit systeem werd vervangen door dat van de **naadloze flexibele trajecten (NAFT)**.

Voor wat betreft het schooljaar 2019-2020 kan gesteld worden dat grosso modo de aanloopfase werkervaring en aanloopfase vorming **niet zo'n groot verschil maken** met de vroegere situatie. Enerzijds gaat het om nieuwe benamingen in het oude decreet op 'leren en werken', anderzijds gaat

⁶⁰ Dit is in afstemming met de Arbeidsovereenkomstenwet (1978) waarbij deeltijds werk wordt toegestaan voor minstens een derde van een voltijdse betrekking.

het om dezelfde promotoren die de begeleiding blijven opzetten. Het systeem van de aanlooffase is, door die nieuwe benamingen in het oude decreet, dan ook alleen toegankelijk voor jongeren die gevat worden door dat decreet, met andere woorden, jongeren die ingeschreven zijn in een 'centrum leren en werken' of in Syntra Leertijd.

De NAFT, daarentegen, is wel een **duidelijke breuk met het verleden**. Niet alleen gaat het om een bredere doelgroep – NAFT is toegankelijk voor elke jongere in het secundair onderwijs tussen 12 en 25 jaar, maar ook gaat het om een korter oriënterend traject waarbij de jongere kort en krachtig begeleid wordt naar de volgende optie – liefst binnen, maar eventueel ook buiten de muren van de school.

2. Bij de **Syntra Leertijd** (binnen een centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen) wordt (meestal) één dag school afgewisseld met vier dagen werken voor jongeren van 15 tot 25 jaar. (In sommige richtingen gaat het om 1,5 dag school en 3,5 dagen werken). De leercomponent (opleiding bij Syntra) bevat ook hier zowel algemene als beroepsgerichte vorming. De werkcomponent vindt plaats in een onderneming (de 'patroon'). Dit is de meest gekende vorm, onder de noemer 'leertijd', 'leercontract'.

Bij de Syntra Leertijd ligt het voltijds engagement traditioneel heel hoog, dicht bij de 100%. Men kan namelijk pas starten als er een 'patroon' gevonden is, waardoor het voltijds engagement in de feiten aan 100% start. Bij het deeltijds onderwijs (DO), het eerste systeem, werkt dit omgekeerd: daar wordt een jongere ingeschreven zonder garantie op de werkcomponent en gaat men samen met de jongere op zoek naar een goede invulling. Met andere woorden, het voltijds engagement start daar aan 0%.

Overgangsmatregelen vanaf 1 september 2019 | Het systeem van de aanlooffase is ook toegankelijk voor jongeren die zijn ingeschreven in Syntra Leertijd.

Evaluatie stelsel 'leren en werken' | Men kwam tot de vaststelling dat er vaak geen voltijds engagement gevonden werd voor de jongeren en dat er uiteindelijk heel wat jongeren ongekwalificeerd uitstroomden, ondanks het feit dat er ondertussen ook al een aardig aantal jongeren vanuit het 'leren en werken' een diploma secundair onderwijs behalen/behaalden. Als oplossing voor beide problemen (gebrekig voltijds engagement, ongekwalificeerde uitstroom) werd het nieuwe systeem '**duaal leren**' voorgesteld.

Het doel van de hervorming 'duaal leren' als nieuwe onderwijsvorm | Vlaanderen wil aan elke jongere die instapt een concrete werkervaring garanderen (voltijds engagement) en een geïntegreerd duaal traject aanbieden, zijnde 'leren' op de schoolbank gecombineerd met 'leren' op de werkplek, dat als gelijkwaardig wordt beschouwd met andere vormen van secundair onderwijs. Vlaanderen wil van het 'duaal leren' een kwalitatief volwaardig alternatief maken, waar jongeren bewust voor kiezen, naast de bestaande "klassieke" onderwijsstelsels.

Eén belangrijk verschil met de systemen 'leren en werken' is dat 'duaal leren' binnen het voltijds secundair onderwijs geplaatst wordt. De mogelijke aanbieders van 'duaal leren' zijn de voltijdse scholen, de Centra Leren en Werken en de Syntra Leertijd. Dit betekent dat de Centra Leren en Werken alsook Syntra Leertijd met 'duaal leren' nu dus ook voltijds onderwijs aanbieden.

Doelgroep | Het 'duaal leren' richt zich tot jongeren vanaf 15 jaar die arbeidsrijp zijn (kunnen werken) alsook arbeidsbereid zijn (willen werken). Daarbij is het van belang te onthouden dat er gemikt wordt naar het aanbieden van 60% van de leerinhoud op de werkplek.

Voor de jongeren die nog niet arbeidsrijp en -bereid zijn, maar toch willen instappen in het 'duaal leren', is een **aanlooptraject** voorzien in de zogenaamde **aanlooffase**. Deze sluit natuurlijk aan bij de eerder genoemde aanlooffases werkervaring en vorming die binnen het 'leren en werken' al in het

schooljaar 2019-2020 actief werden (cfr. supra), maar heeft een breder perspectief. Deze **aanlooffase ‘dual leren’** start in het schooljaar 2020-2021⁶¹, na het publiceren van de aanlooffase structuuronderdelen bij de betrokken duale standaardtrajecten. De doelstelling van de aanlooffase ‘dual leren’ is jongeren klaar te stomen voor een opleiding binnen ‘dual leren’, met andere woorden zal de aanlooffase al gericht zijn op de toekomstige opleiding. Om de jongere zo weinig mogelijk tijd te laten verliezen, wordt er ook voorzien in de mogelijkheid om zowel onderwijskwalificaties als beroepskwalificaties te behalen tijdens de aanloop, waarop verder kan gebouwd worden tijdens het eigenlijke traject ‘dual leren’. De aanlooffase heeft geen vaste duurtijd, gezien het maatwerk is op niveau van de individuele leerling. Deze zal dus “zo lang als nodig, zo kort als mogelijk” duren.

Daarnaast zijn er de NAFT, voor een bredere doelgroep van jongeren tussen de 12 en 25 jaar, met nood aan ondersteuning op psychosociaal vlak, waarbij die jongeren begeleid worden naar de volgende optie. Dit aantal jongeren neemt de POM niet mee op in de infographic inzake ‘tewerkstelling en participatie van kansengroepen’ gezien de jonge leeftijdsgrens van 12 jaar die hier gehanteerd wordt en er dus geen link is met de arbeidsmarkt. De NAFT zijn een laatste vangnet voor jongeren uit het secundair onderwijs.

‘Dual leren’ werd geïntroduceerd door het (inmiddels op 31 augustus 2019 afgelopen) proefproject “Schoolbank op de Werkplek”.

- Schooljaar 2016-2017 waren er zeven studierichtingen die dual werden aangeboden (hoewel er maar zes werden ingericht) in een 28-tal scholen.
- Schooljaar 2017-2018 waren er 19 studierichtingen die dual werden aangeboden in 83 scholen.
- Schooljaar 2018-2019 waren er 41 studierichtingen die dual werden aangeboden in een 200-tal scholen.⁶²
- Schooljaar 2019-2020 waren er 79 studierichtingen die dual werden aangeboden.
- Schooljaar 2020-2021 waren er 104 studierichtingen die dual werden aangeboden.⁶³

Er zijn twee overeenkomsten waarmee binnen ‘dual leren’ kan worden gewerkt.

- De stageovereenkomst alternerende opleiding (SOAO) – voor zij die minder dan 20u per week, gemiddeld op jaarbasis, op een werkplek leren.
- De overeenkomst alternerende opleiding (OAO) – voor die jongeren die 20u of meer per week, gemiddeld op jaarbasis, op een werkplek leren

‘Dual leren’ trad effectief in werking op 1 september 2019. Ook dan startten de trajecten aanlooffase vorming en werkervaring, en de NAFT voor de jongeren die nog niet arbeidsrijp en -bereid zijn.

De duale richtingen die worden uitgerold sinds de start van het ‘dual leren’, zijn er voor jongeren zonder afstand tot de arbeidsmarkt. Deze bevinden zich op trede 6. Enkel de jongeren binnen de aanlooffase vorming en werkervaring (vanaf schooljaar 2019-2020, dus vanaf 1 september 2019) en tevens de jongeren binnen de aanlooffase ‘dual leren’ (vanaf schooljaar 2020-2021⁶⁴) bevinden zich op trede 4 (ter vervanging van de brug-, voortrajecten en de POT). De cijfers in deze studie en

⁶¹ De aanlooffase vorming/werkervaring (opgestart vanaf 1 september 2019, schooljaar 2019-2020) wordt vervangen door de aanlooffase ‘dual leren’ (voor alle scholen, ook de voltijdse) vanaf schooljaar 2020-2021. Dit is al opgestart voor een aantal opleidingen waar de aanlooffasestructuuronderdelen al werden geformuleerd. Voor de andere opleidingen blijft de aanlooffase vorming/werkervaring een optie, maar dan moet de jongere in kwestie ingeschreven zijn in ofwel een Centrum Leren en Werken, ofwel in Syntra Leertijd.

⁶² <https://odin.syntravlaanderen.be/cijfers-uitgelegd/proefproject-dual-leren-schoolbank-op-de-werkplek-evolutie-cijfers>.

⁶³ <https://www.vlaanderen.be/nieuwsberichten/aanbod-dual-leren-breidt-uit>.

⁶⁴ Voor die sectoren waar de aanlooffasestructuuronderdelen werden bepaald.

infographic hebben betrekking op het jaar 2019. De POM werkte steeds met het ‘schooljaar 2018-2019’ om bijv. cijfers voor het jaar 2019 weer te geven (gezien de telling voor een schooljaar steeds in februari plaatsvindt). Dat betekent in concreto dat de personen uit het schooljaar 2019-2020 pas verwerkt worden in de studie met de cijfers voor het jaar 2020. In deze studie en *infographic* ‘cijfers 2019’ neemt de POM nog geen cijfers op van de aanloopfase vorming en werkervaring.

Het aantal jongeren die actief waren in duaal leren sinds het schooljaar 2016-2017 tot en met schooljaar 2020-2021 vindt u in de dataset tabellen op de website. Deze aantallen gaan spectaculair omhoog, zowel voor West-Vlaanderen als voor Vlaanderen. Van 19 leerlingen in schooljaar 2016-2017 is dit vier schooljaren verder gestegen tot 342 voor het schooljaar 2020-2021 voor West-Vlaanderen. Voor Vlaanderen startten we in schooljaar 2016-2017 met 118 leerlingen om te eindigen in het huidige schooljaar 2020-2021 op 1.848. Dit zijn weliswaar allemaal jongeren zonder afstand tot de arbeidsmarkt.

Beleidsnota Werk en Sociale Economie 2019-2024 | In de beleidsnota Werk en Sociale Economie 2019-2024 staat vermeld dat het de bedoeling is om het ‘duaal leren’ te integreren in respectievelijk VLAIO en het Departement WSE en VDAB met het oog op een slankere overheid. Het Agentschap Syntra Vlaanderen wordt afgeschaft tegen 2021. Vlaanderen wil verder inzetten op voldoende duurzame leerwerkplekken om het ‘duaal leren’ verder te laten groeien in het secundair, het hoger en het volwassenonderwijs.

Het Agentschap Syntra Vlaanderen wordt effectief opgeheven per 1 januari 2021 en krijgt zijn integratie binnen het Departement Werk en Sociale Economie, VDAB en het Agentschap Innoveren en Ondernemen. Het Vlaams Parlement heeft op 17 juni 2020 het opheffingsdecreet hiertoe goedgekeurd.

Sinds 1 september 2019 zijn aanbieders ‘duaal leren’ van start gegaan in de organieke regelgeving. De komende jaren wordt ‘duaal leren’ stelselmatig verder uitgebouwd met nieuwe aanbieders en vooral ook nieuwe studierichtingen. Hier wordt door de Vlaamse Regering jaarlijks een lijst vastgelegd van nieuwe duale opleidingen, waarvoor er telkens een standaardtraject wordt uitgewerkt. Op 17 juli 2020 legde de Vlaamse Regering definitief de lijst van structuuronderdelen ‘duaal leren’ secundair onderwijs vast die aanbieders van nieuwe duale opleidingen zullen kunnen inrichten vanaf 1 september 2021. Dit gebeurde na intensief overleg tussen heel wat onderwijssectoren.

Het is immers zo dat de Vlaamse Regering het initiatief kan nemen om nieuwe structuuronderdelen vast te leggen bij opleidingen. Vanaf het schooljaar 2019-2020 kunnen ook aanloopfase-structuuronderdelen duaal zijn, naast de standaardtrajecten. Een standaardtraject moet minimaal een aantal aanloopstructuuronderdelen bevatten die een aantal onderliggende beroepskwalificaties bevatten noodzakelijk voor de modulair georganiseerde structuuronderdelen duaal.

ACTIVITEITENCOÖPERATIE (AC) STARTERSLABO (SL) WEST-VLAANDEREN

Opzet | Starterslabo biedt als kernactiviteit, voor de doelgroep niet-werkende werkzoekenden en mensen met grote afstand tot ondernemerschap, een gestructureerd en veilig kader waarin ze hun project kunnen uitwerken en testen op de markt. SL bestaat uit vijf coöperaties, regionaal verspreid en provinciaal ingebed. Kandidaat-ondernemers (KO) kunnen immers onder de vleugels van de activiteitencoöperatie hun eigen zelfstandige activiteit opstarten en uittesten. Hierbij behouden ze hun werklozenstatuut en eventuele uitkering.

Doelgroep & financiering | Werkzoekenden en mensen met een grote afstand tot het ondernemerschap, met een inspanningsverbintenis voor het bereiken van een aantal kansengroepen. Het Ministerieel Besluit (MB) van 2017 stelde voor het eerst een gezamenlijk

streefcijfer van 45% voor het bereiken van KO uit deze kansengroepen: laaggeschoolden, arbeidsgehandicapten, ouderen (minstens 50 jaar oud) en allochtonen.

Waar dit voor 2017 nog een inspanningsverbintenis was, bevatte het Ministerieel Besluit (MB) van 26 juni 2018 voor het eerst een gedifferentieerde financiering met een hogere toelage voor de KO uit de te bereiken doelgroepen.

Tot en met het uitvoeringsbesluit 2017 (MB) werd de maximale toelage van 149.505 euro uitbetaald wanneer minimaal 46 trajectbegeleidingen werden gerealiseerd in het lopende kalenderjaar. Vanaf 2018 wordt het bereiken van de maximale toelage afhankelijk gemaakt van een optelsom van het aantal maanden begeleiding per KO in het lopende kalenderjaar en dit gedifferentieerd naar gelang de KO behoort tot één van de doelgroepen of niet. Door deze nieuwe berekeningswijze stijgt het aantal noodzakelijke trajectbegeleidingen exponentieel en moeten er al minstens 46 nieuwe trajecten worden opgestart naast de lopende trajecten. Er is dus een opmerkelijke werkdrukverhoging bij de AC en de AC zijn zoekende hoe men het aantal trajecten kan optrekken zonder aan kwaliteit in te boeten.

In het MB van 17 juni 2019 en van 12 maart 2020 blijft men vanuit Vlaanderen vasthouden aan het systeem om de maximale toelage te bereiken als optelsom van het aantal maanden begeleiding per KO in het lopende kalenderjaar, alsook aan het streefcijfer van 45% doelgroepregel (45% van alle begeleide KO moet behoren tot een doelgroep, zijnde laaggeschoold, arbeidsgehandicapt, oudere of allochtoon).

Jaarlijks ontvangt elk van de vijf (provinciale) SL een ondertekend MB met daarin de toegezegde Vlaamse steun van maximum 149.505 euro per SL. Binnen deze maximale toelage moet een bedrag van 11.505 euro niet bewezen worden met begeleidingen, maar dient als forfaitaire vergoeding voor de werking. Die vergoeding voor de bereikte kansengroepen werd in het MB van 2019 en 2020 vastgesteld op maximum 3.750 euro voor kansengroepen en op 3.050 euro voor niet-kansengroepen voor een volledige periode van 18 maanden. De jaarlijkse vergoeding wordt berekend volgens volgende formule: (som van totale maanden niet-doelgroep * 130 euro) + (som van totale aantal maanden doelgroep * 168,89 euro) + 11.505 forfait = maximale subsidie. Per KO die de facturatiefase van de trajectbegeleiding opstart, wordt een aanvullende vergoeding van 710 euro toegekend en dit vanaf het uitvoeringsbesluit (MB) van 2019. Het resultaat van deze berekening geeft het maximale subsidiebedrag en kan nooit hoger zijn dan 149.505 euro.

Concreet | De SL organiseren individuele en collectieve trajectbegeleiding voor de doelgroep startende ondernemers met een afstand tot ondernemerschap (minstens 46 trajectbegeleidingen per jaar). Een starterstraject omvat dus minstens een collectief (dat meer en meer de overhand neemt) en een individueel begeleidingstraject dat samen maximaal 18 maanden duurt. Daarna stromen ze door/uit naar het statuut van zelfstandige (in hoofd- of bijberoep), een job als werknemer, een opleiding ...

Transitiepremie voor werkloze 45-plussers naar ondernemerschap | Gezien de uitstroom van werkloosheid naar ondernemerschap eerder beperkt is, gecombineerd met de Vlaamse ambitie van een hogere werkzaamheidsgraad, werd op 23 februari 2018 het besluit over de transitiepremie goedgekeurd. Deze transitiepremie moet de transitie van werkzoekenden (meer bepaald werkloze 45-plussers) naar ondernemerschap stimuleren. Deze premie is van start gegaan op 15 maart 2018. De premie wordt toegekend als:

- Men met succes een ondernemerschapstraject doorloopt die hun ondernemersschapscompetenties versterkt en hun slaagkansen verhoogt.
- Ze online aangevraagd wordt binnen de drie maanden nadat men als zelfstandige in hoofdberoep start (zij die in bijberoep starten hebben er dus geen recht op).

De dienstverleningen van SL (zowel het Labo-traject als het START!-traject om een haalbaarheidsstudie te maken) zijn erkende trajecten voor het bekomen van het attest waarmee de aanvraag voor de transitiepremie kan gedaan worden. Andere erkende dienstverleningen zijn 'Maak werk van je zaak' (Syntra West) en 'Go4Business' (UNIZO).

COVID-19 perikelen | Een activiteitencoöperatie helpt werkzoekende KO die met een eigen zaak willen beginnen met begeleiding en coaching. De KO werken hun ondernemingsplan en financieel plan uit en testen de haalbaarheid van hun plan, terwijl ze hun werklozenstatuut en eventuele uitkering behouden. Door de coronacrisis hebben eveneens veel KO hun test moeten afbreken omdat hun activiteiten niet meer toegelaten waren of ze hebben moeten vaststellen dat hun omzet flink daalde. Om dit op te vangen, besliste de Vlaamse Regering op 29 mei 2020 om de geïmpacteerde periode te neutraliseren door de vrijstellings- en begeleidingsperiode van de KO te verlengen van 18 maanden naar 21 maanden.

Beleidsnota Werk & Sociale Economie 2019-2024 | In de beleidsnota Werk en Sociale Economie 2019-2024 staan volgende beleidsintenties vermeld: in het kader van 'het versterken van het activeringsbeleid en elke werkzoekende een aanbod op maat te willen aanbieden' wil men ook ondernemerschap stimuleren. Vlaanderen wil in dat licht de toeleiding (van werkzoekenden) naar ondernemerschap herbekijken (pagina 28). Men wil bekijken of de verschillende maatregelen die er op vandaag bestaan (activiteitencoöperaties, START!, Maak werk van je zaak, transitiepremie, vluchtelingen en ondernemerschap ...) kunnen geoptimaliseerd worden om beter in te spelen op de noden en drempels die kwetsbare ondernemers ervaren.

In de zoektocht naar structurele partners voor een afgestemd aanbod inzake ondernemerschap stemde de Vlaamse Regering op 26 juni 2020 alvast in met het voorstel van gunning van het bestek 'structurele partners ondernemerschap en innovatieversnelling binnen het VLAIO-netwerk'. De Vlaamse minister bevoegd voor Economie zal zorgen voor de verdere uitvoering van deze beslissing. Ook Starterslabo diende een dossier in samen met YouthStart, Birdhouse, Apollo 18 en De Punt.

WIJK-WERKEN, drastische hervorming van (het geregionaliseerde) PWA (opstart 1 januari 2018)

Breuklijn met het (hervormde) PWA-stelsel | Focus ligt op het activeren van werkzoekenden, leefloners en mensen met een ziekte-uitkering door het aanbieden van tijdelijke werkervaring op lokaal niveau. De twee principes 'activeren' en 'tijdelijk' vormen meteen ook de breuklijn met het (Federale) PWA-stelsel van vroeger (liep van 1998 tot eind 2017). Dit nieuwe instrument past binnen het Vlaamse activeringsbeleid en kan enkel in het kader van een (voor)traject/groeipad naar werk opgestart worden.

Wijk-werken is opgestart **sinds 1 januari 2018** en loopt daarmee gelijk met de opstart van de TWE-trajecten VDAB.

Voor wie en met welk doel | Voor werkzoekenden met grote afstand tot de reguliere arbeidsmarkt (toeleiding VDAB), leefloongerechtigden (toeleiding OCMW) en mensen met een ziekte-uitkering (toeleiding GTB) die over het potentieel beschikken om in het normaal economisch circuit aan de slag te gaan, maar die **nood hebben aan een zeer laagdrempelige opstap naar werk**. Ze zullen werkervaring opdoen, gericht minstens op het behoud van reeds verworven competenties, door het uitvoeren van maatschappelijk relevante activiteiten binnen een reële arbeidsmarktomgeving op werkplekken op lokaal niveau. Het aanvatten van een halftijdse werkervaring is voor deze mensen te hoog gegrepen. Er is een maximum van 60 uren per maand en 630 uren wijk-werkprestaties per jaar. Klanten van het OCMW moeten zich wel inschrijven bij VDAB bij de start van wijk-werken.

Belangrijkste verschillen tussen TWE-traject en wijk-werken | Wijk-werken is een stelsel dat toegankelijk is voor werkzoekenden met grote afstand tot de arbeidsmarkt die niet in de

mogelijkheid verkeren om minimaal een halftijdse professionele tijdsbesteding op te nemen, waardoor instroom in een andere maatregel zoals TWE (nog) niet haalbaar is in functie van een traject naar werk. Een wijk-werktraject is minstens gericht op het behoud van reeds verworven competenties, terwijl een TWE-traject per definitie een competentieversterkend traject is. De werkplekken binnen wijk-werken zijn op lokaal niveau en kunnen plaatsvinden bij natuurlijke personen, gemeenten en OCMW 's, vzw's en andere niet-commerciële verenigingen, onderwijsinstellingen en land- of tuinbouwbedrijven (al mag niet elke activiteit bij elk type gebruiker plaatsvinden). De taken moeten aanvullend zijn. Bij TWE zijn de werkplekken bedrijfsvloeren. Waar een TWE-traject automatisch een vrijstelling van beschikbaarheid voor de klant inhoudt, is dat voor een wijk-werktraject niet het geval⁶⁵.

Een traject wijk-werken kan **enkel in een traject naar werk** (naar het NEC) worden aangewend. De duurtijd wordt voor elke werkzoekende individueel bepaald aan de hand van de te overbruggen afstand tot de reguliere arbeidsmarkt. Een wijk-werker kan **minimaal één maand en maximaal twaalf maanden** in het stelsel van wijk-werken activiteiten verrichten. Dit is niet verlengbaar. Daarna moet overgestapt worden naar andere werkplekleerinstrumenten, opleiding of werk. Een traject wijk-werken kan een voortraject zijn vooraleer in te stappen in een TWE-traject. Eén op 4 van de wijk-werkers stroomt uit naar werk in de loop van zes maanden na het einde van hun wijk-werktraject, waarvan ongeveer 90% naar het NEC (Trede 6) en 10% naar de sociale economie (Trede 5) (monitoringcijfers VDAB, oktober 2020).

Uitzonderingsmaatregel voor de huidige PWA-werknemers op de maximumtermijn van twaalf maanden die op 30 september 2017 verbonden zijn met een PWA-arbeidsovereenkomst (of 100 cheques ontvangen hebben van 01/10/2015 tem 30/09/2017): zij worden ofwel begeleid naar werk door VDAB, partnerorganisaties van VDAB of OCMW. Indien de betrokkene niet kan geheroriënteerd worden naar werk, dan kan deze in het stelsel blijven tot aan vertrek of pensionering.

Het contingent dat kan instromen in wijk-werken ligt vast op 7.291 werkzoekenden (gemiddeld op jaarbasis).

Volgens de SERV (advies van 19 juli 2017) blijft er nood aan een duurzaam alternatief voor wie niet of nauwelijks nog te activeren is en voor wie een beperkt aantal uren professionele prestaties wellicht blijvend de hoogste haalbare doelstelling is (cfr. vorige PWA-stelsel) en dus opstap richting TWE of normaal economisch circuit niet mogelijk is.

Een wijk-werker sluit een **wijk-werkovereenkomst** af met de organisator.

VDAB, GTB of OCMW leidt de wijk-werker toe naar de organisatoren van het wijk-werken. Vlaanderen vroeg aan de lokale besturen om zich te verenigen en de rol van organisator van wijk-werken op te nemen met bemiddelaars ter beschikking gesteld door VDAB aan de organisatoren om deze opdracht uit te voeren. De gemeentelijke PWA-vzw's werden aldus vervangen door intergemeentelijke verenigingen, die nauw samenwerken met de wijk-werkbemiddelaars van VDAB. In West-Vlaanderen zijn dat de volgende organisaties (met vrije keuze van juridische statuten):

- De OCMW-vereniging W13 (opgericht april 2015) voor Zuid-West-Vlaanderen, ingebed bij de intercommunale Leiedal.

⁶⁵ Wijk-werken kent twee soorten PWA-vrijstellingen (dit is federale bevoegdheid gebleven): PWA-vrijstelling medische redenen en PWA-vrijstelling in het kader van stadswacht.

- De dienstverlenende verenigingen:
 - Midwest (opgericht 22 december 2017), een samenwerking tussen 16 gemeenten en de intercommunale WVI voor de regio Roeselare.
 - Westhoek, samenwerking tussen de Westhoekgemeenten en intercommunale WVI (opgericht 22 december 2017).
- De projectvereniging Perspectief (maart 2015) voor de regio Oostende.
De interlokale vereniging Wijk-UP (opgericht 1 december 2017) voor de regio Brugge, omgevormd naar Werkracht10 (op 31 december 2019).

Een meerwaarde bij wijk-werken is feit dat gebruikers over de regio en tussen organisatoren gedeeld worden alsook de bijkomende focus op doorstroom, coaching en opleiding. Een voordeel (t.o.v. PWA) is dat alle organisaties nu op een gezamenlijk digitaal VDAB-platform werken. De tariefkeuze ligt bij de gemeenten, maar moet wel per samenwerkingsverband hetzelfde tarief zijn. Het merendeel koos voor het maximumtarief van 7,45 euro per wijk-werkcheque, uitgezonderd Midwest dat 5,95 euro vraagt. De meeste hanteren 7,45 euro omdat dit tarief uit de PWA-werking werd overgenomen en omwille van maximale financiële ademruimte om de organisatie uit te bouwen. Dat bedrag gaat deels naar de wijk-werker (4,1 euro), naar VDAB (0,1 euro om de verplaatsingskosten van de wijk-werkers te betalen), naar de verzekeringen (0,42 euro) en naar de uitgiftemaatschappij Edenred (0,58 euro voor papieren cheques en 0,48 euro voor elektronische cheques) en het restbedrag (2,25 euro voor papieren en 2,35 voor elektronische cheques) gaat naar de vereniging.

De wijk-werker wordt naar prestaties betaald door VDAB aan de hand van wijk-werkcheques die de gebruiker hiervoor registreert of overhandigt aan de wijk-werker.

In 2019 waren er voor Vlaanderen 9.690 wijk-werkers die minstens 1 uur gepresteerd hebben, waarvan 5.995 ex-PWA'ers en 3.695 nieuwe toelidingen. Voor West-Vlaanderen waren er 2.013 waarvan 1.193 ex-PWA'ers en 820 nieuwe toelidingen.

Beleidsnota Werk & Sociale Economie 2019-2024 | In de beleidsnota Werk en Sociale Economie 2019-2024 van Vlaams minister Hilde Crevits lezen we volgende passages omtrent hun intenties:

- (pagina 26) Het gebruik van wijk-werken en tijdelijke werkervaring wordt versterkt in samenwerking met lokale besturen. We maken ook een evaluatie van de inzet van beide instrumenten met specifieke aandacht voor de begeleiding van de mensen in deze trajecten.
- Van zodra de (nieuwe maatregel) gemeenschapsdienst⁶⁶ op lokaal vlak operationeel is, hevelen we de voormalige PWA'ers (met behoud van rechten) hierin over. VDAB en lokale besturen nemen - elk vanuit de eigen opdracht - de regie van de trajecten op.

Eind januari 2020 kwam de VDAB-afdeling Strategie naar buiten met een beleidsevaluatie en zijn daaraan gekoppelde zes aanbevelingen. De focus van de beleidsevaluatie na twee jaar werking was de vraag of de vernieuwde maatregel op koers zat om de bijhorende doelstellingen waar te maken of welke bijsturingen wenselijk waren? Voor elke aanbeveling geldt dat een fundamentele discussie met alle stakeholders aangewezen is om de maatregel *futureproof* te maken, tevens met het oog op de

⁶⁶ De gemeenschapsdienst is een nieuwe maatregel binnen het Vlaams Regeerakkoord en Beleidsnota Werk en Sociale Economie 2019-2024 (pagina 26 – 27). Wie er ondanks alle activerende en ondersteunende maatregelen niet in slaagt om na twee jaar werk te vinden kan in zijn activeringstraject verplicht worden ingezet in de nieuwe gemeenschapsdienst. Vlaanderen zal met VDAB en VVSG een nieuw kader daartoe uitwerken. De gemeenschapsdienst moet een nieuwe Vlaamse activerende maatregel zijn voor werkzoekenden met een zeer grote afstand tot de arbeidsmarkt, die het opbouwen van arbeidsritme mogelijk maakt en hen de mogelijkheid geeft hun werkbereidheid te tonen. Zo wordt vermeden dat werkzoekenden te zeer vervreemden van de arbeidsmarkt, volgens Vlaanderen. De gemeenschapsdienst maakt onderdeel uit van een begeleid traject naar werk en zorgt dat de verworven competenties behouden en versterkt worden.

ontwikkeling van andere maatregelen, zoals de gemeenschapdienst. De formulering van de aanbevelingen zijn op drie niveaus: 1) inherent aan het systeem, 2) betreffende de interne werking zelf en 3) toekomstgerichte en out of the box aanbevelingen.

COVID-19 perikelen | Op 3 april 2020 wijzigde de Vlaamse Regering haar besluit over wijk-werken ten gevolge van het coronavirus. De wijzigingen omvatten het versoepelen van de regels rond hertoeleiding, zodat wijk-werkers van wie het traject geschorst werd door coronavirusmaatregelen onder bepaalde voorwaarden terug naar wijk-werken kunnen toegeleid worden. Dit geldt ook voor wijk-werkers van wie het traject eindigt gedurende de coronavirusmaatregelen, gelet op de continuïteit van de dienstverlening. Er komt een maandelijks vergoeding voor bepaalde wijk-werkers en de duurtijd van de wijk-werkcheques wordt verlengd.

AFGELOPEN Activerende arbeidszorgtrajecten DAZ en TAZ (Vlaams Beleidsdomein Werk en Sociale Economie) – voorlopers van de oproep ‘activerende arbeidszorg Decreet WSE’ (AAZ) (Beleidsdomein Werk en Sociale Economie) en de activeringstrajecten W² (Beleidsdomein WSE en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG))

Voor een meer uitgebreide omschrijving van de afgelopen DAZ- en TAZ-trajecten verwijst de POM naar de vorige editie ‘Tewerkstelling en participatie van personen uit de kansengroepen in West-Vlaanderen, cijfers 2017’, beschikbaar op de website www.pomwvl.be/inventaris-sociale-economie. We beperken ons tot het meest essentiële gezien deze trajecten afgelopen zijn. Anderzijds verschijnen hun cijfers wel nog in onze *infographic* cijfers 2019.

Wat | De DAZ- (Doorstroom uit Arbeidszorg) en TAZ-trajecten (Tender Activering Zorg) waren beide voortrajecten om een persoon voor te bereiden op arbeidsdeelname en werden via VDAB-tenders uitgevoerd door de provinciale partnerschappen van empowerment- en zorgpartners. De DAZ-trajecten zetten meer in op doorstroom van de eigen AZ-medewerkers werkzaam binnen een arbeidszorginitiatief naar betaald werk, bij de TAZ-trajecten was het voornamelijk externe toeleiding van nieuwe kandidaten vanuit het Gespecialiseerd Team Begeleiding (GTB)/VDAB om een vervolgetraject naar werk mogelijk te maken.

Het doorstroomtraject was een combinatie van AZ, activeringsbegeleiding, begeleiding op een externe werkvloer en trajectbegeleiding. De partner zorg en de partner empowerment moesten binnen het partnerschap de niet-werkende werkzoekende oriënteren naar en voorbereiden op een vervolgetraject naar betaalde arbeid. GTB nam de trajectbegeleiding en coördinatie op zich.

Opvolging van deze trajecten |

- De DAZ-trajecten werden opgevolgd door de oproep ‘activerende arbeidszorg decreet WSE’ (AAZ). Er was wel een gap van twee en een half jaar tussen het stopzetten van de DAZ-trajecten en de opvolger. Weliswaar slechts voornamelijk MWB met zo goed als geen arbeidszorgvloer konden intekenen op deze nieuwe oproep.
- De TAZ-trajecten werden naadloos opgevolgd door de activeringstrajecten W² op 1 juli 2018.

Het werkveld gaf ons te kennen dat beide trajecten, zowel DAZ als TAZ, heel erg succesvol waren. Bij de huidige activeringstrajecten W² komt er toch heel wat meer omkadering bij kijken per begeleid individu (penhouder, twee casemanagers Werk en Zorg, actoren Werk en Zorg ...).

Afgelopen trajecten |

- De **Vlaamse DAZ- en DAZ-bis trajecten** liepen van 2012 tot en met eind 2015. Er was een **West-Vlaamse verlenging tot eind juni 2019**, waar een overeenkomst werd gesloten tussen VDAB en een aantal AZ-initiatieven (met ondersteuning van de POM) om voor de periode van 1 april 2017 tot en met juli 2018 27 trajecten ‘competentieversterking & empowerment’ op

te starten. De Bieweg was penhouder. Ook in 2018 werd dit nog een keer herhaald: trajecten startten op tot eind juni 2018 en liepen tot juni 2019. Dertien trajecten startten op in 2018.

- De **TAZ-trajecten, TAZ bis en TAZ tris** liepen van 2009 tot juli 2018. De op 2 februari 2018 goedgekeurde activeringstrajecten in het BVR van het decreet werk- en zorgtrajecten van 25 april 2014 (cfr. infra) zijn de reguliere uitwerking en verderzetting van deze TAZ-trajecten. Een laatste verlenging van deze TAZ-trajecten liep af in juli 2018 gezien de activeringstrajecten binnen het werk- en zorgdecreet dan een aanvang namen.

Financiering | Voor de uitvoering van de **doorstroomtrajecten (DAZ)** waren er Vlaamse middelen vanuit het beleidsdomein Sociale Economie voorzien (circa 3.918 euro per doorstroomtraject). Voor de uitvoering van de **TAZ-trajecten** waren er middelen vanuit het beleidsdomein Werk.

Oproep 'activerende arbeidszorg decreet WSE' (AAZ) (beleidsdomein Sociale Economie) (vanaf 15 juli 2018 tot 31 maart 2021)

Wat | In 2018 werd een experimentele oproep vanuit SE gelanceerd, zijnde de oproep '**activerende arbeidszorg decreet WSE**' (AAZ). Het was de bedoeling om een nieuw wetgevend kader voor AZ binnen het beleidsdomein SE uit te werken (en gealigneerd op de activeringstrajecten van het werk- en zorgdecreet) in aanloop naar nieuwe Vlaamse regeerperiode 2019-2024.

De 'activerende arbeidszorg SE' was een nieuwe experimentele vorm van AZ, met scherpe focus op doorstroom naar betaalde tewerkstelling naar een SE-organisatie (of hoger). Enkel maatwerkbedrijven (MWB) konden intekenen en kregen extra contingent om een meer doorstroomgerichte begeleiding uit te voeren en te experimenteren met nieuwe methodieken die doorstroom bevorderen. Er werd vooral ingezet op het opbouwen van algemene vaardigheden en competenties en het wegnemen van de MMPPS-drempels in functie van tewerkstelling.

Situering van deze oproep | Binnen het kader van deze oproep werd gewerkt met andere profielen (doorstroomgericht) dan binnen het bestaande kader AZ binnen de SE (zie trede 3), en waren er aanwervingsengagementen. Trajecten liepen maximaal twee jaar.

Deze oproep AAZ vormde een derde luik AZ binnen SE, los van de twee lopende subsidievormen: AZ binnen sociale werkplaatsen (SW) (via decreet SW), en AZ bij samenwerkingsverbanden en beschutte werkplaatsen (BW) via het Meerbanenplan (cfr. infra).

Periode van deze oproep | Het pilotproject liep in eerste instantie voor één jaar, van 15 juli 2018 tot en met 14 juli 2019. Het werd ondertussen enkele malen verlengd: van 15 oktober 2019 tot en met 31 december 2020 en nogmaals tot 31 maart 2021 gezien vanaf 1 april 2021 het nieuw wettelijk kader operationeel moet zijn. De verlenging voor de periode oktober 2019-december 2020 stond enkel open voor de toenmalig erkende initiatieven, met een aantal voorwaarden voor uitbreiding van uren⁶⁷, afhankelijk van de reeds gepresteerde uren.

Financiering | Voor dit pilotproject werden er Vlaamse middelen voorzien vanuit het beleidsdomein Sociale Economie ter waarde van 1,1 miljoen euro per jaar. Omgerekend is dit een extra inzet van 157 VTE arbeidszorgmedewerkers en 31,5 VTE omkaderingspersoneel AZ. Gezien weinig AZ-medewerkers voltijds aan de slag zijn, kon dit een invulling betekenen van circa 450 werkzoekenden (die gemiddeld 13u per week actief zijn).

⁶⁷ Indien minder dan 60% van het oorspronkelijk aantal uren werd ingevuld, kon geen uitbreiding worden aangevraagd, maar werd het aantal toegekende uren verminderd.

Lancering oproep vanuit DWSE op 24 mei 2018 met indieningsdatum 22 juni 2018. Voor MWB en samenwerkingsverbanden waren er twee belangrijke voorwaarden om in te dienen:

- Het totale contingent AZ-medewerkers mocht niet meer bedragen dan 5% van het contingent dgmw in het MWB. Gezien doorstroom cruciaal was en is binnen deze oproep, geldt de beperking van 5%. Als men als MWB boven de 5% AZ-medewerkers zat ten opzichte van het contingent dgmw mocht men wel deelnemen via een samenwerkingsverband met een ander MWB die wel nog ruimte had om de doorstroom te realiseren.
- Elke aanvraag moest over ten minste 2,5 VTE bijkomende AZ-medewerkers gaan en dus garanderen dat er minstens een halftijds begeleider kon worden aangeworven.

Doelgroep | De doelgroep heeft een profiel met een potentieel om door te stromen naar betaalde tewerkstelling binnen SE. De AAZ SE is er voor mensen in een activeringstraject (langdurige stage) of mensen met ticket SW of BW die op het ogenblik niet klaar zijn voor betaald werk in het NEC of de SE én die een potentieel hebben om na dit doorstroomtraject van 12 (tot maximaal 24) maanden door te stromen naar betaald werk in de sociale economie. Sinds **februari 2019** is de **doelgroep uitgebreid** met:

- Klanten zonder ticket maatwerk. Het is aan de bemiddelaar VDAB/GTB om in te schatten of de klant nood heeft aan AAZ. Na drie maanden is er een evaluatiegesprek met de GTB-bemiddelaar. Tijdens dit gesprek wordt bekeken of doorstroom haalbaar is en indien wel, dan wordt ticket maatwerk aangevraagd, indien niet, dan wordt AAZ stopgezet en worden alternatieven bekeken.
- Doelgroepmedewerkers die in een AZI actief waren en die overgeplaatst worden naar AAZ (indien het betrokken AZI dgmw in overtal heeft) (terwijl het voordien de bedoeling was dat enkel mensen die nog niet actief waren in arbeidszorg zouden worden toegeleid naar AAZ).

Toeleiding | Vanaf 15 juli 2018 staat VDAB in voor de toeleiding van personen naar AAZ. VDAB kan mensen toewijzen zowel vanuit een activeringstraject uit het werk- en zorgkader als rechtstreeks. VDAB zal de betrokken AZ-medewerkers attesteren als in aanmerking komende voor AAZ SE ('ticket AAZ'). Een AZ-medewerker in AAZ SE kan tegelijkertijd een activeringstraject volgen.

Engagement tot aanwerving | Men wil nagaan hoe de doorstroom naar SE na het traject maximaal gerealiseerd kan worden. Men laat binnen dit experiment alle ruimte aan de bedrijven zelf om het engagement tot aanwerving concreet vorm te geven.

Duurtijd | Na 24 maanden dient de AZ-medewerker door te stromen naar een betaalde tewerkstelling binnen het MWB. De subsidie loopt in eerste instantie voor twaalf maanden en kan na gunstige evaluatie verlengd worden voor maximaal twaalf maanden. Het project duurt zo kort als mogelijk en zo lang als nodig, met een maximum van twee jaar (indien het verlengd wordt).

Subsidiëring | De subsidie is gelijkaardig aan deze van de huidige financiering AZ binnen SE, zijnde één VTE AZ-begeleider omkaderingssubsidie voor vijf VTE AZ-medewerkers .

Enkel deze oproep 'activerende arbeidszorg' kent een **expliciete focus op doorgroeien naar betaalde arbeid** alsook een beperkte duur aan deelname. Uit het jaarrapport sociale economie 2019 van het Departement Werk en Sociale Economie halen we volgende cijfers over de door- en uitstroom vanuit 'activerende arbeidszorg' (pagina 24): Van alle doelgroepmedewerkers actief in activerende arbeidszorg in 2019 (437 personen) stroomden in datzelfde jaar 227 personen door naar elders. Dat is maar liefst de helft, zijnde 52% van de volledige populatie van de medewerkers in AAZ.

Van deze 227 personen die in 2019 hun activeringstraject AAZ verlieten, stroomde⁶⁸:

- Een derde van deze personen door naar betaald werk (trede 5 en 6), waarvan 18,1% naar het normaal economisch circuit (trede 6) en 15% als doelgroepwerknemer in een maatwerkbedrijf.
- De helft terug naar werkloosheid (49,8%). Dit kan betekenen dat deze personen in bemiddeling, opleiding of via andere VDAB-maatregelen stappen naar werk zetten of dat de deelname in arbeidszorg voor hen te zwaar is geworden.
- 14,5% uit naar beroepsinactiviteit (dat betekent dat deze personen zijn uitgestroomd uit werkloosheid maar niet zijn ingestroomd terug naar werk).

Aantal goedgekeurde en lopen AAZ-projecten voor Vlaanderen en onze provincie | Op heden zijn er 22 projecten goedgekeurd voor 140,27 VTE AZ-medewerkers voor Vlaanderen. West-Vlaanderen heeft acht goedgekeurde initiatieven goed voor 46,24 VTE AZ-medewerkers.

De acht goedgekeurde projecten AAZ voor West-Vlaanderen zijn de volgende: Footstep (3,66 VTE), De Oesterbank (3,55 VTE), Westlandia (5,65 VTE), OptimaT (5,65 VTE), samenwerkingsverband Sowepo (met De Groene Kans, Kringwinkel West, Interwest en Stuurkracht 2) (6,37 VTE), samenwerkingsverband Mariasteen (met Molendries en Weerwerk) (9,01 VTE), samenwerkingsverband WAAK (WAAK BW en SW) (9,85 VTE) en samenwerkingsverband 't Veer (met Veerkracht 4) (2,5 VTE).

Vlaamse Beleidsnota Werk en Sociale Economie 2019-2024 | Beleidsintenties inzake arbeidszorg staan te lezen onder de operationele doelstelling '*alle arbeidspotentieel benutten met een focus op kwetsbare groepen en niet-beroepsactieven*' (pagina 29). Vlaanderen wil de uitvoering van het werk- en zorgdecreet monitoren en evalueren samen met beleidsdomein WVG. Op basis van overleg in de sector wordt de regelgeving en financiering aangepast. Binnen het voorziene groeipad wordt het werk- en zorgaanbod verhoogd in functie van de noodzaak. Vlaanderen wil overleggen met de federale overheid omtrent het statuut en de uitkering van mensen met MMPPS-problematiek.

Bij het aantreden van de nieuwe Vlaamse Regering was het voornemen van de minister voor Sociale Economie mevrouw Crevits om de drie bestaande arbeidszorgmaatregelen te vereenvoudigen en terug te brengen tot één maatregel arbeidszorg binnen maatwerk (cfr. infra). Op 16 oktober 2020 werd het nieuwe Besluit van de Vlaamse Regering (BVR) arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie (AMA WSE) principieel goedgekeurd door de Vlaamse Regering. Definitieve goedkeuring wordt voorzien tegen begin 2021 om dan in te gaan als maatregel op 1 april 2021. Deze maatregel vervangt de drie oude maatregelen arbeidszorg binnen maatwerkbedrijven (meer info op pagina 73).

Activeringstrajecten (Vlaams beleidsdomein Werk en Sociale Economie (WSE) en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG) (vanaf 1 juli 2018))

Situering activeringstrajecten binnen het Vlaams wetgevend kader arbeidszorg | AZ zit op de snijlijn van drie Vlaamse beleidsdomeinen en steunt op de samenwerking tussen de beleidsdomeinen Werk (1) en Sociale Economie (2) en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (3) om voor de doelgroep een optimale participatie te realiseren. Het decreet werk- en zorgtrajecten (decreet van 25 april 2014, uitvoeringsbesluiten van 2 februari 2018) werd sectoroverschrijdend aangepakt door de drie bovengenoemde departementen. Arbeidszorg krijgt hier als methodiek een kader van waaruit gewerkt kan worden om de doelgroep te ondersteunen.

Het werk- en zorgdecreet van 2014 bevat een juridische basis voor twee integrale trajecten en één aanbod, zijnde een combinatie van zorg, welzijnsbevordering, competentieversterking en

⁶⁸ Deze cijfers zijn gebaseerd op een analyse waar de ex-doelgroepmedewerkers zich drie maand na uitstroom bevinden.

arbeidsoriëntering voor MMPPS-werkzoekenden (medisch, mentaal, psychisch, psychiatrisch en/of sociale problematieken) met grote afstand tot de arbeidsmarkt, die hierdoor niet in staat zijn om betaald werk te verrichten:

- **De activeringstrajecten (trap 4) – tijdelijke trajecten** van maximaal 18 maanden waarin aan mensen met MMPPS-problemen een werk- en zorgbegeleiding wordt aangeboden met als doel deze mensen terug te lanceren richting betaalde arbeid (met of zonder ondersteuning). De begeleiding wordt uitgevoerd door een netwerk van dienstverleners. *Het is de reguliere uitwerking en opvolging van TAZ-trajecten (Tender Activering Zorg) (cfr. supra).*
- De trajecten maatschappelijke oriëntatie, die moesten zorgen voor een “warme overdracht” van niet-toeleidbaren naar zorg en/of arbeidsmatige activiteiten, voor mensen met een zware MMPPS-problematiek. Deze trajecten worden niet uitgevoerd op basis van dit werk- en zorgdecreet.
Om duidelijk te maken dat de ‘trajecten maatschappelijke oriëntatie’ niet langer gekoppeld worden aan dit werk- en zorgdecreet, kregen deze de naam ‘trajecten breed onthaal’. De ‘trajecten breed onthaal’ krijgen uitvoering via het ‘geïntegreerd breed onthaal’ met als basis het decreet lokaal sociaal beleid. Het gaat hier om mensen die van de treden 6, 5, 4 of 3 toegeleid worden naar trappen 1, 2 of 3 van de participatieladder. Zie trede 3 voor duiding.
- **De arbeidsmatige activiteiten (trede 3)** – een aanbod⁶⁹ van vrijwillige onbezoldigde bezigheid voor personen met MMPPS-problematiek die niet, nog niet of niet meer terecht kunnen in de betaalde arbeid (cfr. infra).

Op 2 februari 2018 hechtte de Vlaamse Regering haar definitieve goedkeuring aan het besluit over de werk- en zorgtrajecten met daarin twee van de drie opgenomen trajecten (cfr. supra):

- Op trede 4: De activeringstrajecten (met financiering vanuit Welzijn en Sociale Economie).
- Op trede 3: De arbeidsmatige activiteiten (met financiering vanuit Welzijn).

Dit besluit trad in werking vanaf 15 februari 2018 voor wat betreft de activeringstrajecten en op 1 mei 2018 voor de arbeidsmatige activiteiten. Zowel de activeringstrajecten als arbeidsmatige activiteiten gingen van start op 1 juli 2018.

Wat | De activeringstrajecten zijn er voor mensen met een MMPPS-problematiek (mentale, medische, psychische, psychiatrische en/of sociale problemen) bij wie die problematiek een drempel vormt naar betaald werk. Het doel van de activeringstrajecten van drie tot maximaal 18 maanden is dat men, na afloop van dit traject, betaald werk (met of zonder ondersteuning) kan uitvoeren. Binnen deze tijdelijke trajecten worden aan mensen met MMPPS-problematiek werkacties én zorgbegeleiding (hulpverlening) aangeboden met als doel de werkzoekende voor te bereiden op betaalde tewerkstelling. Het gaat dus concreet om competentieversterking op een concrete werkvloer voor deze doelgroep. Een activeringstraject omvat minstens één activeringsstage van maximaal zes maanden, maar tijdens dit activeringstraject kan men een activeringsstage meerdere keren inzetten bij een andere werkgever of in een andere functie.

Per activeringstraject is er:

- Een **trajectplan** dat wordt uitgetekend door de werkzoekende samen met zijn casemanager Werk (in alle gevallen GTB) en casemanager Zorg (kan verschillen per doelgroep-medewerker (dgmw)). In het trajectplan wordt rekening gehouden met acties die worden ingezet voor de ontwikkeling van bijkomende competenties (door de werkactoren) en acties rekening houdend met de zorgbehoeften van de deelnemer (door zorgactoren).

⁶⁹ Vanuit Departement WVG ziet men AMA als een ‘aanbod’, het kan een blijvend iets zijn dat een persoon opneemt tot aan pensioenleeftijd en is dus eigenlijk geen traject omdat een traject impliceert dat het tijdelijk is. Een activeringstraject is een ‘traject’.

- **Een penhouder en het netwerk van dienstverleners**, aangesteld via een tender. Het multisectoraal netwerk van dienstverleners met werk- en zorgactoren hebben als taak de door de casemanagers Werk en Zorg opgestelde trajectplannen uit te voeren. Als inhoud van dit trajectplan is er zowel zorgbegeleiding (specifieke herstelgerichte zorg met het oog op het wegnemen van drempels naar werk) en werkbegeleiding (bestaat minstens uit één activeringstage). De werk- en zorgactoren worden gekozen in functie van wat het beste is voor de cliënt.

Financiering | De financiering ziet er als volgt uit: de casemanager Zorg en de casemanager Werk ontvangen elk 800 euro per activeringstraject; een netwerk van dienstverleners die het trajectplan zal uitvoeren, vertegenwoordigd door een penhouder, ontvangt per individueel activeringstraject 2.800 euro (maximum 10% is compensatievergoeding voor de penhouder). Er is financiering voor de zorgacties en -begeleiding alsook voor de werkacties (bijvoorbeeld een competentieversterkende opleiding volgen ...) maar geen financiering voor de begeleiding op de werkvloer tijdens de activeringsstage. Een traject kost samen 4.400 euro.

Er werden voor 2018 650 activeringstrajecten begroot, voor de periode 2019-2021 jaarlijks 1.100 trajecten om daarna gestadig te stijgen tot 1.350 trajecten per jaar vanaf 2025.

Gedeelde financiering | De beleidsdomeinen WVG en WSE financieren de activeringstrajecten elk voor 50%: de casemanager Zorg wordt betaald vanuit het Departement Welzijn, de casemanager Werk vanuit het Departement Werk en de 2.800 euro wordt door de beide beleidsdomeinen betaald.

Procedure tot opstart | In februari 2018 werden via een openbare aanbesteding de netwerken van dienstverleners aangesteld. Er zijn zes netwerken van dienstverleners goedgekeurd voor de periode 1 juli 2018 tot en met 30 juni 2022⁷⁰. Voor elke provincie één netwerk, uitgezonderd voor West-Vlaanderen. Daar werden twee netwerken ingediend en goedgekeurd: het PC Sint-Amandus in Beernem (penhouder voor Westhoek, Oostende, Noord-West-Vlaanderen en Midwest) en W13 voor de regio Zuid-West-Vlaanderen.

De diverse welzijns- en zorgvoorzieningen vermeld in het decreet konden een mandaat aanvragen als **casemanager Zorg** en dat sinds 2 mei 2018. 94 organisaties over gans Vlaanderen kregen een mandaat als casemanager Zorg. Voor West-Vlaanderen zijn er 21 erkende goedgekeurde organisaties die als casemanager Zorg kunnen optreden en acties verrichten in een activeringstraject. Deze voorzieningen moeten o.a. aantonen dat ze daarvoor deskundig personeel in huis hebben met onder meer kennis van ICF (International Classification of Functioning, Disability and Health).

Voor 2018-2019 werd er vanuit Vlaanderen één bestelling geplaatst (anderhalf jaar) bij de zes penhouders. Op Vlaams niveau ging het om 1.770 trajecten, waarvan er in die periode 1562 effectief opgestart zijn. In West-Vlaanderen zijn er twee penhouders: 180 trajecten in Brugge-Oostende-Roeselare en 73 in Kortrijk met een opstart van respectievelijk 149 en 53 trajecten. Voor 2020-2021 werd er een tweede bestelling geplaatst bij de zes penhouders voor dit maal 1.100 Vlaamse trajecten, waarvan 90 voor trajecten in Brugge-Oostende-Roeselare en 45 voor Kortrijk.

Beleidsnota WVG 2019-2024 | Op pagina 42 van de beleidsnota lezen we de intentie om de uitvoering van het werk- en zorgdecreet te evalueren en bij te sturen waar nodig. Het Departement WVG wil dit samen met de domeinen Werk en Sociale Economie opnemen. Daarnaast wil men ook het werk- en zorgaanbod verhogen in functie van de noodzaak en binnen het voorziene groeipad.

⁷⁰ De aanbesteding was uitgeschreven voor vier jaar, van 1 juli 2018 t.e.m. 30 juni 2022. Deze zal voor zes maanden worden verlengd tot 31 december 2022. Het nieuwe kader moet opstarten vanaf 1 januari 2023. Een nieuwe aanbesteding zal worden uitgeschreven op basis van de nieuwe regelgeving en starten op 1 januari 2023.

Men wil overleggen met de federale overheid onder meer over het statuut en de uitkering van mensen met MMPPS-problemen.

Ondertussen opgenomen initiatieven vanuit het beleid Departementen WSE en WVG |

- Het Departement WSE heeft een wetenschappelijk onderzoek besteld in het kader van VIONA (Vlaams Interuniversitair Onderzoeksnetwerk Arbeidsmarktrapportering) om de activeringstrajecten te evalueren. Het onderzoek wordt opgenomen door het HIVA (Hoger Instituut voor de Arbeid). De resultaten zullen tegen najaar 2021 beschikbaar zijn (corona zorgde voor wat vertraging).
- Het Departement WVG bestelde tevens een wetenschappelijk onderzoek om AMA (welzijn) te evalueren. Het onderzoek wordt (eveneens) opgenomen door het HIVA. De resultaten zullen tegen najaar 2021 beschikbaar zijn (tevens vertraging wegens corona).

Doel is een nieuw kader werk- en zorgdecreet op te starten tegen 1 januari 2023, rekening houdend met de bevindingen uit beide evaluaties, maar tevens uit gesprekken met het werkveld.

Trede 3 | Arbeidsmatige activiteiten onder begeleiding

Op trede 3 vinden we mensen die arbeidsmatige activiteiten verrichten (in eender welke sector) onder begeleiding, in combinatie met welzijns- en zorgbegeleiding. Deze mensen hebben nood aan een combinatie van werk en welzijn of zorg. Ze staan een stap verder van betaalde arbeid dan de mensen die op trede 4 staan; betaalde arbeid is op middellange termijn niet mogelijk.

Arbeidsmatige activiteiten
onder begeleiding

ARBEIDSZORG (AZ) binnen sociale economie (Vlaams beleidsdomein Sociale Economie (SE))

Nog tot en met 31 maart 2021 zijn er twee financieringsluiken **binnen het beleidsdomein Sociale Economie** waar AZ-medewerkers ondersteund en begeleid worden op **trede 3** en die allen arbeidsmatige activiteiten onder begeleiding uitvoeren:

- Het **decreet Arbeidszorg Sociale Werkplaatsen (SW)** (8 december 1998, gewijzigd in november 2001), waar iedere SW met minstens tien VTE doelgroepwerknemers (dgwn) kon op indienen en met financiële ondersteuning van één VTE omkadering per vijf VTE AZ-doelgroepmedewerkers (dgmw). Zowel trede 3 (finaliteit) als trede 4 (hogere doorstroom).
- het **Meerbanenplan** (20 juli 2006) 'Samen voor meer banen' waartoe de Vlaamse Regering besliste het aanbod ook open te stellen voor beschutte werkplaatsen (BW) en partnerschappen waarbij minstens één SW en/of een BW betrokken is. Ook hier financiële ondersteuning voor de begeleidingskost van één omkadering per vijf VTE dgmw. Zowel trede 3 als 4.

Doelgroep | Personen, ouder dan 18 jaar en jonger dan 65 jaar, voor wie betaalde beroepsarbeid tijdelijk niet mogelijk is door één of meer belemmeringen van medische, mentale, psychische, psychiatrische of sociale aard (MMPPS-problematiek). De doelgroep zijn medewerkers en geen werknemers, ze ontvangen immers geen loon. Soms ontvangt men een tussenkomst in de kosten (vrijwilligersvergoeding) van 1 euro per uur.

Financiering | WSE financiert één VTE omkadering per vijf VTE AZ-medewerkers per jaar⁷¹.

Toeleiding | Diverse toeleiding op vandaag, vanuit VDAB, geestelijke gezondheidszorg, welzijns- en zorgvoorzieningen ...

In uitvoering zijnde beleidshervorming arbeidszorg 2019-2024 | Departement Werk & Sociale Economie telt op vandaag drie maatregelen arbeidszorg binnen maatwerk:

- **Arbeidszorg verbonden aan het decreet sociale werkplaatsen (2001)**, decretaal verankerd, alleen is dit decreet SW op 1 januari 2019 vervallen met het in voege treden van het decreet maatwerk. Arbeidszorg binnen de voormalige sociale werkplaatsen werd verder gedoogd, in afwachting van een nieuwe regelgeving voor arbeidszorg.
- **Arbeidszorg verbonden aan het Meerbanenplan (2006)**, waarbij ook vroegere beschutte werkplaatsen of samenwerkingsverbanden met een sociale of beschutte werkplaats als penhouder konden intekenen op arbeidszorg. De samenwerkingsverbanden boden ook aan niet-maatwerkbedrijven de kans om gebruik te maken van de begeleidingssubsidie voor arbeidszorg van WSE. Deze maatregel werd nooit verankerd en jaarlijks telkens verlengd.

⁷¹Een berekening vanuit de sector arbeidszorg leert dat voor een kwalitatieve begeleiding een bedrag per kop van 3.300 euro per jaar nodig is.

- **Arbeidszorg in de proeftuin van voormalig minister Homans (2018)**, de oproep ‘activerende arbeidszorg DWSE’, met als doelstelling om binnen de 18 maand na de opstart in arbeidszorg over te gaan naar een tewerkstelling bij een maatwerkbedrijf. Op deze maatregel konden voornamelijk voormalige beschutte werkplaatsen intekenen.

Beseffende dat arbeidszorg op vandaag een kluwen van maatregelen is, brengen we het geheel schematisch samen, vanuit de bril van de financierende Departementen WSE en Welzijn. In onderstaande figuur wordt voor de volledigheid ingegaan op de Departementen Welzijn én Sociale Economie om het geheel aanschouwelijk te maken en voor een beter begrip van de materie.

Figuur 15: Schematische voorstelling van het huidige Vlaamse beleid inzake arbeidszorg.

November 2020	Departement WVG (Welzijn)	Departement WVG en WSE	Departement WSE (Sociale Economie)
Trede 4		Activeringstrajecten (decreet werk- en zorgtrajecten) (financiering uit beide departementen.) (1/7/2018)	Activerende arbeidszorg decreet WSE (AAZ) (15/7/2018)
Trede 3	AMA (decreet werk- en zorgtrajecten) (1/7/2018) Begeleid Werken (VAPH)		AZ-decreet Meerbanenplan (20/7/2006) AZ-decreet SW (8/12/1998 - november 2001)

Bron: Ronde Tafel Arbeidszorg, Verwerking: POM West-Vlaanderen

De nieuwe Vlaamse Regering zette de intenties van de beleidshervorming arbeidszorg kracht bij en brengt de drie arbeidszorgmaatregelen binnen SE samen tot een eenduidig kader arbeidszorg binnen maatwerk (zie figuur 15, laatste kolom). Na de opmerkingen van Inspectie Financiën (inzake de herhaaldelijke verlengingen) nam de Vlaamse Regering het engagement om dit uit te voeren. ‘Arbeidszorg sociale economie’ wordt vastgehaakt aan het werk- en zorgdecreet, meer bepaald aan het aanbod ‘arbeidsmatige activiteiten’. Dit werk- en zorgdecreet werd in april 2014 goedgekeurd door de Vlaamse Departementen Welzijn én Werk en Sociale Economie. Het nieuwe Besluit van de Vlaamse Regering (BVR) ‘Arbeidsmatige activiteiten in de Sociale Economie’ (AMA WSE) werd principieel goedgekeurd op 16 oktober 2020.

Schematisch komen we tot het volgende. U merkt de vereenvoudiging in de kolom van Departement Sociale Economie op. Voorziene timing is dat er tegen 1 april 2021 een goedgekeurd BVR AMA WSE of ‘AMA Sociale Economie’ zal zijn naast ‘AMA Welzijn’ (BVR 2 februari 2018).

Figuur 16: Schematische voorstelling van het Vlaamse beleid inzake arbeidszorg, vanaf 1 april 2021.

Vanaf 1 april 2021	Departement WVG en WSE	Departement WVG (Welzijn)	Departement WSE (Sociale Economie)
Trede 4	Activeringstrajecten (decreet werk- en zorgtrajecten) (BVR (2/2/2018) (financiering uit beide departementen) (1/7/2018)		
Trede 3		AMA (decreet werk- en zorgtrajecten) (BVR 2/2/2018) (1/7/2018) Begeleid werken (VAPH)	AMA WSE (decreet werk- en zorgtrajecten) (BVR 16/10/2020) (vanaf 1/4/2021)

Bron: Ronde Tafel Arbeidszorg, Verwerking: POM West-Vlaanderen

Met dit voorontwerp van besluit worden de ‘arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie’ op trede 3 geplaatst, met steeds de finaliteit van de opstap naar betaald werk, naast de arbeidsmatige

activiteiten erkend via en gefinancierd door het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Het besluit zal – normaliter – ingaan op 1 april 2021.

De doelgroep zijn personen die omwille van medische, mentale, psychische, psychiatrische en/of sociale problematieken niet betaald aan de slag kunnen, maar wel in staat zijn om 12u in de week deel te nemen, dit aantal uren gradueel op te bouwen en door deelname in de sociale economie drempels kunnen afbouwen om zo stappen naar betaald werk te zetten. Als arbeidsmarktregisseur zal VDAB instaan voor de toeleiding van deelnemers naar deze vorm van arbeidsmatige activiteiten binnen de sociale economie.

Kenmerken |

- Het BVR wordt gekoppeld aan het bestaande werk- en zorgdecreet (25 april 2014). Dit decreet omvat onder andere de maatregel arbeidsmatige activiteiten (AMA) dat sinds 1 juli 2018 in voege is, en financiering biedt voor alle door Departement Welzijn erkende arbeidszorginitiatieven (binnen GGZ, VAPH, onderwijsinstellingen, OCMW 's, maar ook maatwerkbedrijven ...). Departement Welzijn voorziet per AMA-overeenkomst een begeleidingsfinanciering van 840 euro per persoon per jaar, onafhankelijk van het statuut (uitkering) van de doelgroepmedewerker, onafhankelijk van de begeleidende organisatie, onafhankelijk van het aantal gepresteerde uren in arbeidszorg en onafhankelijk van de tijdsduur dat iemand actief is in arbeidszorg.
- De drie maatregelen arbeidszorg WSE worden vervangen door AMA WSE, waarbij Departement Werk & Sociale Economie een begeleidingssubsidie van 2.650 euro per begeleide arbeidszorgmedewerker per jaar voorziet voor wie arbeidszorg verricht in een maatwerkbedrijf of een organisatie die via een samenwerkingsovereenkomst aan een MWB verbonden is én waarbij de persoon minimaal 12u per week actief is in arbeidszorg. Dit is onafhankelijk van het statuut (uitkering) van de persoon, maar dus niet onafhankelijk van de begeleidende organisatie en niet onafhankelijk van het aantal gepresteerde uren. Er wordt geen specifieke duurtijd geplaatst op de deelname aan 'arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie'. Wél is er de voorwaarde dat de persoon stappen richting werk moet zetten, wat jaarlijks geëvalueerd zal worden door VDAB.
Nieuw is dat de deelname aan 'arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie' tegelijkertijd gecombineerd kan worden met de werkplekinstrumenten (IBO ...), tijdelijke werkervaring (TWE), wijk-werken of deeltijdse tewerkstelling als doelgroepwerknemer collectief maatwerk. Dat kan op vandaag niet. Het betreft een periode van maximaal drie maanden waar de persoon tegelijkertijd aan beide maatregelen deelneemt met de bedoeling om de overstap geleidelijk te kunnen maken.

Overgangsperiode |

- Er wordt een overgangsperiode voorzien van twee jaar, waarbij het huidige contingent van de drie huidige maatregelen wordt overgenomen (geen verruiming) en waarbij de personen die op dit moment actief zijn in één van de drie oude vormen van arbeidszorg binnen maatwerk of samenwerkingsverband met een MWB ook actief kunnen blijven binnen AMA WSE.
- Gedurende de twee jaar durende overgangsperiode heeft VDAB de opdracht om alle arbeidszorgmedewerkers in het nieuwe AMA WSE te screenen op hun kansen om (ooit) nog de betaalde arbeidsmarkt te bereiken.

Tegelijkertijd voorziet men een evaluatie (en bijsturing) van het decreet werk- en zorgtrajecten tegen 2023 (cfr. supra, activeringstrajecten). De drie departementen nemen dit gezamenlijk op.

De sector hoopt dat deze hervorming van de drie systemen arbeidszorg vanuit Departement WSE een tussenstap kan zijn om tegen 2023 te komen tot een bijsturing van het werk- en zorgdecreet en tot een zo maximaal mogelijke integratie van AMA welzijn en AMA sociale economie.

ARBEIDSMATIGE ACTIVITEITEN (AMA) (Vlaams beleidsdomein Werk en Sociale Economie (WSE) en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG) (per 1 juli 2018))

Situering binnen Vlaams wetgevend kader | AZ zit op de snijlijn van drie Vlaamse beleidsdomeinen en steunt aldus op de samenwerking tussen de beleidsdomeinen Werk (1) en Sociale Economie (2) en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (3) om voor de doelgroep een optimale participatie te realiseren. Het werk- en zorgdecreet (decreet van 25 april 2014) werd aangepakt door de drie Departementen Werk en Sociale Economie en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. De AMA, uitgewerkt binnen dit decreet, krijgen financiële middelen vanuit het Departement Welzijn.

Het BVR van 2 februari 2018 betreffende de uitvoering van de werk- en zorgtrajecten regelt:

- Op trede 4 - de activeringstrajecten (trede 4) (gefinancierd vanuit Departementen Welzijn en Werk en Sociale Economie (cfr. supra).
- Op trede 3 - de arbeidsmatige activiteiten (gefinancierd vanuit het Departement Welzijn).

Wat | Bij arbeidsmatige activiteiten gaat het om het uitvoeren van een onbetaalde bezigheid waardoor mensen de kans krijgen te genieten van de latente voordelen van werk: om hun dag en week te structureren, sociale contacten te leggen en een sociaal netwerk uit te bouwen, zichzelf te ontplooiën, hun eigenwaarde te verhogen ... Voor heel wat mensen zal dit een structureel gegeven zijn, voor sommigen toch nog een springplank naar betaald werk. Er is een jaarlijkse evaluatie voorzien onder meer om na te gaan of een stap naar betaalde arbeid kan lukken. De onbetaalde activiteiten gebeuren op een werkvloer onder begeleiding van een erkende begeleider, onbepaald in tijd en alle werkvloeren zijn mogelijk (profit, social profit en publieke sector).

Opstart | Het juridisch kader van AMA, gesubsidieerd door WVG, trad in werking op 1 mei 2018. Vanaf dan konden erkenningsaanvragen voor begeleider AMA worden ingediend bij het Vlaams Departement Welzijn. Eenmaal de aanvraag bekomen, is deze geldig voor vijf jaar, dus tot 1 juli 2023. De eerste overeenkomsten startten per 1 juli 2018. Voor het eerst sinds die datum is er Vlaamse financiering vanuit het Departement Welzijn voor al de organisaties die hierop intekenden (dus ook mogelijk voor SE-organisaties, cfr. infra).

AMA is een (langdurige) onbetaalde bezigheid bij een werkpost voor mensen tussen 18 en 65 jaar met MMPPS-problemen, voor wie betaald werk op korte en middellange termijn niet mogelijk is omwille van die MMPPS-problematiek. De AMA worden verricht onder begeleiding van een erkende begeleider AMA. Er wordt een overeenkomst afgesloten tussen de dgmw, de erkende begeleider AMA en de werkpost. Er is Vlaamse subsidiëring voorzien voor de erkende begeleider AMA die moet instaan voor de intake en het zoeken van een werkpost, begeleiding bij de start, verzekeringen en papieren en statuut, jaarlijkse evaluatie, en fungeren als aanspreekpunt.

Financiering | De erkende begeleider AMA ontvangt per jaar per begeleide deelnemer 840 euro Vlaamse subsidie (70 euro per maand per deelnemer)⁷². Er is geen Vlaamse financiering voorzien voor de werkpostbegeleiding (de effectieve begeleiding op de werkpost⁷³). De Vlaamse overheid inspireerde zich voor de uitwerking van zijn beleid van de AMA op de modellen van begeleid werken voor personen met een handicap (VAPH) en de bezigheid op de zorgboerderijen.

De middelen die voorzien zijn voor AMA – voortvloeiend uit het beleidsdomein overschrijdende werk- en zorgdecreet - worden ter beschikking gesteld vanuit het Departement Welzijn, maar kunnen

⁷² Een berekening vanuit de sector arbeidszorg leert dat voor een kwalitatieve zorg- en werkbegeleiding een bedrag per kop van 3.300 euro per jaar nodig is.

⁷³ Men gaat uit van één VTE arbeidszorgbegeleider per vijftien doelgroepmedewerkers in een atelieromgeving en van één VTE arbeidszorgbegeleider per 30 doelgroepmedewerkers in een omgeving begeleid werken. Gemiddeld rekent men dat een voltijds doelgroepmedewerker 30u per week werkt.

in diverse sectoren worden ingezet. SE-organisaties kunnen bijvoorbeeld ook een erkenning als AMA-begeleider aanvragen. Echter, AZ-medewerkers die reeds gefinancierd worden via het Departement Sociale Economie (cfr. infra) komen niet in aanmerking voor AMA-financiering vanuit het Departement Welzijn. Dit betekent dat SE-organisaties dus medewerkers op trede 3 bij hen op de werkvloer actief kunnen hebben, gefinancierd zowel vanuit het Departement Sociale Economie (decreet SW en/of Meerbanenplan en vanaf april 2021 'AMA sociale economie') als vanuit het Departement Welzijn (AMA).

Gezien AMA een intersectoraal systeem is, hebben personen met een handicap hier ook toegang toe. AMA kan niet gecombineerd worden met dagondersteuning en/of begeleid werken vanuit het VAPH en dit zowel voor rechtstreeks toegankelijke hulp als wanneer de persoon hiervoor een persoonsvolgend budget inzet en dat om dubbele financiering te vermijden.

Doelgroep | Personen, ouder dan 18 jaar en jonger dan 65 jaar, voor wie betaalde beroepsarbeid tijdelijk niet mogelijk is door één of meer belemmeringen van medische, mentale, psychische, psychiatrische of sociale aard (MMPPS-problematiek). De doelgroep zijn medewerkers en geen werknemers, ze ontvangen immers geen loon. Vaak ontvangt men een tussenkomst in de kosten.

Toeleiding | Diverse toeleiding op vandaag, vanuit VDAB, geestelijke gezondheidszorg, welzijns- en zorgvoorzieningen ... Ongeacht welke uitkering de dgmw ontvangt, heeft hij een toelating nodig van zijn uitkeringsinstantie om aan AMA te mogen doen.

Wie een RVA-uitkering ontvangt, mocht tot voor kort aan AZ doen mits een ticket AZ. Binnen de regelgeving van AMA en activeringstrajecten zijn de werkzoekenden met een ticket AZ enkel nog toegelaten naar een activeringstraject en arbeidszorg gesubsidieerd vanuit Departement WSE (meerbanenplan/decreet SW/activerende AZ DWSE). Komt de persoon eerder in aanmerking voor AMA, dan moet hij een ticket "niet-toeleidbaar" krijgen van VDAB of GTB.

Invulling | Eind november 2020 telde het Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2.798 actieve overeenkomsten voor 2.639 deelnemers in AMA⁷⁴. Van deze 2.639 AMA-deelnemers zijn er 686 West-Vlaams (26%). De provinciale spreiding is als volgt: 802 personen voor Oost-Vlaanderen, 444 voor Limburg, 356 voor Antwerpen, 346 voor Vlaams-Brabant en twee voor Brussel.

Van alle 220 erkende AMA-begeleiders hadden er 129 onder hen op datum van 30 november 2020 actieve AMA-overeenkomsten lopende. Van die 129 erkende AMA-begeleiders zijn er 40 VAPH-organisaties, 26 maatwerkbedrijven (MWB), 30 initiatieven voor beschut wonen, 19 OCMW's of OCMW-verenigingen, tien psychiatrische ziekenhuizen, drie CAW's en één onderwijsinstelling. 26 van de 129 (of 20,1%) zijn West-Vlaamse erkende begeleiders AMA (35 uit Oost-Vlaanderen, 26 uit Vlaams-Brabant, 23 uit Antwerpen, 18 uit Limburg en één uit Brussels Hoofdstedelijk Gewest).

Beleidsnota WVG 2019-2024 | Op pagina 42 van de beleidsnota lezen we de intentie de uitvoering van het werk- en zorgdecreet te evalueren en bij te sturen waar nodig. Het Departement WVG wil de uitvoering van het werk- en zorgdecreet samen met de domeinen Werk en Sociale Economie monitoren en evalueren. Daarnaast wil men ook het werk- en zorgaanbod verhogen in functie van de noodzaak en binnen het voorziene groeipad. Men wil overleggen met de federale overheid onder meer over het statuut en de uitkering van mensen met MMPPS-problemen.

⁷⁴ Dat cijfer geeft weer dat er op dit moment 2.798 lopende/actieve overeenkomsten zijn; dat is dus iets meer dan het aantal personen dat momenteel aan AMA doet omdat één persoon meerdere lopende overeenkomsten kan hebben (bvb. één dag bij de gemeente en één dag bij de boekhandel). De personen die al hebben deelgenomen aan AMA en die gestopt zijn, zitten hier niet in.

Ondertussen opgenomen initiatieven vanuit het beleid Departementen WSE en WVG |

- Het Departement WSE heeft een wetenschappelijk onderzoek besteld in het kader van VIONA om de activeringstrajecten te evalueren. Het onderzoek wordt opgenomen door het HIVA. De resultaten zullen tegen eind maart 2021 beschikbaar zijn.
- Het Departement WVG heeft een wetenschappelijk onderzoek besteld in het kader van het Steunpunt WVG om AMA (welzijn) te evalueren. Het onderzoek wordt (eveneens) opgenomen door het HIVA. De resultaten zullen tegen eind maart 2021 beschikbaar zijn. De Vlaamse overheid wil de decretale basis voor AMA verbreden en de regelgeving op die manier aanpassen zodat het doel van AMA en de beoogde doelgroep AMA beter kan worden bereikt.

Doel is een nieuw kader werk- en zorgdecreet op te starten tegen 1 januari 2023, rekening houdend met de bevindingen uit beide evaluaties, maar tevens uit gesprekken met het werkveld. Meer info over de AMA: www.departementwvg.be/werk-en-zorgdecreet.

De 'trajecten maatschappelijke oriëntatie' | De trajecten maatschappelijke oriëntatie die vermeld worden in het werk- en zorgdecreet worden niet uitgevoerd op basis van dit decreet. Ze worden gekoppeld aan het decreet lokaal sociaal beleid (9 februari 2018) en meer bepaald aan het 'geïntegreerd breed onthaal (GBO). Voortaan spreken we van **onthaaltrajecten voor mensen met een advies niet-toeleidbaar (niet-toeleidbaren)**. Mensen met een MMPPS-problematiek die omwille van die problematiek op korte en middellange termijn niet (meer) betaald aan de slag kunnen gaan, krijgen van VDAB een advies 'niet-toeleidbaar'. De onthaaltrajecten hebben als doel om deze mensen toe te leiden naar het geïntegreerd breed onthaal (GBO), een samenwerkingsverband tussen OCMW, CAW en diensten voor maatschappelijk werk van de ziekenfondsen, die deze mensen kan oriënteren naar het gepaste hulpverleningsaanbod en onderbescherming kan tegengaan.

Na een conceptnota door de Vlaamse Regering eind 2015, lanceerde Vlaanderen in 2016 een projectoproep GBO. Elf Vlaamse pilotprojecten toetsten de uitgangspunten van dit GBO aan de praktijk. De doelstelling van deze trajecten was brede vraagverheldering, rechtenverkenning op alle levensdomeinen met oriëntatie naar welzijn, zorg- en/of AMA. De bevindingen en aanbevelingen uit deze pilotfase (september 2016 - mei 2018), zijn terug te vinden in het onderzoeksrapport 'Een beschrijvend en evaluerend onderzoek naar het GBO' van het steunpunt WVG en de daarbij horende samenvatting (mei 2018).

Begin 2018 lanceerde Vlaanderen een tweede projectoproep GBO specifiek voor de doelgroep niet-toeleidbaren. Ook begin 2019 werd een nieuwe projectoproep GBO gelanceerd specifiek voor deze doelgroep. Op jaarbasis is, voor alle projecten samen, financiering voor maximaal 1.000 onthaaltrajecten voorzien. Op basis van de eerste projectoproep (voorjaar 2018) zijn reeds 647 onthaaltrajecten toegekend voor 2019 en 591 onthaaltrajecten voor 2020. Dit betekent dat er voor deze oproep 2019 nog een beschikbaar contingent was van 353 onthaaltrajecten voor 2019 en voor 409 onthaaltrajecten voor 2020.

In december 2019 waren er (cijfers VDAB) 8.935 niet-toeleidbaren. Werkzoekenden krijgen een dergelijk advies van VDAB indien er op basis van een gespecialiseerde screening wordt geoordeeld dat de persoon omwille van medische, mentale, psychische, psychiatrische en/of sociale problemen (MMPPS-problematiek) zelfs mits intensieve begeleiding niet inzetbaar is op de arbeidsmarkt, noch in het normaal economisch circuit, noch in de sociale economie of onbetaalde bezigheid.

De VDAB-bemiddeling voor niet-toeleidbaren wordt stopgezet. VDAB raadt deze mensen aan om eerst te werken aan de MMPPS-problemen die hen verhinderen om betaald werk te vinden. Ze worden doorverwezen naar hulpverlening in welzijn en zorg. Op het moment dat hun situatie verbeterd is, kunnen deze mensen zich opnieuw aanmelden bij een lokale werkwinkel en een traject naar werk opstarten. Voor sommigen zal dat mogelijk zijn, voor anderen niet.

Financiering | Per opgestart onthaaltraject is er een forfaitaire basisfinanciering van 360 euro.

Korte terugblik voor arbeidszorg (AZ) | Arbeidszorg is doorheen de jaren een containerbegrip geworden voor een veelheid aan initiatieven in de welzijnssector, hulpverlening, werk en sociale economie die personen de latente functies van arbeid laten genieten door ze onbetaald onder begeleiding bepaalde activiteiten te laten uitvoeren en zo groeimogelijkheden te creëren.

Arbeidszorg kent op van vandaag een rijke historiek aan diverse initiatieven uit het werkveld die elk met een achterliggend motief en vanuit een maatschappelijke nood met hun arbeidszorginitiatieven zijn gestart:

- Het Vlaams Agentschap voor Personen met Handicap (VAPH) (experimenten begeleid werken in de jaren 1999-2001) (met financiering vanuit VAPH); → de methodiek ‘begeleid werken’ is gegroeid vanuit de sector Welzijn (VAPH) met logischerwijze een grote klemtoon op welzijn, en gaat over zinvolle bezigheid/dagbesteding), doorstroom van begeleid werk naar betaalde arbeid is zo goed als onbestaande, en gaat vaak over vier u per week (terwijl AZ in andere sectoren streeft naar gemiddeld twaalf uur per week).
- Geestelijke gezondheidszorg (GGZ) (vanuit centra voor geestelijke gezondheidszorg, beschut wonen en psychiatrische ziekenhuizen).
- Welzijn (onder andere OCMW 's).
- Sociale economie met ook hieraan gekoppelde Vlaamse financiering (gekoppeld aan de erkenning als sociale werkplaatsen (SW), de beschutte werkplaatsen (BW) via het Meerbanenplan) en de oproep ‘activerende arbeidszorg DSWE’
- Landbouw, Groene Zorg.

Vanaf 2000, met de komst van de intersectorale Ronde Tafel Arbeidszorg, wordt AZ gezamenlijk over de sectoren heen opgenomen. Getuige hiervan is het decreet werk- en zorgtrajecten (2014) van de drie Vlaamse ministers Werk, Sociale Economie en Welzijn. Dit betekent daarom nog niet dat er één gezamenlijk AZ-beleid over de diverse departementen wordt uitgewerkt. Wel is het zo dat de arbeidsmatige activiteiten (AMA, trede 3) en de activeringstrajecten (trede 4) uit het multisectorale werk- en zorgdecreet open staan voor meer dan alleen maar welzijnsactoren, ook MWB kunnen een AMA-erkenning aanvragen (cfr. supra). De subsidiëring voorzien vanuit het Departement SE is aan te vragen via een MWB en/of samenwerkingsverbanden van MWB met andere arbeidszorginitiatieven, wat betekent dat de financieringsmaatregelen arbeidszorg binnen sociale economie (alsook het toekomstige beleid AMA WSE) open staan voor samenwerkingsverbanden waar ook autonome AZI gefinancierd kunnen worden.

In 2009 zetten de vijf provincies een uniform systeem op voor de registratie van AZ-medewerkers. Alle AZI, aangesloten bij een provinciaal steunpunt of overlegplatform die voldeden aan de criteria van de Ronde Tafel werden sinds 2010 gevraagd een aantal gegevens te registreren over hun AZ-medewerkers die gedurende dat jaar actief waren bij hen. Jaarlijks wordt een rapport opgemaakt over de AZ-medewerkers in beeld.

Sinds 2018 is een **nieuw registratiesysteem**, aangepast aan de nieuwe wetgeving, ontwikkeld. Dit systeem bevat de momenteel geregistreerde Vlaamse arbeidszorgmedewerkers op **trede 3 en 4** van de participatieladder en actief op (of begonnen na) 1 januari 2018. Het meest recente rapport van het registratiesysteem is dat van mei 2020 met de cijfers 2018. Er zijn nog wat kinderziekten met het nieuwe registratiesysteem. In enkele provincies werd het moeilijker om ook de vele arbeidszorginitiatieven te blijven aansporen om te registreren (wat toch een niet geringe tijdsinvestering is waar zijzelf geen directe return in zien). Deze data blijven uiteraard belangrijk om de evolutie van de AZI en de AZ-medewerkers in beeld te brengen. Een aantal AZI registreerde in 2019 ook verkeerdelijk nog in het oude online systeem wat maakt dat de cijfers voor 2019 in deze infographic op het moment van eind november 2020 nog onder verwerking waren en dat de POM op een bepaald moment een voorlopige momentopname nam.

In 2018 werden 5.804 (in 2017 nog 7.562 personen) AZ-medewerkers geregistreerd door 128 Vlaamse AZI (in 2017 nog 171). De voorbije jaren nam het aantal initiatieven jaar na jaar toe (in 2010 waren dat er 146), uitgezonderd voor 2018. Er registreerden minder AZI in het nieuwe systeem dan voorheen (cfr. supra). Dat er minder AZI zijn, is dus niet de realiteit, er zijn er alleen minder geregistreerd. De provincies hopen samen met de sectoren de betreffende AZI te kunnen overtuigen de komende jaren terug tijd en energie te willen investeren in het registreren van hun AZ-medewerkers.

De meeste AZI bevinden zich in Oost-Vlaanderen (30 ten opzichte van vorig jaar 50). West-Vlaanderen telt er 29. Er was tot en met 2017 jaar op jaar een toename wat betreft het aantal AZ-medewerkers (in 2010 nog 5.238, in 2016 7.274, in 2017 7.562). Deze trend wordt niet verdergezet, we tellen maar 5.804 AZ-medewerkers in het nieuwe registratiesysteem. Er zijn er wellicht in realiteit minstens 7.500. Van de 5.804 geregistreerde Vlaamse AZ-medewerkers in 2018 waren er 1.329 in West-Vlaanderen (22,8%).

AZ wordt over diverse sectoren heen aangeboden. De sector geestelijke gezondheidszorg (GGZ) is voor **Vlaanderen** met 2.025 personen (in 2017 2.903 personen) (of 34,9%) de grootste sector, gevolgd door de sociale economie met 1.567 medewerkers (in 2017 nog 2.597 personen) (of 27%). De overige 40% wordt ingevuld door AZI gekoppeld aan gehandicaptenzorg (VAPH) (1.178 personen), de sector van het algemeen welzijnswerk (950 mensen of 16,4%) en de sector van de integrale jeugdhulpverlening (12 personen).

Voor **West-Vlaanderen**, met in totaal 1.329 AZ-medewerkers, is de sector van de SE de grootste met 452 personen, op de voet gevolgd door de GGZ met 414 mensen. Daarna volgen de AZ binnen de gehandicaptenzorg (293 personen), de AZ binnen algemeen welzijnswerk (108 AZ-medewerkers) en finaal nog de AZ binnen de integrale jeugdhulp (12 personen). Er zijn ook 50 AZ-medewerkers werkzaam in geen enkele van deze sectoren.

AZ-medewerkers hebben vaak een multiproblematiek. Bij 43,5% van de AZ-medewerkers is de hoofdproblematiek psychisch/psychiatrisch (rapportering Ronde Tafel Arbeidszorg, cijfermateriaal 2018).

In West-Vlaanderen is sinds 1997 het Provinciaal Steunpunt Arbeidszorg werkzaam. Vanaf 2015 gaat het Provinciaal Steunpunt verder onder de naam vzw STAM (Steunpunt Activering op Maat). Sinds 2006 is er overleg en financiële ondersteuning vanuit de Provincie West-Vlaanderen. Deze ondersteuning is er zowel voor het Steunpunt als voor de AZ-initiatieven zonder Vlaamse financiering (deze laatste nog tot eind 2020). Vanaf 2018 verloopt de provinciale samenwerking tussen vzw STAM via POM West-Vlaanderen (en dat via meerjarige samenwerkingsovereenkomsten).

De missie van STAM, goedgekeurd door de AV van 6 december 2019, is de volgende: STAM is het eerste en laagdrempelige aanspreekpunt voor alle organisaties die met de methodiek arbeidszorg werken. STAM behartigt de belangen van zijn leden op organisatieniveau en voor hun respectievelijke doelgroepen. STAM is de organisatie die alle West-Vlaamse arbeidszorginitiatieven verbindt, ondersteunt en versterkt. STAM werkt mee aan beleidsmatige beslissingen rond arbeidszorg als methodiek in begeleiding naar werk én als methodiek in het creëren van een zinvolle omgeving voor mensen die het in de maatschappij wat moeilijker hebben. In oktober 2020 telde STAM 33 leden.

De POM startte in maart 2020 een studie op over de 'meerwaarde van arbeidszorg'. Willen we verder inzetten op de methodiek arbeidszorg in de filosofie dat zij het sluitstuk vormt binnen een flexibele en inclusieve arbeidsmarkt, dan is het van belang om een aantal aannames inzake de meerwaarde van arbeidszorg wetenschappelijk te onderbouwen. Vandaar de opzet van deze studie door POM West-Vlaanderen.

Hoe belangrijk is de methodiek en werkvorm arbeidszorg voor onze doelgroepmedewerkers, voor onze samenleving en onze arbeidsmarkt/economie? Wat maakt deze werkvorm uniek en wat zijn de succesfactoren om werkelijk activerend te zijn voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt? Daarnaast moet de studie ook een antwoord geven wat de financieel-economische impact van arbeidszorg is. De ruimtelijke scope van het onderzoek is West-Vlaanderen.

De POM gunde de studie 'meerwaarde van arbeidszorg' aan UCLL expertisecentrum Smart Organisations. Het onderzoek is in handen van projectleider Dr. Eva Wuyts, junior researcher Stijn Custers, Dr. Lotte Ovaere en onder supervisie van mevrouw Ilse Van den Berckt.

De duurtijd van de studie loopt tot en met eind juni 2022. De einddatum werd verlengd omwille van de beperkende maatregelen ingevoerd wegens de COVID-19 crisis.

Treden 1 en 2 | Contacten beperkt tot de huiselijke kring en sociale contacten buitenshuis

Doelgroep | Op deze twee (hulpverlenings-)trede staan mensen die (op dit ogenblik) minder arbeidsmatig participeren aan de samenleving.

Mensen die zich op trede 2 bevinden, hebben sociale contacten buitenshuis en nemen deel aan georganiseerde activiteiten van sociaal-culturele verenigingen, lokale dienstencentra, verenigingen waar armen het woord nemen ... Het gaat hierbij om ontmoeting en zinvolle dagbesteding.

Voor mensen gesitueerd op trede 1, zijn sociale contacten in de huiselijke kring of in de sociale omgeving belangrijk. Het kan hierbij ook gaan om contacten binnen de welzijns- of zorginstelling waar ze verblijven.

Participatie | Het is belangrijk dat de hulpverleners van trede 1 en 2, van welzijns- en zorgorganisaties, blijvend aandacht hebben voor de groeikansen van mensen, rekening houdende met hun mogelijkheden en beperkingen. Het is hierbij de bedoeling voor elkeen continu een optimale participatie aan de maatschappij te beogen. Het is immers (uiteraard) niet uitgesloten dat mensen, na een periode van welzijns- en zorgbegeleiding (al dan niet in combinatie met het vervullen van arbeidsmatige activiteiten onder begeleiding) opnieuw een stap richting betaald werk kunnen zetten. Anderzijds moet het ook kunnen en mogen dat mensen op de voor hen aangepaste trede blijven en op die manier eventueel psychisch of medisch herval vermijden.

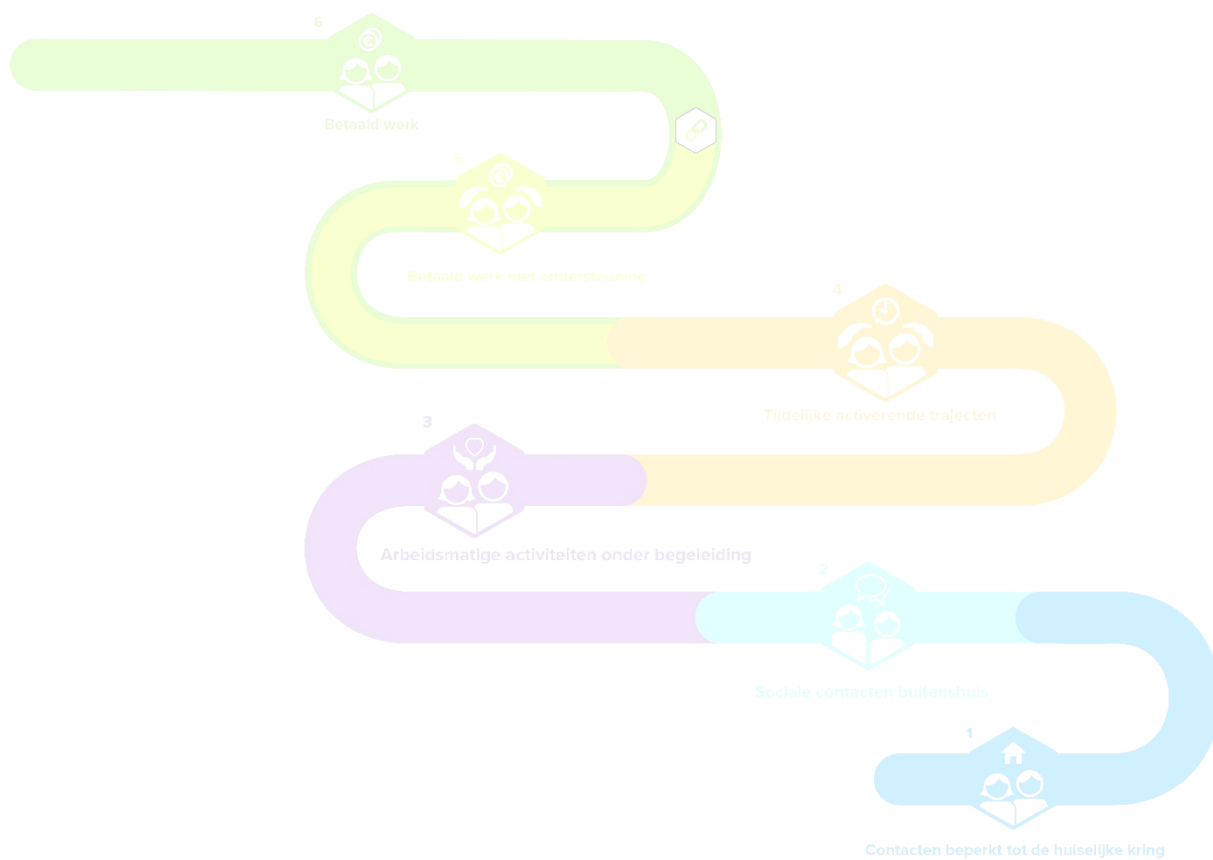

1
Contacten beperkt tot de huiselijke kring

2
Sociale contacten buitenshuis

DEEL 3: BELEIDSWIJZIGINGEN

OVERZICHT - Vlaamse hervormingen omtrent de beleidsdomeinen tewerkstelling en arbeidsmatige activering personen met een afstand tot de arbeidsmarkt binnen het Vlaamse beleid

Onder BVR wordt verstaan 'het besluit van de Vlaamse Regering' volgend op de goedkeuring van een decreet, soms ook 'uitvoeringsbesluit' (UB) genoemd. VR staat voor 'Vlaamse Regering'.

Betaald werk

TREDE 6 | Betaald werk

Leren en werken (Vlaams beleidsdomein Onderwijs en Werk)

Het stelsel 'leren en werken' is in hervorming naar het stelsel 'duaal leren'. Binnen het stelsel 'leren en werken' zijn er vier trajecten. De persoonlijke ontwikkelingstrajecten (POT), de voortrajecten en de brugprojecten bevinden zich op trede 4. Arbeidsdeelname (begeleiding alternerend leren) bevindt zich op trede 6. Zie voor meer info trede 4.

Dienstencheques (Vlaams beleidsdomein Werk)

Bij de zesde staatshervorming (sinds 1 juli 2014 van kracht) werd de bevoegdheid rond dienstencheques overgedragen aan het Vlaamse Gewest.

Op 6 maart 2015 schafte de VR de verplichting af voor dienstenchequeondernemingen om bij de instroom van nieuwe werknemers minstens voor 60% volledig uitkeringsgerechtigde werklozen of leefloongerechtigden aan te werven. Op 18 december 2015 keurde de VR twee Koninklijke Besluiten inzake de dienstencheques goed.

Tot 31 december 2015 bleef de RVA het systeem beheren en bleef de bestaande federale regelgeving van kracht. Sinds 1 januari 2016 zijn de Gewesten bevoegd voor de opvolging en uitvoering van de dienstencheques.

RSZ-verminderingen op patronale bijdragen

Bovenop het brutoloon moet de werkgever patronale RSZ-bijdragen betalen. Werkgevers kunnen aanspraak maken op een aantal verminderingen van deze bijdragen.

Met de zesde staatshervorming werd Vlaanderen bevoegd voor het doelgroepenbeleid (zie trede 5).

De federale overheid blijft nog steeds bevoegd voor:

- De structurele verminderingen van werkgeversbijdragen aan de RSZ (trede 6).
- De verminderingen van de werkgeversbijdragen aan de RSZ in functie van de kenmerken van de werkgever of in functie van de activiteitensector (trede 6).
- De vermindering van de werknemersbijdragen.

TREDE 5 | Betaald werk met ondersteuning

INDIVIDUELE INSCHAKELINGEN

Doelgroepkortingen

Het (geregionaliseerd) Vlaams doelgroepenbeleid (Vlaams beleidsdomein Werk) | vereenvoudiging en focus op drie doelgroepen

Betaald werk met ondersteuning

Met de zesde staatshervorming (via bijzondere Wet van 6 januari 2014, sinds 1 juli 2014 van kracht) is Vlaanderen bevoegd voor het doelgroepenbeleid. De federale overheid blijft bevoegd voor de structurele lastenverlagingen trede 6.

De vereenvoudigingen van de doelgroepkortingen was het eerste, het zgn. kwantitatieve hoofdstuk van het Vlaams Banenpact (21 oktober 2015). Doel: einde maken aan het kluwen aan maatregelen voor doelgroepen, vertaald naar een doelgroependecreet dat voorzag in een wettelijke basis.

Op 18 december 2015 keurde de toenmalige Vlaamse Regering (VR) het ontwerpdecreet over het Vlaams doelgroepenbeleid definitief goed (en het Vlaams Parlement op 24 februari 2016). De maatregelen die zijn opgenomen binnen het Vlaamse doelgroepenbeleid, zijn bedoeld om de tewerkstelling te bevorderen van doelgroepen die, omwille van een specifiek kenmerk als groep, een nadeel op de arbeidsmarkt ondervinden. En dit door het reële of veronderstelde rendementsverlies te compenseren door de loonkost te verlagen.

Op 10 juni 2016 (principiële goedkeuring op 25 maart 2016) keurde de VR een uitvoeringsbesluit bij het doelgroependecreet van 18 december 2015 definitief goed. Drie doelgroepen zijn omschreven. Dit uitvoeringsbesluit bepaalt onder meer dat:

- Voor jongeren en oudere werknemers⁷⁵ gebruik wordt gemaakt van het systeem van de vermindering van de werkgeversbijdragen voor de sociale zekerheid (een bevoegdheid die met de zesde staatshervorming werd overgedragen naar het Vlaamse Gewest).
- Voor personen met een arbeidshandicap de Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP)⁷⁶ ingezet wordt.

Op 1 juli 2016 ging het nieuwe vereenvoudigde systeem van start⁷⁷. Eind 2018 stoppen alle oude, uitdovende maatregelen waardoor vanaf 1 januari 2019 er nog drie maatregelen overbleven.

Definitieve goedkeuring van de Vlaamse Regering (VR) op 26 oktober 2018 (principieel op 13 juli 2018) van het uitvoeringsbesluit bij het doelgroependecreet. Het uitvoeringsbesluit wil het doelgroepenbeleid verder versterken door onder meer de doelgroepverminderingen te verhogen alsook het bereik te verruimen.

Goedkeuring van het wijzigingsbesluit op 4 september 2020 aan het BVR over 'de professionele integratie van personen met een arbeidshandicap' van 18 juli 2008 (**Vlaamse ondersteuningspremie**). Het gaat o.m. over het schrappen van de voorwaarde bij interne doorstroom en het uitbreiden van de doelgroep bij maatwerkbedrijven, een invoering van een standaardregeling bij alle nieuwe aanvragen voor de premie, en een vereenvoudiging van de toekenningsvoorwaarden voor zelfstandigen. Besluit gaat in op 1 oktober 2020.

Het Vlaams doelgroepenbeleid, van drie naar vier doelgroepen | Langdurige werklozen

Vanaf 1 januari 2017 werden de (geregionaliseerde) RSZ-kortingen op patronale bijdragen en werkuitkering Activa voor de langdurige werklozen afgeschaft. Vanaf dat moment konden bedrijven hier niet langer gebruik van maken bij nieuwe aanwervingen. De personen die op het moment van de hervorming of de afschaffing in het 'systeem' zaten, bleven er in tot uiterlijk 31 december 2018.

⁷⁵ De Vlaamse tewerkstellingspremie 50+ werd afgeschaft en ingekanteld in de RSZ-korting 55+ (waarvoor de meeste socialprofitondernemingen niet in aanmerking komen).

⁷⁶ De VOP kan ook worden ingezet voor doorstroomtrajecten uit collectief maatwerk (zowel doorstroom binnen als buiten maatwerkbedrijven). De VOP werd sinds 1 juli 2016 overgeheveld van VDAB naar het Departement Werk en Sociale Economie (WSE).

⁷⁷ Diverse maatregelen verdwijnen en worden opgeheven, bijvoorbeeld Activaplan, doorstroomprogramma's of RSZ-korting bij herstructurering ... De instroom in de oude maatregelen (Activa Start, de oude jongerenkorting, premie 50+, Activa verminderde beschikbaarheid) is niet meer mogelijk sinds 1 juli 2016.

Vlaanderen wou deze groep initieel enkel en alleen benaderen via het nieuwe systeem van tijdelijke werkervaring (zie trede 4) om zo hun 'overbrugbare' afstand tot een betaalde job weg te werken⁷⁸. Dit werd het 'kwalitatieve luik' genoemd van het Vlaams Banenpact.

De VR keurde op 17 februari 2017 haar besluit definitief goed tot **toekenning van aanwervingsincentives voor langdurig werkzoekenden**. Concreet wil de aanwervingsincentive de tewerkstellingskansen bevorderen van werkzoekenden tussen 25 en 54 jaar die twee jaar of langer werkzoekend zijn. De werkgever ontvangt de premie in twee schijven: 1.250 euro na drie maanden tewerkstelling en 3.000 euro na twaalf maanden tewerkstelling. Deze aanwervingsincentive die verloopt via het Departement Werk en Sociale Economie (DWSE) en niet via de RSZ is in voege sinds 1 januari 2017.

Principiële goedkeuring op 10 november 2017 van een BVR waarbij het DWSE uitvoerder wordt van de maatregel.

Goedkeuring van het wijzigingsbesluit van 20 april 2020 aan het BVR van 17 februari 2017 van aanwervingsincentive voor langdurig werkzoekenden zodat ook 55-jarigen beroep kunnen doen op deze premie en dat vanaf 1 januari 2020.

BVR van 27 maart 2020 over de tijdelijke aanpassing van de uitvoering van vier maatregelen rond het tewerkstellingsbeleid. Het gaat om de Vlaamse ondersteuningspremie voor zelfstandigen, de aanwervingsincentive voor langdurig werkzoekenden, de transitiepremie en de arbeidskaart voor economische migranten.

Gesco 's (Vlaams beleidsdomein Werk)

Koninklijk Besluit van 28 oktober 1986 tot opzetting van een stelsel van door de Staat gesubsidieerde contractuelen bij sommige plaatselijke besturen.

Door de programmawet van 30 december 1988 ging in 1989 gesco - het stelsel van gesubsidieerde contractuelen - van start (contingentgesco 's). De bedoeling was om tal van diverse tewerkstellingsmaatregelen bij gemeenten en OCMW 's (BTK, DAC, IBF ...) ⁷⁹ te vereenvoudigen.

Door het BVR van 27 oktober 1993 tot veralgemening van het stelsel van gesco 's, en het uitvoeringsbesluit van 21 juni 1999, werd het gescostatuuut uitgebreid/veralgemeend tot instellingen van openbaar nut en vzw's met sociaal humanitair doel (projectgesco 's).

De toenmalige VR besliste in haar regeerakkoord 2014-2019 om het stelsel van de gesco 's grondig te hervormen, volgens drie opties: regulariseren, omschakelen naar tijdelijke werkervaring en uitdoven.

- Wat betreft de **contingentgesco 's** (bij lokale besturen en OCMW 's):
BVR van 27 februari 2015 tot regularisatie van de contingentgesco 's vanaf 1 april 2015. Dat betekent dat 95% van de subsidiemiddelen wordt overgeheveld en dat de arbeidsvoorwaarden van de gescowerknemers worden omgezet in gewone arbeidsvoorwaarden.
- Wat betreft de **projectgesco 's** (of gesco 's van het veralgemeend stelsel):
Beslissing van de VR van 30 oktober 2015 principiële en 18 december 2015 definitief tot regulariseren, stopzetten of uitdoven⁸⁰. Alle gescoprojecten werden toegewezen aan het

⁷⁸ Dit valt onder het 'kwalitatieve luik' van het Vlaams Banenpact. Maatregelen hierin moeten focussen op het versterken van de individuele werkzoekende en werknemer in zijn arbeidsmarktpositie.

⁷⁹ BTK staat voor 'bijzonder tijdelijk kader', DAC voor 'derde arbeidscircuit' en IBF voor 'interdepartementaal begrotingsfonds'.

⁸⁰ Uitdoven: door de huidige werknemers bij pensionering of vertrek niet te vervangen.

bevoegde Vlaamse beleidsdomein (waaronder ze ressorteren) waar de beslissing tot uitdoven of regulariseren werd genomen, alsook de startdatum:

- De uitdoofoperatie startte op 1 januari 2016 en eindigde op 1 april 2016.
- De regularisaties vonden plaats op 1 januari 2016.

SINE-maatregel in hervorming naar Individueel maatwerk (Vlaams beleidsdomein Werk en Sociale Economie)

In het kader van de zesde staatshervorming werd op 1 juli 2014 de beslissing genomen om de SINE-maatregel over te dragen naar het Vlaamse Gewest. Sinds 1 januari 2015 staat het Vlaamse Gewest in voor de erkenning van sociale inschakelingsbedrijven.

Goedkeuring van conceptnota 'naar een nieuw ondersteuningskader binnen sociale economie', door de VR op 30 oktober 2015.

De hervorming en uitdoof van de geregionaliseerde SINE-maatregel naar 'individueel maatwerk' werd voor advies voorgelegd aan de sociale partners binnen VESOC en aan de betrokken stakeholders binnen de Commissie Sociale Economie van de SERV. Per schrijven van 14 december 2015 berichtte de SERV het eens te zijn over het principe van individueel maatwerk, conform de sociale inclusiegedachte.

In de vorige Vlaamse regeerperiode 2014-2019 stond 'individueel maatwerk' deels 'on hold' gegeven de (tijdelijke) schorsing van het BVR maatwerk.

Op 10 juni 2020 legde bevoegd Vlaams minister voor Werk en Sociale Economie Hilde Crevits de conceptnota 'Een beleidskader voor individueel maatwerk' voor aan de Vlaamse Regering.

Vervolgtraject voor het regelen van het wettelijk regelgevend kader wordt als volgt voorzien:

- Budgettair kader grondig onderzoeken in najaar 2020 (o.m. zoeken naar oplossingen voor SINE die nu ingezet wordt binnen MWB en LDE ...).
- Eerste principiële goedkeuring van het decreet individueel maatwerk tegen het voorjaar van 2021.
- Parallel wordt er gewerkt aan het BVR, met als vooruitzicht een eerste principiële goedkeuring van het BVR individueel maatwerk tegen het voorjaar 2022.
- Mikkende op startdatum 1 januari 2023.

COLLECTIEVE INSCHAKELING

Lokale diensteneconomie (LDE) (Vlaams beleidsdomein Sociale Economie)

BVR van 5 oktober 2007 betreffende de lokale diensteneconomie (LDE) (met ingang van 1 januari 2008).

Vlaams decreet van 22 november 2013 betreffende de lokale diensteneconomie, ter wijziging van het besluit van 5 oktober 2007.

Uitvoeringsbesluit van de VR van 19 december 2014, tot uitvoering van het decreet van 22 november 2013.

De nieuwe Vlaamse regelgeving is in voege sinds 1 april 2015, m.u.v. een aantal wijzigingen op vlak van kwaliteitsbeleid die pas vanaf september 2019 in voege gingen. Er is een gefaseerde overgangsregeling. Vanaf 2019 zal de nieuwe regelgeving op volle kracht zijn.

Drie wijzigingsbesluiten betreffende de minimale schaalgrootte per LDE-organisatie op vijf VTE:

- Per besluit van 1 december 2017 stelde de Vlaamse Regering de streefdatum met een jaar uit en kwam deze te liggen op 1 januari 2019.

- Een tweede wijzigingsbesluit werd genomen op 26 oktober 2018 waarmee de streefdatum verschoof naar 1 januari 2021.
- Een derde wijzigingsbesluit werd genomen op 16 oktober 2020 waar de Vlaamse Regering de streefdatum uitstelde tot de inwerkingtreding van het decreet individueel maatwerk (ten laatste op 1 januari 2024).

BVR van 6 maart 2020 betreffende vereenvoudigde procedure betreffende de doorstroomtrajecten.

BVR van 20 maart 2020 betreffende het wettelijke kader om de gevolgen van de coronapandemie op te vangen voor zowel collectief maatwerk, LDE en Arbeidszorg, waaronder voor de LDE de tijdelijke opschorting van de doorstroomtrajecten en het verlengen van de inschakelingstrajecten.

BVR van 10 april 2020 met COVID-19 maatregelen betreffende twee tijdelijke ondersteunende en beschermende maatregelen om het behoud, de heropstart of de graduele opbouw van de activiteiten of dienstverlening van MWB en LDE te ondersteunen en hiermee de tewerkstelling van hun dgwn en begeleiders op een veilige manier te organiseren. Deze tijdelijke maatregelen zijn gericht op het nemen van extra hygiëne-, voorzorgs- en veiligheidsmaatregelen.

Collectief maatwerk (bis) (Vlaams beleidsdomein Sociale Economie)

Vlaams decreet van 12 juli 2013 betreffende maatwerk bij collectieve inschakeling voor de tewerkstelling van personen met een arbeidsbeperking. Decreet voorziet in een eenduidig tewerkstellingskader en werkondersteunende maatregelen voor de collectieve inschakeling van personen die tot een specifieke doelgroep behoren.

BVR van 19 december 2014, tot uitvoering van het decreet van 12 juli 2013. Dit BVR werd geschorst door de Raad van State op 26 januari 2016 en werd uiteindelijk opgeheven bij de goedkeuring van het 'maatwerkbesluit bis' van 17 februari 2017. Er werd in oktober 2016 een principeakkoord gesloten tussen de toenmalige Vlaams minister van Sociale Economie, Departement Werk en Sociale Economie, VDAB en beide koepelorganisaties Groep Maatwerk en SST. Dat was de basis van het nieuwe maatwerkbesluit bis van 17 februari 2017 definitief (16 december 2016 principieel) goedgekeurd door de Vlaamse Regering. De procedure bij de Raad van State werd door de betrokken MWB stopgezet bij de goedkeuring van het maatwerkbesluit bis van 17 februari 2017.

Het nieuwe maatwerkbesluit bis van 17 februari 2017 trad in werking op 1 januari 2019. Tot deze datum bleef de regelgeving beschutte werkplaatsen (BW) en sociale werkplaatsen (SW) van kracht.

Goedkeuring van een Ministerieel Besluit van 20 februari 2018 betreffende de bepaling van de startpakketten, zijnde 45% midden begeleiding, 45% hoog begeleiding en 60% hoog begeleiding.

Wijzigingsbesluit op het decreet collectief maatwerk van 1 maart 2019 betreffende de Algemene Groepsvrijstellingsverordening (AGVV).

BVR van 6 maart 2020 betreffende vereenvoudigde procedure betreffende de doorstroomtrajecten.

BVR van 20 maart 2020 betreffende het wettelijke kader om de gevolgen van de coronapandemie op te vangen voor zowel collectief maatwerk, LDE en arbeidszorg, waaronder de tijdelijke opschorting van de doorstroomtrajecten voor collectief maatwerk.

BVR van 10 april 2020 met COVID-19 maatregelen betreffende twee tijdelijke ondersteunende en beschermende maatregelen om het behoud, de heropstart of de graduele opbouw van de activiteiten of dienstverlening van MWB en LDE te ondersteunen en hiermee de tewerkstelling van hun dgwn en begeleiders op een veilige manier te organiseren. Deze tijdelijke maatregelen zijn gericht op het nemen van extra hygiëne-, voorzorgs- en veiligheidsmaatregelen.

BVR van 18 september 2020 betreffende aanpassingspremie voor MWB en MWA voor de periode oktober-december 2020.

Trede 4 | Tijdelijke activerende trajecten

Tijdelijke activerende
trajecten
trajecten

Tijdelijke Werkervaring (TWE) (Vlaams beleidsdomein Werk)

De hervorming naar een nieuw systeem TWE dat vooral langdurige werkzoekenden hun afstand tot de arbeidsmarkt helpt overbruggen, verliep via twee sporen.

Spoor 1 - hervorming van werkervaring (WEP+) tot (de tijdelijke maatregel) intensief werkplekleren. Die maatregel liep voor op de rest, maar werd nadien geïntegreerd in TWE per 1 januari 2018:

- Hervorming van WEP+ op 28 november 2014. Hierdoor werd het instrument intensief werkplekleren in het leven geroepen. De subsidiëring van WEP+ liep af eind september 2015.
- Er kwamen overgangsmaatregelen vanaf juli 2015 tot en met december 2015. De opstart van intensief werkplekleren gebeurde in twee fasen:
 - Eerst de tijdelijke subsidieregeling intensief werkplekleren (SIW - 2015 en beëindigd 31 december 2016) en daarna de Tender Intensief Werkplekleren (TIW).
 - Vanaf 1 januari 2016 startte de TIW 2016-2018 (gelanceerd 10 april 2015). De tender liep af eind december 2018. Vanaf 1 januari 2018 konden er geen mensen meer instromen binnen deze TIW, gezien de hervormde TWE-trajecten er al waren (zie spoor 2).

Spoor 2 - naar een ééngemaakt systeem van TWE:

- Op 21 oktober 2015 sloten de Vlaamse sociale partners het toenmalige Banenpact af. Dit akkoord bevatte toen in consensus gedeelde principes inzake TWE.
- Goedkeuring van de conceptnota 'Naar een nieuw stelsel van tijdelijke werkervaring' door de VR op 30 oktober 2015. Dit bevatte de contouren en krijtlijnen van een nieuw systeem van TWE, zijnde de hervorming van bestaande maatregelen (WEP+, gesco, PWA, art. 60 §7 en art. 61, IBO, stages) en inpassing van die maatregelen in TWE.
- Na de principiële goedkeuring van het ontwerpdecreet (7 oktober 2016) en het BVR van 28 oktober 2016 inzake het 'traject van tijdelijke werkervaring' volgde er de definitieve goedkeuring van het 'decreet over tijdelijke werkervaring, het regelen van stages en diverse bepalingen in het kader van de zesde staatshervorming' van de VR op 9 december 2016. Daarna BVR van 23 december 2016 dat TWE concreet vorm gaf.
- Opstart van het nieuwe TWE-stelsel:
 - 1 januari 2017 voor de TWE-trajecten voor leefloongerechtigden (via OCMW, met de hervormde werkplekinstrumenten art. 60 §7 en art. 61).
 - 1 januari 2018 voor de TWE-trajecten voor de werkzoekenden (VDAB) (opvolging van de TIW).

Het realiseren van een nieuw stelsel TWE was onderdeel van het kwalitatieve luik van het Vlaams Banenpact (21 oktober 2015).

Voor de uitvoering van de competentieversterkende en begeleidingstrajecten binnen de TWE-trajecten VDAB en OCMW, voor de uitvoering van de VDAB-tenderopdrachten en voor het reguliere begeleidings- en bemiddelingswerk naar werk beroepen VDAB, OCMW en de tenderpartners zelf zich op de werkplekinstrumenten van het werkplekleren van VDAB.

Werkplekieren (Vlaams Beleidsdomein Werk)

De Vlaamse Regering hervormde het werkplekieren en wijzigde hiervoor definitief twee besluiten op 6 juli 2018. De wijziging wilde de kostenloosheid van de opleiding of werkplekleeractie garanderen voor de cursist, het inzetten van alle vormen van werkplekieren faciliteren, duidelijkheid creëren over de doelstelling en de output van de werkplekleervormen en zorgen voor meer administratieve vereenvoudiging.

Deze wijzigingen werden aangebracht in de regels betreffende het zogenaamde werkplekieren in het BVR van 5 juni 2009 'houdende de organisatie van de arbeidsbemiddeling en de beroepsopleiding'. Ook het besluit van 23 december 2016 'betreffende de TWE' werd gewijzigd met het oog op de afstemming op de hervorming van het werkplekieren.

Het BVR van 6 juli 2018 regelde: de hervorming van de IBO-vergoeding en de cursistenvergoedingen, voor de beroepsinlevingsstage (BIS, voorheen de beroepsinlevingsovereenkomst of BIO) een juridische basis door deze mee op te nemen in dit uitvoeringsbesluit, de afschaffing van de instapstage en IBO-interim, de omvorming van de C-IBO en GIBO tot K-IBO, dat in bepaalde gevallen, naast VDAB, ook de partnerorganisaties bepaalde taken kunnen opnemen.

Het BVR van 28 juni 2019 wijzigde definitief het besluit over enkele zaken wat betreft de IBO (vastgelegd in BVR van 5 juni 2009), zijnde aanpassing loonschalen, enkele regelingen omtrent langdurige afwezigheden ...

Goedkeuring BVR van 24 april en 27 november 2020 voor de toekenning van een premie aan cursisten die een IBO volgen en waarvan de IBO-overeenkomst is stopgezet door de coronamaatregelen.

Bekrachtiging en afkondiging op 29 mei 2020 van het gewijzigde oprichtingsdecreet van VDAB door de Vlaamse Regering nadat het eerder op 20 mei 2020 door het Vlaams Parlement werd aangenomen. De wijziging betreft de toewijzing van drie extra regisseursrollen, in uitvoering van het Vlaams Regeerakkoord 2019-2024, zijnde de werkzaamheidsregisseur/activeringsregisseur, loopbaanregisseur en dataregisseur. Elk van deze rollen moet de dynamieken van en op de arbeidsmarkt versterken.

Activiteitencoöperatie(AC) (Starterslabo(SL)) (Vlaams beleidsdomein Sociale Economie)

Het samenwerkingsakkoord van 30 mei 2005 tussen de Staat, de Gewesten en de Duitstalige Gemeenschap betreffende de sociale economie had als doelstelling de uitbouw van een AC in elke provincie. In Vlaanderen zijn er **vijf (provinciale) AC** actief, Starterslabo genoemd.

In het ondersteuningsdecreet (op vlak van SE en stimulering van maatschappelijk verantwoord ondernemen) van 17 februari 2012 worden de AC gedefinieerd als SE-ondernemingen.

In uitvoering van het ondersteuningsdecreet van 17 februari 2012 keurde de VR op 9 mei 2014 het besluit, met de regels voor ondersteuning van de SL, definitief goed.

Het BVR van 9 mei 2014 trad in werking op 1 oktober 2014. Het creëerde meer rechtszekerheid wat betreft de financiering van de werking van de AC.

Jaarlijks is er een ministerieel besluit houdende toekenning van een subsidie aan elk van de AC, vanuit het Vlaamse beleidsdomein Sociale Economie, waarin aan elk van de provinciale AC een bedrag van maximaal 149.505 euro wordt toegekend onder een aantal voorwaarden. Dit besluit komt traditiegetrouw tegen het zomerreces.

Gezien de uitstroom van werkloosheid naar ondernemerschap eerder beperkt is, en de Vlaamse ambitie van een hogere werkzaamheidsgraad te realiseren, worden diverse stimulerende instrumenten ingezet op het vlak van activering van werkzoekenden. Dit was de aanleiding voor de

definitieve goedkeuring op 23 februari 2018 van het besluit over een premie om de transitie van werkzoekenden naar ondernemerschap te stimuleren. Deze premie is van start gegaan per 15 maart 2018. De premie is er concreet om werkloze 45-plussers te stimuleren te gaan ondernemen. Er is geen enkele begeleiding gekoppeld aan deze premie. Het is een hervorming van de vroegere werkhervattingspremie. De doelgroep is breder dan enkel werklozen, ook uitkeringsgerechtigden, langdurig zieken komen in aanmerking (meer info: www.vlaanderen.be/transitiepremie).

Wijziging van het Besluit over AC van 29 mei 2020 betreffende verlenging van het traject ten gevolge van het coronavirus.

Leren en werken (Vlaams beleidsdomein Onderwijs) naar nieuw concept 'duaal leren' (Vlaams beleidsdomein Onderwijs en Werk)

Het stelsel 'leren en werken' werd hervormd naar het stelsel 'duaal leren'.

De wettelijke basis van leren en werken betreft het goedgekeurde decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van 'leren en werken' in de Vlaamse Gemeenschap. Op 2 juni 2017 keurde de VR een wijzigingsbesluit bij het decreet over het stelsel 'leren en werken' definitief goed. Wijzigingen traden in voege vanaf het schooljaar 2017-2018. Binnen het stelsel 'leren en werken' zijn er vier trajecten. De persoonlijke ontwikkelingstrajecten (POT), de voortrajecten en de brugprojecten bevinden zich op trede 4. Arbeidsdeelname (begeleiding alternerend leren) bevindt zich op trede 6.

In het Vlaamse regeerakkoord van 22 juli 2014 van de VR 2014-2019 werd er gesteld toe te werken naar een stelsel 'duaal leren' en dat zowel door de Ministers Werk als Onderwijs. Op 23 januari 2015 en op 3 juli 2015 keurde de VR een eerste en conceptnota bis voor duaal leren goed. Dit nieuwe duaal leren krijgt vorm door een nauwe samenwerking tussen de beleidsdomeinen Onderwijs en Werk. Vier verkennende trajecten werden opgezet in aanloop naar het nieuwe decreet:

1. Sleutelproject '**Werkplek21**' (ondertussen afgelopen) | Trekker was SYNTRA Vlaanderen, samen met VDAB, Departement WSE en beleidsdomein Onderwijs. Doel: het vormgeven van de ideale werkplek in een duaal traject. Echt leren zowel op de werkvloer als op de schoolbanken (in tegenstelling tot het stelsel 'leren en werken' waar het leren is op de schoolbanken en werken op de werkvloer). Hier wordt er met de diverse partijen nagedacht hoe men onder meer kan evalueren op een werkvloer (op school is dat gekende materie, op de werkvloer niet), de taak van een mentor Dit liep van september 2015 tot februari 2017 en de instrumenten die naar voren werden geschoven, worden via het sleutelproject 'Schoolbank op de Werkplek' in de praktijk uitgetest.
2. Proefproject '**Schoolbank op de Werkplek**' | Trekker was Departement Onderwijs. Vanaf het schooljaar 2016-2017 boden scholen duale studierichtingen aan met een leercomponent op school en een leercomponent op de werkvloer. Minstens 60% van de leerinhoud werd aangeboden op de werkplek (14u per week). Doel was het proefdraaien voor het nieuwe 'duaal leren'. Dit liep (na twee verlengingen) tot en met het schooljaar 2018-2019. Per 1 september 2019 wordt er overgestapt van de experimentele naar de organieke fase van 'duaal leren'. In eerste instantie voor die opleidingen van het secundair onderwijs waarvoor in het tijdelijke project standaardtrajecten werden uitgewerkt. Deze kunnen dus gecontinueerd worden in de scholen die deze richtingen al in de proeffase aanboden, op voorwaarde dat er in het schooljaar 2018-2019 al leerlingen ingeschreven waren in deze richting(en). Daarnaast worden een reeks andere opleidingen toegevoegd en dit telkens na afstemming met de beroepssectoren en onderwijsactoren. Beslissingen Vlaamse Regering (VR) 7 juli 2017 en 18 mei 2018 (uitbreidingen tijdelijk project) en 12 oktober 2018 (continuering).

3. & 4. **22 (ESF-)proefprojecten en acht proefprojecten zonder financiering** (ondertussen afgelopen) | Van november 2015 tot september 2017. Duurtijd: twaalf tot 18 maanden. De doelstelling van deze projecten was met het nieuwe stelsel duaal leren te gaan experimenteren, terwijl men wel binnen de bestaande onderwijsregelgeving diende te blijven. Tegelijk met deze proefprojecten, bleven beide huidige stelsels ‘leren en werken’ (deeltijds beroeps secundair onderwijs en de SYNTRA Leertijd) verder bestaan.

Definitieve goedkeuring op 9 februari 2018 van het ontwerpdecreet over ‘dual leren’ en de aanloopfase (na eerder principiële goedkeuringen op 15 september 2017 en 1 december 2017) met inwerkingtreding op 1 september 2018. Het tweede hoofdstuk van het decreet betreft de aanloopfase die bedoeld is om leerlingen die arbeidsbereid zijn (wel willen), maar nog niet arbeidsrijp (nog niet kunnen) of geen werkplek vinden, voor te bereiden op een snelle instap in het duaal leren.

Bekrachtiging en afkondiging van het **decreet ‘dual leren’ en de aanloopfase door de Vlaamse Regering op 30 maart 2018**. Dit decreet werd op 21 maart 2018 door het Vlaams Parlement aangenomen. Definitieve goedkeuring op 14 september 2018 van het besluit met de uitvoeringsmaatregelen over het ‘dual leren’ en aanloopfase (principiële goedkeuring 27 april 2018).

Start van het decreet: 1 september 2019.

Definitieve goedkeuring door de VR op 28 september 2018 van het ontwerpdecreet van duaal leren in het Vlaamse buitengewoon secundair onderwijs (BUSO) (principiële goedkeuringen 4 mei en 6 juli 2018). Ontwerpdecreet werd aangenomen door het Vlaams Parlement op 21 november 2018. Definitieve goedkeuring van het BVR ‘dual leren’ in het BUSO op 26 april 2019. Ook dit decreet treedt in werking op 1 september 2019, samen met het andere decreet.

De VR keurde op 29 maart 2019 de programmatie duale structuuronderdelen in het gewoon secundair onderwijs goed en op 10 mei 2019 deze in het buitengewoon secundair onderwijs.

Het is de bedoeling duaal leren ook mogelijk te maken in het volwassenonderwijs en in het hoger onderwijs. Op 24 mei 2019 keurde de VR twee startnota’s goed rond ‘dual leren’, één voor hoger onderwijs en één voor in het volwassenonderwijs.

Het Agentschap SYNTRA Vlaanderen wordt effectief opgeheven per 1 januari 2021 en krijgt zijn integratie binnen het Departement Werk en Sociale Economie, VDAB en het Agentschap Innoveren en Ondernemen. Het Vlaams Parlement heeft op 17 juni 2020 het opheffingsdecreet hiertoe goedgekeurd.

Sinds 1 september 2019 zijn aanbieders ‘dual leren’ van start gegaan in de organieke regelgeving. De komende jaren wordt ‘dual leren’ stelselmatig verder uitgebouwd met nieuwe aanbieders en nieuwe studierichtingen. Hier wordt door de VR jaarlijks een lijst vastgelegd van nieuwe duale opleidingen, waarvoor er standaardtrajecten worden uitgewerkt. Op 17 juli 2020 legde de VR definitief de lijst van structuuronderdelen ‘dual leren secundair onderwijs’ vast die aanbieders van nieuwe duale opleidingen zullen kunnen inrichten vanaf 1 september 2021.

Definitieve goedkeuring op 2 oktober 2020 aan het tijdelijk project ‘dual lesgeven in het secundair onderwijs’. Van 1 september 2020 tot eind augustus 2022 zal in het gewoon secundair onderwijs een experiment plaatsvinden rond dual lesgeven waarbij een werknemer van een bedrijf voor een bepaalde periode en onder welbepaalde voorwaarden een lesopdracht opneemt in een school. Dual lesgeven wil tijdelijke samenwerking tussen bedrijven en scholen stimuleren. De doelstelling van dit tijdelijke project is voldoende data te verzamelen die moeten toelaten om beleidsconclusies te trekken met betrekking tot een vorm van flexibele tewerkstelling in het onderwijs in het kader van een tekort aan leerkrachten.

Wijk-werken (verving PWA per 1 januari 2018) (Vlaams beleidsdomein Werk)

Goedkeuring van de conceptnota 'Naar een nieuw stelsel van tijdelijke werkervaring' door de VR op 30 oktober 2015. Dit bevat de contouren en krijtlijnen van een nieuw systeem van TWE, zijnde de hervorming van bestaande maatregelen (onder meer WEP+, gesco, PWA, art. 60 §7 en art. 61, IBO, stages).

Goedkeuring VR op 4 maart 2016 van conceptnota 'Hervorming van het PWA-stelsel naar een nieuw instrument wijk-werken binnen het Vlaamse activeringsbeleid'.

Het regeerakkoord geeft aan dat de introductie van een nieuw stelsel tijdelijke werkervaring en de hervorming van het PWA-stelsel twee acties zijn die op elkaar afgestemd moeten worden, in functie van het Vlaams activeringsbeleid.

Goedkeuring VR van het decreet over wijk-werken op 7 juli 2017 (principiële goedkeuring 13 juni 2017 van het ontwerpdecreet wijk-werken), met daarna goedkeuring uitvoeringsbesluiten per 29 september 2017.

Opstart wijk-werken: per **1 januari 2018**.

Evaluatie VDAB uitgevoerd eind januari 2020 met zes geformuleerde aanbevelingen.

Wijziging van het Besluit over wijk-werken van 3 april 2020 ten gevolge van het coronavirus.

Doorstroomtrajecten arbeidszorg (DAZ) (Vlaams beleidsdomein Sociale Economie) – afgelopen

De doorstroomtrajecten (DAZ) kaderden binnen het Vlaamse activeringsbeleid 2009-2014 van werkzoekenden en wilden bijdragen tot het verhogen van de werkzaamheidsgraad van kansengroepen. De DAZ-trajecten werden finaal Vlaams afgerond eind december 2015. Enkel voor West-Vlaanderen liepen nog gelijkaardige trajecten verder (tot juni 2019).

Trajecten activeringszorg (de TAZ-trajecten) (Vlaams beleidsdomein Werk) – afgelopen

De TAZ-trajecten (Tender activeringszorg), zijnde het uitbesteden van de zorgbegeleiding binnen activering voor werkzoekenden, kaderde binnen de sluitende aanpak en de zogenaamde 'curatieve werking'⁸¹ die in maart 2014 startte. Na enkele jaren bleek dat VDAB geen afdoend antwoord kon bieden op de problemen van een subgroep van langdurig werkzoekende met niet-arbeidsmarktgerelateerde problemen. Voor de langdurige werkzoekenden met ernstige (medische, mentale, psychische of psychiatrische) MMPPS-problemen, werkte VDAB een tender uit in de vorm van activeringsbegeleidingen. Doel was de aanpak van de MMPPS-problemen en de sociaal-economische, sociale en/of psychosociale drempels op weg naar werk, om een vervolgtraject naar werk mogelijk te maken.

De op 2 februari 2018 goedgekeurde activeringstrajecten (cfr. infra) in het BVR van het sectoroverschrijdende decreet werk- en zorgtrajecten van 25 april 2014 zijn de reguliere uitwerking van deze tenders die vele jaren liepen. Een laatste verlenging van deze activeringstrajecten liep af in juli 2018 gezien de activeringstrajecten binnen het werk- en zorgdecreet dan een aanvang namen.

⁸¹ De sluitende aanpak van VDAB betekende dat zij voor alle werkzoekenden een gepast traject wou voorzien, rekening houdend met hun specifiek profiel en eventuele problemen die een job in de weg kunnen staan.

Oproep 'activerende arbeidszorg decreet WSE' (AAZ SE) (beleidsdomein Sociale Economie)

In mei 2018 werd een experimentele oproep vanuit het beleidsdomein SE gelanceerd, zijnde de oproep 'activerende arbeidszorg SE decreet WSE'. De link werd gelegd met het werk- en zorgdecreet en de voorziene activeringstrajecten.

Toeleiding start vanaf 15 juli 2018.

Principiële wijziging van de uitvoeringsbesluiten bij het decreet op de SW en bij het decreet over werk- en zorgtrajecten, voor wat de activeringstrajecten en de arbeidsmatige activiteiten betreft op 16 oktober 2020. De drie subsidievormen van arbeidszorg in de sociale economie worden geïntegreerd in één regelgevend kader voor arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie. Dit betekent concreet dat de oproep 'AAZ DWSE' nog loopt tot 31 maart 2021. Op 1 april 2021 is er vanuit het beleidsdomein Sociale Economie nog slechts één maatregel arbeidszorg binnen sociale economie, zijnde de 'arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie'.

Activeringstrajecten (Vlaams beleidsdomein Werk en Sociale Economie (WSE) en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG))

Op 23 april 2014 keurde het Vlaams Parlement het beleidsdomein overschrijdende werk- en zorgdecreet goed en werd bekrachtigd door de Vlaamse Regering (VR) op 25 april 2014. Dit decreet steunt op de door de VR goedgekeurde conceptnota W² 'van arbeidszorg naar een geïntegreerd beleidskader' van 14 juni 2013.

Op 2 februari 2018 hechtte de Vlaamse Regering haar definitieve goedkeuring aan het besluit over de werk- en zorgtrajecten met daarin dus twee van drie opgenomen trajecten, zijnde:

- De activeringstrajecten (tijdelijke trede 4).
- De arbeidsmatige activiteiten (trede 3).

Dit besluit voor wat betreft de activeringstrajecten trad in werking vanaf 15 februari 2018.

TREDE 3 | Arbeidsmatige activiteiten onder begeleiding met welzijns- en zorgbegeleiding

Arbeidsmatige activiteiten
onder begeleiding

Arbeidszorg (AZ) binnen Sociale Economie (binnen het Vlaams beleidsdomein Sociale Economie)

Op vandaag en tot op datum van 31 maart 2021 bestaan er twee financieringsluiken binnen het beleidsdomein Sociale Economie op trede 3 waar AZ-medewerkers begeleid worden en die allen 'arbeidsmatige activiteiten onder begeleiding' uitvoeren:

- Het decreet arbeidszorg sociale werkplaatsen (8 december 1998, gewijzigd in november 2011). Zowel trede 3 (finaliteit) als trede 4 (hogere doorstroom is mogelijk).
- Het Meerbanenplan (20 juli 2006) 'Samen voor meer banen' waartoe de VR besliste het aanbod ook open te stellen voor beschutte werkplaatsen (BW) en partnerschappen waarbij minstens één SW en/of een BW betrokken is. Zowel trede 3 als 4.

Op 14 december 2018 wijzigde de VR definitief het uitvoeringsbesluit bij het decreet collectief maatwerk en bij het decreet sociale werkplaatsen om de continuering van de financiering van het arbeidszorgstelsel mogelijk te maken.

Op 16 oktober 2020 was er de principiële wijziging van de uitvoeringsbesluiten bij het decreet op de SW en bij het decreet over werk- en zorgtrajecten, voor wat de activeringstrajecten en de arbeidsmatige activiteiten betreft. De drie subsidievormen van arbeidszorg in de sociale economie

worden **vanaf 1 april 2021 geïntegreerd in één regelgevend kader voor arbeidsmatige activiteiten in de sociale economie, 'AMA Sociale Economie'**. Deze worden op trede 3 geplaatst van de participatieladder. Definitieve goedkeuring van de BVR is voorzien tegen januari 2021.

Arbeidsmatige activiteiten (AMA) (Vlaams beleidsdomein Werk en Sociale Economie (WSE) en Welzijn, Volksgezondheid en Gezin (WVG))

Op 23 april 2014 keurde het Vlaams Parlement het beleidsdomeinoverschrijdende werk- en zorgdecreet goed, bekrachtigd door de VR op 25 april 2014. Dit steunde op de door de VR goedgekeurde conceptnota W² 'van arbeidszorg naar een geïntegreerd beleidskader' (14 juni 2013).

In het decreet werk- en zorgtrajecten wordt een aanbod van AMA (op trede 3), en van activeringstrajecten (op trede 4, cfr. infra) voorzien.

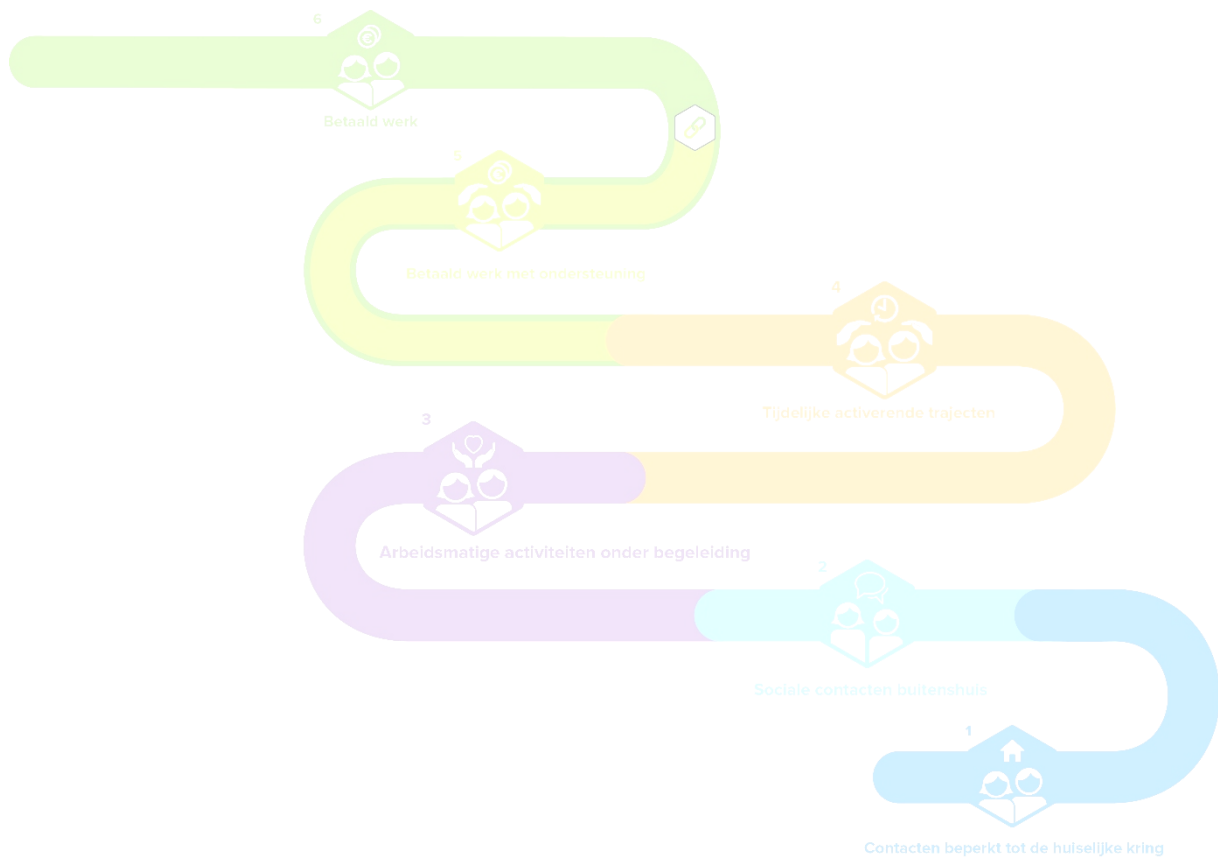
De VR hechtte haar definitieve goedkeuring aan het besluit over de werk- en zorgtrajecten voor wat betreft de activeringstrajecten (trede 4) en de AMA (trede 3) op 2 februari 2018 (eerder principiële goedkeuringen op 13 oktober en 8 december 2017).

Het BVR trad in werking op 1 mei 2018. Concreet betekent dit dat sinds het Vlaams decreet Werk- en zorgtrajecten van start ging per 1 juli 2018 er een subsidiëring wordt voorzien voor trede 3 vanuit Departement Welzijn van 70 euro per maand per geregistreerde dgmw, ongeacht of de AZ-vloer in een MWB, dan wel een initiatief GGZ, OCMW, welzijnswerk ... ligt.

In de loop van 2020 vindt er een evaluatie plaats van AMA vanuit het Departement Welzijn. Deze wordt uitgevoerd door KU Leuven (finalisatie najaar 2021). Het decreet werk- en zorgtrajecten wordt daarna mogelijks aangepast aan de uitkomsten uit deze evaluatie.

BIJLAGE: TABELLEN

Inhoudstafel tabellen

Niet-werkende werkzoekenden en kansengroepen

Tabel 1: Aantal kansengroepen (in % van alle niet-werkende werkzoekenden), gemeenten van West-Vlaanderen, 2017-2019..... 101

Tabel 2: Aantal niet-werkende werkzoekenden naar kansengroep, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2014-2019. 102

Invaliden (langdurig zieken > 1 jaar)

Tabel 3: Aantal langdurige zieken naar statuut, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2014-2019. 102

Tabel 4: Aantal langdurige zieken naar leeftijd, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2014-2019. 102

Participatieladder

Trede 5 | BETAALD WERK MET ONDERSTEUNING

Tabel 5: Aantal personen voor wie minimum één Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP) werd uitbetaald, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2014-2019..... 103

Tabel 6: Aantal personen voor wie om een vermindering van de patronale RSZ-bijdragen werd gevraagd bij de aanwerving of tewerkstelling van oudere werknemers vanaf 54 jaar, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2014-2019. 103

Tabel 7: Aantal personen voor wie om een vermindering van de patronale RSZ-bijdragen werd gevraagd bij de aanwerving of tewerkstelling van jonge werknemers, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2014-2019. 104

Tabel 8: Aantal personen met een aanwervingsincentive voor langdurige werklozen, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2017-2019. 104

Tabel 9: Aantal personen voor wie om een vrijstelling van de patronale RSZ-bijdragen werd gevraagd bij de aanwerving of tewerkstelling van langdurige werklozen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2014-2018 (STOP)..... 105

Tabel 10: Aantal personen voor wie om een vermindering van de patronale RSZ-bijdragen werd gevraagd bij de aanwerving of tewerkstelling van gesubsidieerde contractuelen, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2014-2019..... 105

Tabel 11: Tewerkstelling via SINE, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2014-2019. 106

Tabel 12: Aantal werknemers in lokale diensteneconomie, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2014-2019. 106

Tabel 13: Tewerkstelling in maatwerkbedrijven - beschutte werkplaatsen, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2019..... 107

Tabel 14: Tewerkstelling in maatwerkbedrijven - beschutte werkplaatsen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2014-2019..... 107

Tabel 15: Tewerkstelling (exclusief arbeidszorg) in maatwerkbedrijven - sociale werkplaatsen, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2014-2018 (STOP). 108

Tabel 16: Tewerkstelling in invoegbedrijven, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2014-2019. 108

Tabel 17: Tewerkstelling (exclusief arbeidszorg) in collectief maatwerk, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2019. 109

Trede 4 | Tijdelijke activerende trajecten

Tabel 18: Aantal personen in TWE-trajecten VDAB en TWE-trajecten OCMW, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2014-2019..... 109

Tabel 19: Aantal gestarte beroepsverkennde stages (BVS) inclusief gespecialiseerde oriënterende stages, regio's van West-Vlaanderen, 2014-2019..... 109

Tabel 20: Aantal personen tewerkgesteld via art. 60 §7 van de OCMW-wetgeving, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2014-2019..... 110

Tabel 21: Aantal personen tewerkgesteld via art. 61 van de OCMW-wetgeving, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2014-2019.	110
Tabel 22: Aantal personen in werkervaringsstage (WES), regio's van West-Vlaanderen, 2017-2019.	110
Tabel 23: Aantal gestarte opleidingsstages (OS), regio's van West-Vlaanderen, 2014-2019.	111
Tabel 24: Aantal gestarte IBO-contracten, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2014-2019. ...	111
Tabel 25: Aantal gestarte beroepsinlevingsstages (BIS, voorheen BIO), arrondissementen van West-Vlaanderen, 2014-2019.	112
Tabel 26: Aantal gestarte instapstages, regio's van West-Vlaanderen, 2014-2018 (STOP).	112
Tabel 27: Werking van de activiteitencoöperaties, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2014-2019.	113
Tabel 28: Aantal jongeren in een brugproject, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, schooljaar 2013-2014 t.e.m. schooljaar 2018-2019 (STOP).	113
Tabel 29: Aantal jongeren in een voortraject, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, schooljaar 2013-2014 t.e.m. schooljaar 2018-2019 (STOP).	113
Tabel 30: Aantal jongeren in een Persoonlijk Ontwikkelingstraject (POT), West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, schooljaar 2013-2014 t.e.m. schooljaar 2018-2019.	114
Tabel 31: Aantal personen tewerkgesteld in wijk-werken, gemeenten van West-Vlaanderen, 2014-2019.	115
Tabel 32: Aantal personen actief in activerende arbeidszorg decreet WSE, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2018-2019.	116
Tabel 33: Aantal deelnemers in een activeringstraject (werk- en zorgdecreet), West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2018-2019.	116
Tabel 34: Aantal TAZ-trajecten (Tender Activering Zorg), West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2019.	117
Tabel 35: Aantal DAZ-trajecten, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2014-2019.	117
Trede 3 Arbeidsmatige activiteiten onder begeleiding	
Tabel 36: Aantal arbeidszorgmedewerkers naar sector, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2018-2019.	118
Tabel 37: Aantal arbeidszorgmedewerkers naar sector, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2014-2019.	118
Tabel 38: Aantal personen actief in arbeidsmatige activiteiten (AMA Werk- en zorgdecreet), West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2018-2019.	118
Samenvatting - tewerkstelling en (arbeidsmatige) participatie van personen uit de kansengroepen	
Tabel 39: Tewerkstelling en arbeidsmatige participatie van personen uit de kansengroepen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2014-2019.	119
Tabel 40: Tewerkstelling en arbeidsmatige participatie van personen uit de kansengroepen, regio's van West-Vlaanderen, 2019.	120

Tabel 1: Aantal kansengroepen (in % van alle niet-werkende werkzoekenden), gemeenten van West-Vlaanderen, 2017-2019.

	Ouderen (≥ 55 jaar)			Jongeren (< 25 jaar)			Laag- geschoolden			Langdurige werklozen (≥ 2 jaar)			Langdurige werklozen (≥ 5 jaar)			Allochtonen			Arbeidsgehandicapten			Totaal aantal nwwz (a.c.)		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
	Beernem	17,3%	18,8%	19,6%	27,7%	27,8%	26,8%	45,7%	42,9%	46,9%	24,8%	25,1%	26,8%	7,6%	9,4%	12,1%	6,8%	6,9%	6,9%	16,5%	19,2%	18,8%	278	245
Blaikenberge	22,7%	25,4%	25,9%	19,3%	16,9%	16,7%	52,4%	58,2%	57,6%	29,5%	29,9%	29,3%	11,5%	12,6%	12,7%	14,3%	15,3%	16,1%	19,9%	21,5%	21,8%	851	799	706
Brugge	16,8%	19,0%	19,6%	22,4%	22,2%	23,3%	45,3%	44,4%	45,1%	24,4%	25,2%	26,3%	8,9%	10,1%	10,7%	18,1%	18,8%	20,0%	15,0%	15,5%	14,6%	3 359	3 110	2 987
Damme	21,9%	27,7%	33,8%	21,3%	20,1%	17,6%	34,4%	30,8%	31,8%	22,4%	20,8%	24,3%	8,2%	9,4%	10,1%	4,9%	3,8%	4,1%	15,8%	15,7%	14,2%	183	159	148
Jabbeke	24,3%	25,1%	28,4%	24,8%	27,1%	24,4%	34,7%	34,5%	34,1%	29,7%	27,6%	29,5%	13,1%	13,8%	13,6%	4,1%	3,9%	4,0%	17,1%	14,3%	14,2%	222	203	176
Knokke-Heist	28,2%	30,4%	33,0%	14,8%	13,5%	12,7%	40,7%	36,7%	38,5%	26,4%	27,7%	27,3%	8,8%	11,4%	12,7%	18,1%	19,2%	18,9%	12,6%	13,8%	12,4%	762	703	667
Oostkamp	20,5%	22,0%	22,4%	25,7%	27,1%	26,3%	38,4%	38,6%	38,1%	24,9%	26,2%	25,4%	10,8%	11,4%	11,2%	8,6%	7,8%	9,1%	14,9%	16,0%	13,3%	370	332	331
Torhout	18,7%	19,9%	21,4%	24,5%	24,5%	24,7%	48,1%	45,7%	47,3%	26,3%	26,0%	26,2%	10,5%	10,6%	10,2%	10,9%	12,9%	13,7%	27,6%	24,2%	21,9%	449	396	393
Zedelgem	16,7%	21,5%	23,4%	30,6%	27,6%	26,6%	37,2%	37,5%	39,9%	21,7%	22,1%	21,8%	9,4%	9,9%	10,1%	5,8%	5,8%	5,2%	17,4%	19,6%	18,2%	360	312	308
Zuienkerke	26,7%	25,0%	27,0%	24,4%	15,0%	18,9%	40,0%	35,0%	40,5%	26,7%	17,5%	16,2%	15,6%	10,0%	8,1%	4,4%	7,3%	8,1%	17,8%	15,0%	13,5%	45	40	37
Diksmuide	17,5%	19,6%	18,4%	23,7%	24,3%	23,7%	49,6%	48,9%	47,4%	23,7%	25,7%	27,8%	10,4%	12,3%	10,5%	11,3%	10,5%	11,7%	22,3%	25,0%	26,3%	337	276	266
Houthulst	23,9%	26,1%	22,7%	25,0%	22,4%	23,3%	52,3%	52,1%	47,9%	31,3%	32,7%	33,1%	16,5%	18,8%	17,2%	2,8%	3,6%	7,4%	26,7%	27,3%	27,0%	176	165	163
Koekeleare	16,4%	26,2%	27,1%	26,3%	25,1%	23,6%	51,5%	54,5%	50,7%	26,3%	26,9%	25,7%	9,4%	12,1%	14,3%	3,5%	2,1%	4,3%	21,4%	22,8%	22,9%	171	145	140
Kortemark	18,9%	20,7%	25,3%	23,8%	23,6%	24,1%	49,0%	50,6%	51,1%	27,2%	29,3%	26,4%	10,7%	14,4%	14,9%	5,3%	5,7%	4,0%	24,8%	28,2%	26,4%	206	174	174
Lo-Reninge	nb	20,0%	28,1%	26,1%	27,5%	24,4%	47,8%	47,5%	48,9%	23,9%	25,0%	25,0%	15,2%	15,0%	15,6%	2,2%	5,1%	6,2%	15,2%	15,0%	12,5%	46	40	32
Huveland	21,5%	26,4%	28,5%	22,8%	20,2%	22,2%	52,5%	52,8%	54,9%	27,8%	27,0%	31,9%	10,8%	11,0%	11,8%	5,7%	5,6%	6,3%	20,9%	22,1%	23,6%	158	163	144
Ieper	20,9%	25,8%	26,6%	21,8%	19,6%	21,9%	54,0%	54,1%	51,9%	26,3%	29,2%	29,1%	11,2%	13,0%	12,8%	19,8%	20,9%	22,4%	24,1%	23,6%	22,2%	940	845	826
Langemark-Poelkapelle	23,8%	28,3%	30,2%	30,5%	25,2%	23,5%	53,7%	56,0%	48,3%	31,1%	30,2%	30,2%	13,4%	15,7%	15,4%	23,2%	18,2%	24,8%	20,7%	20,1%	18,1%	164	159	149
Mesen	nb	17,1%	18,1%	14,6%	14,6%	15,8%	60,4%	58,5%	57,9%	31,3%	29,3%	31,6%	16,7%	12,2%	10,5%	12,5%	20,0%	21,1%	12,5%	12,2%	18,4%	48	41	38
Poperinge	21,0%	24,6%	25,9%	24,3%	24,9%	24,5%	53,9%	52,3%	52,1%	27,1%	28,5%	27,1%	11,1%	11,6%	10,3%	10,1%	10,7%	10,8%	20,8%	18,4%	17,9%	395	354	351
Viezen	nb	22,2%	23,8%	23,5%	22,2%	26,2%	54,9%	59,3%	66,7%	23,5%	24,1%	31,0%	7,8%	9,3%	14,3%	7,8%	5,7%	7,1%	21,6%	25,9%	28,6%	51	54	42
Wervik	14,0%	17,5%	17,6%	24,1%	23,1%	25,1%	55,3%	52,2%	52,0%	24,9%	24,7%	24,9%	8,9%	8,7%	8,4%	13,8%	16,6%	18,1%	24,0%	19,5%	17,6%	485	446	442
Zonnebeke	24,2%	29,1%	27,0%	21,4%	23,6%	27,6%	45,6%	48,4%	44,3%	26,9%	29,1%	27,0%	15,4%	14,3%	14,4%	6,0%	7,1%	7,5%	24,2%	24,2%	21,8%	182	182	174
Anzegem	19,8%	21,7%	21,1%	24,8%	25,6%	26,3%	42,1%	41,7%	39,7%	24,3%	20,0%	21,1%	12,9%	7,8%	6,2%	6,9%	8,9%	10,8%	17,3%	20,0%	17,0%	202	180	194
Avlegem	15,8%	15,8%	16,7%	32,5%	26,6%	24,4%	57,1%	56,2%	52,2%	28,3%	29,6%	29,4%	10,8%	13,3%	12,8%	11,7%	12,3%	16,7%	15,8%	17,2%	17,2%	240	203	180
Deerlijk	23,5%	23,5%	20,3%	26,5%	25,0%	24,6%	49,5%	49,0%	46,5%	34,3%	28,1%	23,0%	13,2%	13,3%	11,8%	11,3%	13,8%	17,6%	17,2%	12,2%	12,3%	204	196	187
Harelbeke	19,3%	19,3%	20,8%	23,8%	24,6%	22,1%	51,5%	50,0%	48,5%	28,6%	27,9%	29,0%	12,0%	12,5%	12,5%	23,5%	24,6%	24,2%	16,7%	17,2%	16,6%	618	570	542
Kortrijk	15,6%	15,8%	15,6%	23,3%	23,7%	24,4%	50,6%	50,2%	51,3%	26,8%	26,6%	27,4%	10,7%	10,0%	9,8%	38,4%	39,6%	40,2%	14,1%	13,8%	14,0%	2 482	2 334	2 246
Kuurne	20,3%	21,2%	24,3%	22,6%	23,9%	27,0%	49,2%	49,2%	47,6%	27,9%	29,5%	28,1%	9,8%	11,4%	13,5%	30,2%	33,1%	32,6%	13,8%	15,2%	17,2%	305	264	267
Lendefede	29,6%	30,0%	29,1%	30,6%	23,3%	24,4%	46,9%	46,7%	45,3%	30,6%	31,1%	26,7%	13,3%	12,2%	14,0%	11,2%	14,4%	15,1%	12,2%	11,1%	10,5%	98	90	86
Menen	15,8%	17,3%	16,6%	23,6%	23,9%	25,5%	58,8%	59,5%	57,9%	29,3%	31,1%	26,6%	10,0%	11,0%	10,6%	29,4%	31,1%	30,5%	20,3%	21,0%	19,5%	1 161	1 045	992
Spiere-Helkijn	nb	15,6%	18,2%	14,9%	20,8%	24,2%	45,9%	46,8%	51,5%	28,4%	24,7%	30,3%	8,1%	6,5%	9,1%	5,4%	7,8%	6,1%	9,5%	9,1%	10,6%	74	77	66
Waregem	21,3%	21,9%	23,2%	23,5%	23,9%	21,2%	48,4%	47,1%	45,7%	28,4%	28,4%	26,4%	12,3%	12,4%	11,2%	21,5%	22,4%	25,2%	15,9%	14,3%	11,6%	800	735	707
Weselgem	18,0%	19,8%	20,7%	27,7%	26,6%	27,2%	50,2%	51,4%	53,7%	27,4%	26,3%	25,4%	10,4%	10,4%	9,4%	16,4%	16,6%	19,5%	16,3%	18,9%	18,6%	628	556	555
Zwevegem	22,1%	22,7%	24,1%	21,1%	24,0%	25,7%	48,8%	43,7%	44,2%	26,8%	24,7%	24,1%	9,7%	8,8%	9,5%	11,4%	12,6%	11,6%	13,5%	13,4%	14,0%	422	396	378
Bredene	19,5%	22,6%	26,1%	24,5%	24,0%	22,4%	53,1%	52,7%	51,9%	31,7%	32,7%	30,9%	10,8%	13,9%	15,6%	15,2%	17,4%	17,0%	14,7%	16,2%	15,4%	539	505	495
De Haan	31,3%	32,8%	32,0%	15,4%	16,1%	17,5%	46,4%	45,1%	47,1%	32,0%	33,1%	32,3%	15,1%	17,0%	15,7%	13,8%	11,3%	15,7%	15,4%	17,9%	16,9%	384	335	325
Gistel	20,1%	24,8%	25,6%	27,8%	25,2%	24,0%	53,7%	51,8%	53,9%	32,1%	35,8%	31,9%	12,3%	16,8%	15,7%	13,0%	11,7%	14,6%	15,8%	20,9%	324	274	254	
Ichtegem	21,9%	26,9%	27,6%	25,1%	23,3%	22,2%	53,0%	53,4%	53,9%	32,3%	34,0%	33,7%	15,1%	17,8%	17,3%	6,5%	5,1%	6,2%	25,4%	28,9%	28,4%	279	253	243
Middelkerke	28,2%	32,1%	32,2%	18,3%	18,4%	18,8%	53,8%	52,7%	53,7%	36,8%	36,0%	35,2%	13,9%	14,3%	15,0%	13,9%	14,3%	11,3%	20,7%	19,9%	20,5%	589	539	512
Oostende	18,6%	21,0%	20,7%	19,2%	18,7%	19,4%	54,7%	54,8%	55,6%	32,3%	33,6%	33,9%	12,1%	14,3%	15,4%	32,3%	33,5%	34,9%	16,7%	16,8%	16,3%	3 481	3 176	3 032
Oudenburg	22,2%	24,4%	26,8%	24,2%	23,9%	22,6%	45,9%	43,8%	45,7%	30,4%	29,5%	28,7%	13,4%	15,9%	16,5%	12,9%	14,3%	13,4%	16,5%	18,2%	17,1%	194	176	164
Hoogdele	16,3%	22,3%	21,3%	29,1%	24,6%	26,0%	45,4%	43,8%	44,9%	20,6%	20,8%	18,1%	6,4%	8,5%	7,9%	9,9%	9,9%	9,4%	19,8%	19,2%	15,0%	141	130	127
Ingelmunster	12,3%	16,7%	19,0%	30,1%	25,6%	27,2%	53,4%	53,9%	53,3%	26,9%	27,8%	22,3%	8,2%	10,0%	10,9%	14,6%	15,0%	18,5%	21,9%	23,9%	19,0%	219	180	184
Izegem	16,9%	17,8%	18,4%	27,1%	25,8%	26,1%	50,6%	51,9%	49,6%	25,8%	24,9%	23,3%	8,8%	8,5%	8,2%	14,9%	15,1%	14,8%	21,2%	15,1%	19,9%	616	578	587
Ledegem	19,6%	26,1%	24,5%	31,8%	28,3%	24,5%	46,6%	38,4%	39,6%	31,8%	23,2%	20,9%	9,5%	7,2%	7,9%	14,2%	16,7%	12,2%	20,9%	16,7%	15,8%	148	138	139
Lichterwielde	23,3%	23,6%	26,3%	25,9%	28,2%	28,1%	45,7%	47,3%	48,2%	19,8%	19,1%	21,9%	7,8%	6,4%	7,0%	12,9%	12,7%	11,4%	19,8%	21,8%	18,4%	116	110	114
Moorslede	16,8%	20,6%	24,6%	27,0%	27,0%	25,7%	53,6%	52,9%	52,4%	26,5%	27,0%	30,4%	10,2%	10,6%	9,9%	11,7%	11,1%	14,1%	22,4%	23,8%	22,0%	196	189	191
Roesselaere	14,8%	15,8%	16,8%	24,0%	22,5%	22,3%	52,0%	52,1%	53,0%	24,6%	25,4%	26,6%	8,3%	8,5%	9,1%	30,7%	32,4%	33,7%	19,2%	19,4%	18,5%	1 911	1 840	1 761
Staden	14,0%	16,6%	17,1%	27,9%	27,4%	28,7%	47,5%	50,9%	50,6%	21,8%	20,6%	26,2%	8,9%	8,6%	10,4%	8,4%	12,6%	17,1%	26,3%	25,7%	23,2%	179	175	164
Ardoos	20,8%	21,7%	24,5%	25,7%	22,5%	23,6%	53,5%	47,5%	51,8%	22,9%	25,0%	21,8%	11,1%	10,8%	10,0%	9,0%	8,3%	10,9%	19,4%	17,5%	19,1%	144	120	110
Dentergem	20,3%	18,8%	23,7%	23,9%	21,8%	19,5%	50,7%	50,4%	50,0%	25,4%	24,8%	28,0%	10,9%	10,5%	11,0%	12,3%	13,5%	11,0%	15,2%	21,1%	20,3%	138	133	118
Meselbeke	20,3%	2																						

Tabel 2: Aantal niet-werkende werkzoekenden naar kansengroep, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2014-2019.

	West-Vlaanderen								Vlaams Gewest								Aandeel West-Vlaanderen		
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Evolutie 2018-2019	Evolutie 2014-2019	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Evolutie 2018-2019	Evolutie 2014-2019	2014	2018	2019
Ouderen (>= 55 jaar)	5 645	6 420	5 989	5 758	5 860	5 853	-0,1%	3,7%	35 018	40 930	40 922	40 428	41 326	41 610	0,7%	18,8%	16,1%	14,2%	14,1%
Jongeren (< 25 jaar)	8 026	7 726	7 448	6 890	6 148	5 959	-3,1%	-25,8%	48 283	46 004	45 351	42 256	38 309	36 163	-5,6%	-25,1%	16,6%	16,0%	16,5%
Laaggeschoolden	16 864	16 544	15 928	15 241	13 845	13 314	-3,8%	-21,1%	106 587	106 269	104 604	99 016	91 252	86 039	-5,7%	-19,3%	15,8%	15,2%	15,5%
Langdurige werklozen (>= 2 jaar)	8 357	9 082	8 877	8 321	7 736	7 464	-3,5%	-10,7%	60 523	66 748	68 106	65 593	62 292	59 236	-4,9%	-2,1%	13,8%	12,4%	12,6%
Langdurige werklozen (>= 5 jaar)	3 317	3 548	3 398	3 199	3 164	3 121	-1,4%	-5,9%	22 341	24 980	26 033	25 340	25 787	26 067	1,1%	16,7%	14,8%	12,3%	12,0%
Allochtonen	5 485	5 466	5 805	6 101	5 873	5 864	-0,2%	6,9%	58 834	59 376	60 443	60 091	56 232	54 425	-3,2%	-7,5%	9,3%	10,4%	10,8%
Arbeidsgehandicapten	5 599	5 514	5 378	5 345	4 983	4 601	-7,7%	-17,8%	31 411	32 068	32 673	33 180	33 226	31 474	-5,3%	0,2%	17,8%	15,0%	14,6%
Alle nwwz	34 588	33 775	31 745	30 125	27 600	26 518	-3,9%	-23,3%	233 349	232 927	224 779	212 677	195 990	184 851	-5,7%	-20,8%	14,8%	14,1%	14,3%

Nwwz: niet-werkende werkzoekenden.

Laaggeschoold: geen diploma hoger secundair onderwijs, inclusief middenstandopleiding en deeltijds beroepssecundair onderwijs.

Allochtoon: origine buiten EU-28 en EVA-landen.

Niet-werkende werkzoekenden met een arbeidshandicap:

- nwwz met Vlaams Fondserkenning inzake tewerkstelling;
- nwwz uit het buitengewoon onderwijs;
- nwwz met beperkte of zeer beperkte geschiktheid.

Vanaf januari 2016 wordt het studieniveau Hoger Beroepsonderwijs door VDAB beschouwd als een hogeschoold niveau.

Alle cijfers in Arvastat zijn herberekend, opdat vergelijkingen met het verleden correct zijn.

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 3: Aantal langdurig zieken naar statuut, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2014-2019.

	2014			2015			2016			2017			2018			2019			2018-2019 (totaal)	2014-2019 (totaal)
	loontr.	zelfst.	totaal	loontr.	zelfst.	totaal	loontr.	zelfst.	totaal	loontr.	zelfst.	totaal	loontr.	zelfst.	totaal	loontr.	zelfst.	totaal		
Arr. Brugge	6 448	752	7 200	6 996	823	7 819	7 571	854	8 425	7 883	856	8 739	8 071	845	8 916	8 381	894	9 275	4,0%	28,8%
Arr. Diksmuide	1 641	244	1 885	1 773	242	2 015	1 877	253	2 130	1 934	247	2 181	1 973	239	2 212	2 063	259	2 322	5,0%	23,2%
Arr. Ieper	2 943	409	3 352	3 172	429	3 601	3 377	453	3 830	3 478	460	3 938	3 438	424	3 862	3 833	468	4 301	11,4%	28,3%
Arr. Kortrijk	7 702	607	8 309	8 219	637	8 856	8 842	683	9 525	9 222	676	9 898	9 085	644	9 729	10 122	720	10 842	11,4%	30,5%
Arr. Oostende	4 950	437	5 387	5 405	451	5 856	5 836	466	6 302	6 070	487	6 557	6 196	493	6 689	6 535	539	7 074	5,8%	31,3%
Arr. Roeselare	4 041	403	4 444	4 289	408	4 697	4 604	419	5 023	4 776	426	5 202	4 839	419	5 258	5 047	451	5 498	4,6%	23,7%
Arr. Tielt	1 961	236	2 197	2 120	226	2 346	2 271	249	2 520	2 381	253	2 634	2 461	266	2 727	2 574	300	2 874	5,4%	30,8%
Arr. Veurne	1 630	248	1 878	1 787	251	2 038	1 976	265	2 241	2 048	282	2 330	2 113	287	2 400	2 247	278	2 525	5,2%	34,5%
Regio Brugge	6 448	752	7 200	6 996	823	7 819	7 571	854	8 425	7 883	856	8 739	8 071	845	8 916	8 381	894	9 275	4,0%	28,8%
Regio Midden-West-Vlaanderen	6 002	639	6 641	6 409	634	7 043	6 875	668	7 543	7 157	679	7 836	7 300	685	7 985	7 621	751	8 372	4,8%	26,1%
Regio Oostende	4 950	437	5 387	5 405	451	5 856	5 836	466	6 302	6 070	487	6 557	6 196	493	6 689	6 535	539	7 074	5,8%	31,3%
Regio Westhoek	6 214	901	7 115	6 732	922	7 654	7 230	971	8 201	7 460	989	8 449	7 524	950	8 474	8 143	1 005	9 148	8,0%	28,6%
Regio Zuid-West-Vlaanderen	7 702	607	8 309	8 219	637	8 856	8 842	683	9 525	9 222	676	9 898	9 085	644	9 729	10 122	720	10 842	11,4%	30,5%
WEST-VLAANDEREN	31 316	3 336	34 652	33 761	3 467	37 228	36 354	3 642	39 996	37 792	3 687	41 479	38 176	3 617	41 793	40 802	3 909	44 711	7,0%	29,0%
VLAAMS GEWEST	163 962	12 721	176 683	176 635	13 297	189 932	188 157	14 040	202 197	194 934	14 366	209 300	201 168	14 683	215 851	211 234	15 453	226 687	5,0%	28,3%
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	19,1%	26,2%	19,6%	19,1%	26,1%	19,6%	19,3%	25,9%	19,8%	19,4%	25,7%	19,8%	19,0%	24,6%	19,4%	19,3%	25,3%	19,7%		

Toestand op 30 juni.

Bron: RIZIV, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 4: Aantal langdurig zieken naar leeftijd, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2014-2019.

	2014			2015			2016			2017			2018			2019			Evolutie 2018-2019		
	<30	30-49	50+	<30	30-49	50+	<30	30-49	50+	<30	30-49	50+	<30	30-49	50+	<30	30-49	50+	<30	30-49	50+
Arr. Brugge	162	2 477	4 561	174	2 642	5 003	175	2 850	5 400	186	2 873	5 680	187	2 836	5 893	175	2 901	6 199	-6,4%	2,3%	5,2%
Arr. Diksmuide	41	565	1 279	56	636	1 323	67	661	1 402	59	679	1 443	54	675	1 483	56	722	1 544	3,7%	7,0%	4,1%
Arr. Ieper	104	1 069	2 179	104	1 188	2 309	102	1 239	2 489	92	1 259	2 587	93	1 154	2 615	106	1 330	2 865	14,0%	15,3%	9,6%
Arr. Kortrijk	177	2 786	5 366	182	2 929	5 745	227	3 160	6 138	236	3 239	6 423	226	3 039	6 464	250	3 505	7 087	10,6%	15,3%	9,6%
Arr. Oostende	108	1 846	3 433	138	2 020	3 698	168	2 139	3 995	145	2 197	4 215	134	2 185	4 370	135	2 262	4 677	0,7%	3,5%	7,0%
Arr. Roeselare	104	1 572	2 768	107	1 655	2 935	137	1 725	3 161	124	1 794	3 284	132	1 767	3 359	137	1 821	3 540	3,8%	3,1%	5,4%
Arr. Tielt	52	791	1 354	52	853	1 441	55	901	1 564	45	898	1 691	54	932	1 741	60	918	1 896	11,1%	-1,5%	8,9%
Arr. Veurne	25	562	1 291	32	572	1 434	34	604	1 603	40	634	1 656	37	658	1 705	42	671	1 812	13,5%	2,0%	6,3%
Regio Brugge	162	2 477	4 561	174	2 642	5 003	175	2 850	5 400	186	2 873	5 680	187	2 836	5 893	175	2 901	6 199	-6,4%	2,3%	5,2%
Regio Midden-West-Vlaanderen	156	2 363	4 122	159	2 508	4 376	192	2 626	4 725	169	2 692	4 975	186	2 699	5 100	197	2 739	5 436	5,9%	1,5%	6,2%
Regio Oostende	108	1 846	3 433	138	2 020	3 698	168	2 139	3 995	145	2 197	4 215	134	2 185	4 370	135	2 262	4 677	0,7%	3,5%	7,0%
Regio Westhoek	170	2 196	4 749	192	2 396	5 066	203	2 504	5 494	191	2 572	5 686	184	2 487	5 803	204	2 723	6 221	10,9%	9,5%	7,2%
Regio Zuid-West-Vlaanderen	177	2 786	5 366	182	2 929	5 745	227	3 160	6 138	236	3 239	6 423	226	3 039	6 464	250	3 505	7 087	10,6%	15,3%	9,6%
WEST-VLAANDEREN	773	11 648	22 231	845	12 495	23 888	965	13 279	25 752	927	13 573	26 979	917	13 246	27 630	961	14 130	29 620	4,8%	6,7%	7,2%
VLAAMS GEWEST	4 152	61 770	110 761	4 783	66 112	119 037	5 166	70 127	126 904	5 045	71 699	132 556	4 892	73 338	137 621	5 012	76 741	144 934	2,5%	4,6%	5,3%
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	18,6%	18,9%	20,1%	17,7%	18,9%	20,1%	18,7%	18,9%	20,3%	18,4%	18,9%	20,4%	18,7%	18,1%	20,1%	19,2%	18,4%	20,4%			

Toestand op 30 juni.

Bron: RIZIV, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 5: Aantal personen voor wie minimum één Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP) werd uitbetaald, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2014-2019.

	2014	2015	2016*	2017	2018	2019
Arr. Brugge	688	740	605	613	561	577
Arr. Diksmuide	96	88	84	104	110	117
Arr. Ieper	214	234	219	233	257	257
Arr. Kortrijk	701	746	786	936	940	939
Arr. Oostende	239	235	216	231	215	209
Arr. Roeselare	471	504	463	526	533	536
Arr. Tielt	192	206	217	230	224	223
Arr. Veurne	106	111	91	101	97	119
Regio Brugge	688	740	605	613	561	577
Regio Midden-West-Vlaanderen	663	710	680	756	757	759
Regio Oostende	239	235	216	231	215	209
Regio Westhoek	416	433	394	438	464	493
Regio Zuid-West-Vlaanderen	701	746	786	936	940	939
WEST-VLAANDEREN	2 707	2 864	2 681	2 974	2 937	2 977
VLAAMS GEWEST	12 126	12 977	12 341	14 068	13 782	14 004
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	22,3%	22,1%	21,7%	21,1%	21,3%	21,3%

Sinds juli 2016 valt de VOP-premie (inclusief tijdelijke VOP's) onder de bevoegdheid van het Departement Werk en Sociale Economie.

Tot en met 2015 zijn de gegevens afkomstig van VDAB, vanaf 2016 van het Departement Werk en Sociale Economie.

* Onvolledig jaar: aantal VOP-dossiers waarbij minimum één VOP werd uitbetaald in het derde en/of vierde kwartaal van 2016 (exclusief lokale besturen).

Bron: VDAB (2014 en 2015), Departement Werk en Sociale Economie (2016 en verder), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 6: Aantal personen voor wie om een vermindering van de patronale RSZ-bijdragen werd gevraagd bij de aanwerving of tewerkstelling van oudere werknemers vanaf 54 jaar, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2014-2019.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Arr. Brugge	5 524	5 926	5 272	5 688	5 880	7 983
Arr. Diksmuide	6 082	750	637	701	777	1 009
Arr. Ieper	697	1 894	1 631	1 843	2 006	2 670
Arr. Kortrijk	954	6 665	5 907	6 635	7 297	9 871
Arr. Oostende	2 205	2 330	2 102	2 246	2 409	3 053
Arr. Roeselare	3 389	3 859	3 337	3 730	3 886	5 257
Arr. Tielt	2 133	2 360	2 102	2 323	2 572	3 309
Arr. Veurne	1 795	1 053	1 016	1 044	1 102	1 328
Regio Brugge	5 524	5 926	5 272	5 688	5 880	7 983
Regio Midden-West-Vlaanderen	5 522	6 219	5 439	6 053	6 458	8 566
Regio Oostende	2 205	2 330	2 102	2 246	2 409	3 053
Regio Westhoek	8 574	3 697	3 284	3 588	3 885	5 007
Regio Zuid-West-Vlaanderen	954	6 665	5 907	6 635	7 297	9 871
WEST-VLAANDEREN	22 779	24 837	22 004	24 210	25 929	34 480
VLAAMS GEWEST	112 832	121 735	107 959	116 248	123 730	174 504
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	20,2%	20,4%	20,4%	20,8%	21,0%	19,8%

Cijfers einde vierde kwartaal.

2014 en 2015: code 3102 'oudere werknemers'

Door de zesde staatshervorming is vanaf derde trimester 2016 de code 3102 gewijzigd in 6320 en 6321.

2016, 2017, 2018 en 2019: code 6320 'Oudere werknemers - in dienst' en code 6321 'oudere werknemers - nieuw aangeworven'.

Bron: RSZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 7: Aantal personen voor wie om een vermindering van de patronale RSZ-bijdragen werd gevraagd bij de aanwerving of tewerkstelling van jonge werknemers, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2014-2019.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Arr. Brugge	924	886	1 368	1 731	1 653	1 564
Arr. Diksmuide	180	156	208	221	182	156
Arr. Ieper	420	433	632	717	674	569
Arr. Kortrijk	1 261	1 334	2 012	2 446	2 234	2 036
Arr. Oostende	412	388	569	749	685	707
Arr. Roeselare	751	806	1 238	1 474	1 413	1 181
Arr. Tielt	265	262	359	448	432	353
Arr. Veurne	230	257	371	417	381	340
Regio Brugge	924	886	1 368	1 731	1 653	1 564
Regio Midden-West-Vlaanderen	1 016	1 068	1 597	1 922	1 845	1 534
Regio Oostende	412	388	569	749	685	707
Regio Westhoek	830	846	1 211	1 355	1 237	1 065
Regio Zuid-West-Vlaanderen	1 261	1 334	2 012	2 446	2 234	2 036
WEST-VLAANDEREN	4 443	4 522	6 757	8 203	7 654	6 906
VLAAMS GEWEST	17 577	17 327	29 575	37 269	37 138	34 365
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	25,3%	26,1%	22,8%	22,0%	20,6%	20,1%

Cijfers einde vierde kwartaal.

Alle verminderingen jongeren (2014 en 2015): codes 3410, 3411, 3412, 3430.

Alle verminderingen jongeren (2016, 2017 en 2018): codes 6030, 6031, 6032, 6033, 6300, 6301, 6310, 6311.

Alle verminderingen jongeren (2019): 6300, 6301, 6310, 6311.

Bron: RSZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 8: Aantal personen met een aanwervingsincentive voor langdurig werklozen, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2017-2019.

	2017	2018	2019
Arr. Brugge	49	53	23
Arr. Diksmuide	1	0	2
Arr. Ieper	10	6	9
Arr. Kortrijk	38	49	39
Arr. Oostende	13	19	8
Arr. Roeselare	12	12	10
Arr. Tielt	2	1	2
Arr. Veurne	2	2	6
Regio Brugge	49	53	23
Regio Midden-West-Vlaanderen	14	13	12
Regio Oostende	13	19	8
Regio Westhoek	13	8	17
Regio Zuid-West-Vlaanderen	38	49	39
WEST-VLAANDEREN	127	142	99
VLAAMS GEWEST	802	927	842
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	15,84%	15,32%	11,76%

Bron: Departement Werk en Sociale Economie, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 9: Aantal personen voor wie om een vrijstelling van de patronale RSZ-bijdragen werd gevraagd bij de aanwerving of tewerkstelling van langdurig werklozen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2014-2018 (STOP).

	2014	2015	2016	2017	2018
Arr. Brugge	898	921	895	458	265
Arr. Diksmuide	110	108	102	54	29
Arr. Ieper	303	353	350	175	106
Arr. Kortrijk	961	1 025	984	514	312
Arr. Oostende	483	504	544	254	137
Arr. Roeselare	636	671	622	309	176
Arr. Tielt	169	172	185	97	58
Arr. Veurne	198	203	196	83	46
Regio Brugge	898	921	895	458	265
Regio Midden-West-Vlaanderen	805	843	807	406	234
Regio Oostende	483	504	544	254	137
Regio Westhoek	611	664	648	312	181
Regio Zuid-West-Vlaanderen	961	1 025	984	514	312
WEST-VLAANDEREN	3 758	3 957	3 878	1 944	1 129
VLAAMS GEWEST	23 383	24 541	23 457	11 408	6 572
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	16,1%	16,1%	16,5%	17,0%	17,2%

Cijfers einde vierde kwartaal.

Alle verminderingen 'langdurig werklozen' (2014 t.e.m. 2016): codes 3200, 3201, 3202, 3203, 3204, 3205, 3210, 3211.

Alle verminderingen 'langdurig werklozen' (2017 t.e.m. 2018): codes 6000, 6001, 6002, 6003, 6004, 6005, 6006.

De RSZ-korting en werkkuitkering Activa voor langdurig werkzoekenden werd afgeschaft op 01/01/2017.

Toekenningen vóór 01/01/2017 kunnen blijven lopen tot eind december 2018.

Hierdoor kende het aantal RSZ-kortingen vanaf 2017 een sterke daling.

Er is vanaf februari 2017 een nieuwe aanwervingsincentive goedgekeurd voor langdurig werkzoekenden.

Die verloopt via het Departement Werk en Sociale Economie en niet meer via de RSZ.

Bron: RSZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 10: Aantal personen voor wie om een vermindering van de patronale RSZ-bijdragen werd gevraagd bij de aanwerving of tewerkstelling van gesubsidieerde contractuelen, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2014-2019.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Arr. Brugge	348	332	236	231	224	241
Arr. Diksmuide	61	56	41	48	50	56
Arr. Ieper	95	83	77	81	86	81
Arr. Kortrijk	402	315	129	147	147	178
Arr. Oostende	98	85	59	58	92	98
Arr. Roeselare	134	125	83	83	98	102
Arr. Tielt	54	49	16	17	15	16
Arr. Veurne	10	9	9	8	5	3
Regio Brugge	348	332	236	231	224	241
Regio Midden-West-Vlaanderen	188	174	99	100	113	118
Regio Oostende	98	85	59	58	92	98
Regio Westhoek	166	148	127	137	141	140
Regio Zuid-West-Vlaanderen	402	315	129	147	147	178
WEST-VLAANDEREN	1 202	1 054	650	673	717	775
VLAAMS GEWEST	7 315	6 343	3 624	3 600	3 811	4 085
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	16,4%	16,6%	17,9%	18,7%	18,8%	19,0%

Cijfers vierde kwartaal.

Alle bijdrageverminderingen voor gesubsidieerde contractuelen: codes 4000 en 4100.

Bron: RSZ, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 11: Tewerkstelling via SINE, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2014-2019.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Arr. Brugge	297	267	246	233	229	195
Arr. Diksmuide	33	35	35	28	27	26
Arr. Ieper	216	200	210	209	194	194
Arr. Kortrijk	601	594	591	590	593	598
Arr. Oostende	122	132	128	116	126	132
Arr. Roeselare	249	226	224	194	189	184
Arr. Tielt	103	98	79	69	65	61
Arr. Veurne	22	19	22	21	21	23
Regio Brugge	297	267	246	233	229	195
Regio Midden-West-Vlaanderen	352	324	303	263	254	245
Regio Oostende	122	132	128	116	126	132
Regio Westhoek	272	254	266	258	242	242
Regio Zuid-West-Vlaanderen	601	594	591	590	593	598
WEST-VLAANDEREN	1 644	1 570	1 534	1 459	1 444	1 412
VLAAMS GEWEST	6 790	6 633	6 402	6 059	5 872	5 740
BELGIË	10 564	10 544	10 319	9 949	9 711	9 602
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	24,2%	23,7%	24,0%	24,1%	24,6%	24,6%
Aandeel West-Vlaanderen in België	15,6%	14,9%	14,9%	14,7%	14,9%	14,7%

Jaargemiddelden.

SINE: sociale inschakelingseconomie (in hervorming naar individueel maatwerk).

Bron: RVA, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 12: Aantal werknemers in lokale diensteneconomie, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2014-2019.

	2014	2015*	2016	2017	2018	2019
Arr. Brugge				68	69	76
Arr. Diksmuide				3	2	2
Arr. Ieper				28	24	18
Arr. Kortrijk				131	135	144
Arr. Oostende				32	32	29
Arr. Roeselare				23	31	41
Arr. Tielt				0	0	0
Arr. Veurne				2	2	2
Regio Brugge				68	69	76
Regio Midden-West-Vlaanderen				23	31	41
Regio Oostende				32	32	29
Regio Westhoek				33	28	22
Regio Zuid-West-Vlaanderen				131	135	144
WEST-VLAANDEREN	312	308	288	287	295	312
VLAAMS GEWEST	2 282	2 355	2 405	2 147	2 341	2 463
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	13,7%	13,1%	12,0%	13,4%	12,6%	12,7%

* In 2015 werd met verschillende registratie- en subsidiesystemen gewerkt.

Verskillende bestanden werden gecombineerd om te komen tot een berekening van de bereikte doelgroep in 2015.

Daardoor was het niet eenvoudig om een vergelijkbaar cijfer met voorgaande jaren te reconstrueren.

Bron: Departement Werk en Sociale Economie, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 13: Tewerkstelling in maatwerkbedrijven - beschutte werkplaatsen, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2019.

	Personen met een arbeidshandicap			Andere risicogroepen	Totaal personen met een afstand tot de arbeidsmarkt (a)	Validen (b)	Totale tewerkstelling (a+b)
	PmAH	VOP	PSP				
Arr. Brugge	371	0	3	0	374	84	458
Arr. Diksmuide	0	0	0	0	0	0	0
Arr. Ieper	622	11	0	15	648	153	801
Arr. Kortrijk	1935	55	18	223	2 231	437	2 668
Arr. Oostende	369	2	12	3	386	65	451
Arr. Roeselare	1 076	12	7	4	1 099	270	1 369
Arr. Tielt	0	0	0	0	0	0	0
Arr. Veurne	409	0	0	20	429	80	509
Regio Brugge	371	0	3	0	374	84	458
Regio Midden-West-Vlaanderen	1 076	12	7	4	1 099	270	1 369
Regio Oostende	369	2	12	3	386	65	451
Regio Westhoek	1 031	11	0	35	1 077	233	1 310
Regio Zuid-West-Vlaanderen	1 935	55	18	223	2 231	437	2 668
WEST-VLAANDEREN	4 782	80	40	265	5 167	1 089	6 256
VLAAMS GEWEST	18 139	148	256	385	18 928	3 610	22 538
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	26,4%	54,1%	15,6%	68,8%	27,3%	30,2%	27,8%

PmAH: personen met een arbeidshandicap.

VOP: Vlaamse ondersteuningspremie (VOP BW + VOP VDAB).

PSP: personen met psychosociale problemen.

Andere risicogroepen: personen met afstand tot de arbeidsmarkt maar geen doelgroepwerknemers of VOP (bijvoorbeeld SINE, Activa, MTPW ...).

De jaarrekening heeft een ander formaat dan vorige jaren, waardoor geen volledige vergelijking tussen 2019 en de vorige jaren mogelijk is.

Bron: Groep Maatwerk, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 14: Tewerkstelling in maatwerkbedrijven - beschutte werkplaatsen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2014-2019.

		West-Vlaanderen						Vlaams Gewest						Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest					
		2014	2015	2016	2017	2018	2019	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2014	2015	2016	2017	2018	2019
PmAH (personen met een arbeidshandicap)	1	4 366	4 370	4 430	4 543	4 652	4 782	16 997	16 976	17 242	17 526	17 968	18 139	25,7%	25,7%	25,7%	25,9%	25,9%	26,4%
PSP (personen met psychosociale problemen)	2		8				40		18			256		44,4%					15,6%
UKW (uiterst kwetsbare werknemers)	3		17						17					100,0%					
VOP (Vlaamse ondersteuningspremie)	4	374	20	71	69	89	80	25	88	86	114	148		80,0%	80,7%	80,2%	78,1%	54,1%	
Andere risicogroepen	5	374	359	398	396	389	365	619	467	490	438	437	385	60,4%	76,9%	81,2%	69,2%	68,8%	
Totaal personen met een afstand tot de arbeidsmarkt	1+2+3+4+5	4 740	4 774	4 899	4 908	5 030	5 167	17 616	17 563	17 820	18 040	18 519	18 928	26,9%	27,3%	27,5%	27,2%	27,3%	
Validen	6	941	954	999	1 015	1 034	1 089	2 999	3 135	3 275	3 339	3 411	3 610	31,4%	30,4%	30,5%	30,4%	30,3%	30,2%
Totale tewerkstelling	1+2+3+4+5+6	5 681	5 728	5 898	5 923	6 064	6 256	20 615	20 638	21 095	21 379	21 930	22 538	27,6%	27,8%	28,0%	27,7%	27,7%	27,8%

De cijfers 2015 houden rekening met het maatwerkkader (en wijzigen de categorieën).

VOP (vanaf 2016): VOP BW + VOP VDAB.

Andere risicogroepen: personen met afstand tot de arbeidsmarkt maar geen doelgroepwerknemers of VOP (bijvoorbeeld SINE, Activa, MTPW ...).

SINE: sociale inschakelingseconomie.

MTPW: moeilijk te plaatsen werklozen.

Bron: Departement Werk en Sociale Economie op basis van ingediende jaarrekeningen, Groep Maatwerk, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 15: Tewerkstelling (exclusief arbeidszorg) in maatwerkbedrijven - sociale werkplaatsen, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2014-2018 (STOP).

	2014	2015*	2016	2017	2018
Arr. Brugge				316	312
Arr. Diksmuide				54	61
Arr. Ieper				134	140
Arr. Kortrijk				284	292
Arr. Oostende				54	53
Arr. Roeselare				167	151
Arr. Tielt				0	0
Arr. Veurne				0	0
Regio Brugge				316	312
Regio Midden-West-Vlaanderen				167	151
Regio Oostende				54	53
Regio Westhoek				188	201
Resoc Zuid-West-Vlaanderen				284	292
WEST-VLAANDEREN	1 048	923	1 024	1 009	1 009
VLAAMS GEWEST	5 382	4 937	5 312	5 211	5 378
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	19,5%	18,7%	19,3%	19,4%	18,8%

Aantal doelgroepwerknemers, voor het volledige jaar.

Geteld naar plaats van tewerkstelling.

Op 01/01/2019 is deze werkvorm omgevormd tot 'collectief maatwerk'.

* In 2015 werd met verschillende registratie- en subsidiesystemen gewerkt.

Verskillende bestanden werden gecombineerd om te komen tot een berekening van de bereikte doelgroep in 2015.

Daardoor was het niet eenvoudig om een vergelijkbaar cijfer met voorgaande jaren te reconstrueren.

De data voor 2017 en 2018 betreffen gegevens over de werknemerspopulatie in dat jaar. Door een verschil in manier van registreren, zijn deze niet te vergelijken met de (bereik)cijfers van de voorgaande jaren.

Bron: Departement Werk en Sociale Economie, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 16: Tewerkstelling in invoegbedrijven, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2014-2019.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
WEST-VLAANDEREN	45	31	26	12	5	0
VLAAMS GEWEST	981	553	243	73	26	6
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	4,6%	5,6%	10,7%	16,4%	19,2%	0,0%

Lage en afnemende tewerkstelling wordt verklaard door het uitdovend karakter van deze maatregel.

Vanaf 2018: cijfer voor laatste kwartaal.

Bron: Departement Werk en Sociale Economie, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 17: Tewerkstelling (exclusief arbeidszorg) in collectief maatwerk, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2019.

	2019
Arr. Brugge	657
Arr. Diksmuide	337
Arr. Ieper	732
Arr. Kortrijk	2 228
Arr. Oostende	439
Arr. Roeselare	1 209
Arr. Tielt	0
Arr. Veurne	185
Regio Brugge	657
Regio Midden-West-Vlaanderen	1 209
Regio Oostende	439
Regio Westhoek	1 254
Resoc Zuid-West-Vlaanderen	2 228
WEST-VLAANDEREN	5 787
VLAAMS GEWEST	23 220
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	24,9%

Naar aanleiding van het maatwerkdecreet vanaf 01/01/2019.

Op basis van het arrondissement van de werkgever.

Enkel doelgroepwerknemers.

Bron: Departement Werk en Sociale Economie, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 18: Aantal personen in TWE-trajecten VDAB en TWE-trajecten OCMW, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2014-2019.

	West-Vlaanderen					Vlaams Gewest					Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest							
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Voorloper TWE-trajecten VDAB (TIW)	550	658	697	1 070	845	171	4 856	5 388	5 208	7 621	5 544	727	11,3%	12,2%	13,4%	14,0%	15,2%	23,5%
Werkervaringsprojecten (tot eind 2015)	550	360	--	--	--	--	4 856	3 167	--	--	--	--	11,3%	11,4%	--	--	--	--
SIW (Subsidie Intensief Werkplekieren) (2015-2016)	--	298	300	--	--	--	--	2 221	2 394	--	--	--	--	13,4%	12,5%	--	--	--
TIW (Tender Intensief Werkplekieren) (2016-2018)	--	--	397	1 070	845	171	--	--	2 814	7 621	5 544	727	--	--	14,1%	14,0%	15,2%	23,5%
TWE-trajecten VDAB (vanaf 01/01/2018)	--	--	--	--	297	496	--	--	--	--	3 761	4 263	--	--	--	--	7,9%	11,6%
TWE-trajecten VDAB (totaal)	550	658	697	1 070	1 142	667	4 856	5 388	5 208	7 621	9 305	4 990	11,3%	12,2%	13,4%	14,0%	12,3%	13,4%
TWE-trajecten OCMW (vanaf 01/01/2017)	--	--	--	843	1 683	2 184	--	--	--	5 417	9 915	12 814	--	--	--	15,6%	17,0%	17,0%
Totaal TWE-trajecten	550	658	697	1 913	2 825	2 851	4 856	5 388	5 208	13 038	19 220	17 804	11,3%	12,2%	13,4%	14,7%	14,7%	16,0%

TWE: tijdelijke werkervaring.

De werkervaringsprojecten zijn beëindigd op 30/09/2015.

Vanaf 01/07/2015 is VDAB verantwoordelijk voor de Vlaamse maatregel 'werkervaring' en werd deze maatregel meteen geïntegreerd in de methodiek 'intensief werkplekieren'.

SIW was pas mogelijk vanaf 1 juli 2015.

Alle SIW-begeleidingen werden (uiterlijk) op 31/12/2016 beëindigd.

Pas vanaf 2016 is toeleiding naar TIW mogelijk.

In 2018 was nieuwe instroom in TIW niet meer mogelijk.

Nieuwe instroom vanaf 1 januari 2018 gebeurt in de TWE trajecten.

Bron: Departement Werk en Sociale Economie, VDAB en POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie en Grootstedenbeleid, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 19: Aantal gestarte beroepsverkennde stages (BVS) inclusief gespecialiseerde oriënterende stages, regio's van West-Vlaanderen, 2014-2019.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Regio Brugge	213	205	252	163	186	224
Regio Midden-West-Vlaanderen	193	237	242	216	257	229
Regio Oostende	133	135	155	172	272	345
Regio Westhoek	198	170	150	176	209	281
Regio Zuid-West-Vlaanderen	161	175	169	216	426	521
WEST-VLAANDEREN	898	922	968	943	1 350	1 600
VLAAMS GEWEST	5 669	6 403	7 403	6 794	7 460	8 084
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	15,8%	14,4%	13,1%	13,9%	18,1%	19,8%

Verdeling naar arrondissement en regio op basis van bedrijfsvestiging.

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 20: Aantal personen tewerkgesteld via art. 60 §7 van de OCMW-wetgeving, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2014-2019.

	2014			2015			2016			2017			2018			2019		
	MH	MI	Totaal	MH	MI	Totaal	MH	MI	Totaal	MH	MI	Totaal	MH	MI	Totaal	MH	MI	Totaal
Arr. Brugge	65	294	359	71	336	407	75	349	424	9	294	303	15	321	336	16	333	349
Arr. Diksmuide	0	17	17	2	10	12	3	15	18	1	17	18	1	18	19	0	15	15
Arr. Ieper	23	97	120	23	85	108	19	110	129	6	110	116	8	99	107	8	96	104
Arr. Kortrijk	154	445	599	142	509	651	97	587	684	31	525	556	25	502	527	32	471	503
Arr. Oostende	142	285	427	133	303	436	125	373	498	20	338	358	14	329	343	11	359	370
Arr. Roeselare	48	223	271	53	242	295	57	247	304	15	260	275	16	236	252	11	214	225
Arr. Tielt	17	65	82	18	74	92	10	68	78	3	41	44	3	31	34	3	42	45
Arr. Veurne	8	34	42	11	34	45	10	44	54	1	43	44	2	47	49	3	63	66
Regio Brugge	65	294	359	71	336	407	75	349	424	9	294	303	15	321	336	16	333	349
Regio Midden-West-Vlaanderen	65	288	353	71	316	387	67	315	382	18	301	319	19	267	286	14	256	270
Regio Oostende	142	285	427	133	303	436	125	373	498	20	338	358	14	329	343	11	359	370
Regio Westhoek	31	148	179	36	129	165	32	169	201	8	170	178	11	164	175	11	174	185
Regio Zuid-West-Vlaanderen	154	445	599	142	509	651	97	587	684	31	525	556	25	502	527	32	471	503
WEST-VLAANDEREN	457	1 460	1 917	453	1 593	2 046	396	1 793	2 189	86	1 628	1 714	84	1 583	1 667	84	1 593	1 677
VLAAMS GEWEST	2 414	7 494	9 908	2 207	8 074	10 281	2 068	9 308	11 376	689	9 323	10 012	564	9 184	9 748	548	9 045	9 593
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	18,9%	19,5%	19,3%	20,5%	19,7%	19,9%	19,1%	19,3%	19,2%	12,5%	17,5%	17,1%	14,9%	17,2%	17,1%	15,3%	17,6%	17,5%

MH: personen met recht op financiële maatschappelijke hulp ('vreemdelingen').

MI: personen met recht op maatschappelijke integratie ('leefloners').

Inkanteling in TWE-trajecten vanaf 01/01/2017 (elk art. 60 §7 en art. 61 traject is ingebed in een groter traject naar werk waarin OCMW de begeleiding voor zijn rekening neemt).

Bron: POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie en Grootstedenbeleid, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 21: Aantal personen tewerkgesteld via art. 61 van de OCMW-wetgeving, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2014-2019.

	2014			2015			2016			2017			2018			2019		
	MH	MI	Totaal	MH	MI	Totaal	MH	MI	Totaal	MH	MI	Totaal	MH	MI	Totaal	MH	MI	Totaal
Arr. Brugge	8	2	10	1	5	6	2	5	7	0	16	16	0	28	28	0	25	25
Arr. Diksmuide	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Arr. Ieper	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Arr. Kortrijk	11	23	34	9	21	30	11	33	44	1	31	32	1	24	25	3	27	30
Arr. Oostende	0	0	0	0	1	1	0	3	3	0	4	4	0	9	9	0	7	7
Arr. Roeselare	1	3	4	4	4	8	8	12	20	1	25	26	0	18	18	0	7	7
Arr. Tielt	0	0	0	1	0	1	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Arr. Veurne	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Regio Brugge	8	2	10	1	5	6	2	5	7	0	16	16	0	28	28	0	25	25
Regio Midden-West-Vlaanderen	1	3	4	5	4	9	9	12	21	1	25	26	0	18	18	0	7	7
Regio Oostende	0	0	0	0	1	1	0	3	3	0	4	4	0	9	9	0	7	7
Regio Westhoek	0	0	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Regio Zuid-West-Vlaanderen	11	23	34	9	21	30	11	33	44	1	31	32	1	24	25	3	27	30
WEST-VLAANDEREN	20	28	48	15	32	47	22	53	75	2	76	78	1	79	80	3	66	69
VLAAMS GEWEST	36	70	106	30	90	120	40	129	169	8	148	156	8	224	232	17	271	288
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	55,6%	40,0%	45,3%	50,0%	35,6%	39,2%	55,0%	41,1%	44,4%	25,0%	51,4%	50,0%	12,5%	35,3%	34,5%	17,6%	24,4%	24,0%

MH: personen met recht op financiële maatschappelijke hulp ('vreemdelingen').

MI: personen met recht op maatschappelijke integratie ('leefloners').

Inkanteling in TWE-trajecten vanaf 01/01/2017 (elk art. 60 §7 en art. 61 traject is ingebed in een groter traject naar werk waarin OCMW de begeleiding voor zijn rekening neemt).

Bron: POD Maatschappelijke Integratie, Armoedebestrijding, Sociale Economie en Grootstedenbeleid, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 22: Aantal personen in werkervaringsstage (WES), regio's van West-Vlaanderen, 2017-2019.

	2017	2018	2019
Regio Brugge	11	85	90
Regio Midden-West-Vlaanderen	7	12	35
Regio Oostende	23	78	91
Regio Westhoek	1	10	58
Regio Zuid-West-Vlaanderen	15	60	122
WEST-VLAANDEREN	57	245	396
VLAAMS GEWEST	230	1 653	2 774
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	24,8%	14,8%	14,3%

Vanaf 01/07/2017 kunnen TWE-trajecten OCMW opgestart worden en hierbinnen kunnen werkervaringsstages worden ingezet.

Deze kunnen slechts opgestart worden na hun art. 60 §7/art. 61 tewerkstelling.

Verdeling naar arrondissement en regio op basis van bedrijfsvestiging.

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 23: Aantal gestarte opleidingsstages (OS), regio's van West-Vlaanderen, 2014-2019.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Regio Brugge	1 364	1 335	1 187	1 018	935	975
Regio Midden-West-Vlaanderen	1 032	1 077	883	840	735	658
Regio Oostende	849	869	821	748	652	575
Regio Westhoek	639	650	726	693	597	599
Regio Zuid-West-Vlaanderen	1 237	1 237	1 191	1 043	913	830
WEST-VLAANDEREN	5 121	5 168	4 808	4 342	3 832	3 637
VLAAMS GEWEST	26 336	25 953	23 598	21 284	19 133	18 885
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	19,4%	19,9%	20,4%	20,4%	20,0%	19,3%

Verdeling naar arrondissement en regio op basis van bedrijfsvestiging.

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 24: Aantal gestarte IBO-contracten, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2014-2019.

	2014		2015		2016		2017		2018		2019	
	Laag- geschool	Totaal	Laag- geschool	Totaal	Laag- geschool	Totaal	Laag- geschool	Totaal	Laag- geschool	Totaal	Laag- geschool	Totaal
Arr. Brugge	275	815	222	743	206	671	181	619	172	539	161	494
Arr. Diksmuide	29	116	28	116	35	130	37	105	38	98	22	76
Arr. Ieper	57	179	52	166	48	151	31	133	46	137	39	120
Arr. Kortrijk	147	530	155	537	118	502	109	432	115	421	90	322
Arr. Oostende	122	354	121	339	130	333	111	313	99	254	92	224
Arr. Roeselare	155	459	185	475	97	339	75	315	77	288	71	237
Arr. Tielt	49	141	34	133	43	134	32	117	43	114	16	71
Arr. Veurne	59	175	66	187	51	143	48	126	68	147	59	109
Arr. niet gekend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Regio Brugge	275	815	222	743	206	671	181	619	172	539	161	494
Regio Midden-West-Vlaanderen	204	600	219	608	140	473	107	432	120	402	87	308
Regio Oostende	122	354	121	339	130	333	111	313	99	254	92	224
Regio Westhoek	145	470	146	469	134	424	116	364	152	382	120	305
Regio Zuid-West-Vlaanderen	147	530	155	537	118	502	109	432	115	421	90	322
Regio niet gekend	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
WEST-VLAANDEREN	893	2 769	863	2 696	728	2 403	624	2 160	658	1 998	550	1 653
VLAAMS GEWEST	4 463	14 603	4 560	15 139	4 535	15 061	4 473	14 921	4 338	13 534	3 806	10 972
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	20,0%	19,0%	18,9%	17,8%	16,1%	16,0%	14,0%	14,5%	15,2%	14,8%	14,5%	15,1%

IBO: Individuele beroepsopleiding in de onderneming.

Verdeling naar arrondissement en regio op basis van bedrijfsvestiging.

De cijfers bevatten ook de C-IBO en IBO-T.

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 25: Aantal gestarte beroepsinlevingsstages (BIS, voorheen BIO), arrondissementen van West-Vlaanderen, 2014-2019.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Arr. Brugge	0	6	51	75	78	35
Arr. Diksmuide	0	0	4	3	8	2
Arr. Ieper	0	3	13	36	15	16
Arr. Kortrijk	1	2	17	51	37	33
Arr. Oostende	0	2	5	9	25	26
Arr. Roeselare	0	2	34	83	48	19
Arr. Tielt	0	0	5	9	4	0
Arr. Veurne	0	0	18	27	21	37
Regio Brugge	0	6	51	75	78	35
Regio Midden-West-Vlaanderen	0	2	39	92	52	19
Regio Oostende	0	2	5	9	25	26
Regio Westhoek	0	3	35	66	44	55
Regio Zuid-West-Vlaanderen	1	2	17	51	37	33
WEST-VLAANDEREN	1	15	147	293	236	168
VLAAMS GEWEST	7	305	1 154	1 841	1 825	1 674
Buiten Vlaanderen	30	44	106	249	213	205
TOTAAL	37	349	1 260	2 090	2 038	1 879
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	14,3%	4,9%	12,7%	15,9%	12,9%	10,0%

BIO: beroepsinlevingsovereenkomst.

BIO heet vanaf 01/09/2018 'BIS' (beroepsinlevingsstage).

Regionale verdeling op basis van de vestiging van het bedrijf.

Cijfers op basis van registraties in VDAB klantendossiers.

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 26: Aantal gestarte instapstages, regio's van West-Vlaanderen, 2014-2018 (STOP).

	2014	2015	2016	2017	2018
Regio Brugge	nb	nb	5	8	0
Regio Midden-West-Vlaanderen	nb	nb	4	1	0
Regio Oostende	nb	nb	3	0	0
Regio Westhoek	nb	nb	5	8	1
Regio Zuid-West-Vlaanderen	nb	nb	20	11	0
WEST-VLAANDEREN	98	71	37	28	1
VLAAMS GEWEST	618	504	300	106	21
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	15,9%	14,1%	12,3%	26,4%	4,8%

Instapstage voor jongeren werd op 01/09/2018 stopgezet.

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 27: Werking van de activiteitencoöperaties, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2014-2019.

	West-Vlaanderen						Vlaams Gewest					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Aantal infosessies totaal	8	3	9	10	11	11	65	59	65	68	70	64
Aantal werkzoekenden op infosessie	120	45	136	122	177	197	934	828	972	957	1 316	1267
Aantal intakegesprekken	56	22	63	66	48	55	276	277	317	266	298	324
Aantal mensen actief in traject	56	66	66	74	77	102	278	308	333	362	416	521
waarvan traject gestart vóór jaar X	26	35	36	40	37	48	130	151	166	181	189	245
waarvan traject nieuw gestart in jaar X	30	31	30	34	40	54	148	157	167	181	227	276
Totaal in facturatiefase in jaar X	48	59	58	60	66	80	239	248	270	291	329	395
Uitstroom in jaar X	20	29	26	31	30	53	128	147	148	167	170	209
zelfstandig hoofdberoep	9	16	6	6	7	11	53	67	58	57	67	63
loontrekend + zelfstandig bijberoep	2	6	6	2	3	2	18	12	19	14	17	27
ziekte-uitkering + zelfstandig bijberoep	0	0	0	0	2	1	0	0	0	2	2	3
werkloos + zelfstandig bijberoep	2	0	2	14	12	5	9	1	8	44	30	23
loontrekend	2	1	3	3	0	9	15	24	15	14	16	27
langdurig ziek/zwangerschap	1	0	1	0	0	4	5	3	5	10	2	16
uitgescreven als werkzoekende	0	0	1	0	0	0	1	1	1	0	0	1
werkloos of onbekend	4	6	7	6	6	21	27	39	42	26	36	49
Aandeel in functie van afgeronde trajecten (uitstroom)												
uitstroom naar werk	75%	79%	65%	81%	80%	53%	74%	71%	68%	78%	78%	68%
uitstroom zelfst. statuut (hoofd/bijberoep)	65%	76%	54%	71%	80%	36%	68%	54%	57%	70%	68%	56%
terugkeer naar werkloosheid of onbekend	20%	21%	27%	19%	20%	40%	21%	27%	28%	16%	21%	23%
overige (ziekte, zwanger, uitgescreven,...)	5%	0%	8%	0%	0%	8%	5%	3%	4%	6%	1%	8%

Bron: Vlaamse activiteitencoöperaties, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 28: Aantal jongeren in een brugproject, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, schooljaar 2013-2014 t.e.m. schooljaar 2018-2019 (STOP).

	Schooljaar 2013-2014	Schooljaar 2014-2015	Schooljaar 2015-2016	Schooljaar 2016-2017	Schooljaar 2017-2018	Schooljaar 2018-2019
ROP Brugge	39	41	30	17	28	25
ROP Midden-West-Vlaanderen	20	17	11	9	11	10
ROP Oostende	33	26	22	24	35	45
ROP Westhoek	3	25	19	14	15	34
ROP Zuid-West-Vlaanderen	127	113	67	69	89	82
WEST-VLAANDEREN	222	222	149	133	178	196
VLAAMS GEWEST	1 016	957	647	601	864	969
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	21,9%	23,2%	23,0%	22,1%	20,6%	20,2%

Toestand op 1 februari van het betrokken schooljaar.

ROP: Regionaal Overlegplatform.

Brugprojecten bestaan niet meer sinds het schooljaar 2019-2020.

Ze worden vervangen door projecten Aanloopfase Werkervaring.

Dit in functie van de inkanteling van het 'duaal leren'.

Bron: Departement Onderwijs en Vorming, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 29: Aantal jongeren in een voortraject, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, schooljaar 2013-2014 t.e.m. schooljaar 2018-2019 (STOP).

	Schooljaar 2013-2014	Schooljaar 2014-2015	Schooljaar 2015-2016	Schooljaar 2016-2017	Schooljaar 2017-2018	Schooljaar 2018-2019
ROP Brugge	22	27	25	23	23	21
ROP Midden-West-Vlaanderen	16	12	11	8	13	7
ROP Oostende	21	19	25	25	32	20
ROP Westhoek	10	19	19	21	21	16
ROP Zuid-West-Vlaanderen	61	55	44	43	38	35
WEST-VLAANDEREN	130	132	124	120	127	99
VLAAMS GEWEST	645	617	563	531	541	520
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	19,2%	20,1%	21,0%	21,5%	22,5%	19,0%

Toestand op 1 februari van het betrokken schooljaar.

ROP: Regionaal Overlegplatform.

Voortrajecten bestaan niet meer vanaf het schooljaar 2019-2020.

Ze worden vervangen door projecten Aanloopfase Vorming.

Dit in functie van de inkanteling van het 'duaal leren'.

Bron: Departement Onderwijs en Vorming, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 30: Aantal jongeren in een persoonlijk ontwikkelingstraject (POT), West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, schooljaar 2013-2014 t.e.m. schooljaar 2018-2019.

	Schooljaar 2013-2014	Schooljaar 2014-2015	Schooljaar 2015-2016	Schooljaar 2016-2017	Schooljaar 2017-2018	Schooljaar 2018-2019
ROP Brugge	15	17	17	13	15	13
ROP Midden-West-Vlaanderen	9	6	5	9	5	11
ROP Oostende	7	20	17	17	17	15
ROP Westhoek	7	15	15	14	15	12
ROP Zuid-West-Vlaanderen	54	56	66	61	64	48
WEST-VLAANDEREN	92	114	120	114	116	99
VLAAMS GEWEST	533	557	556	564	579	547
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	17,3%	20,5%	21,6%	20,2%	20,0%	18,1%

Toestand op 1 februari van het betrokken schooljaar.

ROP: Regionaal Overlegplatform.

Bron: Departement Onderwijs en Vorming, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 31: Aantal personen tewerkgesteld in wijk-werken, gemeenten van West-Vlaanderen, 2014-2019.

Gemeente	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Beernem	28	25	18	13	16	15
Blankenberge	47	41	37	28	26	26
Brugge	86	72	66	51	61	64
Damme	15	12	9	7	8	7
Jabbeke	15	13	12	9	8	6
Knokke-Heist	18	16	14	12	11	15
Oostkamp	40	32	26	20	23	21
Torhout	21	18	16	12	14	10
Zedelgem	21	15	13	8	6	7
Zuienkerke	2	2	2	1	0	0
Diksmuide	23	19	20	19	21	16
Houthulst	28	26	23	19	21	18
Koekelare	19	16	15	14	10	9
Kortemark	21	17	15	14	14	12
Lo-Reninge	1	0	0	0	1	0
Heuveland	10	10	6	5	4	4
Ieper	90	83	69	59	56	50
Langemark-Poelkapelle	9	9	9	6	4	2
Mesen	3	1	1	2	2	2
Poperinge	34	27	26	27	24	18
Vleteren	6	5	2	1	1	1
Wervik	44	39	37	31	40	36
Zonnebeke	12	9	8	6	5	4
Anzegem	22	20	15	11	10	12
Avelgem	25	26	25	20	20	16
Deerlijk	14	13	11	9	8	8
Harelbeke	38	32	28	22	26	29
Kortrijk	58	46	44	33	37	43
Kuurne	20	19	18	11	10	12
Lendelede	13	12	11	7	12	11
Menen	64	66	68	61	58	56
Spiere-Helkijn	3	3	3	3	2	3
Waregem	62	54	48	41	58	61
Wevelgem	26	24	21	19	20	29
Zwevegem	32	24	23	16	19	16
Bredene	23	23	19	19	26	27
De Haan	14	10	9	10	14	15
Gistel	30	31	27	24	30	26
Ichtegem	30	24	20	16	20	20
Middelkerke	27	22	22	20	27	32
Oostende	130	125	125	108	129	135
Oudenburg	26	26	23	18	18	14
Hooglede	7	6	5	5	4	2
Ingelmunster	10	9	8	7	8	4
Izegem	43	34	29	21	21	21
Ledegem	8	5	5	4	4	6
Lichtervelde	3	2	2	2	2	3
Moorslede	7	6	5	3	4	5
Roeselare	74	69	57	55	56	59
Staden	5	6	6	7	5	3
Ardoole	7	6	6	5	5	7
Dentergem	8	7	5	5	7	6
Meulebeke	14	12	6	4	5	6
Oostrozebeke	7	7	4	4	4	5
Pittem	5	6	4	3	3	4
Ruiselede	0	0			2	0
Tielt	16	13	9	9	10	14
Wielsbeke	28	27	22	16	20	20
Wingene	18	12	9	7	9	9
Alveringem	6	5	4	3	3	2
De Panne	14	13	12	8	9	9
Koksijde	10	7	5	4	4	7
Nieuwpoort	8	7	5	3	7	5
Veurne	12	9	9	8	9	10
Arr. Brugge	291	245	213	161	171	170
Arr. Diksmuide	92	79	74	65	66	55
Arr. Ieper	207	182	158	136	135	118
Arr. Kortrijk	376	337	313	254	280	295
Arr. Oostende	280	261	244	216	263	268
Arr. Roeselare	158	137	117	103	103	102
Arr. Tielt	103	88	66	53	65	72
Arr. Veurne	51	41	34	25	31	32
Regio Brugge	291	245	213	161	171	170
Regio Midden-West-Vlaanderen	261	226	183	156	168	173
Regio Oostende	280	261	244	216	263	268
Regio Westhoek	349	302	265	226	232	206
Regio Zuid-West-Vlaanderen	376	337	313	254	280	295
WEST-VLAANDEREN	1 556	1 370	1 217	1 013	1 114	1 113
VLAAMS GEWEST	6 570	5 982	5 493	4 651	5 453	5 391
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	23,7%	22,9%	22,2%	21,8%	20,4%	20,6%

Op 01/01/2018: omvorming van PWA naar wijk-werken.

PWA: plaatselijk werkgelegenheidsagentschap.

Bron: RVA, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 32: Aantal personen actief in activerende arbeidszorg decreet WSE, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2018-2019.

	2018	2019
Arr. Brugge	0	17
Arr. Diksmuide	0	0
Arr. Ieper	0	35
Arr. Kortrijk	0	83
Arr. Oostende	0	2
Arr. Roeselare	0	11
Arr. Tielt	0	0
Arr. Veurne	0	0
Arr. niet gekend	12	0
Regio Brugge	0	17
Regio Midden-West-Vlaanderen	0	11
Regio Oostende	0	2
Regio Westhoek	0	35
Regio Zuid-West-Vlaanderen	0	83
Regio niet gekend	12	0
WEST-VLAANDEREN	12	148
VLAAMS GEWEST	65	422
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	18,5%	35,1%

Maatregel in voege vanaf 15/07/2018.

Naar arrondissement van werkgever.

Brussel Hoofdstedelijk Gewest wordt niet meegeteld.

Bron: Departement Werk en Sociale Economie, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 33: Aantal deelnemers in een activeringstraject (werk- en zorgdecreet), West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2018-2019.

	2018	2019
Provincie Antwerpen	nb	333
Provincie Limburg	nb	350
Provincie Oost-Vlaanderen	nb	347
Provincie Vlaams-Brabant	nb	159
Provincie West-Vlaanderen	66	156
VLAAMS GEWEST	693	1 345
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	9,5%	11,6%

Aantal deelnemers dat in de periode juli-december 2018 werd toegeleid naar of gestart is in een activeringstraject (de nieuwe uitbesteding AT).

Deze maatregel is de opvolger van het TAZ tris traject.

Bron: VDAB, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 34: Aantal TAZ-trajecten (Tender Activering Zorg), West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2013-2019.

	TAZ bis												TAZ tris		
	Eind 2013			Eind 2014 (cumul)			Eind 2015 (cumul)			Eind 2016 (cumul)			2017	2018	2019
	AV	BZ	UV	AV	BZ	UV	AV	BZ	UV	AV	BZ	UV			
Provincie Antwerpen	309	309	0	664	500	164	977	675	302	1 313	985	328	n.b.	147	12
Provincie Limburg	240	239	1	463	372	91	705	467	238	956	740	216	n.b.	122	11
Provincie Oost-Vlaanderen	267	266	1	532	378	154	789	556	233	1 098	835	263	n.b.	135	29
Provincie Vlaams-Brabant	183	179	4	404	287	117	586	437	149	789	633	156	n.b.	68	10
Provincie West-Vlaanderen	175	172	3	319	224	95	465	342	123	658	517	141	134*	87	4
VLAAMS GEWEST	1 174	1 165	9	2 382	1 761	621	3 522	2 477	1 045	4 814	3 710	1 104	944**	559	66
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	14,9%	14,8%	33,3%	13,4%	12,7%	15,3%	13,2%	13,8%	11,8%	13,7%	13,9%	12,8%	n.b.	15,6%	6,1%

AV: aanvraag - BZ: bezig - UV: uitgevoerd.

De eerste TAZ-trajecten - met voornamelijk toeleiding vanuit VDAB - liepen van september 2009 tot en met 31/12/2012 voor 1.100 trajecten in Vlaanderen (en 160 in West-Vlaanderen).

De TAZ bis liep van januari 2013 tot en met eind december 2016 (tevens 1.100 in Vlaanderen en 160 in West-Vlaanderen).

Er kwam een laatste verlenging van deze trajecten, zijnde de TAZ tris (periode januari 2017 tot en met juli 2018).

Deze laatste verlenging was een overgangsjaar voor de nu goedgekeurde activeringstrajecten binnen het decreet werk- en Zorgtrajecten die startten per 01/07/2018.

* Eind december 2017 waren in West-Vlaanderen 129 werkzoekenden nog bezig met deze activeringsbegeleiding, bij vijf werkzoekenden werd de activeringsbegeleiding in hetzelfde jaar beëindigd. 26 werkzoekenden werden toegeleid naar activeringsbegeleiding maar startten op in het volgende werkjaar.

** In 2016 waren in West-Vlaanderen 175 trajecten bezig; in 2017 waren dat er 134 (of -23,4%). Exacte cijfers voor Vlaanderen voor 2017 ontbreken. Als we ervan uitgaan dat Vlaanderen in 2017 een gelijkaardige afname kende ten opzichte van 2016, dan betekent dit in totaal 944 trajecten voor Vlaanderen in 2017.

*** Aantal deelnemers gestart in een activeringstraject (TAZ tris) in de periode januari-juni 2018.

**** Binnen TAZ tris zijn er in 2019 geen nieuwe opstarten gebeurd (doordat deze tender tot 2018 liep). Er waren wel nog trajecten lopende.

Bron: vzw GTB, vzw STAM (Steunpunt Activering op Maat), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 35: Aantal DAZ-trajecten, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2014-2019.

	2014	2015	2016	2017	2018	2019
WEST-VLAANDEREN	145	76	--	27	40	13
VLAAMS-GEWEST	743	374	--	27	40	13
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	20,3%	20,3%	--	1	100%	100%

DAZ: Doorstroomtrajecten in arbeidszorg.

Contingent DAZ 1 (1/9/12 - 31/12/14): West-Vlaanderen 80 trajecten, Vlaams Gewest 400 trajecten.

Contingent DAZ bis (1/12/13 - 31/12/15): West-Vlaanderen 80 trajecten, Vlaams Gewest 400 trajecten.

DAZ werd verder niet verlengd of vervangen.

In West-Vlaanderen werd een overeenkomst gesloten tussen VDAB een aantal arbeidszorginitiatieven (met ondersteuning van POM West-Vlaanderen) om over de periode van 1 april 2017 t.e.m. juli 2018 27 trajecten 'competentieversterking en empowerment' op te starten.

In 2018 werd dergelijke overeenkomst nog een laatste keer herhaald (eind juni 2018 tot juni 2019). Trajecten konden opstarten tot eind juni 2018. In 2018 werden 13 trajecten opgestart.

Bron: vzw STAM (Steunpunt Activering op Maat), Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 36: Aantal arbeidszorgmedewerkers naar sector, arrondissementen van West-Vlaanderen, 2018-2019.

	2018						2019*					
	GGZ	PH	AWW	SE	Andere	Totaal	GGZ	PH	AWW	SE	Andere	Totaal
Arr. Brugge	76	3	108	85		272	98	2	118	94		312
Arr. Diksmuide	0	0	0	25		25		31		29		60
Arr. Ieper	84	1	0	53		138	106	30		55		191
Arr. Kortrijk	160	120	12	209	50	551	205	146	52	271		674
Arr. Oostende	0	0	0	2		2				6		6
Arr. Roeselare	93	92	0	76		261	105	55		129		289
Arr. Tielt	0	67	0	2		69		69				69
Arr. Veurne	0	0	0	0		0						0
Regio Brugge	76	3	108	85		272	98	2	118	94		312
Regio Midden-West-Vlaanderen	93	159	0	78		330	105	124	0	129		358
Regio Oostende	0	0	0	2		2	0	0	0	6		6
Regio Westhoek	84	1	0	78		163	106	61	0	84		251
Regio Zuid-West-Vlaanderen	160	120	12	209	50	551	205	146	52	271		674
WEST-VLAANDEREN	413	283	120	452	50	1 318	514	333	170	584		1 601
VLAAMS GEWEST	2 022	1 143	962	1 567	72	5 766	nb	nb	nb	nb		6 507
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	20,4%	24,8%	12,5%	28,8%	69,4%	22,9%	nb	nb	nb	nb		24,6%

Gegevens uit registratiesysteem arbeidszorg.

Niet alle arbeidszorginitiatieven registreren in dit systeem.

* Cijfers 2019: voorlopige cijfers, toestand op 01/12/2020.

GGZ: sector geestelijke gezondheidszorg.

PH: sector zorg voor personen met een handicap.

AWW: algemeen welzijnswerk.

SE: sector van de sociale economie.

Bron: vzw STAM (Steunpunt Activering op Maat), Data & Analyse Provincie Oost-Vlaanderen, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 37: Aantal arbeidszorgmedewerkers naar sector, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2014-2019.

	West-Vlaanderen						Vlaams Gewest						Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest					
	2014	2015	2016	2017	2018	2019*	2014	2015	2016	2017	2018	2019*	2014	2015	2016	2017	2018	2019*
Sector geestelijke gezondheidszorg	406	417	455	481	413	514	2 725	2 768	2 800	2 903	2 022	nb	14,9%	15,1%	16,3%	16,6%	20,4%	nb
Sector zorg voor personen met een handicap	192	201	185	164	283	333	1 256	1 310	1 342	1 380	1 143	nb	15,3%	15,3%	13,8%	11,9%	24,8%	nb
Algemeen welzijnswerk	195	182	187	170	120	170	420	409	342	355	962	nb	46,4%	44,5%	54,7%	47,9%	12,5%	nb
Sector van de sociale economie	357	394	426	494	452	584	2 258	2 304	2 469	2 597	1 567	nb	15,8%	17,1%	17,3%	19,0%	28,8%	nb
Andere	0	0	0	0	50	0	248	312	321	327	72	nb	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	69,4%	nb
Totaal	1 150	1 194	1 253	1 309	1 318	1 601	6 907	7 103	7 274	7 562	5 766	6 507	16,6%	16,8%	17,2%	17,3%	22,9%	24,6%

Gegevens uit registratiesysteem arbeidszorg.

Niet alle arbeidszorginitiatieven registreren in dit systeem.

* Cijfers 2019: voorlopige cijfers, toestand op 01/12/2020.

Cijfers zijn inclusief 'Arbeidsmatige activiteiten' en 'Activerende arbeidszorg WSE'.

Bron: vzw STAM (Steunpunt Activering op Maat), Data & Analyse Provincie Oost-Vlaanderen, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 38: Aantal personen actief in arbeidsmatige activiteiten (AMA werk- en zorgdecreet), West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2018-2019.

	2018	2019
Provincie Antwerpen	nb	279
Provincie Limburg	nb	379
Provincie Oost-Vlaanderen	nb	586
Provincie Vlaams-Brabant	nb	271
Provincie West-Vlaanderen	505	493
VLAAMS GEWEST	2 040	2 008
Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest	24,8%	24,6%

Maatregel in voege vanaf 01/07/2018.

Bron: Departement Werk en Sociale Economie, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

Tabel 39: Tewerkstelling en arbeidsmatige participatie van personen uit de kansengroepen, West-Vlaanderen en Vlaams Gewest, 2014-2019.

	West-Vlaanderen						Vlaams Gewest						Aandeel West-Vlaanderen in Vlaams Gewest						Evolutie 2014-2019		Evolutie 2018-2019															
	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2014	2015	2016	2017	2018	2019	West-Vlaanderen	Vlaams Gewest	West-Vlaanderen	Vlaams Gewest														
TREDE 5 - BETAALD WERK MET ONDERSTEUNING	a + b + c + d + e + f + g + 40%h* + i + j + k + l + m + n												42 427	44 251	42 821	44 931	45 424	51 901	205 340	212 564	205 297	211 290	214 573	255 785	20,7%	20,8%	20,9%	21,3%	21,2%	20,3%	+22,3%	+24,6%	+14,3%	+19,2%		
INDIVIDUELE INSCHAKELING	a t/m h												37 268	39 157	37 504	39 590	39 952	46 649	183 153	191 196	183 358	189 454	191 832	233 540	20,3%	20,5%	20,5%	20,9%	20,8%	20,0%	+25,2%	+27,5%	+16,8%	+21,7%		
Doelgroepkortingen	a + b + c + d + e + f + g												35 624	37 587	35 970	38 131	38 508	45 237	176 363	184 563	176 956	183 395	185 960	227 800	20,2%	20,4%	20,3%	20,8%	20,7%	19,9%	+27,0%	+29,2%	+17,5%	+22,5%		
- Vlaams doelgroepenbeleid	a + b + c + d + e												30 664	32 576	31 442	35 514	36 662	44 462	145 665	153 679	149 875	168 387	175 577	223 715	21,1%	21,2%	21,0%	21,1%	20,9%	19,9%	+45,0%	+53,6%	+21,3%	+27,4%		
Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP)	a												2 707	2 864	2 681	2 974	2 937	2 977	12 126	12 977	12 341	14 068	13 782	14 004	22,3%	22,1%	21,7%	21,1%	21,3%	21,3%	+10,0%	+15,5%	+1,4%	+1,6%		
Vlaamse tewerkstellingspremie 50+	b												735	353					3 130	1 640					23,5%	21,5%										
RSZ-korting 54-plus	c												22 779	24 837	22 004	24 210	25 929	34 480	112 832	121 735	107 959	116 248	123 730	174 504	20,2%	20,4%	20,4%	20,8%	21,0%	19,8%	+51,4%	+54,7%	+33,0%	+41,0%		
RSZ-korting jongeren	d												4 443	4 522	6 757	8 203	7 654	6 906	17 577	17 327	29 575	37 269	37 138	34 365	25,3%	26,1%	22,8%	22,0%	20,6%	20,1%	+55,4%	+95,5%	-9,8%	-7,5%		
Aanwervingsincentive langdurig werkzoekenden (WSE)	e															127	143	99			802	927	843						15,8%	15,3%	11,8%					
- RSZ-korting langdurige werklozen	f												3 758	3 957	3 878	1 944	1 129		23 383	24 541	23 457	11 408	6 572		16,1%	16,1%	16,5%	17,0%	17,2%	19,0%						
- Gesco (o.a. BKO)	g												1 202	1 054	650	673	717	775	7 315	6 343	3 624	3 600	3 811	4 085	16,4%	16,6%	17,9%	18,7%	18,8%	19,0%	-35,5%	-44,2%	+8,1%	+7,2%		
SINE (in hervorming naar individueel maatwerk)	h												1 644	1 570	1 534	1 459	1 444	1 412	6 790	6 633	6 402	6 059	5 872	5 740	24,2%	23,7%	24,0%	24,1%	24,6%	24,6%	-14,1%	-15,5%	-2,2%	-2,2%		
COLLECTIEVE INSCHAKELING	i t/m n												6 145	6 036	6 237	6 216	6 339	6 099	26 261	25 348	25 780	25 471	26 264	25 689	23,4%	23,8%	24,2%	24,4%	24,1%	23,7%	-0,7%	-2,2%	-3,8%	-2,2%		
Lokale diensteneconomie (LDE)	i												312	308	288	287	295	312	2 282	2 355	2 405	2 147	2 341	2 463	13,7%	13,1%	12,0%	13,4%	12,6%	12,7%	+0,0%	+7,9%	+5,8%	+5,2%		
Collectief maatwerk	j t/m n												5 833	5 728	5 949	5 929	6 044	5 787	23 979	22 993	23 375	23 324	23 923	23 226	24,3%	24,9%	25,5%	25,4%	25,3%	24,9%	-0,8%	-0,2%	-4,3%	-2,9%		
Maatwerkbedrijven - beschutte werkplaatsen	k												4 740	4 774	4 899	4 908	5 030		17 616	17 503	17 820	18 040	18 519		26,9%	27,3%	27,5%	27,2%	27,2%							
Maatwerkbedrijven - sociale werkplaatsen	l												1 048	923	1 024	1 009	1 009		5 382	4 937	5 312	5 211	5 378		19,5%	18,7%	19,3%	19,4%	18,8%							
Invoegbedrijven	m												45	31	26	12	5	0	981	553	243	73	26	6	4,6%	5,6%	10,7%	16,4%	19,2%	0,0%	+100,0%	-9,4%	+0,0%	+76,9%		
Collectief maatwerk - maatwerkbedrijven	n																	5 771						23 137												
Collectief maatwerk - maatwerkafdelingen	o																	16																		
TREDE 4 - TUDELIJKE ACTIVERENDE TRAJECTEN	p t/m r												12 140	12 376	11 787	11 081	10 731	10 198	67 416	66 237	67 118	63 994	59 164	55 625	18,0%	18,7%	17,6%	17,3%	18,1%	18,3%	-16,0%	-17,5%	-5,0%	-6,0%		
Werkplekieren - Tijdelijke activerende trajecten	o t/m r												911	1 146	984	1 387	845	171	9 925	8 599	9 758	11 417	5 544	727	9,2%	13,3%	10,1%	12,1%	15,2%	23,5%	-81,2%	-92,7%	-79,8%	-86,9%		
- Voorloper TWE-trajecten VDAB (TIW)	o + p + q												550	658	697	1 070	845	171	4 856	5 388	5 207	7 621	5 544	727	11,3%	12,2%	13,4%	14,0%	15,2%	23,5%	-68,9%	-85,0%	-79,8%	-86,9%		
Werkvervalsprojecten	o												550	360					4 856	3 167					11,3%	11,4%										
SIW (Subsidie Intensief Werkplekieren)	p													298	300					2 221	2 394							13,4%	12,5%							
TIW (Tender Intensief Werkplekieren)	q														397	1 070	845	171			2 813	7 621	5 544	727				14,1%	14,0%	15,2%	23,5%					
- GESCO-opleidingsprojecten	r												361	488	287	317			5 069	3 211	4 551	3 796				7,1%	15,2%	6,3%	8,4%							
Werkplekieren - Werkplekinstrumenten	s t/m a'												8 976	9 132	8 952	8 079	8 069	8 097	47 110	48 127	48 535	44 897	44 410	45 104	19,1%	19,0%	18,4%	18,0%	18,2%	18,0%	-9,8%	-4,3%	+0,3%	+1,6%		
Beroepsverkenkende stages (BVS)	s												898	922	968	943	1 350	1 600	5 669	6 403	7 403	6 794	7 460	8 084	15,8%	14,4%	13,1%	13,9%	18,1%	19,8%	+78,2%	+42,6%	+18,5%	+8,4%		
Art. 60 §7 van de OCMW-wetgeving	t												1 917	2 046	2 189	1 714	1 667	1 677	9 908	10 281	11 376	10 012	9 748	9 593	19,3%	19,9%	19,2%	17,1%	17,5%	17,5%	-12,5%	-3,2%	+0,6%	-1,6%		
Art. 61 van de OCMW-wetgeving	u												48	47	75	78	80	69	106	120	169	156	232	288	45,3%	39,2%	44,4%	50,0%	34,5%	24,0%	+43,8%	+171,7%	-13,8%	+24,1%		
Werkvervalsstage (WES)	v															57	245	396				230	1 653	2 774				24,8%	14,8%	14,3%				+61,6%	+67,8%	
Opleidingsstages (OS)	w												5 121	5 168	4 808	4 342	3 832	3 637	26 336	25 953	23 598	21 284	19 133	18 885	19,4%	19,9%	20,4%	20,4%	20,0%	19,3%	-29,0%	-28,3%	-5,1%	-1,3%		
(laaggeschoolde) IBO	x												893	863	728	624	658	550	4 463	4 560	4 535	4 473	4 338	3 806	20,0%	18,9%	16,1%	14,0%	15,7%	14,5%	-38,4%	-14,7%	-16,4%	-12,3%		
IBO interim	y												0	0	0				3	1	0				0,0%	0,0%										
Beroepsinlevingsstages (BIS, voorheen BIO)	z												1	15	147	293	236	168	7	305	1 154	1 841	1 825	1 674	14,3%	4,9%	12,7%	15,9%	12,9%	10,0%	+1670,0%	+23814,3%	-28,8%	-8,3%		
Instapstages voor jongeren (ISS)	a'												98	71	37	28	1		618	504	300	106	21		15,9%	14,1%	12,3%	26,4%	4,8%							
Activiteitencoöperatie	b'												56	66	66	74	77	102	278	308	333	362	416	521	20,1%	21,4%	19,8%	20,4%	18,5%	19,6%	+82,1%	+87,4%	+32,5%	+25,2%		
Leren en werken (in hervorming naar dual leren)	c' + d' + e'												444	468	393	367	421	394	2 194	2 131	1 766	1 696	1 984	2 036	20,2%	22,0%	22,3%	21,6%	21,2%	19,4%	-11,3%	-7,2%	-6,4%	+2,6%		
Brugprojecten	c'												222	222	149	133	178	196	1 016	957	647	601	864	969	21,9%	23,2%	23,0%	22,1%	20,6%	20,2%	-11,7%	-4,6%	+10,1%	+12,2%		
Voortrajecten	d'												130	132	124	120	127	99	645	617	563	531	541	520	20,2%	21,4%	22,0%	22,6%	23,5%	19,0%	-23,8%	-19,4%	-22,0%	-3,9%		
Persoonlijke ontwikkelingstrajecten (POT)	e'												92	114	120	114	116	99	533	557	556	564	579	547	17,3%	20,5%	21,6%	20,2%	20,0%	18,1%	+7,6%	+2,6%	-14,7%	-5,5%		
Wijk-werken	f'												1 556	1 370	1 217	1 013	1 114	1 113	6 570	5 982	5 493	4 651	5 453	5 391	23,7%	22,9%	22,2%	21,8%	20,4%	20,6%	-28,5%	-17,9%	-0,1%	-1,1%		
Doorstroom / Activering uit arbeidszorg	g' t/m j'												197	194	175	161	205	321	1 339	1 090	1 233	971	1 357	1 846	14,7%	17,8%	14,2%	16,6%	15,1%	17,4%	+62,9%	+37,9%	+56,6%	+36,0%		
Activerende arbeidszorg WSE	g'																	12																		
Activeringstrajecten (werk- en zorgdecreet)	h'																	66																		
TAZ-trajecten (Tender Activering Zorg)	i'												52	118	175	134	87	4	596	716	1 233	944	559	66	8,7%	16,5%	14,2%	14,2%	15,6%	6,1%	-92,3%	-88,9%	-95,4%	-88,2%		
DAZ-trajecten (Doorstroom uit Arbeidszorg)	j'												145	76		27	40	13	743	374			27	40	13	19,5%	20,3%	100,0%	100,0%	100,0%						
TREDE 3 - ARBEIDSMATIGE ACTIVITEITEN ONDER BEGELEIDING	k' + l'												1 139	1 180	1 216	1 309	1 306	1 453	6 780	6 944	6 881	7 562	5 701	6 085	16,8%	17,0%	17,7%	17,3%	22,9%	23,9%	+27,6%	-10,3%	+11,3%	+6,7%		
Arbeidszorg (buiten AMA)	k'												1 139	1 180	1 216	1 309	801	960	6 780	6 944	6 881	7 562	3 661	4 077	16,8%	17,0%	17,7%	17,3%	21,9%	23,5%	-15,7%	-39,8%	+19,9%	+11,4%		

Tabel 40: Tewerkstelling en arbeidsmatige participatie van personen uit de kansengroepen, regio's van West-Vlaanderen, 2019.

		Regio Brugge	Regio Midden- West- Vlaanderen	Regio Oostende	Regio Westhoek	Regio Zuid-West- Vlaanderen	Niet toe te wijzen aan een regio	West- Vlaanderen
TREDE 5 - BETAALD WERK MET ONDERSTEUNING	a + b + c + d + e + 40%*f + g + h + i	11 199	12 337	4 596	8 095	15 674		51 901
INDIVIDUELE INSCHAKELING	a t/m f	10 583	11 234	4 207	6 964	13 661		46 649
Doelgroepkortingen	a + b + c + d + e	10 388	10 989	4 075	6 722	13 063		45 237
- Vlaams doelgroepenbeleid	a + b + c + d	10 147	10 871	3 977	6 582	12 885		44 462
Vlaamse Ondersteuningspremie (VOP)	a	577	759	209	493	939		2 977
RSZ-korting 54-plus	b	7 983	8 566	3 053	5 007	9 871		34 480
RSZ-korting jongeren	c	1 564	1 534	707	1 065	2 036		6 906
Aanwervingsincentive langdurig werkzoekenden	d	23	12	8	17	39		99
- Gesco (o.a. BKO)	e	241	118	98	140	178		775
SINE (in hervorming naar individueel maatwerk)	f	195	245	132	242	598		1 412
COLLECTIEVE INSCHAKELING	g t/m i	733	1 250	468	1 276	2 372		6 099
Lokale diensteneconomie (LDE)	g	76	41	29	22	144		312
Collectief maatwerk	h + i	657	1 209	439	1 254	2 228		5 787
Invoegbedrijven	h	0	0	0	0	0		0
Collectief maatwerk - maatwerkbedrijven en maatwerkafdelingen	i	657	1 209	439	1 254	2 228		5 787
TREDE 4 - TIJDELIJKE ACTIVERENDE TRAJECTEN	j t/m z	2 105	1 517	1 856	1 601	2 672	446	10 198
Werkplekieren - Tijdelijke activerende trajecten	j						171	171
- Voorloper TWE-trajecten VDAB (TIW)	j						171	171
Werkplekieren - Werkplekinstrumenten	k t/m q	1 859	1 305	1 506	1 298	2 129		8 097
Beroepsverkennde stages (BVS)	k	224	229	345	281	521		1 600
Art. 60 §7 van de OCMW-wetgeving	l	349	270	370	185	503		1 677
Art. 61 van de OCMW-wetgeving	m	25	7	7	0	30		69
Werkveraringsstage (WES)	n	90	35	91	58	122		396
Opleidingsstages (OS)	o	975	658	575	599	830		3 637
(laaggeschoolde) IBO	p	161	87	92	120	90		550
Beroepsinlevingsstages (BIS, voorheen BIO)	q	35	19	26	55	33		168
Activiteitencoöperatie	r						102	102
Leren en werken (in hervorming naar duaal leren)	s t/m u	59	28	80	62	165		394
Brugprojecten	s	25	10	45	34	82		196
Voortrajecten	t	21	7	20	16	35		99
Persoonlijke ontwikkelingstrajecten (POT)	u	13	11	15	12	48		99
Wijk-werken	v	170	173	268	206	295		1 113
Doorstroom / Activering uit arbeidszorg	w t/m z	17	11	2	35	83	173	321
Activerende arbeidszorg WSE	w	17	11	2	35	83		148
Activeringstrajecten (werk- en zorgdecreet)	x						156	156
TAZ-trajecten Tris (Tender Activering Zorg)	y						4	4
DAZ-trajecten (Doorstroom uit Arbeidszorg)	z						13	13
TREDE 3 - ARBEIDSMATIGE ACTIVITEITEN ONDER BEGELEIDING	a' + b'						1 453	1 453
Arbeidszorg (buiten AMA)	a'						960	960
Arbeidsmatige activiteiten (AMA werk- en zorgdecreet)	b'						493	493
TIEWERKSTELLING EN PARTICIPATIE VAN PERSONEN UIT DE KANSENGROEPEN	trede 3 + trede 4 + trede 5	13 304	13 854	6 452	9 696	18 346	1 899	63 552

* Slechts 40% van 'Individueel maatwerk (SINE)' wordt in de berekening meegenomen.

Dit percentage komt overeen met het geraamde gedeelte van SINE dat buiten BW, SW en LDE valt, en dit om dubbel telling te vermijden.

Bron: Diverse, Verwerking: POM West-Vlaanderen.

COLOFON

Deze publicatie is een realisatie van POM West-Vlaanderen, afdeling Data, Studie en Advies en het team Sociale Economie. Hebt u vragen bij dit cijfermateriaal, dan kan u terecht bij volgende afdelingen:

Afdeling Data, Studie en Advies: data@pomwvl.be

Team Sociale Economie: Ilse Van Houtteghem, T 050 140 176, E ilse.van_houtteghem@pomwvl.be

Andere documenten die bij dit rapport horen:

- **Dataset 2014-2019 Tewerkstelling en arbeidsmatige participatie van personen uit de kansengroepen in West-Vlaanderen** (zie www.pomwvl.be/inventaris-sociale-economie).
- Infographic cijfers 2019.

